

40 jaar Federatie van Clubs van Past Rotarians in Nederland

Rob Hendriks

Pieter Hendriks

Soest/Mijdrecht, april 2015

Yesterday is history. Tomorrow is a mystery. And today? Today is a gift!

That is why we call it the present

Babatunde Olatunji, geboren in 1927 in Kenya, kreeg in 1950 een Rotary International scholarship in Atlanta. Hij is in 2003 in de Verenigde Staten overleden.

Inhoud.....	5
Inleiding.....	9
Verleden.....	11
De periode vóór de Federatie.....	11
De Haagse Vereeniging 1.....	11
WO 2.....	11
<i>Na de oorlog</i>	12
<i>Ledenaantal</i>	12
Haarlem.....	12
Utrecht.....	13
't Gooi.....	13
Deventer.....	14
's-Gravenhage 2.....	15
Arnhem.....	15
Vier clubs.....	15
Kring Kennemerland.....	15
De jaren 1966-1975.....	15
Oprichting Federatie.....	16
Bergen-Duinstreek.....	17
Doel en taken.....	17
Federatiebestuur.....	18
Statuten en reglementen.....	18
<i>Wijzigingen 1986</i>	19
<i>Wijzigingen 1996</i>	19
<i>Wijzigingen 1999</i>	20
<i>Wijzigingen 2007</i>	20
<i>Wijzigingen 2014</i>	20
Parafernalía.....	21
<i>Logo</i>	21
<i>Reversspeldje</i>	21
<i>Vlag</i>	22
<i>Gevelschild</i>	22
<i>Voorzitterspenning</i>	22
<i>Lied</i>	23
Ontwikkelingen in het bestuur.....	23
<i>Clubbezoek</i>	24
<i>Taken van de Federatie</i>	24
<i>Commissaris clubvorming</i>	25
<i>PR-functionaris</i>	25
Past-rotarian van verdienste.....	26
Administratie.....	26
Archief.....	27

Federatie en Rotary Nederland	27
Overleg met gouverneurs	27
Convenanten	28
Overstap	29
<i>Artikel Herman Schuttevâer</i>	29
<i>RAN verstrekt gegevens</i>	30
<i>Attendance</i>	31
<i>Dubbellidmaatschap</i>	31
Vieringen Rotary Nederland	31
Betekenis van het bestuur voor de clubs	32
Oprichting nieuwe clubs	32
<i>Omvang nieuwe clubs</i>	33
<i>Meppel</i>	34
<i>Procedure</i>	35
Contacten met clubs	36
Enquête 1999	36
Federatie Nieuws/kwartaalberichten	37
<i>Enquête 2001</i>	38
<i>Kosten</i>	39
<i>Redacteurs</i>	39
<i>Artikelen</i>	39
<i>Extra nummers</i>	40
Continuïteit van de clubs	40
Community service	42
Clubs en hun leden	42
Clubs zoeken nieuwe leden	43
<i>Wat doen de clubs om leden te werven?</i>	44
Mogen niet-(oud)rotarians lid worden?	45
<i>PRC Den Helder</i>	45
<i>En verder</i>	47
Weduwen	48
Financiën	48
Jaarstukken	48
Ledenboekjes	48
<i>Ledenboekjes – kosten</i>	49
<i>Enquête 2007</i>	50
Contributie	50
25-jarig bestaan Federatie	51
40-jarig bestaan Federatie	52
Landdagen/Federatiedagen/Federatiereizen	52
Federatiereizen	53
<i>Overzicht Federatiereizen</i>	53
De Turfsteker	53

INHOUD

Website.....	54
Binnenlandse contacten: Probus	55
Buitenlandse contacten.....	56
Engeland.....	56
<i>Contacten met Engeland</i>	58
<i>Kandelaar</i>	58
<i>Loving Cup</i>	59
<i>Engelse logo</i>	60
Contactclubs.....	60
Andere landen.....	61
Erkenning door Rotary International.....	62
Heden.....	64
Inleiding.....	64
PRC Amstelland-Ronde Venen.....	64
PRC Deventer e.o.....	65
PRC Eindhoven e.o.....	67
PRC EmmenPlus.....	69
PRC Heerenveen e.o.....	72
PRC 's-Hertogenbosch.....	74
PRC Kampen.....	75
PRC Kennemerland.....	76
PRC Lelystad-Insula Flevum.....	78
PRC Midden Zeeland.....	80
PRC 't Sticht.....	86
PRC Utrecht.....	88
PRC De Veluwezoom.....	92
PRC Venlo e.o.....	94
PRC Zaanstreek.....	96
PRC Zeeuws-Vlaanderen.....	98
Toekomst.....	99
<i>Contact met Rotary</i>	103
<i>Ledenwerving</i>	103
<i>Samenwerking</i>	104
<i>Kortom</i>	104
Bijlagen.....	102
Bijlage 1 – Lijst van Federatievoorzitters.....	102
Bijlage 2 – Lijst van past-rotarians van verdienste.....	102
Bijlage 3 – Overzicht Federatiedagen.....	104
Bijlage 4 – Lijst van clubs.....	105

In het verleden is al eens aandacht besteed aan de geschiedenis van de Federatie. Zo verscheen ter gelegenheid van haar 25-jarig bestaan in 2000 een jubileumboekje met de titel *Vijf en twintig jaar Federatie van clubs van Past Rotarians in Nederland, 1975-2000*, in de praktijk het 'gele boekje' genoemd. Sindsdien zijn er veel nieuwe clubs bijgekomen met veel nieuwe past-rotarians en geen van hen beschikt over dat jubileumboekje. Het Federatiebestuur heeft daarom begin 2010 besloten om dit jaar, 2015, ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de Federatie, weer een jubileumboekje te laten verschijnen, dat dan de hele periode beschrijft. We hebben ons in ons werk met name gericht op het raadplegen van de archieven van de Federatie en van een aantal clubs. Daarnaast hebben we een aantal clubs bezocht. Er is veel werk verzet, maar we hebben het met genoeg gedaan. Een heidens werk is immers ook monnikenwerk (Hans Verhage, UvA, stelling, NRC 15 maart 2003).

Tot de werkgroep die dit boekje heeft vervaardigd behoorde, naast de ondertekenaars, aanvankelijk ook Tom Bakker. Hij heeft echter vanwege zijn werkzaamheden voor het Federatie Nieuws en zijn gezondheid moeten afhaken.

We hebben graag gebruik gemaakt van het 'gele boekje' en van de *Kroniek van de Federatie* van Sjef van Roosmalen, die in 1990-1991 in afleveringen verscheen in het Kwartaalbericht.

Dit boekje kent drie onderdelen. Het eerste deel, *verleden*, gaat over de Federatie, zijn voorgeschiedenis en zijn activiteiten in velerlei vormen. In deel *heden* laten we de clubs aan het woord. Hoe beleven zij de fellowship – dat is immers de basis van het past-rotariërschap – en hoe is hun verhouding tot de Federatie. De selectie die we daarbij gemaakt hebben lichten we toe aan het begin van het tweede deel. En in het deel *toekomst* ten slotte, proberen we een blik vooruit te werpen. Welke kant gaat het uit met Past Rotary? Hier laten we Federatievoorzitter Andries Bosma aan het woord die zijn gedachten aan het papier heeft toevertrouwd.

We hebben een ruim gebruik gemaakt van foto's en hier en daar laten we oud-Federatie-voorzitters aan het woord. Die citaten zijn afkomstig uit interviews met betrokkenen. Overigens hebben we lang niet alle stukken waarover we

INLEIDING

de beschikking hadden in dit boekje kunnen verwerken; we hebben steeds een keuze moeten maken. We bieden daarvoor bij voorbaat onze verontschuldiging aan.

We hebben er ook voor gekozen om niet steeds de volledige namen Club van Past Rotarians en Federatie van Clubs van Past Rotarians te gebruiken. Dat is erg zwaar en dat leest moeilijk. We gebruiken in dit werkje vlottere namen, handelsnamen zo u wilt, *Past-rotariansclub*, afgekort tot PRC, en *Federatie van Past-rotariansclubs*, of nog korter: Federatie. We zijn zelfs zo vrij geweest om deze wijze van vermelding door te trekken naar citaten en andere bijdragen van derden.

We zijn Charles Linssen (PRC Midden Zeeland) dankbaar voor het vervaardigen van de omslagfoto.

Tot slot melden we nog dat de kopij medio 2014 is afgesloten.

Soest/Mijdrecht, 18 april 2015

Rob Hendriks & Pieter Hendriks

De Federatie is opgericht in 1975. Dat was pas mogelijk toen er een aantal Past-rotariansclubs bestond. Immers, door het stijgende aantal clubs ontstond de behoefte om gezamenlijk op te trekken en gezamenlijke belangen ook gezamenlijk te behartigen.

De Haagse Vereeniging 1

Voor de eerste tekenen van past-rotarians in Nederland moeten we terug naar de periode van vóór de oorlog. Het jubileumboekje dat de Federatie in 2000 heeft uitgegeven, het 'gele boekje', bevat veel informatie over die periode en we maken daar graag gebruik van. In 1935 waren er in Nederland 25 Rotaryclubs en in voormalig Nederlands Indië nog eens 14. Toen enthousiaste rotarians van clubs in Djokjakarta (1927),

Soerabaja (1927), Batavia (1930), Bandoeng (1930), Malang (1930) en Semarang (1930)

na hun pensionering definitief naar Nederland terugkwamen, ontdekten velen van hen dat zij niet meer in aanmerking kwamen voor een lidmaatschap van een Nederlandse Rotaryclub. Zij waren immers gepensioneerd en konden daardoor geen classificatie meer vervullen. En het classificatie-principe was heilig in die dagen.

Opvallend is overigens, dat enkele geïnterviewde oud-Federatie-voorzitters zich niet herinneren dat er een 'geel boekje' heeft bestaan.

Eén van de teruggekeerden, de gepensioneerde rotarian B.D.W.J. van Garderen, directeur van de Nillmij, had wél weer een werkkring gevonden in Den Haag en de Rotaryclub daar nodigde hem uit om lid te worden. Van Garderen beseftte dat het verlies van de rotarysfeer voor veel

oud-Indiëgangers moeilijk te verteren was. Ze hoorden er niet meer bij. Daarom nodigde hij in december 1935 en in de eerste maanden van 1936 alle hem bekende gerepatrieerde oud-rotarians enkele keren bij hem thuis uit. Tijdens de bijeenkomst van 3 september 1936 stelde oud-rotarian Ir. L. Asjes voor om de gewaardeerde bijeenkomsten regelmatig te gaan organiseren, om zo een zekere vastigheid te krijgen.

Zo ontstond op 3 september 1936 de Vereeniging van oud-rotarians te 's-Gravenhage met 12 leden. Het eerste maandbericht dateert dan ook van september 1936. Men stelde de contributie vast op NLG 1,- per kwartaal (in 1996 was dat NLG 130,- per jaar) en besloot elke eerste donderdag van de maand bijeen te komen. De club groeide snel en bij het begin van de Tweede Wereldoorlog had de club 54 leden, waarvan het overgrote deel bestond uit oud-Indiëgangers. Slechts 7 leden waren afkomstig van Nederlandse Rotaryclubs.

Het aantal oud-Indiëgangers werd later natuurlijk geleidelijk minder. Maar pas in 1981 was meer dan de helft van de leden afkomstig van Nederlandse Rotaryclubs.

Het logo uit 1935

WO 2

Op 21 september 1940 kwam er een eind aan Rotary en Past-Rotary in Nederland. De bezetter bestempelde Rotary, vanwege zijn banden met Amerika, als een verboden organisatie en ook de Haagse Vereeniging onderging dat lot. Dat betekende officieel het einde van Rotary en Past-Rotary in Nederland. Toch probeerde men van tijd tot tijd bij elkaar te komen: gedurende enige tijd werden clandestiene bijeenkomsten gehouden in een besloten zaaltje in Riche.

Na de oorlog

Op donderdag 26 juli 1945 vond de eerste bijeenkomst plaats in Pulchri Studio. Zes leden bleken in de oorlog te zijn overleden. Reeds op de eerstvolgende bijeenkomst, op donderdag 6 september 1945, bleken er van de 48 leden slechts 12 aanwezig. De reden was dat veel leden weer in het arbeidsproces waren ingeschakeld en daarom besloot men om voortaan op zaterdag bijeen te komen. Maar omdat de Haagse trams op zaterdag na 15 uur niet meer reden, werd dit plan pas verwezenlijkt op 10 november 1945, de tweede zaterdag van de maand.

De club heeft in de loop der jaren achtereenvolgens in verschillende etablissementen haar bijeenkomsten gehouden. In 1946 kostte de koude lunch NLG 2,-, inclusief fooi. In 1951 was die prijs, in een ander restaurant, gestegen tot NLG 2,60, inclusief fooi. In 1946 bedroeg de contributie NLG 3,- per kwartaal.

De Haagse club had goede contacten met Rotaryclubs in Indonesië (foto Henk Timmer, PRC 's-Gravenhage).

Na de oorlog heeft de Haagse Vereniging een eigen clubvlag laten maken. Helaas valt niet meer te achterhalen hoe die eruit zag. Wel dat die vlag in de jaren na de oorlog aan ruim 20 Rotaryclubs werd uitgereikt. Aannemelijk is daarom dat het niet om een vlag ging, maar om een vaantje; zekerheid daarover bestaat echter niet.

Ledenaantal

Bij haar oprichting in 1936 had de club 12 leden, een aantal dat geleidelijk steeg tot 54 in februari 1940 en men overwoog zelfs om een maximum aantal leden vast te stellen, teneinde

*Het Haagse vaantje
(foto Henk Timmer,
PRC 's-Gravenhage).*

de intieme sfeer te behouden. Gelukkig is het niet zover gekomen, men kon oud-rotarians toch niet zomaar buiten de deur houden! Na de oorlog was het aantal actieve leden 27 en geleidelijk steeg dit tot 83 in 1951. In 2012 was het ledental weer teruggezakt tot 27 leden.

De club heeft van oudsher veel oud-Indische leden gekend. Vele jaren, vóór en ná de oorlog, waren zij duidelijk in de meerderheid. Men ervoer dat zelfs als een belemmering, maar pogingen om 'Hollandse' leden aan te trekken hadden aanvankelijk geen succes. Gedurende vele jaren hebben er nauwe banden bestaan tussen de Haagse Vereniging en Rotaryclubs in Nederlands-Indië.

Hoewel in 1936 besloten werd tot het samenstellen van een huishoudelijk reglement, is daar om verschillende redenen later van afgezien. Nog in 1951 leefde de club zonder een dergelijke basis.

Haarlem

In juli 1946 zou in Haarlem een vereniging van oud-rotarians opgericht zijn, die 14 leden telde, maar die is in 1964 weer ter ziele gegaan, wellicht op soortgelijke gronden als in Utrecht. Het jubileumboekje van PRC 's-Gravenhage (2013) onderschrijft de signalen dat in Haarlem enige tijd een Past-rotariansclub bestaan heeft. De vereniging stond – evenals de Haagse – open voor hen die rotarian geweest waren en met hart en ziel in clubverband de Rotary-geest wilden hooghouden. Overigens hebben we in de archieven verder geen stukken gevonden die deze poging ondersteunen.

Utrecht

In Utrecht leek het erop dat er eveneens een vereniging van oud-rotarians zou ontstaan, maar zover is het niet gekomen. In de sfeer van wederopbouw, die na de oorlog heerste, paste ook een verjonging van de Utrechtse Rotaryclub, gestimuleerd door de toenmalige gouverneur. En tijdens de lunch van 18 oktober 1945 werden twee aspirant-oud-leden uitgenodigd een 'seniorenclub' voor te bereiden. Maar reeds op de volgende bijeenkomst verzuchtte één van de oudgedienden

in zijn voorwoord

*Wij moeten straks uit Rotary;
Wij zijn te oud voor Rotary!
Wat zal ons veel ontbreken,
Als wij straks zonder Rotary,
In Senioren Rotary,
verstild zijn neergestreken!
Maar altijd zal ons Rotary,
Het ideaal van Rotary,
In het geheugen blijven,
En diepen dank voor Rotary,
Voor vriendschap ook van Rotary,
In onze harten schrijven.*

In beginsel stemden de leden in met het vrijwillige vertrek van 25 oudere leden, maar geestdriftig waren ook de 'jongere' leden niet. De aanwezigheid van de ervaren en wijze rotarians uit vroegere jaren werd op prijs gesteld. En het vertrek zou een grote aderlating van de club betekenen. Van de 56 leden uit een club die eens 79 rotarians geteld had zouden er nogmaals 25 vertrekken! Wegens deze kwalitatieve en kwantitatieve bezwaren werd het vertrek uitgesteld tot het einde van het clubjaar. Op dat moment was het ledental gestegen tot 78 leden. Al was de club met 54 leden weer terug op ongeveer het begincijfer, intussen was toch een groei gerealiseerd van zo'n 21 nieuwe rotarians.

Het afscheid vond plaats op 27 juni 1946. "Een besluit, dat voor jong en oud een overwinning op zichzelf was," zoals de voorzitter getuigde. "In het belang der club is wederzijds dat offer gebracht". Met dankbetuigingen over en weer vertrokken de senioren 'met opgewektheid' naar hun nieuwe behuizing in restaurant Royal aan de Oudegracht, hoek Zakkendragersteeg. Op woensdag 21 augustus 1946 werd daar de eerste tweewekelijkse bijeenkomst gehouden; hiervoor werden de achtergebleven clubleden met een verleidelijk aanbod uitgenodigd. "Het schijnt", aldus de voorzitter van de Rotaryclub op de lunch van 8 augustus 1946, "dat met de oud-leden ook het kapitaal is heengegaan, want er behoeft geen boterhammetje te worden meegebracht".

Tot het formeel oprichten van een Past-rotariansclub of een

Seniorenclub is het echter nooit gekomen. Het experiment beantwoordde namelijk niet aan de verwachting. Na iets meer dan vier maanden werden tussen de beide clubs onderhandelingen geopend over een terugkeer en op 23 januari 1947 vond de re-installatie van 21 uitgetreden en plaats.

Later, in 1968, is opnieuw een poging gewaagd om in Utrecht tot het oprichten van een Past-rotariansclub te komen, maar ook die poging heeft geen succes gehad.

't Gooi

Geleidelijk werd het aantal leden van de Haagse Vereniging dat in het Gooi woonde – zij werden *buitenleden* genoemd, omdat zij maar sporadisch een bijeenkomst konden bezoeken – zo groot dat men overwoog om ook in het Gooi bijeenkomsten te organiseren. Twee in Hilversum woonachtige leden, L. van Galen en D.P. Tuyn, van de 'Vereniging van Oud-Rotarians te 's-Gravenhage' namen in 1956 het initiatief om te komen tot een club van Oud Rotarians in het Gooi. Op 7 december 1956 kwamen 18 oud-rotarians in Hilversum bijeen en richtten daarbij de *Gooische Kring van de Vereniging van Oud-Rotarians* op. Kort daarop traden nog 10 anderen toe. Doel was om in het Gooi bijeenkomsten te organiseren voor de leden van de Haagse Vereniging die daar woonden. Hoewel een aantal Gooise oud-rotarians de datum 7 december 1956 als de oprichtingsdatum van de Gooise Kring van de Haagse Vereniging beschouwen, werd deze dependance pas op 2 februari 1957 geïnstalleerd door de heer Gevers, voorzitter van de Haagse Vereenging, in aanwezigheid van de gouverneur. Deze latere datum beschouwt de club als zijn oprichtingsdatum. Daarmee had Nederland na 20 jaar zijn tweede Past-rotariansclub gekregen.

Deventer

Ook in Deventer had men oog voor de onwenselijke vergrijzing. Daar werd in 1960 de Club van Oud-Rotarians Deventer en Omstreken (ORDO) opgericht met als enig doel: het behoeden van de RC Deventer voor veroudering. Daar werd bovendien onmiddellijk aan toegevoegd: zij is niet

bedoeld als een 'onderdak' voor hen die – om welke reden dan ook – buiten het Rotaryverband zijn geraakt.

“Ja, van huis uit weet ik,” vertelt Jan Scholten, voorzitter van de PRC Deventer in 2000 die in dat jaar 40 jaar bestond, “dat binnen de RC Deventer de meningen sterk uiteen liepen. Andere oudere maar ook jongere leden waren van mening dat men zich diende te houden aan de oude regel ‘eenmaal rotarian, altijd rotarian’. Na uitgebreide discussie bleven 11 leden in 1960 bij hun standpunt. Met enkele inmiddels in Deventer en omgeving woonachtige oud-leden van clubs elders uit het land werd de voorloper gevormd van wat later een Club van Past Rotarians zou gaan heten.”

Toch heeft ORDO zich pas in 1968 aangesloten bij de overige clubs. Naar de reden kunnen we slechts gissen. Nog in 1969 meldt ORDO dat ze “de landdag in Clacton-on-Sea niet zullen bijwonen, omdat ze geen deel uitmaken van de Algemene Vereniging”, die overigens al in 1965 was opgeheven; sindsdien zijn alle clubs zelfstandig. ORDO komt pas voor in het jaarboekje 1968-1969.

Nadat het ledenaantal, dat bij de oprichting in 1960 11 bedroeg, geleidelijk gedaald was tot 3, lukte het in 1983 om er in één klap ruim 15 nieuwe leden bij te krijgen. Daarbij maakte de oude naam ORDO plaats voor de nieuwe naam PRC Deventer e.o.. Op 15 juni 1983 werd de club onofficieel geherinstalleerd. Het voltallige Federatiebestuur was

Een stiepelteken is een afweerteken in de vorm van een stiepel en een stiepel is een middenpost, stijl of verbindingspen om twee deuren of onderdelen met elkaar te verbinden; stiepen is steunen, schoren, stutten.

aanwezig, alsmede gouverneur A. Floor. De voorzitter van de Federatie sprak een nieuw her-installatiewoord uit en overhandigde de clubvoorzitter een stiepelteken. Er was een vertegenwoordiger aanwezig van de beide Rotaryclubs in Deventer en van de Rotaryclub

in Gorssel. De moederclub Deventer bood een bel aan en gouverneur Floor wees nog eens op de belangrijkheid van Past-rotarianclubs. Voorzitter Van der Wal van PRC Deventer was erg blij dat de drie overgebleven leden de nieuwe opzet met vreugde hebben begroet.

De band met de 'moederclub' is er in 2000, bij het 40-jarig bestaan van de club, nog steeds. Er zijn past-rotarians die eerst een tweesporenbeleid voerden alvorens ze definitief

overgingen. Overigens bestaat de mogelijkheid gebruik te maken van de uitnodiging om eenmaal per kwartaal een clubbijeenkomst, of eens een ladiesnight of een excursie van de RC Deventer bij te wonen. Over en weer wordt ook wel een spreekbeurt vervuld. Kortom, er is sprake van een natuurlijk verloop waarin beide clubs zich goed kunnen vinden, de '67-jarige moeder' met ongeveer 60 en de '40-jarige dochter' met ongeveer 30 leden.

Wiebe vertelt dat zijn Rotaryclub in Deventer op de onzalige gedachte was gekomen om nieuwe leden ervoor te laten tekenen, dat zij op 65-jarige leeftijd de club zouden moeten verlaten om plaats te maken voor nieuwe leden. Hij was daar zo boos over dat hij toen de club de rug heeft toegekeerd en het initiatief heeft genomen om een PRC op te richten. Bestond er dan niet in Deventer een PRC met de mooie naam ORDO (Oud-Rotarians Deventer en Omstreken)? "Ja" zegt Wiebe, "maar die club was op sterven na dood en had nog maar twee leden". Beter vond hij het om weer een frisse nieuwe club op te richten. Dat gebeurde in 1983. Te merken valt aan Wiebe dat hij opnieuw kwaad wordt als hij aan die tijd terugdenkt. Bij hem leeft sterk de gedachte: eenmaal een rotarian, altijd een rotarian. Desnoods dan maar in een PRC!

*Wiebe van der Wal,
Federatie-voorzitter 1986-1987*

's-Gravenhage 2

Men hoopte dat er meer kringen zouden worden opgericht in plaatsen waar sprake was van een zekere concentratie van buitenleden, maar daar kwam het voorlopig niet van. Zou

dat aan de naam liggen? Zou de vereniging niet te sterk het stempel 'Haagse' dragen en zou een meer landelijke organisatie niet wenselijk zijn? In overleg met de gouverneur en met de Gooise dochter werd besloten om de Haagse Vereeniging van Oud-Rotarians een andere naam te geven. Zo ontstond in mei 1960 de Algemene Vereniging van Oud-Rotarians. Maar ook tegen die naam bestonden hier en daar bezwaren. Voor een deel omdat men 'oud-rotarians' een ongewenste combinatie van twee talen achtte. En 'oud' wekt associaties met gepensioneerd en van hoge leeftijd. En zo voelden de leden van de Haagse club zich allerm minst. Daarom werd het nog geen jaar later, in 1961, de *Algemene Vereniging van Past-Rotarians*.

In 1964-1965 telde de Algemene Vereniging in totaal 198 leden, verdeeld over 3 kringen: de Haagse Kring met 80 leden, de Gooise Kring met 32 leden en de Arnhemse Kring met 31 leden, alsmede 55 buitenleden.

Arnhem

Pogingen om elders kringen op te richten hadden in Zeist en Apeldoorn geen succes; wel in Arnhem. Op soortgelijke wijze als in het Gooi kwam daar op 11 augustus 1962, op initiatief van een Arnhems buitenlid van de Haagse Vereniging, de Arnhemse Kring tot stand, vanaf 1983 PRC Veluwezoom geheten. Op 28 september 1962 hield zij haar eerste bijeenkomst. Men ging toen ook een gezamenlijk maandbericht uitgeven, waarin de Algemene Vereniging een deel van voor haar rekening nam en de 3 kringen ook hun verslag uitbrachten.

Vier clubs

Omdat de Algemene Vereniging – naast 't Gooi – eigenlijk alleen in Arnhem en Deventer uitbreiding had gevonden, gingen er stemmen op om de vereniging maar op te heffen. Op 25 februari 1965 besloot het bestuur

- de Algemene Vereniging van Past-Rotarians op te heffen,
- de drie kringen worden geheel zelfstandig,
- een contactcommissie in te stellen, die bestaat uit de voorzitters van de drie clubs,
- gezamenlijk een ledenboekje uit te geven.

Daarmee waren er dus vier zelfstandige clubs en vanaf 1965-1966 is de titel van het ledenboekje dan ook *Verenigingen van Past-Rotarians*. Wel bleef men over en weer bezoeken afleggen.

Kring Kennemerland

De Kring Kennemerland is opgericht op 10 mei 1968 met 16 leden. Over de omstandigheden ten tijde van die oprichting hebben we weinig kunnen achterhalen. Niet meer dan dat het de vrucht is geweest van het gemeenschappelijke initiatief van Rotary Nederland en de Past-rotariansclubs.

De jaren 1966-1975

Het lijkt erop dat de behoefte aan Past-rotariansclubs wat weggeëbd was na het opnemen van de oud-Indiëgangers. Daarbij komt dat medio 1964 in Rotary het SAM-lidmaatschap werd ingevoerd. Het senior active membership bood rotarians, die voldeden aan criteria van leeftijd en lidmaatschapsduur, de kans om in hun Rotaryclub te blijven zonder classificatie, maar met behoud van hun attendanceplicht. En zij die door het beëindigen van hun beroep of door onvrijwillig terugtreden uit hun werkring hun classificatie verloren, konden PSM-lid worden (past service member). De Past-rotariansclubs moesten het in de praktijk dus vooral hebben van oud-rotarians die na hun pensionering verhuisden naar een plaats buiten hun clubgebied. Niet voor niets werden de Kringen 't Gooi en Arnhem juist opgericht in aantrekkelijke woongebieden.

Met de instelling in 1964 van het SAM- en het PSM-lidmaatschap heeft Rotary een unieke mogelijkheid laten lopen om een eigen organisatie van oud-leden op te richten. In plaats van een serviceorganisatie van actieve, sociaal en maatschappelijk geëngageerde rotarians te blijven, werd de deur geopend voor vergrijzing en een afglijden naar een gezelligheidsorganisatie. En dat alleen omdat men bij Rotary International (RI) in Evanston bang was om niet langer te groeien in ledental. Een gezonde serviceorganisatie moet zijn doelstellingen goed in het oog houden en niet schromen om op een bepaald moment een eigen oud-leden-organisatie in het leven te roepen. Overigens zijn de SAM- en PSM-regelingen rond 2000 weer ingetrokken.

In 2000 is er in Arnhem nog even sprake geweest van het oprichten van een SAM-Rotaryclub. In een gesprek van het Federatiebestuur met enkele gouverneurs bleek echter dat het een soort tweederangs Rotaryclub zou worden met wel alle financiële verplichtingen jegens Rotary International. Het plan ging om die reden niet door.

Toch bestond er ten tijde van het opheffen van de Algemene Vereniging op 25 februari 1965 wel behoefte aan enige coördinatie en daarom werd toen een contactcommissie ingesteld, die aanvankelijk bestond uit de voorzitters van de 3 kringen. De Haagse Kring zou nog éénmaal – in het clubjaar 1965-1966 – het ledenboekje verzorgen en het laatste gecombineerde maandbericht verscheen op 15 april 1965. Daarna verzorgde elke kring zijn eigen maandbericht. De jaarlijks wisselende contactcommissie bleef de ledenboekjes verzorgen. Aanvankelijk met alleen de leden van de 3 kringen, maar vanaf 1968-1969 ook de leden van Deventer ORDO en de Kring Kennemerland. Op dat moment waren er 158 leden en 34 buitenleden. Er moet dus vrij intensief contact geweest zijn met Deventer en Kennemerland.

Geleidelijk aan groeide de wens om tot een Federatie te komen. De eerste poging dateert uit 1971. Een ooggetuige, zelf sinds 1971 lid van Arnhem, herinnert zich nog de heftige discussies toen de voorzitter, mr. A.C. van Epenhuysen, met clubgenoot dr. J.C.J. Burkens, verslag uitbracht van zijn bezoeken aan de andere vier clubs en van het overleg om tot het oprichten van een Federatie te komen.

Een jaar later, in augustus 1972, stuurt gouverneur ir. J.C. Friederich aan de Arnhemse Kring het plan Voûte. Dat plan stelde voor om een RC Arnhem-centrum op te richten voor oudere leidinggevenden, aangevuld met dominees, ambtenaren, enz.. De club zou tevens moeten dienen als centrum voor verhuisde SAM-leden, die dan in Arnhem hun attendance konden halen, en voor oud-rotarians. Al eerder, in 1967, was gebleken dat de vergrijzing van de rotarians ernstige vormen ging aannemen en men hoopte toen dat de aanwezigheid van Past-rotariansclubs in de buurt de uittreding van oudere rotarians zou vergemakkelijken. De gouverneurs vroegen daarom medewerking voor het oprichten van een Past-rotariansclub in die gebieden waar veel oudere rotarians woonden en waar nog geen PRC bestond. De oprichting van PRC Kennemerland zou daarvan een direct gevolg geweest zijn. Het plan Voûte was daarmee in strijd, omdat het te

regionaal werkte. Kort daarop werd het ingetrokken. De Kring Arnhem stelde in 1972 wederom voor om een Federatie aan te gaan. Argumenten waren een eenvormig optreden naar buiten, een betere gesprekspartner voor de gouverneurs van Rotary Nederland en meer bekendheid, waardoor de overstap uit een Rotaryclub naar een Past-rotariansclub gemakkelijker zou worden, maar de andere drie Kringen voelden daar niet voor. Toch kreeg het idee steeds meer aanhang – de kwestie van PRC

Limerick

Een oude Rotarian uit Dongen
Vond dat zijn club wat moest verjongen,
Stapte over naar Past Rotary
En juicht nu luid victorie,
Want 't is daar zo gezellig en ongedwongen.

Bergen-Duinstreek, die hierna aan de orde komt, speelde op de achtergrond mee – en op de bijeenkomst van de 5 clubvoorzitters van 19 januari 1975 viel ten slotte het besluit om de clubs onder te brengen in een Federatie. Dit is de datum die de Federatie van Verenigingen van Past-Rotarians beschouwt als haar oprichtingsdatum. In het reglement van de Federatie, vastgesteld in de vergadering van voorzitters van 10 maart 1975, werd bepaald dat het bestuur jaarlijks bij toerbeurt door één van de aangesloten clubs zou worden vervuld. Het eerste bestuur werd gevormd door de Kring Kennemerland.

Bergen-Duinstreek

In september 1974 was in Noord-Holland plotseling een wat merkwaardig gezelschap opgedoken dat bovendien in het Rotary jaarboek was opgenomen: de Kring van Oud-Rotarians en SAM-rotarians te Bergen-NH. En dat gezelschap trok zich van de andere niets aan, want het had zich rechtstreeks bij Rotary Nederland gemeld. Het duurde even voor de situatie duidelijk was geworden: de Bergense Kring (thans PRC Bergen-Duinstreek), was opgericht op 1 maart 1973 met twaalf leden die woonachtig waren in de wijde omgeving. En in 1975 trad de club toch toe tot de Federatie. Nadat de club een aantal jaren van relatieve stilstand had doorgemaakt wat betreft de ledenaanwas kwamen er steeds meer leden van de RC Alkmaar-Bergen bij. Bovendien trok de club – die zich inmiddels PRC Alkmaar-Duinstreek was gaan noemen – zich in 1995 op aandringen van de PRC Alkmaar, die dat jaar was

opgericht, terug op het gebied van Bergen en omgeving en ging de naam PRC Bergen-Duinstreek voeren. Opvallend is dat die club na de eeuwwisseling een soortgelijke ontwikkeling doormaakte als tien jaar ervóór: na een aanvankelijke bloeiperiode een periode van stagnatie en teruggang in ledenaantal, als gevolg van overlijden. Later trok de club oud-leden aan van de RC Bergen. Het is, kortom, een club die er in slaagde zichzelf steeds te vernieuwen.

Doel en taken

De Federatie was nu tot stand gekomen. In het begin was het haar taak om voor de gemeenschappelijke belangen op te komen. Daarbij kreeg de Federatie een voorlichtende, coördinerende en representatieve taak, maar de autonomie van de clubs bleef onaangetast. Wat hield dat allemaal precies in? Geleidelijk ontwikkelde de taak van de Federatie zich tot: zorgen dat de Past-rotarianslubs nu en in de (nabije) toekomst hun plaats en taak in de Rotary-familie kunnen hebben. "Dat vereist een goede verstandhouding met de Rotaryclubs in de regio, behoud van de Rotarysfeer, werken volgens Rotarybeginselen en vervullen van een taak voor (oud-)leden van Rotary", aldus Federatievoorzitter Bob Lodder in een bestuursvergadering in 1999.

Bob Lodder in 2013

Het doel van de clubs is om de Rotary-beginselen en de Rotary-geest in clubverband levend te houden. Het lidmaatschap staat open voor oud-rotarians en rotarians die overwegen om binnen afzienbare tijd uit hun club te stappen. Men kan zichzelf aanmelden; er is geen ballotage. Er is geen classificatie en geen attendanceplicht. Er komt jaarlijks een landdag. En voor het contact tussen Federatie en

Rotary Nederland treedt één van de gouverneurs op als liaisonofficer. Deze uitgangspunten zijn tot 2013 niet gewijzigd. De contacten met de liaisonofficer waren steeds goed.

Aanvankelijk was de taak van de Federatie beperkt van

**Rotary is moeten,
Past-rotary is ont-moeten.**

*verschillende
Federatievoorzitters*

opzet: de clubs waren zelfstandig en (alleen) voor de gemeenschappelijke belangen was de Federatie in het leven geroepen. Jaarlijks trad het bestuur van één van de clubs tevens op als bestuur van de Federatie. En de clubvoorzitter was dat jaar tevens de voorzitter van de Federatie. Voor de eerste keer was dat de voorzitter van de Kring Kennemerland.

FEDERATIE VAN VERENIGINGEN VAN PAST-ROTARIËRS

opgericht 19 Jan. 1975

1. Elk der verenigingen van Past-Rotariërs, hieronder verder aangevoerd als PB-club, staat open voor ieder, die 18 is geweest is van een Rotary club van Rotary International in Nederland of elders. Elke PB-club is autonoom en regelt zijn eigen zaken. Leertoe kan ook behoren het Anulieren van een buitenlandschap en het eventueel in de club opnemen van SAM-leden van een Rotaryclub.
2. De PB-club als organisatie uit de bestaande samenkomsten in de geest van R.I. voort te zetten, waarbij het dienstregel voerop blijft staan. Daer toe worden als regel twee bijeenkomsten per maand gehouden met gewoontlijk een gedachtenwisseling, die door een inleiding bepaald wordt. Aan de inleiding kan een lunch voorafgaan.
3. De PB-club kunnen geen classificatie noch een attendancplicht. Zij kunnen ook geen draaglinies, zolang dezerzint niet door de gemeentelijke PB-club anders wordt bepaald. Wel dragen de leden een badge, waarop voortaan hun naam, de vermelding "Past Rotarian" en de naam van hun club.
4. De gemeenschappelijke belangen van de PB-club worden besproken in een onderling overleg van de voorzitters, die daer toe eenmaal per jaar bijeenkomen.
5. Het clubjaar van een PB-club loopt van 1 Juli tot 30 Juni. Voor elk clubjaar wordt één van de voorzitters aangewezen voor een, zo nodig, optreden naar buiten. Tot 30 Juni 1976 treedt als zodanig op de voorzitter van de Kring Kennemerland. De volgende mogelijk wordt gekozen op dat de in punt 7 vermelde landdagen de volgende in acht genomen van Hilversum, Arnhem, Haarlem, den Haag, Epe, enz.
6. Jaarlijks wordt op kosten van de Federatie een ledenlijst vervaardigd door de zorg van één der PB-club, die zich daer toe bereid verklaart. Met de dienstdoende dat de betrokken club dit werk een aantal jaren schiet een verricht.
7. Jaarlijks wordt een door de Federatie uit te schrijven leiding gehouden van één dag. Organisatie en programma worden door de Federatie van één der PB-club overgelaten. De kosten worden gedeeltelijk door de bezorger van de leiding en zo mogelijk door een bijdrage uit de kas van de Federatie. De administratie van een en ander berust in eerste instantie bij de Federatie, die bepaalde werkzaamheden aan de gemeentelijke PB-club kan delegeren. De leiding wordt gedeeltelijk in 1975 door de laatste Kring, in 1976 door de Arnhemse Kring, in 1977 door de Kring Kennemerland, in 1978 door de Haagse Vereniging, enz. Het rooster kan, gelijklopend met het gestelde in punt 5, naar behoefte worden uitgebreid.
8. De kosten van de Federatie worden bestreden uit een bijdrage per lid van elk der aangesloten PB-club. Deze bijdrage wordt door de gemeentelijke voorzitters jaarlijks in hun in punt 4 bedoelde overleg vastgesteld. De gelden worden overgemaakt aan en beheerd door de penningmeester van de PB-club, welke voorzitter is aangewezen, die naar buiten zal optreden. Tot 30 Juni 1976 deeltive de penningmeester van de Kring Kennemerland.
9. De Federatie onderhoudt een zo nauw mogelijk contact met Rotary International in Nederland. De daarvoor door de R.I. in Nederland aangewezen liaison-officier wordt het in punt 4 genoemde overleg bij.
10. De Federatie werd bij haar oprichting gevormd door de PB-club te den Haag (Haagse Vereniging), die de oudste en de grootste is, Arnhem (de Arnhemse Kring), Haarlem (Kring Kennemerland), Hilversum (Gooische Vereniging) en Epe (club NO-Veluwe). Vrijwel dadelijk daarna treden ook toe de Kring van oud-Rotariërs te Bergen (RH) en de Twentse club van PB's te Enschede. Verdere PB-club kunnen tot de Federatie toetreden, wanneer zij verklaren met de bevestigende richtlijnen in te stemmen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van voorzitters te Arnhem op 10 Meert 1975.

Meer concreet ging de Federatie zich bezig houden met

- contacten met Rotary Nederland,
 - organiseren van Federatiedagen, destijds landdagen geheten, aanvankelijk tweemaal per jaar, later eenmaal per jaar en een Federatiereis,
 - oprichting van nieuwe clubs begeleid en stimuleren,
 - uitgeven van een ledenlijst, vanaf 1978 tot 2014 vervangen door een ledenboekje,
 - bezoek aan de clubs (een taak van de Federatievoorzitter tot 1995).
- Al deze onderwerpen komen in het vervolg aan de orde.

Doel van een Past-rotariansclub is, zoals gezegd, om de Rotarybeginselen en de Rotarygeest in clubverband levend te houden. Een Past-rotariansclub is bedoeld voor drie groepen rotarians

- rotarians die verhuizen en in hun nieuwe woonplaats niet meer voor een Rotaryclub gevraagd worden;
- rotarians die, wat ouder geworden, inzien dat vergrijzing van hun club de instroom van jonge leden bemoeilijkt en de slagvaardigheid van de club vermindert en
- rotarians die hun actieve beroepsleven reeds geruime tijd geleden hebben beëindigd en vinden dat zij de jongere generatie niet genoeg meer te bieden hebben, maar toch prijs stellen op het behoud van Rotarysfeer en fellowship, zij het in een wat rustiger tempo.

Rond 1984 ontstond er enige kritiek op de Federatie: die moest niet te belangrijk en te duur worden. Men meende dat de Federatie zich zou kunnen beperken tot een jaarlijkse voorzittersvergadering, het uitgeven van een ledenboekje en het organiseren van een landdag.

Op de Algemene vergadering (ALV) van februari 1998 komt aan de orde een brief van PRC De Berkelvallei, die de stijgende kosten en de wezenlijke belangen van de clubs aan de orde wil stellen. Die club stelt in zijn brief: “wij voelen ons een gezelligheidsvereniging van ‘gelijkgestemde’ gepensioneerden met als ‘appellation controlée’ het vroegere lidmaatschap van Rotary. Aan landelijke activiteiten, laat staan internationale, hebben wij – eerlijk gezegd – geen behoefte: onze wereld is wat kleiner geworden”. En op de vergadering zelf licht de clubvoorzitter dat toe. Zijn club is een gezelligheidsclub, die de grootschaligheid van Rotary International achter zich heeft gelaten en erg gericht is op de eigen club. Men vindt de Federatie weliswaar nuttig maar deze dient wel van een zo licht mogelijke structuur te zijn en zo weinig mogelijk te kosten. De club krijgt steun van PRC Den Achterhoek. Er ontspint zich een discussie over de kosten van het Federatie Nieuws, maar tot enige wijziging leidt dat niet.

FEDERATIEBESTUUR

De taken van het Federatiebestuur bestaan – het is al eerder gezegd – uit voorlichting, coördinatie en representatie. Van belang is echter op welke wijze het bestuur die taken uitvoert.

Statuten en reglementen

Er was nu een Federatie en er was een bestuur. Maar er moesten natuurlijk ook iets van reglementen komen. Reeds in de voorzittersvergadering van 10 maart 1975 werd een reglement vastgesteld. Al veel eerder bestond in Den Haag de Algemene Vereniging van Past Rotarians en het ligt voor de hand dat de Federatie een voorbeeld zocht in de regels die die vereniging kende. Dat eerste reglement bevatte een

*Het Federatiebestuur tijdens de algemene vergadering in 2013,
vlnr Jan Boeve, Koos Noteboom, Jan de Bonth, Andries Bosma en Henk Mannen*

aantal uitgangspunten, zoals geen attendanceplicht, geen classificatie, het clubjaar, kostenverdeling en dergelijke. In 1978 voldeden deze 'eenvoudige regels' niet meer. Er werd een commissie van drie in het leven geroepen die voorstellen deed voor Richtlijnen der Federatie, Richtlijnen voor PR-clubs en een Huishoudelijk Reglement der Federatie. Dat had nog wel wat voeten in de aarde, want ieder van de inmiddels 14 clubs wilde natuurlijk zijn stempel op de regels drukken. Zozeer zelfs dat het Federatiebestuur zich afvroeg "of wij niet bezig zijn een oorspronkelijk eenvoudige opzet te perfectionistisch te maken. Wij zijn geen Rotary International! Uiteindelijk werden in de voorzittersvergadering van 5 februari 1979 de teksten vastgesteld voor de *Regels voor het lidmaatschap van de Federatie*, de *Regels voor de Federatie zelf* en het *Huishoudelijk reglement voor de Federatie*. Toch zou het nog tot 1984 duren voor deze drie regelingen in het ledenboekje werden opgenomen.

Wijzigingen 1986

Tijdens de voorzittersvergadering van 2 maart 1986 vond een

statutenwijziging plaats, met onder andere de overdracht van de wetgevende bevoegdheid aan de voorzittersvergadering, een andere inhoud van de landdag en het vervallen van het buitenlidmaatschap. Dat laatste met de argumenten dat de werkgebieden van de clubs niet vastliggen en dat buitenleden wel alle service van de club kregen, maar minder contributie betaalden.

Wijzigingen 1996

In de jaren 1995-1996 zijn pogingen ondernomen om de organisatie wat te stroomlijnen en te vereenvoudigen. De commissie Siemens moest nagaan welke gevolgen de snelle groei van Past-Rotary moest hebben voor de organisatie van de Federatie. De commissie was van mening dat geen ingrijpende wijzigingen nodig waren, maar deed een aantal kleinere voorstellen, die het Federatiebestuur allemaal overnam. Daarvoor was echter een wijziging van statuten en huishoudelijk reglement vereist. Ook werden pogingen ondernomen om de administratie uit te besteden, zodat het bestuur zijn handen meer vrij zou hebben aan het besturen in plaats van het verrichten van routinematige klussen. Verlaten werd het uitgangspunt dat een bestuur uit leden van één club zou moeten bestaan en om de zittingsduur van bestuursleden te verlengen om tot meer continuïteit te komen.

Tijdens de voorzittersvergadering van 30 november 1995 kwam onder andere aan de orde de tekst voor nieuwe statuten en huishoudelijk reglement. Op de vorige voorzittersvergadering – die van 1 februari 1995 – was namelijk een eerder concept verworpen, omdat de gekwalificeerde meerderheid net niet was gehaald: vereist waren 25,3 stemmen vóór en er waren maar 25 stemmen vóór. Ditmaal werden de statuten en het huishoudelijk reglement bij acclamatie goedgekeurd. Eén van de meest opvallende wijzigingen was het vervangen van de voorzittersvergadering (de gezamenlijke voorzitters van de clubs) door een algemene vergadering (de clubs zijn immers de leden van de Federatie).

Nog in 1984 werd in de voorzittersvergadering het voorstel van het bestuur afgewezen om de Federatie rechtspersoonlijkheid te laten krijgen. De bestuursleden

zouden immers alle verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid dragen. Maar dit voorstel werd afgewezen, omdat “een wettelijke aansprakelijkheid als de onze zelden of nooit aan de orde lijkt te kunnen komen”. En vijf jaar later, tijdens de voorzittersvergadering van 1 juni 1989, werd dit standpunt bevestigd met als argument dat het financiële belang voor de Federatie gering is en er geen personeel in dienst is van de Federatie. Dat was anders in 1996.

De statuten werden notarieel verleden op 12 februari 1996 en bij de Kamer van Koophandel ingeschreven. Daarmee eindigde de persoonlijke (financiële) aansprakelijkheid van de bestuursleden van de Federatie. Toen ontstond ook de gewoonte om, met een kwartier tussenruimte, twee algemene vergaderingen te beleggen voor het geval op de eerste vergadering het quorum (50% van de clubs) niet aanwezig zou zijn en men toch besluiten wilde nemen. Die gewoonte heeft gegolden tot de wijziging van 2014. De eerste echte algemene vergadering was die van 27 november 1996, nadat op een eerdere ALV van 14 mei 1996 alleen een bestuursoverdracht had plaatsgevonden.

Wijzigingen 1999

In 1999 moesten de statuten weer gewijzigd worden omdat men de algemene vergadering niet meer in het najaar, maar in het voorjaar wilde houden. Tevens had men ontdekt dat de wet bepaalt dat jaarstukken binnen 6 maanden na afloop van het boekjaar aan de orde moeten worden gesteld, tenzij de algemene vergadering elk jaar tot een latere datum besluit.

Limerick

Een oude Rotarian uit Rhenen
Kon zijn club niet zo goed meer bijbenen,
Van al dat gedoe
Werd hij vreselijk moe,
Bij Past Rotary dartelt hij nu weer op z'n tenen.

Sindsdien neemt de algemene vergadering jaarlijks zo'n besluit.

In 1999 werd ook het huishoudelijk reglement opnieuw gewijzigd en wel voor wat betreft de oprichting van een club.

De wijziging van statuten en huishoudelijk reglement in 2007 kent een intensieve voorgeschiedenis. In de rondvraag van de algemene vergadering van 23 februari 2005 werd het bestuur gevraagd om de statuten en het huishoudelijk reglement eens te bekijken. Het bestuur vroeg de clubs om voorstellen in te dienen. Op de volgende ALV, die van 22 februari 2006, meldde het bestuur de ingekomen reacties te zullen bestuderen en op de daaropvolgende ALV met een concreet voorstel te zullen komen. Het bestuur benoemde intern een commissie om de veelheid van reacties te bestuderen en deze commissie schakelde een oud-notaris in, tevens past-rotarian (Herman van Hazendonk, PRC Drienermarke). Op het ontwerp van de commissie konden de clubs weer reageren. Daartoe werd dat ontwerp op 14 augustus 2006 per brief aan de clubs toegezonden, die daarop tot 16 oktober 2006 konden reageren. Dat leidde weer tot veel reacties en nog meer en andere suggesties. Opnieuw ging de commissie aan de slag en bij brief van 12 december 2006 werden de definitieve voorstellen aan de clubs toegezonden. Op de algemene vergadering van 21 februari 2007 werden de wijzigingen daarna zonder verdere discussie aanvaard. De wijzigingen van 2007 zijn vooral technisch en detaillistisch. Het meest opvallende was de wijziging van het aantal bestuursleden en de regeling voor statutenwijziging en ontbinding. Herman van Hazendonk schrijft in een e-mail van 5 november 2006: "achteraf kun je zeggen dat de procedure niet erg gelukkig is geweest. We hadden een rammelend, inconsequent en hier en daar ook fout geheel van reglementen enz.. In die onrijpe situatie is iedereen er in eerste instantie op gaan schieten. Vervolgens wordt daar het mogelijke aan gedaan en wordt de tekst rondgezonden. Dan begint het spel weer opnieuw en met grotendeels andere spelers. De ene schiet op oude dingen, de ander op nieuwe, weer anderen merken op dat je duidelijk kunt merken dat er in verschillende tijden door allerlei bestuurders en leden een onsamenhangende lappendeken van is gemaakt. Als we de boel hadden omgedraaid – eerst een deskundige alles laten ordenen en dat als ontwerp van het bestuur rondsturen – zouden we een hoop tijd hebben bespaard. Dat is echter een constatering achteraf."

Ook stelde het bestuur regels vast voor de aangesloten clubs. Deze zijn vastgesteld in de algemene vergaderingen van 12 maart 1986, 30 november 1995 en 21 februari 2007.

Wijzigingen 2014

In 2013-2014 was er weer reden om de statuten en het huishoudelijk reglement te wijzigen.

- De bepaling is geschrapt dat een minimum aantal clubs aanwezig moet zijn, willen op een algemene vergadering rechtsgeldige besluiten kunnen worden genomen. Dat geldt ook voor statutenwijziging en ontbinding van de vereniging. De noodzaak om – met een kwartier tussenruimte – twee vergaderingen uit te roepen, vervalt daarmee.
- In verband met het vervallen van het ledenboekje is de mogelijkheid geopend om de ledenadministratie te voeren via de website.

Het Huishoudelijk reglement en de Regels voor de clubs zijn op deze punten ook aangepast. Tevens zal de inning van de contributie ten laste van de PRC's nog slechts éénmaal per jaar – en wel per 1 juli – plaatsvinden.

Parafernalía

De Federatie kent natuurlijk een aantal parafernalía, want wat is een organisatie zonder parafernalía. We willen daar hier wat nader op ingaan.

Logo

Het logo is de basis voor alle parafernalía. Het is een ontwerp van Henk Hiensch van PRC Heerenveen e.o. uit 1990. Het toont in goud op een blauwe achtergrond het Rotarywiel met een aantal tandjes minder. Ook ontbreken de spaken omdat de Rotary Avenues niet (meer) bij de past-rotarians gelden. Wel staan de letters PR in het midden van het logo.

Onder het kopje PRC Heerenveen e.o. komen we uitgebreid terug op het ontwerp van het logo.

Ondertussen deed zich nog iets bijzonders voor met betrekking tot het logo. Het was namelijk gedeponeerd bij het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BBIE) in Den Haag en in 2011 kreeg de Federatie bericht van de Agence de Renouveau et Propriété Intellectuelle (ARPI) in Brussel dat de registratie afliep en dat zij konden zorgen voor verlenging van de registratie voor nog eens 10 jaar voor de prijs van € 1280. Besloten werd daarop in te gaan, want hoe je dan ook over het nut van registratie mag denken, het logo was nu eenmaal geregistreerd en een verlenging voor 10 jaar leek nuttig. Registratie is namelijk vereist voor de bescherming van het logo. Maar na de betaling bleef het akelig stil en een aangetekende brief met een vraag naar de stand van zaken raakte zoek. Uiteindelijk leerde informatie dat het allemaal veel eenvoudiger kon: gewoon € 260,- overmaken op de rekening van het BBIE en de zaak is geregeld. Ondanks alle voorzichtigheid zijn we dus toch slachtoffer van een nep-factuur geworden.

Reversspeldje

De oorspronkelijke uitvoering van het reversspeldje is niet na te gaan, het heeft in ieder geval geen letters PR gehad en werd vervaardigd in Engeland. Aannemelijk is dan dat het bestond uit de in Engeland gebruikte Hampshire-roos. Opvallend is wel het aantal dat in voorraad was: in het kwartaalbericht van 1978-2 lezen we dat de Federatie nog 42 speldjes in voorraad heeft voor de prijs van NLG 2,50 plus porto. In 2013 is de prijs opgelopen tot € 8,-.

Het speldje voldeed kennelijk niet, want in 1990 bepleit de zojuist geïnstalleerde PRC Regge en Dinkel "om een goed speldje te laten vervaardigen, bestaande uit een Rotarywiel met daarin de letter P, want het huidige te grote en lelijke speldje wordt door niemand gedragen". Het onderwerp stond inmiddels al drie jaar op de agenda van de voorzittersvergadering. Daarop schreef het bestuur een enquête uit. Met als resultaat dat de meerderheid van de clubs geen behoefte heeft aan een reversspeldje. Naambadges – die waren er kennelijk ook – konden de clubs lokaal laten maken.

Het duurt dan nog tot 1994 alvorens de Federatie het bedrijf Tinline aanwijst als enige licentiehouders voor de reversspeldjes. Ze kosten dan NLG 15,- per stuk, bij een inkoop prijs van NLG 10,-; het verschil is voor verzendkosten. En dan loopt ook de voorraad op: op de algemene vergadering van 25 februari 1998 wordt meegedeeld dat er 187 speldjes met schroefdraad in voorraad zijn, alsmede 25 met drukker. Het jubileumboekje 2013 van de PRC 's-Gravenhage meldt: het speldje wordt ook gebruikt als logo en toont het Rotarywiel met een aantal tandjes minder, zoals past-rotarians het ook wat rustiger aan (moeten) doen dan van rotarians mag worden verwacht. Ook ontbreken de spaken omdat de Rotary avenues niet (meer) bij de past-rotarians gelden.

In de 70-er jaren is er ook sprake geweest van een naambadge, bestaande uit een plastic houder, gemakkelijk te bevestigen aan de borstzak, met daarin een wit plaatje met het PR-embleem, waarop de naam van het lid en de club kunnen worden vermeld: "via een pc is dat het duidelijkst". We zijn ze later nauwelijks meer tegengekomen.

Een suggestie om een reversspeldje te laten ontwerpen voor past-rotarians die 25 jaar of langer lid van hun club zijn, neemt het Federatiebestuur niet over.

Vlag

De Federatie heeft een vlag, die bestaat uit ons Federatie-embleem in goudkleur, met als randschrift in goed leesbare letters: Past Rotarians Nederland. Hij is voor het eerst gebruikt op de Federatiedag 1996. Clubs konden de vlag bestellen en de prijs bedroeg in 1996 NLG

50,-. Sindsdien wordt de vlag gebruikt op Federatiedagen en algemene vergaderingen.

Gevelschild

Daarna kwam in 1997 de vraag of er bij de clubs belangstelling

VERLEDEN

bestond voor een gevelschild. Een rond model met een middellijn van zo'n 22 cm. Eventueel met een onderbord met de naam van de club en dag van samenkomst. Bij voorintekening werden 18 gevelschilden en 12 onderborden besteld. Bij levering op de algemene vergadering van 1999 bedroeg de prijs NLG 100,- voor het gevelschild en NLG 68,- voor het onderbord, alles exclusief verzendkosten. In 2009 kwam er nog een gevelschild bij in glanzend roestvrij staal met een plaat blauwe kunststof.

Voorzitterspenning

Toen PRC Twente het bestuur van de Federatie vormde, in het clubjaar 1982-1983, vond haar voorzitter, Jhr.mr. L.M.E. von Fissenne, dat de voorzitter op de voorzittersvergadering een lint en een penning behoorde te hebben. Daarom liet hij er een vervaardigen bij een zilversmid in Hengelo-O. En bij de het einde van zijn voorzittersjaar droeg hij lint en penning over aan zijn opvolger. Vermoedelijk zijn dit nog steeds lint en penning van de huidige voorzitter van de Federatie, maar zekerheid daarover bestaat niet.

Later zijn aan voorzitters van clubs van tijd tot tijd bij een speciale gebeurtenis ook wel voorzitterslinten met penningen uitgereikt. Zo ontving de voorzitter van de PRC 's-Gravenhage er een bij het 60-jarig bestaan van de club en de voorzitter van PRC 't Gooi in datzelfde jaar bij hun 40-jarig bestaan, beide in 1997. Zoiets zal zich wel vaker voorgedaan hebben. Maar bij de installatie van een nieuwe club moet de club zelf zorgen voor een voorzitterslint met penning.

Mede door de installatie van vele nieuwe clubs blijkt in de loop van 2011 dat de voorraad voorzitterslinten (met penning) uitgeput is. Er wordt contact gelegd met Twinline, inmiddels onze vaste leverancier. Ze kosten € 60 voor de penning plus € 30-40 voor het lint. De clubs moeten ze wel zelf bestellen.

Henk Hiensch, lid van de PRC Heerenveen e.o., ontwierp niet alleen het logo, maar ook het Past-rotarianslied. Dat is gebaseerd op melodie en tekst van het destijds door Annie de Reuver gezongen liedje 'Hutje bij de zee'. De tekst is opgenomen in het Federatie Nieuws van december 2009 en is hierna opgenomen.

de PRC Drienermarke zingt het Federatielied.

Niet bekend is of dit lied daarna ergens anders weerklank heeft gevonden.

Ontwikkelingen in het bestuur

De Past-rotariansclub die de Landdag organiseerde leverde rond 1985 ook het Federatiebestuur in het daarop volgende clubjaar.

Het half getande PR-wiel

Muziek: J.R. Thomas

Beel - den uit mijn jong - e ja - ren Trek - ken aan mijn oog voor-
In de bij-bel staat ge - schre - ven: *Mens, leef niet al - leen bij*
 Ach, nu zijn we rond de tach - tig Ro - ta - ry ver - le - den

bij. Toen we nog Ro - ta - riërs wa - ren
brood. *Daar - om dron-ken w'eerst een slok - je*
 tijd. Maar we zijn nog steeds een-drach - tig

vol met ser-vice za - ten wij. De Com - mu - ni - ty de
voor we t had-den o - ver nood! *Ach, zo'n ser-vice club is*
 bij al - le ver - schei-den-heid. Nieu - we wijn in ou - de

We - reld Geen pro-ject was ons te groot. En we
prach_tig: *Eff - en - joe na eff - en - joe* *sjouw-den*
 zak - ken Da's voor ons Past Ro - ta - ry. Ser - vice

kwek - ten en we kwaak - ten en we a - ten sa - men
w'af ja zeer een-drach - tig *En dan weer naar moe - ders*
 FLAT dat is ons he - den Ser-vice CLUB da's nos - tal -

brood; En we kwek - ten en we kwaak-ten en we
toe. *Zei die Hoe was het van - a - vond?* *Zei jij*
 gie; Ser-vice FLAT dat is ons he - den Ser-vice

a - ten sa - men brood!
Mooi hoor, maar 't maakt je wel dood-moe.
 CLUB da's nos - tal - gie.

Tekst: Henk Hiensch

Het Federatiebestuur bestond aanvankelijk, en ook nog in 1985, uit drie leden, op toerbeurt te leveren door één van de aangesloten clubs. Dat betekende dat elk clubjaar het gehele bestuur vervangen werd en dat elk bestuur weer opnieuw 'het wiel moest uitvinden'. Bovendien was niet steeds duidelijk waar het bestuur zich bevond en ook dat kwam de continuïteit niet ten goede.

In het begin, toen er nog niet zoveel clubs waren aangesloten, waren die bezwaren overkomelijk, maar naarmate het aantal clubs steeds groter werd groeide de wens naar meer continuïteit en uitbreiding van het bestuur, want de werkzaamheden werden steeds omvangrijker. Langs verschillende wegen zocht men naar een oplossing.

Zo wil de PRC 't Gooi in 1984 wel een buitengewoon bestuurslid leveren voor 3-5 jaar, die geen secretaris is, maar de continuïteit in het bestuur moet bewaken. En J.C.J. Burkens, van PRC De Veluwezoom, doet in het clubbericht het voorstel om een vierde bestuurslid te benoemen voor een langere periode, die met speciale taken belast wordt. Dat zou dan het 5e bestuurslid zijn, aangezien het bestuur vasthoudt aan zijn eigen voorstel: een oud- bestuurslid draait nog een jaar mee en de inkomend voorzitter wordt al na de voorzittersvergadering, waarin hij voor het komende jaar benoemd werd, uitgenodigd om bij de bestuursvergaderingen aanwezig te zijn. Later, in 2005, geldt dat meedraaien voor alle kandidaat-bestuursleden, die in de algemene vergadering zijn geaccepteerd. Zij treden immers pas in functie met ingang van het eerstvolgende clubjaar.

Op de algemene vergadering tijdens de Landdag van 23 juni 1984 zijn twee voorstellen gedaan om de continuïteit binnen het Federatiebestuur te bevorderen. Het ene kwam van de PRC De Veluwezoom, gesteund door de PRC Twente, om de Federatie-secretaris met ingang van 1984-1985 voor minstens 3 jaar te benoemen. Het tweede was het voorstel om het bestuur uit te breiden met een inkomend voorzitter, aan te wijzen door de PRC die het volgende jaar het Federatiebestuur levert, en een lid van het bestuur van het vorige jaar. Hoewel het verslag van die vergadering in het archief ontbreekt, blijkt uit de ledenboekjes van de daaropvolgende jaren, dat beide

voorstellen niet zijn overgenomen. Pas in het clubjaar 1990-1991 kwam er een vice-voorzitter in het bestuur.

Dat ging enige tijd goed. Maar met het stijgen van het aantal clubs en de toenemende interesse voor Past-Rotary rees in 1991 de vraag of de organisatie van het Federatiebestuur niet gewijzigd moet worden. Eén van de oplossingen was om bestuursleden meer dan één jaar te laten zitten. Dat voorstel is toen niet verder gekomen dan het Federatiebestuur, maar zij heeft gedurende enkele jaren geëxperimenteerd met haar bezetting

- in clubjaar 1990-1991 kwam er een vice-voorzitter,
- in clubjaar 1991-1992 kwam er een commissaris clubvorming,
- in clubjaar 1994-1995 kwam er een 2^e secretaris, die met name zorgde voor de ledenadministratie,
- vanaf clubjaar 1996-1997 bleven voorzitter, 2^e secretaris, penningmeester en commissaris clubvorming meerdere jaren zitten.

Het voorstel om het bestuur uit te breiden tot 7 leden, wordt in 2007 overgenomen door de algemene vergadering. Dan treedt Hans Kerstiens toe voor publiciteitszaken (PR). Maar de vacature van 7^e bestuurslid is bestemd voor redacteur website en het vervullen van die functie hangt af van het vinden van zo iemand. Ook in 2010 wordt de vacature voor een 7^e bestuurslid (nog) niet vervuld.

En in 1989 stelde PRC Meppel voor om de voorzittersvergadering te houden in september/oktober, zodat het zittende bestuur aan het begin van zijn bestuursperiode – in samenwerking met de clubs – plannen en afspraken kan maken en uitvoering kan geven aan 'eigen' besluiten. De bestuursoverdracht blijft dan op de landdag in het midden van het kalenderjaar en het boekjaar kan gelijk blijven lopen met het verenigingsjaar. Met algemene stemmen wordt dit voorstel aangenomen. Dat heeft gewerkt tot 1998, toen de algemene vergadering weer in het voorjaar, en wel in februari, werd gehouden. En het verandert weer in 2015, als de Federatiedag in het voorjaar en de ALV in het najaar wordt gehouden.

In 1988 was nog even de vraag: houden we het bij de oude naam: *Federatie van Clubs van Past-Rotarians*, of kiezen we een nieuwe naam: *Federatie van Clubs van Oud Rotaryleden*. Met twee stemmen tegen koos de grote meerderheid voor het behoud van de oude naam.

Anders dan wij in dit werkje doen, besloot het Federatiebestuur in 1997 dat de officiële naam *Federatie van Clubs van Past Rotarians in Nederland* steeds in uitgaande stukken zal worden gebruikt.

Er zijn in 2002 voorstellen bij het bestuur ingekomen om de naam *past-rotarian* te wijzigen in *senior-rotarian*. Gelet op taalgebruik, onze afstamming van Rotary, alsmede de positieve reacties voor handhaving van de naam, heeft het bestuur echter besloten de naam Club van Past-Rotarians te handhaven.

Clubbezoek

Ik vond het een hele opgave om alle clubs te bezoeken. In mijn tijd waren dat er ruim dertig. Ik heb die taak volbracht. Ik denk er evenwel met groot genoegen aan terug. Het was mij opgevallen, dat alle clubs verschillend waren in hun functioneren en beleven van het past-rotarian zijn, maar allemaal vertoonden ze een hoge waarde aan fellowship.

Herman Herwig,
Federatie-voorzitter 1990-1991

Tot de statutenwijziging van eind 1995 behoorde het tot de taak van de voorzitter om in zijn jaar de clubs te bezoeken (artikel 4, lid 1, van de toenmalige Regels). Veel voorzitters voldeden aan die opdracht. Zo heeft de Federatievoorzitter in het clubjaar 1987-1988 (Jillert de Vries) maar liefst 27 van de 28 clubs bezocht, maar naarmate het aantal clubs steeg, werd die last steeds zwaarder. Eind 80-er jaren waren dat al 32 clubs. Al eerder, eind 70-er jaren, werd deze taak verdeeld over alle bestuursleden. Maar dat werkte

niet en de gewoonte van clubbezoeken is afgeschaft bij de statutenwijziging van begin 1996. Slechts indien een club daar prijs op stelt, komt de Federatievoorzitter op bezoek.

En regelmatig worden er voorstellen gedaan om zakelijker te vergaderen.

Taken van de Federatie

Het duurde tot 1997 alvorens het bestuur zich ging herbezinnen op de taken van de Federatie en die meer ging concretiseren. Aan de hand van een notitie van de voorzitter werd in het bestuur gesproken over: wat kan, mag en moet de Federatie gaan doen voor de clubs? Het statutaire doel is: behartigen van de door de algemene vergadering erkende gemeenschappelijke belangen van haar leden (de clubs), met inachtneming van hun zelfstandigheid. De methode die daarbij werd toegepast was: contacten onderhouden met Rotary Nederland, met Past-rotariansclubs in andere landen, stimuleren van het oprichten van nieuwe clubs, uitgeven van een ledenboekje en een mededelingenblad en het organiseren van Federatiedagen. De vraag was: wat wil de algemene vergadering dat de Federatie nog meer doet? De Federatie-voorzitter bezoekt een Past-rotariansclub als die daarom verzoekt of de Federatievoorzitter zelf dat gewenst acht.

Een Past-rotariansclub is gehouden de rotary-beginselen en de rotary-geest levend te houden voor oud-rotarians. Iedere (oud-)rotarian kan zich als lid aanmelden en toetreden als de PRC daarmee instemt. Dat betekent dat een Past-rotariansclub enerzijds een taak heeft in het (ruime) rotaryverband en anderzijds mag een club een ledenstop invoeren. Als er in een deel van het land geen PRC bestaat die oud-rotarians kan opnemen, ligt er een taak voor de Federatie om de oprichting van een nieuwe club te bevorderen.

In 1998 had het bestuur het gevoel dat sommige clubs niet meededen en niet meeleeften. De suggestie om een rondetafelconferentie te beleggen om te luisteren naar de wensen van de clubs, of de doelstellingen van de Federatie nog actueel zijn, werd echter niet overgenomen. Maar dit leidde ongetwijfeld tot de enquête 1999, die later aan de orde komt.

Na de bestuurswisseling in 1999 neemt het bestuur een proef met een kernbestuur van voorzitter, secretaris, penningmeester, ter voorbereiding van de vergaderingen van het dagelijks bestuur. Het bestuur bestaat op dat moment uit

7 leden: genoemde drie plus een commissaris clubvorming, twee commissarissen Federatiedagen en een 7^e lid.

Rond 2000 vergadert het Federatiebestuur zo'n 6 keer per clubjaar.

PRC Stadskanaal stuurt eind 2005 een brief naar het Federatiebestuur en klaagt "wat kost het en wat brengt het op"? Een ledenboekje, maar over de totstandkoming van de website hoort de club niets meer. Ook hebben ze trouw elk jaar hun jaarverslag naar de redactie van het Federatie Nieuws gestuurd voor publicatie, want dat leek hen wel interessant maar het gebeurde nooit. Er ontstaat discussie in de club of ze het betalen van de jaarlijkse afdracht maar moesten stoppen, maar na uitgebreide discussie besluit de club dit toch maar niet te doen.

Het Federatiebestuur ziet in 2009 het Federatie Nieuws, de website en het ledenboekje als speerpunten voor de belangrijke interne- en externe communicatie en doet er alles aan om de kwaliteit verder te verbeteren.

Commissaris clubvorming

In het clubjaar 1991-1992 werd er een commissaris clubvorming toegevoegd aan het bestuur. Reeds vanaf de aanvang was dat een functie die meerdere jaren achtereen door dezelfde persoon vervuld werd. Naarmate er meer clubs opgericht konden worden, werd deze functie steeds zwaarder. Daarom werd in 2002 besloten de commissaris clubvorming er twee assistenten bij te geven, waarbij zij onderling het land in drie delen verdeelden. Maar dat beviel niet en met ingang van het clubjaar 2008-2009 is de clubvorming verdeeld over 2 commissarissen, een voor het noorden en een voor het zuiden, en zijn de assistenten vervallen.

PR-functionaris

In 1999 is er nog even sprake van geweest om een PR-functionaris te benoemen, teneinde ons 'gezicht' beter te laten zien naar buiten en de bestuursleden te ontlasten. De functionaris zou lid zijn van het bestuur en naast advisering

een duidelijke taak hebben bij het Federatie Nieuws en de Federatiedagen. Het bestuur was zelfs even bang dat de functionaris te veel taken naar zich toe zou trekken. Die vrees was echter ongegrond, want bij nader inzien kwam men tot de conclusie dat de bestuursleden deze taak best zelf zouden kunnen blijven vervullen, eventueel met ad-hoc adviezen van derden. En zo alles bleef voorlopig bij het oude.

Maar de public relations bleven knagen en ook de website ging ouderdomsverschijnselen vertonen. Daarom is in 2014 een bestuurslid benoemd met als speciale taak PR en website; dat is Raymond Blessing, PRC Midden Holland.

Past-rotarian van verdienste

Er bestaan twee regelingen, die veel op elkaar lijken

- de *Federatie* kan iemand tot 'past-rotarian van verdienste' benoemen;
- de *clubs* kunnen iemand tot 'lid van verdienste' of zelfs tot 'erelid' benoemen.

We beperken ons hier tot de eerste mogelijkheid.

Sinds begin 1996 kan de algemene vergadering op voorstel van het bestuur iemand die zich op een bijzondere wijze verdienstelijk heeft gemaakt voor de Federatie of haar leden, het predicaat 'Past-rotarian van verdienste' verlenen. Die bijzondere verdiensten moeten vooral tot uitdrukking komen in de verhouding tot Rotary en het uitdragen en stimuleren van de Past-Rotary gedachte.

Bij het toekennen van de kwalificatie van Past-rotarian van verdienste krijgt betrokkene een oorkonde uitgereikt, alsmede een speciaal ontworpen speld met de toevoeging van een dubbele V. Het is een ontwerp van de Leidse goudsmid Rob van Gerner, PRC Leiden Oost.

Vóór 1996 was er geen beschreven mogelijkheid om iemand te eren. Wel had het bestuur in de praktijk de mogelijkheid geschapen om iemand tot ere-bestuurslid te benoemen. Die kwalificatie werd op de voorzittersvergadering van 1 juni 1989 toegekend aan rotarian H.M. Calis (Henk), oud-gouverneur, vanwege zijn vele werk ten bate van de Federatie. Op de

algemene vergadering van 27 november 1996 werd dit in overleg met hem 'omgezet' in de kwalificatie Past-rotarian van verdienste. Hij is dat gebleven tot zijn overlijden op 11 februari 2009.

In bijlage 2 is een lijst van past-rotarians van verdienste opgenomen.

Administratie

En naarmate het aantal clubs groeide en het bestuur in omvang toenam, breidden de werkzaamheden van het secretariaat zich ook steeds meer uit en administratieve ondersteuning van de secretaris werd onmisbaar.

In de tweede helft van de 80-er jaren werd die gevonden in de persoon van mw. Beerens-Huysman. Wij troffen namelijk aan dat zij een declaratie kon indienen voor verrichte werkzaamheden. Dat heeft echter niet lang geduurd. Het bestuur ging op zoek naar iemand die gedurende een aantal jaren de secretaris zou kunnen ondersteunen bij zijn werkzaamheden.

Betty Wennekes

Die werd gevonden in de persoon van mw. G.H. Wennekes (Betty), die in 1990 begon met het verzorgen van het Federatie Nieuws en rondzendingen. In die tijd waren er zo'n 300 past-rotarians. Daarnaast verrichte zij werkzaamheden voor de PRC De Veluwezoom. Geleidelijk zijn haar werkzaamheden uitgebreid en werd ze het vaste adres van de Federatie. We zien dat ze midden 90-er jaren de Kwartaalberichten verzorgde (later vervangen door het Federatie Nieuws met een eigen redacteur). En in 2002 nam zij de ledenadministratie over van Hans van Baalen. Er was nog geprobeerd of het kantoor van de RAN de eerstvolgende 3-4 jaar de ledenadministratie zou kunnen verzorgen, maar dat bleek niet mogelijk. In 2012 werd zij tevens webmaster voor de website van de Federatie, mede omdat

de ledenadministratie toen op de website gevoerd ging

worden. Haar werkzaamheden blijven ondersteunend aan de secretaris, die immers de verantwoordelijkheid draagt.

Archief

Eind 1993 werd oud-Federatievoorzitter Sjef van Roosmalen benoemd tot (eerste) archivaris van de Federatie. Hij zal het bestaande materiaal van onze organisatie verzamelen en ordenen, voor zover het voor de geschiedenis van belang is, en hij zal de 'schatten' van de Federatie registreren. De club Eindhoven meldt dat zij trots is om zo'n lid onder haar leden te tellen. Sjef van Roosmalen, oud-Federatievoorzitter en lid van de PRC Eindhoven, heeft in de jaren 1990-1991 in het Kwartaalbericht in delen een voorlopig overzicht gegeven van het verleden van de Federatie. Hij zocht medewerking van de clubs om te komen tot een echte Kroniek van de Federatie, maar hij ontving slechts van een enkele club informatie, zodat dit plan eigenlijk in de voorbereidingsfase bleef steken. Het had deze werkgroep veel werk kunnen besparen.

Rond 2002 is het statische deel van het archief opgeslagen in het RAN-kantoor in Amsterdam.

Het dynamische deel van het archief bevindt zich bij de secretaris, maar dat is inmiddels zozeer in omvang gegroeid dat hij blij was het – tijdelijk – aan deze werkgroep te kunnen overdragen.

FEDERATIE EN ROTARY NEDERLAND

Tussen de Federatie en Rotary Nederland, belichaamd in de samenwerkende zeven gouverneurs, bestaat een nauwe band. Immers, alle past-rotarians zijn vroeger rotarian geweest en verschillende gouverneurs zijn later voorzitter van de Federatie geworden. Bovendien bestaan er contacten op lokaal niveau tussen Past-rotariansclubs en Rotaryclubs.

Overleg met gouverneurs

Al vrij spoedig na de oprichting van de Federatie in 1975

bleek het zinvol om goede contacten met Rotary Nederland te onderhouden, dus met de gezamenlijke Nederlandse gouverneurs. In een kwartaalbericht uit 1978 lezen we zelfs dat de Federatie is opgericht mede of vooral op instigatie van Rotary Nederland. Wat daarvan ook zij, duidelijk is dat de oprichting van de Federatie in beider belang is. Tot 2001 vindt jaarlijks een bespreking plaats van Federatiebestuur en gezamenlijke gouverneurs en tussentijds zijn er regelmatig contacten met de liaisonofficer. Vanaf 2001 vinden er geen gezamenlijke vergaderingen meer plaats van de gouverneurs met het Federatiebestuur, maar de gouverneur algemene zaken onderhoudt het contact met de Federatie. Hij is vanaf dat moment vaste gast op de algemene vergaderingen van de Federatie. De liaisonofficer is daarmee vervallen. Het contact tussen Federatie en de gouverneurs is goed.

Al direct na de oprichting van de Federatie benoemen de gouverneurs één van hen tot liaisonofficer voor de contacten met de Federatie. De eerste gouverneur is ir. J.M. Matthijsen, die deze functie drie jaar vervult. Hij wordt gedurende zes jaar opgevolgd door J.A. Oosterbaan.

In 1984 houdt het Federatiebestuur een bespreking met de dan nieuwe liaisonofficer van Rotary Nederland, rotarian Henk Calis (RC Delft), die op zijn beurt de functie gedurende vijf jaar vervult. Kern van de bespreking was de wenselijkheid om meer PRC's op te richten en het ledental uit te breiden. Want dat is een voortdurende zorg van het Federatiebestuur: ledenaanwas. En die moet nu eenmaal komen uit de Rotaryclubs.

De gouverneurs van Rotary Nederland deden in 1985 het voorstel om ook van Past-Rotaryzijde een liaisonofficer te benoemen voor een aantal jaren. De voorzittersvergadering nam dat over, voorlopig bij wijze van proef voor één jaar. Dat was vermoedelijk geen succes, want we hebben er later niets meer over gelezen. Van de kant van de Federatie was de voorzitter van het bestuur degene die in eerste instantie de contacten onderhield met Rotary Nederland.

Aanvankelijk was de functie van liaisonofficer nuttig en gewenst. Geleidelijk heeft echter de Federatie een grotere omvang gekregen en is daardoor echt van betekenis

geworden voor Rotary Nederland. In 1989 zijn er inmiddels 32 clubs. Om die reden is direct contact met de gouverneur algemene zaken gewenst. Als Henk Calis dan op 1 juli 1989 terugtreedt omdat hij de functie ruim 5 jaar heeft vervuld, komt er geen opvolger, maar de gouverneur algemene zaken krijgt de contacten met de Federatie in zijn portefeuille. De naam liaisonofficer blijft bestaan.

Om een indruk te geven van het soort onderwerpen waarover met de gouverneurs wordt gepraat, noemen we de bespreekvoorstellen van de Federatie voor het gesprek met de gouverneurs van 11 april 2000.

- Hoe kijken we tegen elkaar aan, wat is de visie van de verschillende inkomend gouverneurs op Past Rotary en wat is onze visie op Rotary?
- Wat zijn de ervaringen met en de verhalen over de relatie Rotary x Past Rotary (internationaal, landelijk en plaatselijk) en wat valt daaruit af te leiden?
- Zijn gouverneurs bereid en in staat mee te werken aan een goede ontwikkeling van Past-rotariansclubs?
- Hoe is de bekendheid met en belangstelling voor Past-rotariansclubs te verbeteren bij rotarians?
- Welke concrete afspraken zijn er te maken voor het komende jaar?

In vrijwel elk overleg tussen het bestuur van de Federatie en de gouverneurs komt het oprichten van Past-rotariansclubs en de plaatselijke contacten tussen PRC en RC ter sprake.

Convenanten

In 1993 is vanuit de Federatie getracht om te komen tot nieuwe verhoudingen tot Rotary International, waarbij RI in zijn denkwereld een plaats aan Past Rotary zou moeten geven. Dat leidde echter tot niets. Evenmin leidde de weg naar de Council on Legislation van Rotary International tot resultaat. Toch bleef de verhouding tussen de gouverneurs en de Federatie wat onduidelijk en dat leidde over en weer tot de wens van een convenant. Nadat verschillende concepten het licht hadden gezien, becommentarieerd waren door de Past-rotariansclubs en wijzigingen hadden ondergaan, werd het convenant uiteindelijk op 6 februari 1996 ondertekend

door het Federatiebestuur en de gouverneurs. In de voorzittersvergadering van 30 november 1995, punt 11, was dit convenant goedgekeurd met 38 stemmen vóór, 4 tegen en 1 blanco. Het convenant bindt de RC's en PRC's formeel niet, omdat zij autonoom zijn. Het convenant bevat daarom geen bezoekrecht en dubbeldidmaatschap is mogelijk *omdat* RI de PRC's niet erkent.

Federatievoorzitter B.W. Siemens (r) en secretaris A.J.A. van der Heide (l) lezen het Convenant alvorens het te ondertekenen

Toch leek het wenselijk om zo'n wederzijds bezoekrecht daarin wèl op te nemen; het Federatiebestuur zal overleg plegen met de gouverneurs. Het is al eerder aan de orde geweest, maar is toen blijven rusten.

In 2012 blijken de omstandigheden gewijzigd en is de tijd rijp voor een nieuw convenant. Na enig overleg is het convenant getekend op 18 juni 2012. Naast het optreden van één van de gouverneurs als (landelijk) liaisonofficer, is er per Rotarydistrict een 'contactpersoon Past Rotariërs' gekomen, die de contacten met één van de twee commissarissen clubvorming onderhoudt. Doel is om het oprichten van Past-rotariërsclubs in de praktijk te vergemakkelijken. En tevens is neergelegd dat rotariërs en past-rotariërs in beginsel wederzijds gastvrijheid

VERLEDEN

genieten, waar dit past binnen het jaarprogramma van de club. De aanleiding voor deze wijzigingen was de behoefte van beide kanten om de samenwerking te bevorderen en de gezamenlijke belangen te intensiveren, zoals het 'verjongen' van hun ledenbestand.

vlnr mw. G.M. Siegerink (Trudy), gouverneur algemene zaken 2012-2013, H.H. (Henk) Valkhof, gouverneur algemene zaken 2011-2012, Jan de Bonth, Federatievoorzitter 2011-2013 en Andries Bosma, Federatievoorzitter 2013-2015.

Overstap

De overgang van rotarians naar een Past-rotariansclub is een regelmatig terugkerend onderwerp in het overleg van het Federatiebestuur met de liaisonofficer. En een steeds terugkerend knelpunt is: hoe komt een Past-rotarianclub erachter welke rotarians hun club verlaten hebben en wat is de naam en het (nieuwe) adres van die rotarians.

De liaisonofficiers van Rotary Nederland probeerden regelmatig om de secretarissen van Rotaryclubs ertoe te bewegen om aan de Rotary Administratie Nederland de personalia op te geven van leden die de club hebben verlaten, opdat zij zo nodig door de plaatselijke PRC konden worden benaderd. Maar die actie lukte niet zo best. En ook latere pogingen van de liaisonofficer, zo omstreeks 1983, waren geen daverend succes. Hij probeerde toen het Rotary-ledenboek en het ledenboek van de Federatie na te pluizen. Op die manier werden in 1983 de PRC's wel geïnformeerd, maar het was een enorme klus. We komen daarop terug.

In Rotary Nederland van september 1985 komt een uit The Rotarian overgenomen artikel voor van de President van Rotary International. Daaruit blijkt dat RI een Concern for the Aging Committee in het leven heeft geroepen en het leek de Federatie goed om die commissie te wijzen op het bestaan van de Federatie en wat zij doet voor oud-rotarians. De Federatie noemt daarbij onder andere de goede lokale samenwerking tussen Rotaryclubs bij het oprichten van een Past-rotarianclub. De Federatie meent dat oud-rotarians niet thuis horen in een Probusclub, maar in een PRC, omdat een PRC de Rotarygeest en de Rotarygebruiken zo veel mogelijk in stand wil houden. Van de commissie hebben we later niets meer vernomen.

Artikel Herman Schuttevâer

In het tijdschrift Rotary Nederland van oktober 1986 heeft Herman Schuttevâer, toen net een paar maanden geen rotarian meer, onder de titel *De noodlottige tweeslachtigheid van Rotary* een artikel geschreven. We vatten dat artikel samen.

“The object of Rotary” is het dienen en wel langs vier wegen.

Bij het nastreven van dat doel ontstaan gezelligheidsaspecten. Daar is niets op tegen, mits die maar geen doel worden, maar slechts het (aangename) gevolg zijn van dat hooggestemde doel ('object'). Bij Rotary is dan ook geen plaats voor hen die uitsluitend gezelligheid, zakenrelaties of status zoeken. Maar wat kan er van die hogere doelstelling terecht komen bij leden van 70-80 of meer jaren? Nimmer lijkt te zijn gepraat over het tijdig terugtreden van de oudere rotarian. Uitingen als "hun lidmaatschap wordt als waardevol ervaren", "zij brengen hun

wijsheid en ervaring in" en "zij hebben vroeger hun aandeel geleverd" zijn doodoeners. Nimmer hoort men dat oudere leden op zeker ogenblik, na kritische zelfinkeer zouden moeten overwegen dat hun bijdrage te verwaarlozen klein is. Bovendien heeft een club met veel oudere leden maar een geringe werfkracht op jongeren. En de gemiddelde leeftijd in een aantal Rotaryclubs is inderdaad erg hoog. Schuttevâer bepleit een tijd van zich terugtrekken om genoemde redenen. Rotaryclubs die actief zijn met projecten, zijn clubs die zich steeds verjongd hebben. Hij besluit met de verzuchting "kom dienende doeners, doe er wat aan".

Dat artikel heeft het nodige stof doen opwaaien. In de maanden daarna gaven ruim twaalf rotarians hun mening in het tijdschrift, maar bij verreweg de meesten is de eigen fantasie – en vooral de eigen emotie – de basis geweest van hun reactie. Zij zijn daarmee buiten de discussie gebleven. Zij meenden bijvoorbeeld (ten onrechte) dat

Dan dient het artikel van Herman Schuttevâer ter sprake te komen. Die schreef in Rotary Nederland, dat Rotaryleden hun club moesten verlaten, wanneer zij hun werkzame leven beëindigd hadden. Volgens hem verloren zij dan hun waarde voor de club. Het gaat er, vond hij, bij Rotary om dat je vanuit je kennis en je relaties uit je werkring met elkaar iets tot stand kunt brengen voor de gemeenschap. Bovendien voorkom je dat een te groot gehalte oude leden in de Rotaryclub blijft hangen die in de praktijk alleen voor de gezelligheid lid blijven. Dat artikel heeft een storm van verontwaardiging opgewekt bij diverse Rotaryleden, getuige de reacties in het Rotaryblad. Niet vermeldde de heer Schuttevâer, dat er een vluchthaven was voor de uittreedende Rotarians, namelijk de PR-clubs. Uiteindelijk heeft Wiebe ook een stuk ingezonden als voorzitter van de Federatie. Daarin legt hij evenwichtig en rustig uit waarom er PR-clubs bestaan en wat deze clubs kunnen betekenen voor uitgetreden rotarians. Als ik Wiebe met dit artikel confronteer, doet hij verbaasd. "Heb ik dat geschreven?" zegt hij "dat moet dan wel, want mijn naam staat eronder". Wiebe zijn kracht zit hem niet in het schrijven van stukken, zegt hij.

*Wiebe van der Wal,
Federatievoorzitter 1986-1987*

Schuttevâer een leeftijdsgrens wilde voor het beëindigen van het Rotary-lidmaatschap en reageerden daarop. Schuttevâer eindigde zijn weerwoord met de verzuchting: *mogelijk zal eens blijken dat ik, in 1986 schrijvende zoals ik deed, helaas te vroeg gelijk gehad heb*. De redactie van Rotary Nederland sloot daarop de discussie.

En waar staan we nu, in 2015? In 1986 waren er 21 Past-rotariansclubs en alleen al uit het feit dat er sindsdien meer dan 113 clubs zijn bijgekomen (ook al zijn daarvan inmiddels weer 11 clubs opgeheven) kunnen we de conclusie trekken dat veel rotarians de overstap gewaagd hebben. Daarmee lijkt het gelijk van Schuttevâer aangetoond.

RAN verstrekt gegevens

Ook al mag je niet onder andermans duiven schieten en ook al kunnen onze leden alleen uit Rotarykringen afkomstig zijn, dan is er toch wel een weg. Liaisonofficer gouverneur Oosterbaan wees die weg in 1983: er zijn namelijk nog heel wat (oud-)rotarians die, door verhuizing of om andere verklaarbare redenen geen rotarisch dak meer boven hun hoofd hebben. Oosterbaan zoekt de namen en adressen van deze 'onbehuisden' op en zendt die naar de Federatie-secretaris. Die zendt ze door naar de clubsecretaris in de omgeving. Kansen te over! Maar dan moeten de clubs er ook werk van maken! Dat was het begin, maar het werkte niet echt.

Rond 1990 is het RAN-kantoor in Amsterdam (Rotary Administratie Nederland) aan de Federatie gegevens gaan verstrekken over uitgetreden rotarians (en brengt daarvoor aanvankelijk kosten in rekening). Het Federatiebestuur bedankt de RAN omdat het doorgeven van namen van uitgetreden rotarians nu eindelijk goed geregeld gaat worden.

Echter, in 1996 klaagt een Past-rotariansclub erover dat die informatie slecht bruikbaar is, want zonder verhuisbericht zijn de uitgetreden rotarians niet te traceren op hun nieuwe adres. Het bestuur zal dit opnemen met het RAN-kantoor. Geleidelijk aan werd de informatie uitgebreider en beter bruikbaar. Of niet?

Toch werkte het niet goed, want in 1997 stelde het bestuur in het gesprek met de gouverneurs aan de orde of Rotaryclubs (ook) de namen van van elders komende rotarians, die niet tot een andere club toetreden, door willen geven aan de Federatie. De clubs hadden er behoefte aan om te weten waarheen een uitgereden rotarian is vertrokken. Maar op de algemene vergadering van 2000 blijkt dat Rotary Nederland niet over die informatie beschikt.

Er is in 1998 nog geen oplossing gevonden voor het probleem dat uittredende rotarians zonder verhuisbericht niet te traceren zijn. De oplossing dat de Past-rotariansclub op de plaats van de (oude) Rotaryclub bij die club informeert waar de rotarian naartoe is verhuisd en die informatie doorgeeft aan de PRC over de woonplaats, blijkt niet te werken, want die weg is namelijk veel te omslachtig.

In 2001 verstrekt het RAN-kantoor aan de Federatie maandelijks een lijst van degenen die voor het Rotary-lidmaatschap bedankt hebben. Maar de clubs willen graag over meer informatie beschikken. Daarop schrijft het Federatiebestuur een brief aan alle Rotaryclubs met het verzoek de Federatie in voorkomende gevallen te verwittigen als oudere leden hun lidmaatschap opzeggen. Het Federatiebestuur zorgt er dan voor dat een Past-rotariansclub contact met betrokkene opneemt. Veel resultaat heeft dit niet, want het probleem blijft spelen.

Het probleem blijft sudderen en in 2003 tracht het bestuur beter inzicht te krijgen in het bestand van rotarians die een plaatselijke club verlaten en naar elders verhuizen. Het tot dan toe geldende systeem, waarbij computerlijsten van muterende rotarians wordt toegezonden, voldoet niet. Met de RAN wordt getracht om tot een sluitende regeling te komen.

Omstreeks 2007 komt dan een nieuwe regeling tot stand: het RAN-kantoor verstrekt via de Federatie aan de clubs periodiek (en vanaf medio 2012 maandelijks) een lijst van uitgetreden rotarians, aanvankelijk alle, later alleen de rotarians tussen de 50 en 80 jaar. Aan de hand van onder andere leeftijd en adres kunnen de Past-rotariansclubs dan actie ondernemen. We hebben echter niet kunnen vinden of deze methode tot (veel) ledenaanwas leidt.

Inmiddels is de RAN eind 2013 gestopt met het verstrekken van gegevens van uitgetreden rotarians, omdat we Wet bescherming persoonsgegevens dat zou verbieden. We zijn dus weer terug bij af.

Attendance

Kunnen rotarians ook *attendance* halen bij bezoek aan een PRC? Nee, dat is niet mogelijk. Beide organisaties zijn onafhankelijk van elkaar en de *attendance*-plicht is al aanzienlijk versoepeld, aldus het gesprek van Federatiebestuur met de liaisonofficer op 13 juni 2001.

“Past-rotariansclubs zijn er niet om Rotary te verjongen, maar om de fellowship te behouden onder gelijkgestemde generatiegenoten. De rotarian bepaalt zelf of hij/zij blijft, dubbellid

wordt of vertrekt. Op het moment dat je als rotarian weinig meer met je clubgenoten deelt, wordt het tijd om je te gaan bezinnen op je positie in de Rotary-service-club. En dat is niet alleen een kwestie van leeftijd. Je bent pas oud als je eelt op je ziel hebt of als je morgen niet meer opnieuw kunt beginnen. Ik hoorde laatst een past-rotarian zeggen: het geheim van ouder worden is berusten en accepteren. En als je dát lukt, dan wacht je en hele periode van *vitaal grijs*”, aldus gouverneur algemene zaken 2001-2002 Nico de Boer op de algemene vergadering van 27 februari 2002.

Dubbellidmaatschap

Om de overstap van rotarian naar past-rotarian te vergemakkelijken, is het dubbellidmaatschap mogelijk gemaakt. Weliswaar had Rotary International in 1960 beslist dat een rotarian niet tegelijkertijd lid mag zijn van een andere serviceclub, maar de Past-rotariansclubs zijn geen serviceclubs. Het lidmaatschap van een Rotaryclub is derhalve verenigbaar met een lidmaatschap van een Past-rotariansclub. Dat is nog eens bevestigd in een overleg op 18 december 1984 van het Federatiebestuur met de gouverneurs van Rotary Nederland. En aangezien er bij de Rotaryclubs nog wel eens onduidelijkheid bestaat, zullen de gouverneurs dit uitdrukkelijk naar voren brengen bij hun clubbezoeken. Dat

dubbellidmaatschap is mogelijk, omdat de gouverneurs de Past-rotariansclubs niet als serviceclubs beschouwen. Dit standpunt is nog eens duidelijk neergelegd in de convenanten van 1996 en 2012.

De duur van zo'n dubbellidmaatschap varieert in de praktijk van enkele maanden tot enkele jaren. Het is bedoeld als een uitgebreide kennismaking. Bevalt die toch niet, dan kan betrokkene terugvallen op zijn rotarianschap. Bevalt die wel, dan zegt betrokkene zijn rotarianschap alsnog op.

Vieringen Rotary Nederland

De goede banden tussen Rotary Nederland en de Federatie blijken onder andere uit de betrokkenheid bij elkaars wel en wee. Zo heeft de Federatie bij het 75-jarig bestaan van Rotary *International* in 1980, een bedrag van NLG 1.000,- ter beschikking gesteld aan de Nederlandse gouverneurs voor het internationale 3-H project (health, hunger and humanity).

En in 1998 vierde *Rotary Nederland* zijn 75-jarig bestaan. Ter gelegenheid daarvan heeft de Federatie wederom een bedrag van NLG 1.000,- ter beschikking gesteld van het 3-H project. Dat ging vergezeld van het overhandigen van een oorkonde.

Tijdens de algemene vergadering van 24 februari 1999 draagt Federatievoorzitter Bob Lodder een oorkonde en cheque over aan de gouverneur/liasonofficer Hans Ruigrok ten bedrage van NLG 3.000,- voor de KWF-actie van Rotary Nederland. Ruigrok is onder de indruk van deze geste en bedankt de Federatie en alle clubs die daar een bijdrage aan hebben gegeven.

Rotary Nederland vierde op 16 april 2005 in het

Congrescentrum in Den Haag zijn 50-jarig bestaan. De Federatie heeft daar een stand ingericht met enig promotiemateriaal. Het was een bijzonder indrukwekkende en succesvolle dag, waarbij de Federatie prominent aanwezig was.

BETEKENIS VAN HET BESTUUR VOOR DE CLUBS

Regelmatig komt de vraag boven drijven wat het Federatiebestuur kan betekenen voor de clubs. Dat hangt natuurlijk nauw samen met de taak, de functie van de Federatie. Maar ook hoe het bestuur die taak invult. Er zijn perioden geweest dat de Federatievoorzitter het tot zijn taak rekende om alle Past-rotariansclubs in zijn voorzittersjaar te bezoeken, maar met de groei van het aantal clubs werd dit geleidelijk onmogelijk. Zo is het ook enige tijd gewoonte geweest om eenmaal per jaar met de gezamenlijke gouverneurs te praten, maar ook dat bleek na enige tijd niet meer zo zinvol. We spraken daar al over.

Tegenwoordig is het Federatiebestuur voor de clubs vooral zichtbaar bij het oprichten van nieuwe clubs, het in de gaten houden van de continuïteit van clubs, het uitgeven van het blad Federatie Nieuws, het (doen) organiseren van Federatiedagen en Federatiereizen.

Oprichting nieuwe clubs

Het grote probleem van de ledenwerving valt – lijkt het – uiteen in het oprichten van nieuwe clubs en het aantrekken van nieuwe leden. Het accepteren van niet-(oud-)rotarians lijkt weer een deelprobleem van het laatste. Het eerste is vooral een zaak voor het Federatiebestuur. Het tweede is vooral een zaak voor de clubs. Op verschillende plaatsen komen we op dit probleem terug.

Een van de taken van het Federatiebestuur is het stimuleren en steunen van de oprichting van nieuwe clubs en voor veel voorzitter is het installeren van een nieuwe club een mooi en belangrijk moment.

Eind 1985 zijn er 19 Past-rotariansclubs met samen meer dan 400 leden. Zuid-Limburg was lang een witte vlek voor wat betreft het oprichten van een PRC. Bij een poging om daar verandering in te brengen stuitte men op het probleem dat er in Zuid-Limburg al een Probusclub was met 37 leden, die

That's why we started clubs of Past-Rotarians: We want to go on being Rotarians within the limits of our possibilities.

*Sjef van Roosmalen,
Federatie-voorzitter,*

*in een brief van 22 april 1989 aan de President van de British
Association of Past Rotarians*

rotarians uit Heerlen graag en zonder ballotage zou willen opnemen. In Maastricht lag de situatie vrijwel hetzelfde. Onder die omstandigheden was het toen niet verstandig om te proberen daar ook Past-rotariansclubs op te richten. Maar na een contact tussen de liaisonofficer van Rotary Nederland en de voorzitters

van de RC Heerlen en RC Maastricht, is er toch schot in de zaak te komen. In 1994 werd zowel in Heerlen (in 2009 weer opgeheven wegens een gebrek aan leden) als in Maastricht een Past-rotariansclub opgericht en in 2006 en 2007 nog twee.

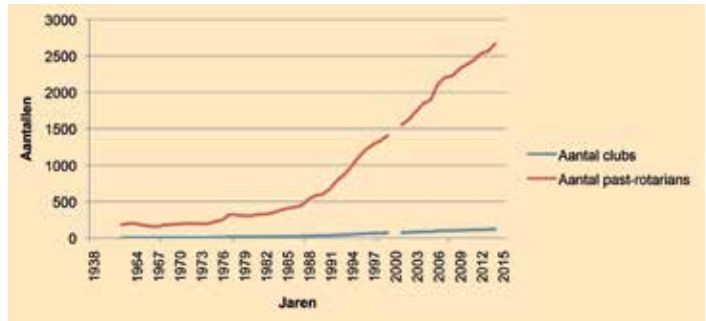
Omdat steeds meer rotarians de mening te kennen geven over te willen gaan naar een Past-rotariansclub wil men vaak vanuit de RC een PRC oprichten, als die niet in de directe

Ik was voor overleg te gast bij een club in oprichting in het zuiden des lands. Waar, weet ik niet precies meer. We zitten daar te vergaderen in een zaaltje. Komt de pastoor binnen en vraagt waar wij mee bezig zijn. Later krijg ik bericht dat de plannen afgelast zijn op gezag van de pastoor. Hij gaf geen toestemming. Later, na vertrek van de pastoor, is het toch in orde gekomen.

*Wiebe van der Wal,
Federatie-voorzitter 1986-1987*

omgeving aanwezig is. Het Federatiebestuur vindt dat de PRC's die RC's zoveel mogelijk behulpzaam moeten zijn bij de oprichting van een nieuwe Past-rotariansclub. Daartoe heeft het Federatiebestuur in 2001 een eenvoudig informatiepakket samengesteld dat de PRC's kunnen opvragen. Daarin is onder andere ook de procedure voor oprichting van een nieuwe club en het minimaal vereiste aantal leden besproken.

We geven in de volgende grafiek een overzicht van de groei van het aantal clubs en het aantal past-rotarians.

In 1997 heeft het bestuur als beleid: in elke plaats waar meerdere Rotaryclubs zijn, moet ook een Past-rotariansclub kunnen bestaan. Zo ziet PRC Den Haag af van haar bezwaren tegen oprichting PRC Voorburg.

We raken nu aan het probleem van de *nimby-clubs*. Sommige Past-rotariansclubs hebben minder aantrekkingskracht, terwijl er in de omgeving nog genoeg potentiële leden te vinden zijn. Het valt echter niet mee om die over te halen om eens te komen kijken en als ze komen, valt die club misschien toch wat tegen. En worden ze lid, dan zijn ze misschien al weer snel vertrokken. Dergelijke Past-rotariansclubs hebben veelal bezwaren tegen het oprichten van een nieuwe PRC in hun omgeving. We noemden al Deventer en hierna noemen we Meppel als voorbeeld van een dergelijke ontwikkeling. Het dilemma voor de Federatie is ongenoegen bij de bestaande PRC of geen voortzetting als past-rotarian. Voor de Federatie is de vraag: hoe kunnen we de bestaande Past-rotariansclubs ervan doordringen dat zij de noodzaak van een nieuwe club kunnen voorkomen door contact te blijven houden met de RC's in hun omgeving, om de overstap naar de PRC te vergemakkelijken?

Omvang nieuwe clubs

Op de algemene vergadering van 24 februari 1999 werd het huishoudelijk reglement zonder hoofdelijke stemming gewijzigd. Hier is van belang, dat het tot dan toe geldende aantal leden van 12 voor het oprichten van een nieuwe Past-rotarianclub, werd veranderd in: ten minste 8 leden om Past-rotarianclub-in-oprichting te kunnen worden en ten minste 16 leden om als club geïnstalleerd te kunnen worden. Maar

al snel voldeed dat niet meer. Het bestuur 2000-2001 wilde de groei van de Federatie stimuleren en de procedure moet in een bepaalde tijd kunnen worden afgerond. Kennelijk wil men er vaart achter zetten. Daarom stelt het bestuur in diezelfde bestuursvergadering nieuwe regels vast voor de toelating van nieuwe clubs, bij wijze van proef voor 2 jaar, zodat het huishoudelijk reglement nog niet hoeft te worden gewijzigd. De oude norm vindt men eigenlijk te zwaar: bij installatie zouden er vanaf nu ten minste 12 leden moeten zijn (en geen 16), maar wel met de verwachting dat binnen afzienbare tijd een aantal van 16 kan worden bereikt. Dit wordt besproken in de algemene vergadering van 28 februari 2001. Besloten wordt om een commissie van advies te benoemen. Die komt al op 11 juli 2001 met haar rapport. Op dit punt adviseert zij heel voorzichtig.

Een voldoende aantal leden van een club is essentieel voor haar bestaan. Dit in aanmerking nemende heeft de commissie zich afgevraagd of een verlaging van de oprichtingsnorm van 16 leden naar 12 leden wel een goede beslissing is. Zou het, zo heeft de commissie zich afgevraagd, niet veel beter zijn om 16 leden als het minimum aan te houden maar het bestuur de bevoegdheid te geven in bijzondere gevallen als het getal van 12 is bereikt en doorgroei verzekerd is, hiervan ontheffing te verlenen. De bewijslast hiervoor moet dan door het bestuur van de op te richten club worden geleverd.

De commissie geeft het bestuur in overweging dit nog eens te bekijken, voordat een nieuw voorstel aan de algemene vergadering wordt gedaan.

Na bespreking in het bestuur komt de zaak opnieuw ter tafel op de algemene vergadering van 23 februari 2002. En dan wordt zonder hoofdelijke stemming het commissievoorstel overgenomen en het huishoudelijk reglement gewijzigd. De aantallen 8 en 16 blijven in stand, maar een club in oprichting die 12 leden heeft en aannemelijk kan maken aan de eisen van doorgroei en levensvatbaarheid te voldoen, kan toch al geïnstalleerd worden. Daarnaast is vastgesteld dat clubs die in de ondergrens komen, voor zover mogelijk support van het bestuur krijgen.

En heeft deze exercitie iets opgeleverd, is het inderdaad gemakkelijker geworden om nieuwe clubs op te nemen in

de Federatie? Uitgaande van de cijfers zou je zeggen van wel: in de vier kalenderjaren tot 2002 zijn 14 clubs opgericht en in de vier kalenderjaren vanaf 2002 waren dat er 21. De onderliggende cijfers nopen echter tot een wat gematigder optimisme.

jaar	aantal nieuwe clubs	totaal
1998	2	14
1999	5	
2000	2	
2001	5	
2002	3	21
2003	9	
2004	1	
2005	8	

Naar aanleiding van een brief van de Federatie van januari 2001 stelt PRC De Gelderse Vallei dat de Federatie teveel nadruk legt op het oprichten van nieuwe clubs, want de PRC komt in hetzelfde restaurant bijeen als de RC Ede-Kernhem; oprichten van een nieuwe PRC vindt men dan ook absoluut onacceptabel.

Meppel

Zo bestond in Meppel sinds 1976 de PRC Meppel e.o.. Zij kende een vorm van ballotage en vond het Federatiebestuur achter zich. Het ging met name om de officiële 'Regels voor de clubs', en wel om punt 3 van die Regels: *ieder (oud-)lid of lid van een Rotaryclub of Past-rotariansclub kan desgewenst lid worden van een Past-rotariansclub, mits het bestuur van die club daarmee instemt*. Overigens is het in de 25 jaar dat de PRC Meppel e.o. bestaat maar één keer voorgekomen dat een rotarian geweigerd werd. Dat was omdat vijf leden bezwaar maakten. Een door het clubbestuur ingestelde commissie verklaarde het bezwaar gegrond.

Toch is in 2001 een aantal leden, later genoemd de Club van 7, uit de PRC gestapt, omdat zij principieel tegen ballotage waren. Zij werden daarin gesteund door de RC Meppel, die immers eenzelfde belang had. Geen van de betrokken partijen was uit op een breuk, maar de zaak lag erg gevoelig

en naarmate de tijd verstreek, zien we dat partijen zich steeds steviger in hun standpunten ingraven. Zozeer zelfs dat de Rotaryclub zich unaniem achter de Club van 7 stelde en formeel de relatie met de Past-rotariansclub beëindigde. Maar geleidelijk aan groeide de Club van 7 en vroeg toelating als nieuwe PRC tot de Federatie aan. Ook daar was de bestaande PRC natuurlijk fel op tegen. Het Federatiebestuur deed nog een poging om tot een oplossing te komen: twee clubs met elk een eigen vergadertijdstip, een eigen voorzitter en een eigen programma, onder één paraplu: die PRC Meppel e.o. heet. Beide afdelingen komen in het ledenboekje. Eigenlijk was dit olie op het vuur en geen van de betrokkenen kon zich erin vinden.

Ja, in zijn periode heeft de kwestie in Meppel gespeeld, waar een nieuwe club werd opgericht naast de bestaande club vanwege allerlei kwesties tussen de betrokkenen. Hij heeft dit niet kunnen oplossen. Ook waren er problemen bij de club in Den Helder. Deze liet leden toe die geen oud-Rotaryleden waren. Tot tweemaal toe heeft hij hiertegen moeten optreden. Uiteindelijk is de hele club uitgetreden en heeft die club zich getransformeerd tot een Probusclub.

*Lau de Wit,
Federatie-voorzitter 2002-2006*

Toch viel de oprichting van een tweede Past-rotariansclub niet tegen te houden, omdat zij aan de normen voldeed, ook al werden er in de procedure hier en daar schoonheidsfoutjes gemaakt, die weer breed werden uitgemeten. Wat daarvan zij, op 15 januari 2003 werd de PRC Meppel 2001 toegelaten tot de Federatie, met meer leden dan de oude PRC Meppel e.o.. Het Federatiebestuur moest erkennen dat zij de problemen niet konden oplossen; dat is een

zaak voor betrokkenen. Hopelijk kunnen partijen, als de rust wat is weergekeerd, alsnog tot een redelijke verstandhouding komen.

Procedure

Hoe gaat het stichten van een nieuwe club in zijn werk? Meestal neemt een lid van een Rotaryclub het initiatief, soms attendeert de commissaris clubvorming een rotarian op de mogelijkheid en treedt die op als 'trekker'. De periode tussen het eerste verzoek om inlichtingen en de erkenning van de 'club in oprichting' duurt gemiddeld een jaar. Zodra er een groep geïnteresseerden is brengt de commissaris clubvorming vaak een bezoek en vertelt wat over Past Rotary en hij beantwoordt vragen.

De voorwaarden voor toetreding tot de federatie zijn opgenomen in artikel één van het huishoudelijk reglement. We geven de officiële toestand in 2013 weer. De nummering hebben we voor de leesbaarheid toegevoegd.

1. Als acht of meer rotarians of oud-rotarians het voornemen hebben een Club van Past Rotarians (PRC) op te richten, delen zij dit aan het bestuur mee. Dit dient schriftelijk te gebeuren onder overlegging van een voorlopige ledenlijst. Ook verklaren de oprichters de statuten, het huishoudelijk reglement en eventuele andere reglementen van de Federatie te aanvaarden.
2. Het bestuur treedt vóór de erkenning als PRC in oprichting, schriftelijk en eventueel mondeling in overleg met de reeds bestaande PRC in het desbetreffende gebied (de regio).
3. Genoemde clubs zullen binnen een maand schriftelijk reageren om hun gevoelens kenbaar te maken met betrekking tot genoemd initiatief.
4. Indien het bestuur dit gewenst acht, zal de commissaris clubvorming vervolgens in nader overleg treden met de initiatiefnemers en met PRC, die in het betreffende gebied leden hebben.
5. Het bestuur beslist in de eerstvolgende bestuursvergadering, zo mogelijk binnen drie maanden na de aanvraag, over de erkenning als Club van Past Rotarians in oprichting (PRC i.o.).
6. Bij een besluit hierover zullen de belangen van de oprichters en van bestaande PRC's in de regio zorgvuldig worden afgewogen.
7. Erkende PRC's i.o. worden als zodanig vermeld in het ledenboekje en op de website. Zij ontvangen het mededelingenblad.
8. Bij een negatief besluit over de toelating als PRC i.o. kunnen de oprichters daartegen schriftelijk in beroep gaan bij de algemene vergadering binnen 30 dagen na dagtekening van de in het vorige lid bedoelde beslissing. Een negatief besluit is steeds schriftelijk en beargumenteerd.
9. De algemene vergadering beslist op het beroep in de eerstkomende vergadering. De beslissing wordt schriftelijk aan de initiatiefnemers medegedeeld. Zij krijgen de gelegenheid hun standpunt in de vergadering toe te lichten. Na een definitief besluit tot afwijzing is het de club

- niet toegestaan de benaming PRC i.o. of een variant daarop te hanteren.
10. Zodra het ledental op 16 is gekomen, kan de PRC i.o. verzoeken om lid te worden toegelaten. De aanvraag wordt schriftelijk aan het bestuur gericht en bevat de actuele ledenlijst, onder vermelding van de Rotaryclubs van herkomst van de leden.
 11. Deze aanvraag houdt tevens een aanvaarding in van de statuten en reglementen van de Federatie.
 12. Een besluit over toelating wordt aan de PRC schriftelijk meegedeeld binnen twee maanden nadat de aanvraag door het bestuur is ontvangen.
 13. Het bestuur is bevoegd om een club in oprichting te installeren die het getal van 12 leden heeft bereikt en aannemelijk kan maken te kunnen voldoen aan door het bestuur te stellen eisen van groei, levensvatbaarheid en der gelijke.
 14. De installatie geschikt geschiedt door de voorzitter van de federatie of zijn plaatsvervanger. De club ontvangt tijdens de installatiebijeenkomst de gebruikelijke oorkonde van de federatie.
 15. Aan de hand van statuten en huishoudelijk reglement worden door de algemene vergadering "regels" vastgesteld voor de clubs van Past-Rotarians, aangesloten bij de Federatie.

Daarnaast kent het Federatiebestuur nog een administratieve procedure. In het verleden is er in de administratieve procedure voor nieuwe clubs meermalen het nodige gewijzigd. Steeds met de bedoeling de procedure te vereenvoudigen, maar ook steeds weer werden er verfijningen in aangebracht. Het heeft daarom naar onze mening weinig zin om die wijzigingen in de toetredingsprocedure allemaal te noemen.

Ook de formulering op de oorkonde die de voorzitter aan een nieuwe past-rotariansclub bij haar installatie uitreikt wijzigde in de loop der jaren.

Aanvankelijk, in 1997 was die formulering vrij uitgebreid: *De club van Past Rotarians [naam] door het bestuur bij besluit van [datum] toegelaten tot de Federatie van Clubs van Past Rotarians in Nederland, onderschrijft de statuten en reglementen daarvan,*

en is in een bijeenkomst op [datum] te [plaats] geïnstalleerd als lid. De oorkonde werd getekend door de voorzitters van de club en van de Federatie.

Maar dat onderschrijven van die statuten en reglementen ging te ver en rond 2003-2005 was een kortere formulering gebruikelijk: *De club van Past Rotarians [naam] is op [datum] in een bijzondere bijeenkomst te [plaats] geïnstalleerd als lid van de Federatie van Clubs van Past Rotarians in Nederland.* De oorkonde werd getekend door de voorzitters van de club en van de Federatie.

En sinds 2009 vindt meer aansluiting plaats bij de procedure en wordt ook de datum van toelating tot PRC io vermeld: *De club van Past Rotarians [naam] is door het bestuur bij besluit van [datum] toegelaten als club in oprichting en tijdens een bijzondere bijeenkomst op [datum] in [naam locatie] geïnstalleerd als lid van de Federatie van Clubs van Past Rotarians in Nederland.*

Contacten met clubs

In het najaar van 1999 constateert het bestuur dat het eigenlijk van veel clubs te weinig weet hoe ze er voor staan. Gaat het de clubs goed of slecht? En hoe is de verhouding tot de Rotaryclubs in de omgeving? Voor de verdere ontwikkeling van de past-rotarianclubs acht het bestuur dat van groot belang. Het bestuur zet daartoe een enquête uit, de enquête 1999.

Enquête 1999

Medio 1999 heeft het bestuur van de Federatie besloten tot een enquête onder de 73 leden-clubs, waaronder 3 clubs die op korte termijn geïnstalleerd werden. Het Federatiebestuur wilde namelijk meer inzicht krijgen in groei, grootte en ontwikkeling van de clubs, hun interne organisatie, de clubberichten, contributies en hun externe contacten. In

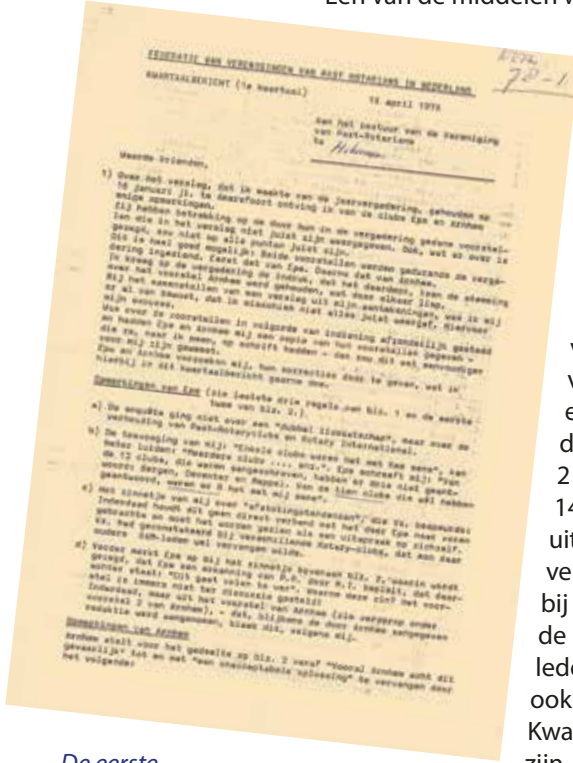
januari 2000 bracht de commissie verslag uit. Maar liefst 66 clubs (90%) reageerden. Er bleek een grote betrokkenheid van de clubs bij de Federatie. Dit was ook al gebleken uit de grote deelname aan de Federatiedagen en de algemene vergaderingen in de twee voorgaande jaren. Bij de vraag 'Heeft de club opmerkingen over de Federatie?' waren de antwoorden positief met zeer positieve aanbevelingen voor het te voeren beleid.

We geven een samenvatting van de resultaten.

- Van de 66 clubs die reageerden meldden er 8 een achteruitgang in ledenaantal sinds hun oprichting. Drie van hen verkeerden in de gevarezone, dat wil zeggen dat ze minder dan 10 leden hadden.
- De meeste clubs kenden een bestuur van 3 leden, eenderde had een vierde bestuurslid. Terwijl in tweederde van de gevallen een jaarlijkse bestuursoverdracht plaatsvond, was toch in bijna eenderde van de gevallen geen vaste periodieke bestuursoverdracht.
- De helft van de clubs had een programmacommissaris en ongeveer de andere helft had geen commissarissen.
- Een ruime meerderheid van de clubs kende een gemengd programma van sprekers vanuit de club en van buiten.
- Terwijl bijna tweederde van de clubs activiteiten buiten de club had, veelal met partners, had toch eenderde geen activiteiten buiten de club.
- Een ruime meerderheid van de clubs kende een (maandelijks) clubbericht, maar toch had een vijfde van de clubs geen clubbericht en ook geen jaarverslag.
- De meeste clubs kenden een contributie tussen NLG 100,- en NLG 125,-, exclusief drankjes en/of maaltijd.
- Ongeveer de helft van de clubs had contacten met Rotaryclubs in de regio, maar de meerderheid had geen contacten met een Rotaryclub.
- Bijna de helft van de clubs had contact met andere PRC's uit de omgeving, de rest niet.

Ongetwijfeld zal het Federatiebestuur iets met deze resultaten gedaan hebben, maar dat is zó verweven in het beleid, dat we niet hebben kunnen achterhalen wat dat precies geweest is.

Eén van de middelen waar het Federatiebestuur over beschikt om met de clubs en de clubleden in contact te komen is het Federatie Nieuws. Aanvankelijk, vanaf het einde van de 70-er jaren, toen er nog sprake was van drie Kringen, leek een Kwartaalbericht aan de behoefte te voldoen.

De eerste pagina van het oudste beschikbare kwartaalbericht.

Het Kwartaalbericht was een gekopieerd werkje, dat elk kwartaal verscheen. Het heette dan ook niet voor niets *Kwartaalbericht*. Het had een omvang die afhankelijk was van de beschikbare inhoud: soms maar 2 pagina's, maar een enkele keer ook 14. De inhoud bestond hoofdzakelijk uit mededelingen: de datum van vergaderingen, landdagen, achterstand bij het overmaken van de contributie aan de Federatie en vooral: de mutaties in het ledenbestand. Dat de Federatie-secretaris ook tot taak had het vullen van het Kwartaalbericht, zal daar mede debet aan zijn. Pas vanaf medio 1983 verschijnen de mededelingen in een meer verhalende stijl.

Regelmatig vonden kleine wijzigingen plaats in het Kwartaalbericht. Begin 80-er jaren kwam er een 'kop' en een iets duidelijker indeling. Medio 1992 werd overgeschakeld naar een druktechniek. Met ingang van het Kwartaalbericht 1993-1994-I woei er een frisse wind: een iets ander lettertype, een andere opmaak (2-kolommen) en de eerste (zwart-witte) foto verschijnt. En er verschijnt een curieus rondje, dat per kwartaal volloopt. Dat moet een aardigheidje zijn geweest van de drukker of van het Federatiebestuur, want een zinvolle betekenis hebben we er niet aan kunnen ontdekken. Het rondje heeft het overigens ook maar één jaar uitgehouden. Daarna is het vervangen door het logo van de Federatie. Het Kwartaalbericht werd niet zo best gelezen. Was dat een

kwestie van onbekend maakt onbemind? Het verscheen 4 keer per jaar, de naam geeft dat al aan, maar verschillende clubs vonden 2-3 keer per jaar wel voldoende, kennelijk (mede)

vanwege de kosten. Andere clubs vonden 4 keer per jaar echter het minimum, om nog enig contact met elkaar te kunnen onderhouden. Toch duurde het nog tot 1988 voor elke past-rotarian een exemplaar kreeg, toen nog via de clubsecretaris.

Met ingang van het eerste nummer van 1997 onderging het Kwartaalbericht een metamorfose. Het bleef gedrukt, nog wel alleen in zwart, werd in de rug geniet, kreeg een nieuwe naam: *Federatie Nieuws* en ging er veel frisser uitzien. Er kwamen foto's en tekeningen in en het Past Rotary logo verscheen als watermerk op de achtergrond. En, hoewel het Federatiebestuur bleef zorgen voor de inhoud, kwamen er naast de mededelingen ook andere wetenswaardigheden over en rondom de Federatie aan bod.

Met ingang van april 2004 worden de ledenmutaties niet meer in het Federatie Nieuws opgenomen.

De prijs van die pagina's is immers evenveel als een pagina tekst en dat vond men te duur.

We noemen enkele argumenten voor het omvormen van het Kwartaalbericht tot Federatie Nieuws.

- Het bestuur ontdekte dat het contact met de clubs hoofdzakelijk bestond uit de gedachtewisseling tijdens de algemene vergadering.
- Mededelingen van het bestuur bleven vaak bij de clubbesturen hangen, waardoor de belangstelling van de clubleden voor het wel en wee van de Federatie uitermate gering was en men zich weinig of niet bij de Federatie betrokken voelde.
- Clubleden waren vaak niet op de hoogte van de onderwerpen die op de algemene vergadering werden besproken, laat staan dat zij tevoren over een mening waren gepolst.
- Vanuit het oogpunt van public relations bestond er een behoefte aan een representatief mededelingenblad waardoor ook de buitenwereld (de Rotaryclubs, gouverneurs, Innerwheel) kon constateren dat de Past-rotariansclubs en de Federatie geen oude-mannenclub waren.
- Het bestuur wilde de belangstelling en de inbreng van de clubleden voor de algemene vergadering vergroten door het afdrucken van de agenda en het verslag van die algemene vergadering.

Bij het uitbrengen van het nieuwe Federatie Nieuws ontving het Federatiebestuur veel adhesiebetuigingen.

In 2001 vindt in het Federatiebestuur een bespreking plaats over de voortgang van het Federatie Nieuws en de omvang

daarvan. Het blad heeft op dat moment een omvang van 8 pagina's en dat vindt het Federatiebestuur te veel. Het moet worden teruggebracht tot 4. Dat scheelt de helft in de kosten. Dat is dus het argument. Ook is denkbaar een nieuwsbrief of een bestuursbulletin. Dat kan worden gezonden aan de clubs, die het stuk naar behoefte voor hun leden kunnen kopiëren. De clubs moeten maar zeggen wat ze prefereren. Daarover komt een enquête.

Enquête 2001

De enquête bevatte vragen over het al dan niet voortbestaan van het Federatie Nieuws, de verschijningsfrequentie (toen drie maal per jaar 8 pagina's), de inhoud en als zou worden besloten tot afschaffing, wat zou er dan voor in de plaats moeten komen. Ruim driekwart van de clubs reageerde en daarvan was zo'n 2/3 voor voortzetting van het Federatie Nieuws en bijna 1/3 voor een andere vorm van informatievoorziening. Maar dát er behoefte was aan informatie was duidelijk.

De mededeling van het Federatiebestuur, gedaan op de algemene vergadering in 2004, dat het Federatie Nieuws voortaan Federatiebulletin zou gaan heten, is echter nooit geëffectueerd. Wel verscheen het Federatie Nieuws met ingang van januari 2007 in kleur.

Kosten

Wat waren eigenlijk de kosten van het Federatie Nieuws? We hebben daar geen compleet overzicht van kunnen maken, zodat we moeten volstaan met enkele peilingen.

Voor het nieuwe Federatie Nieuws was in het eerste jaar, 1997 (3 nummers van 8 pagina's), ruim NLG 4500,- nodig. In 2001 waren die kosten opgelopen tot NLG 5.000,-.

Een voorstel van PRC De Berkelvallei om het Federatie Nieuws, vanwege de kosten, te beperken tot een circulaire per kwartaal en alleen te zenden aan de clubsecretarissen, werd op de algemene vergadering in februari 1998 verworpen, nadat het bestuur negatief geadviseerd had.

Rond 2011-2013 zijn de kosten van het Federatie Nieuws inmiddels gestegen tot zo'n € 11.000,- per jaar. Dat gaat dan wel om 4 keer per jaar 8 pagina's in full colour, inclusief het verzenden aan de huisadressen van alle past-rotarians. De oplage is iets groter dan het aantal past-rotarians.

Redacteuren

Tot en met het clubjaar 1998-1999 beruiste het redacteurschap bij de Federatie-secretaris. Daarna traden de volgende redacteuren op.

<i>clubjaar</i>	<i>naam</i>
1999-2000	vacant
2000-2001	A.H. Parée (Fred)
2002-2004	A.C. van der Vliet (Ad)
2004-2007	D.A. van Willigen (Dick)
2008-2011	H. Kerstiens (Hans)
2011-heden	F.Th.B. Bakker (Tom)

In 2005 is een redactieraad geformeerd waarin zitting hadden Dick van Willigen, Tom Bakker en Ad van der Vliet. Tevens werd besloten om een redactiestatuut op te stellen. In 2006 zaten Tom Bakker, Martin Danko en Ad van der Vliet in de redactieraad, die toen niet alleen het Federatie Nieuws, maar ook de website onder zijn hoede kreeg. De raad heeft zijn werk kennelijk in stilte verricht, want we hebben daarover niets kunnen vinden. Eind 2007 is de redactieraad weer opgeheven.

Artikelen

Zoals al eerder gezegd bevatte het Federatie Nieuws niet alleen mededelingen, maar ook andere wetenswaardigheden over en rondom de Federatie. Tot die mededelingen behoort bijvoorbeeld informatie over Federatiedagen, Federatiereizen, installatie van nieuwe clubs. Tot de artikelen vanuit de clubs die het Federatie Nieuws echter niet haalden, behoren bijvoorbeeld het verslag van een fietstocht van een Britse past-rotarian door Nederland en een thematisch woordenboek van het Tungelroys door een Apeldoornse rotarian. En een PRC

klaagt dat, ondanks toezeggingen, hun jaarverslag niet in het Federatie Nieuws is opgenomen; men vraagt zich af: wat kost het en wat krijgen we ervoor terug?

Extra nummers

Van tijd tot tijd verscheen er een extra (dik) nummer. We noemen het 25-jarig bestaan van de Federatie in 2000 en de invoering van de website eind 2003.

Eind 2005 had het Federatie Nieuws een oplage van 2200 stuks.

Het Federatie Nieuws wordt in 2006 nog wel door Novente in Barneveld gedrukt, maar met veel taalfouten & misdrukken. Men gaat overleggen met de drukker. Dat overleg heeft uiteindelijk onvoldoende resultaat, want in 2009 gaan we over naar een nieuwe drukker: De Hoop in Dordrecht, die tevens de verzending naar de huisadressen van de leden verzorgt.

Continuïteit van de clubs

Begin 1999 komt, naar aanleiding van een advies van 2 bestuursleden, het probleem van de continuïteit van clubs ter sprake in het Federatiebestuur. Ook de clubs onderkennen het probleem van te weinig instroom, want het bestuur krijgt van tijd tot tijd de vraag voorgelegd: als er geen regelmatige instroom kan plaatsvinden vanuit Rotary, hoe kunnen we dan de continuïteit bewaken? Duidelijk is wel dat de meerderheid van het Federatiebestuur tegen het fuseren is met een Probusclub, als oplossing van dit probleem.

Wanneer hebben clubs problemen met hun continuïteit?

- a. Als 't niet meer gaat zoals men wenst door
 - 't gevoel uit te sterven wegens voortdurende terugloop van het ledental;
 - verlies van de fut waardoor bijeenkomsten oninteressant en saai worden;
 - sterk afgenomen bereidheid iets voor of in de club te doen (geen spreekbeurten, geen opvolging in het bestuur bijvoorbeeld);
- b. Als men 'gewoon' doorgaat en het goed met elkaar heeft, maar

- er geen beweging meer inzit, 't vaste patroon is sleur geworden;
 - men geen behoefte heeft aan contacten vanuit de club naar buiten;
 - er een afweer is tegenover alles wat anderen (bijvoorbeeld de Federatie) in willen brengen (bijvoorbeeld Federatie Nieuws is niet nodig, nieuwe leden zijn eigenlijk niet gewenst).
- c. Als er maar enkele formele en persoonlijke contacten met Rotary(clubs) zijn en daardoor
- Rotaryclubs en rotarians in de regio eigenlijk niets weten van de Past-rotariansclub;
 - de clubs en de leden alleen nog maar herinneringen aan Rotary hebben;
 - er geen echte verbondenheid is met Rotary.

Een eerste inventarisatie vanuit het Federatiebestuur, een andere dan de eerdergenoemde enquête 1999, toonde aan dat van de 69 clubs, die er toen waren, er

- 10 clubs 5 of minder leden uit de regio hadden,
- 19 clubs met minder dan 16 leden waren,
- 4 clubs waren met minstens 25% terugval,
- 12 clubs die minstens 3 jaar geen Algemene Vergadering bezocht hadden,
- 10 clubs waren met hooguit 1 deelnemer op de Federatiedag,
- 6 clubs waren met een of meer niet Rotarians,
- 43 clubs geen clubbericht zonden.

Hoewel het Federatiebestuur zich inspant om nieuwe clubs op te richten en er een aantal clubs is dat actief de boer opgaat om nieuwe leden te werven, is er ook een aantal clubs dat zich sterk naar binnen richt. Door overlijden loopt het ledental geleidelijk terug, men krijgt steeds minder behoefte aan contacten met 'buiten', de contacten met Rotaryclubs in de buurt worden steeds minder en rotarians weten eigenlijk niets van de Past-rotariansclub. Kortom er is geen echte verbondenheid met Rotary. Dat zijn clubs die een hoog sociëteitsgehalte kennen, maar problemen hebben of krijgen met hun continuïteit. Begin 1999 heeft het Federatiebestuur dit onderkend en intern besproken. Het was geen gemakkelijk onderwerp. En wat kun je er als Federatiebestuur aan doen?

Het bestuur heeft in een brief van 2 juni 1999 aan alle clubs een aantal tips gegeven om die neerdalende spiraal een halt toe te roepen.

Die tips en aanbevelingen waren de volgende. Naar onze mening zijn die aanbevelingen nog steeds waardevol.

- Lokale pers uitnodigen een bijeenkomst bij te wonen en vragen een goed verhaal te plaatsen in een (gratis huis aan huis verspreid) lokaal blad. Hierdoor wordt de belangstelling van oud-rotarians gewekt, die zich van elders hebben gevestigd.
- Goede contacten onderhouden met alle Rotaryclubs in de naaste omgeving.
- De tijden van de bijeenkomsten zodanig stellen, dat deze niet samenvallen met die van de Rotaryclubs in de naaste omgeving: rotarians kunnen immers van beide clubs tegelijkertijd lid zijn.
- Voorzitter en leden van deze Rotaryclubs uitnodigen om zo nu en dan de bijeenkomsten van de eigen club bij te wonen. Een bijzonder onderwerp of een vooraanstaand spreker kan de aandacht trekken.
- Ook omgekeerd kunnen de past-rotarians op bezoek gaan bij de Rotaryclubs in de omgeving.
- Met in achtneming van onze (beperkte) mogelijkheden, hulp bieden aan bevriende Rotaryclubs bij activiteiten in het kader van community service.
- Uitswisselen van de clubberichten tussen Rotaryclubs en Past-rotariansclubs.
- Na overleg met bestuur van de betrokken Rotaryclub, oudere rotarians rechtstreeks benaderen met een brief om de PRC te introduceren en bij de brief een of meer clubberichten te zenden, zodat men een indruk ontvangt van het reilen en zeilen van de PRC.

Maar het bestuur is duidelijk tegen het accepteren van leden die geen rotarian zijn of geweest zijn, als oplossing voor het probleem van achteruitgang van het aantal leden. Maar daarover later.

Geleidelijk leidde deze ontwikkeling tot een aanpak van de 'problemen' bij PRC Den Helder. Die komen hierna aan de orde. Ook heeft het bestuur het probleem van de ledenaanwas

verschillende malen ter sprake gebracht bij het jaarlijkse gesprek met de Nederlandse gouverneurs.

Het continuïteitsprobleem kwam ook in 2001 weer aan de orde. Er was weer een commissie ingesteld en die adviseerde met name

- het Federatiebestuur dient zich bij voortdurend te profileren ten opzichte van Rotary;
- het Federatiebestuur gaat na waar nog clubs kunnen worden opgericht die op instroom van nieuwe leden kunnen rekenen;
- om geen regio-indeling toe te passen, zoals Rotary Nederland die kent;
- het Federatiebestuur verstrekt informatie aan Rotaryclubs over mogelijkheden tot oprichting van clubs en mogelijkheden voor uittredende rotarians om zich bij een Past-rotariansclub aan te sluiten;
- het Federatiestuur vraagt aan de gouverneurs om opgave van uitgetreden rotarians;
- het Federatiebestuur overlegt met Past-rotariansclubs die te kampen hebben met onvoldoende leden, over te nemen maatregelen, fusie of opheffing;
- de commissaris clubvorming zet het wervende beleid voort voor vergroting van het aantal clubs en hun ledentallen;
- bij de oprichting van een club bestaande clubs te informeren.

Daarop herhaalde het bestuur zijn aanbevelingen uit 1999. Maar ditmaal met de duidelijke toevoeging dat het woordje *kan* in artikel 2 van de statuten ('*kan* lid worden van een Past-rotariansclub') niet betekent dat diegenen die nooit lid geweest zijn van een Rotaryclub, toch lid kunnen worden van een Past-rotariansclub. Inmiddels bestonden er hier en daar toch al enkele van dergelijke leden. Een eventueel *gedoogbeleid* zou eerst aan de algemene vergadering moeten worden voorgelegd.

In 2006 hebben 5 clubs de Federatie verlaten vanwege onvoldoende levensvatbaarheid.

Het blijft een voortdurend probleem, want ook in 2013 meldt Andries Bosma, Federatievoorzitter, dat het bestuur extra

aandacht wil geven aan clubs met minder dan 12 leden en nagaan hoe het bestuur hulp kan bieden.

Community service

Als je geen 'Rotarian' meer bent, dan ben je rijp voor Past Rotary: zodra je niet meer meedoet aan de activiteiten van Rotary en alleen je portemonnee trekt, dan is het tijd om af te reizen naar de Past.

*Lau de Wit,
Federatie-voorzitter 2002-2006*

In de zomer van 1993 stelde Jaap van Veldhuisen, als Federatievoorzitter, voorzichtig de vraag: willen wij als gezamenlijke Past-rotariansclubs iets doen voor onze samenleving? En hij vervolgde: "Niets hoeft, alles mag, zoals vorig jaar op de Federatiedag in Zwolle

als motto is aangenomen, hoeft niet te betekenen: *niets hoeft en dus doen we ook maar niets*".

Tijdens de algemene vergadering van 14 oktober 1993 kwam de vraag met meer nadruk naar voren: moet de Federatie of moeten de clubs op een of andere manier aan community service doen? Dat woord alleen al was een steen in de vijver, ook al bracht het bestuur dit onderwerp heel voorzichtig ter sprake. Zou het niet wenselijk zijn om te komen tot een of andere vorm van gemeenschappelijke activiteit, al dan niet samen met Rotary? Een kleinschalig project waarbij de kennis en ervaring van past-rotarians nuttig kan worden gemaakt? Daarmee worden we toch niet meteen een service-organisatie? Daarop ontstond in de algemene vergadering een ongewoon levendige discussie, omdat het bestuur om een principiële standpunt gevraagd had. Sprekers stelden zich in een rij op achter de microfoon om hun zegje te kunnen doen. Zij spraken namens de PRC's De Achterhoek, Kennemerland, Apeldoorn, De Bilt-Bilthoven, Den Helder, Noord Oost Brabant, Zwolle, Epe en Leeuwarden. De teneur van het gesprokene was steeds dezelfde: we moeten geen Rotary meer spelen, het behoort niet tot de taak van de Federatie, het brengt een scheiding teweeg tussen oudere en minder oudere past-rotarians, we zijn geen serviceclubs en we kunnen geen continuïteit garanderen. Andere clubs sloten zich bij dit standpunt aan. Wel wilden veel sprekers in hun eigen omgeving als club 'goede werken' doen en veel clubs deden dat al, maar niet via de Federatie. Aan het eind van de discussie trok de voorzitter de conclusie: het bestuur is een ervaring

rijker en een illusie armer. Winst was in ieder geval, dat er zo uitvoerig over gediscussieerd is.

Ik betreur het dat de past-rotarians geen community service bedrijven. Ik begriep niet waarom dat zo uitdrukkelijk wordt uitgesloten in de gestelde regels. Je zou toch bij tijd en wijle gemakkelijk iets kunnen doen voor anderen, zoals je dat bij Rotary gewend was. Het hoeven toch geen grote projecten te zijn?

*Herman Herwig,
Federatie-voorzitter 1990-1991*

Toch constateren we dat de PRC Nijmegen e.o. in 2005 een oproep doet aan het Federatiebestuur om aandacht te besteden aan de situatie in de armste delen van Afrika, bijvoorbeeld door Federatiedagen aan dit onderwerp te wijden, contact op te nemen met Rotary Nederland of op een andere manier als dat beter is. Daar is vermoedelijk

niets uitgekomen, gezien het duidelijke standpunt uit 1993.

CLUBS EN HUN LEDEN

In de 80-er jaren, maar ook daarvoor en daarna, is de rode draad het zorgen voor voldoende nieuwe leden. Maar de belangen liggen niet overal hetzelfde. Bij het Federatiebestuur krijgt het werven van nieuwe leden meer de vorm van het oprichten van nieuwe clubs. Dáár is de aandacht op gericht. Terwijl de clubs juist aandacht hebben voor het aantrekken van nieuwe (individuele) leden. En daar zijn grote verschillen. Er zijn clubs die zich weinig inspannen en zich uiteindelijk opheffen, zoals PRC Amsterdam (de oude club, in 1989), PRC Utrechtse Heuvelrug (1990) of bij wie het gewoon niet wil lukken (PRC Regge en Dinkel, 1991). Er zijn ook clubs die zich op allerlei manieren inspannen om leden te werven. Daarbij zijn goede contacten met de Rotaryclubs in de omgeving van groot belang. Het levert ook resultaten op, om te laten zien wat Past Rotary betekent.

Je zou je kunnen afvragen waar Past Rotary zijn grote 'winst' maakt, in termen van meer past-rotarians. Is dat door het oprichten van nieuwe clubs of door het aantrekken van nieuwe leden?

Bij wijze van steekproef hebben we de cijfers uit het ledenboekje van 2009-2010 vergeleken met die van 2013-2014, een 5-jarige periode, en gekeken of er in die periode sprake is van toename of afname van het aantal leden van de clubs. Daarbij hebben we alleen gekeken naar de clubs die op beide peildata bestonden, de 'gevestigde' Past-rotariansclubs, omdat alleen die clubs een goede vergelijking mogelijk maken. Op die manier zijn er 99 clubs in het onderzoek betrokken. Voorzichtig trekken we de volgende conclusies.

1. Het totaal aantal leden van die clubs steeg van 2247 in 2009-2010 naar 2249 in 2013-2014. Een netto toename van 2 leden. Het gemiddelde ledenaantal per club bleef gelijk: 22,7 leden. Vrij constant derhalve.
2. We hebben ook gekeken hoe zich dat bij de verschillende clubs ontwikkelde. Er zijn 43 clubs van wie het ledenaantal daalde (met een spreiding van 1-8 leden), 13 clubs bij wie het ledenaantal gelijk bleef en eveneens 43 clubs bij wie het aantal leden steeg (met een spreiding van 1-11 leden). Dit stemt overeen met de eerste conclusie.

Hieruit kunnen we voorzichtig de conclusie trekken, dat de *gevestigde* clubs in deze periode geen bijdrage hebben geleverd aan de stijging van het aantal past-rotarians. Want die stijging was er wel: van 104 clubs met in totaal 2320 leden tot 114 clubs met in totaal 2567 leden. Die stijging, van zo'n 10%, kunnen we dus geheel toeschrijven aan de oprichting van *nieuwe* clubs. Met andere woorden – en wat gechargeerd – de clubs bleken in staat hun ledenaantal op peil te houden en het Federatiebestuur zorgde voor de uitbreiding van het aantal past-rotarians.

Anderzijds zijn er ook clubs die graag een closed shop willen zijn, die geen behoefte hebben aan nieuwe leden en overwegen om een ledenstop in te voeren. Als dat zich voordoet zal het Federatiebestuur met de betreffende Past-rotariansclub gaan praten, want een ledenstop kan het onmogelijk maken voor oud-rotarians om in die regio past-rotarian te worden.

Zo wilde PRC Den Achterhoek in 1984 geen nieuwe leden meer, omdat de club zichzelf groot genoeg vond. Daarom probeerden zij om in Lochem een Past-rotariansclub op te richten. Maar dat leidde pas in 2003 tot concrete activiteiten.

Soms is sprake van een soort spagaat. Enerzijds willen veel clubs fellowship: onderlinge vriendschap, gezelligheid, steun en hulp en wil slechts een enkele club wat naar buiten optreden. Anderzijds bestaat veel zorg om het voortbestaan van de club, want het aantrekken van nieuwe leden verloopt moeizaam, is hier en daar zelfs een kernprobleem. In deze spagaat bewegen veel clubs zich.

Clubs zoeken nieuwe leden

Zoals gezegd zijn er Past-rotariansclubs die duidelijk een 'closed shop' willen zijn, maar voor de meeste Past-rotariansclubs is het aantrekken van nieuwe leden een bron van voortdurende zorg. Probleem daarbij is, dat die nieuwe leden rotarian moeten zijn of geweest moeten zijn. Dat vormt een belemmering, die echter inherent is aan Past Rotary in Nederland. Wij bespreken dat nog bij de kwestie van PRC Den Helder. Hier bespreken we wat de clubs er *zelf* aan doen of kunnen doen.

Het aantrekken van nieuwe leden was al in 1976 een probleem: er meldden zich te weinig nieuwe leden aan. Men dacht dat betere public relations een oplossing zou kunnen vormen, maar dat leverde te weinig op.

Het belangrijkste punt van de algemene vergadering van 25 juni 1983 was: hoe krijgen wij er nieuwe past-rotarians bij die vastgeroest zitten aan de eigen Rotaryclub, maar daar wel voor vergrijzing zorgen. Het probleem van het oprichten van nieuwe clubs en het aantrekken van nieuwe leden had ook de bijzondere aandacht van het Federatiebestuur 1984-1985.

Enkele Past-rotariansclubs benoemden een lid, wiens taak het was om de namen en adressen van uitgetreden rotarians te achterhalen (aan de hand van het blad Rotary Nederland, aangevuld met info van de secretaris van de betreffende club), maar dat bleek erg omslachtig. Als het al lukte.

Een andere methode is het 'automatisch' verkrijgen van de adressen van uitgetreden rotarians, want daar moeten we het toch van hebben.

De Federatievoorzitter beschreef dit grote knelpunt in het

kwartaalbericht 1989-1990 nr. 1 als volgt: "Er bestaat een gentlemen's agreement met Rotary Nederland dat wij niet op 'wervingspad' gaan en daar zullen wij ons ook beslist aan houden. Maar dat de leden van de Rotaryclubs in Nederland in heel wat gevallen nauwelijks weet hebben van doel en wezen van de Clubs van Past Rotarians, rechtvaardigt onze inspanning om te trachten om ons bestaan te attenderen bij alle gelegenheden die zich daarvoor lenen." En het Federatiebestuur gaf daarvoor een aantal tips en aanbevelingen. Die kwamen hiervóór reeds aan de orde.

Overigens, in aansluiting op het in 1987 ingezette beleid bij Rotary, kunnen ook vrouwen lid zijn van een Past-rotariansclub.

Wat doen de clubs om leden te werven?

PRC De Veluwezoom stuurde in 1992-1993 een standaardbrief aan de hen bekende uitgetreden Rotaryleden met de uitnodiging om eens te komen kennismaken. De vraag *Waarom past-rotarian* wordt in die brief beantwoord.

Maar het verkrijgen van de adresgegevens van die uitgetreden rotarians was een groot probleem.

Er werd een speciaal bestuurslid aangetrokken om de informatie van Rotary Nederland te 'kanaliseren' en te gebruiken. Maar de resultaten vielen tegen. Zo traden er eind 1985 begin 1986 151 rotarians uit. Twee daarvan bleken al lid te zijn geworden van een Past-rotariansclub, 13 gingen naar een andere Rotaryclub en 47 hadden geen Past-rotariansclub in de buurt. Uiteindelijk konden de secretarissen van de clubs 63 rotarians aanschrijven; niet bekend is, wat dat voor resultaat heeft gehad. Van de overige 26 rotarians zijn geen gegevens bekend.

Ook later, in 1999, heeft het Federatiebestuur de clubs suggesties gedaan voor ledenwerving. Het zijn vrijwel dezelfde als de suggesties uit 1989-1990, die we al eerder noemden

- de lokale pers uitnodigen en zorgen voor een leuk artikel, dat oud-rotarians ook zullen lezen;

- contact opnemen met *alle* Rotaryclubs in de omgeving;
- zorgen dat de bijeenkomst qua tijd niet samenvalt met een bijeenkomst van een Rotaryclub;
- rotarians en voorzitters van Rotaryclubs vragen eens langs te komen en zelf ook op bezoek gaan;
- SAM-leden van een Rotaryclub benaderen met persoonlijke brief, in overleg met de voorzitter van die Rotaryclub.

Maar soms gaat het toch nog mis. PRC Twente meldt in 2001 aan de gouverneur van D1560 dat 8 van de 10 Rotaryclubs in de regio op geen enkele wijze gereageerd hebben op een uitnodiging voor het 25-jarig bestaan van de Past-rotariansclub en voor een voorstel voor een gesprek over verbetering van de onderlinge contacten. De PRC Twente vindt dat een gebrek aan wellevendheid en respect voor de oude garde. De gouverneur van D1560 reageert in een e-mail: "Ik begrijp de frustratie maar ben niet in de gelegenheid daar verandering in te brengen. (...) Daarmee is het absoluut niet goedgepraat maar wel een gegeven waarmee wij wellicht moeten leren leven".

Verder achtte ik het mijn taak om in mijn voorzittersjaar alle clubs te bezoeken, tot mijn genoegten ben ik daarin geslaagd. Ik herinner me dat de clubs overwegend een moeizaam bestaan leden. Het aantrekken van nieuwe leden was een groot probleem, temeer daar de Rotaryclubs daar niet van harte aan meewerkten.

*Wiebe van der Wal,
Federatie-voorzitter 1986-1987*

Mogen niet-(oud) rotarians lid worden?

Omdat een aantal clubs het heel moeilijk had – en misschien nog steeds heeft – om voldoende nieuwe leden aan te trekken, zijn enkele clubs ertoe overgegaan om personen die lid zouden

kunnen zijn geworden van een Rotaryclub, maar dat om een of andere reden niet geworden zijn, toch op te nemen als lid. Eén van die clubs was de PRC Den Helder.

Het probleem van de ledenwerving was nijpender geworden. Begin 1999 blijken er meerdere clubs te zijn met leden die geen rotarian (geweest) zijn:

- Bergen-Duinstreek 3 op de 14 (21%)
- Centraal Rivierengebied 3 op de 16 (19%)
- Den Helder e.o. 3 op de 14 (21%)
- Oostelijk West-Friesland 1 op de 14 (7%)

- Zutphen 1 op de 21 (5%)
- Zwolle 2 op de 30 (7%).

PRC Den Helder

Op 1 juli 1985 is vanuit de RC Den Helder de PRC Den Helder opgericht met 15 leden. En op 21 november 1985 werd de club geïnstalleerd als lid van de Federatie. De club kende een hechte vriendschap, was wars van verslagen en inleidingen en had een sterk sociëteitskarakter. Het ging dan ook gestaag bergop: in 1990 had de club 20 leden, waarvan 8 met een dubbel lidmaatschap. Maar nog steeds zonder inleidingen. Vanaf 1996 ging het echter bergafwaarts: door overlijden had de club in 1998 nog maar 14 leden en dat was een zorgelijke ontwikkeling. Men ging denken over het toelaten van mensen die nooit rotarian geweest waren, wetende dat dat niet strookte met het standpunt van de Federatie. Dat alarmeerde het Federatiebestuur, want er waren enkele andere clubs, waaronder de PRC Centraal Rivierengebied, die al één of enkele leden hadden die geen oud-rotarian waren. We concentreren ons hier echter op de PRC Den Helder. Die club had inmiddels, eind 1998, twee en later drie nieuwe leden opgenomen, die geen oud-rotarian waren. De club had wel een bijzonder argument: Den Helder is aan drie zijden omgeven door water en zal daardoor nooit veel instroom van elders kunnen verwachten. Eigenlijk is er sprake van een noodsituatie. Toch had het Federatiebestuur zijn bezwaren, mede vanwege de mogelijke precedentwerking. Goedkeuren kon ook niet omdat dat in strijd was met de regels van de Federatie. Daarom zette de PRC Den Helder in 1999 de zaak op scherp: die drie leden in het ledenboekje opnemen, anders stappen we uit de Federatie.

De kwestie werd in april 1999 uitvoerig besproken in het Federatiebestuur. Er waren uiteindelijk twee meningen:

- ‘past-rotarians’ is duidelijk, de Regels voor Past-rotariansclubs zijn dat ook; als een Past-rotariansclub zondigt is roeyement de consequentie en
- de regels zijn niet waterdicht, *kan* sluit anderen niet uit, bovendien is in het verleden gedoogd om opheffen van een club te voorkómen, deze omstandigheden zullen zich blijven voordoen.

De zaak wordt in stemming gebracht en met 4 stemmen voor en 3 tegen komt Federatie ditmaal PRC Den Helder tegemoet (*wel* opnemen in ledenboekje), maar het is laatste keer. Tevens zal het bestuur een voorstel maken voor de eerstvolgende algemene vergadering. Het bestuur wil dat er eens en voorgoed een duidelijke uitspraak komt en dat ook de consequenties bij niet naleving worden aanvaard.

Het Federatiebestuur haalde dus bakzeil en had besloten om aan het verzoek van PRC Den Helder tegemoet te komen, hoewel het toelaten van die twee leden destijds wel met medeweten, maar niet met goedkeuring, van het Federatiebestuur had plaatsgevonden. Maar nu had de club een derde niet-rotarian toegelaten en het Federatiebestuur meldde in een brief aan de PRC Den Helder dat zij vanaf 8 oktober 1999 zou vasthouden aan de regels voor de Past-rotariansclubs. De reeds aanwezige niet-rotarians konden lid blijven, omdat het besluit van het bestuur geen terugwerkende kracht kon hebben. Daarmee dacht het Federatiebestuur een duidelijke lijn te trekken. De club wees in zijn antwoord van 10 oktober 1999 op de moeilijkheid om nieuwe leden aan te trekken en op de zeer waardevolle inbreng van de drie nieuwe leden. De club meende daarom dat de Federatie het beleid zou moeten wijzigen, maar gaf tevens aan dat zij het Federatiebestuur niet opnieuw voor een fait accompli zou stellen. De club meldde echter in een brief van 8 januari 2001 dat ze een vierde niet-rotarian in haar gelederen had opgenomen. De club zou op dat moment, als ze zich aan het Federatiestandpunt gehouden had, slechts 9 leden hebben, met een gemiddelde leeftijd van 79 jaar. Het Federatiebestuur meende echter geen uitzondering te kunnen maken, maar de PRC Den Helder wees op de noodzaak van zijn handelwijze en handhaafde het lidmaatschap van de vierde niet-rotarian.

Het Federatiebestuur zat er duidelijk mee in zijn maag en kaartte de kwestie aan in de algemene vergadering van 28 februari 2001 en die besloot tot het instellen van een adviescommissie. Die kwam al op 11 juli 2001 met haar rapport. Zij constateert dat het toelaten van niet-rotarians in strijd is met de uitgangspunten die destijds hebben geleid tot het oprichten van Past-rotariansclubs. De commissie

noemt nog de mogelijkheid van fusie met een andere Past-rotariansclub en in het uiterste geval zal de club zich moeten terugtrekken uit de Federatie. Maar eigenlijk komt zij niet verder dan het Federatiebestuur te adviseren om in overleg te treden met clubs die onvoldoende leden hebben. De keus dus tussen fuseren of uittreden. In de algemene vergadering van 23 februari 2002 wordt dit advies besproken. Vreemd genoeg komt de kwestie van het toelaten van niet-rotarians daarbij eigenlijk niet aan de orde. Het verslag bevat slechts de vermelding: *Clubs die in de ondergrens komen, krijgen voor zover mogelijk, support van het bestuur.* Daarmee was het pleit beslecht ten voordele van het strakke standpunt.

Naar onze mening was de kwestie PRC Den Helder (mede) aanleiding voor de enquête 1999, die eerder aan de orde kwam.

En de PRC Den Helder nam steeds meer niet-rotarians als leden aan. Eind 2004 besloot het Federatiebestuur de toestand in Den Helder (nogmaals) te gedogen, maar onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat er geen nieuwe niet-rotarians meer zouden worden toegelaten. Inmiddels was het aantal niet-rotarians gestegen van 31% in 2001 tot 65% in 2006.

Nog op de algemene vergadering van 22 februari 2006 ontstaat er een uitvoerige discussie, waarbij tevens aan de orde komt de vraag in hoeverre niet-rotarians dan wel niet-oud-rotarians tot een Past-rotariansclub kunnen worden toegelaten. De voorzitter wijst op het standpunt van het bestuur dat de statuten, het huishoudelijk reglement, alsmede het in het verleden met de districten van Rotary Nederland afgesloten convenant hiervoor geen ruimte bieden. De heer Cappon (PRC Den Helder) wijst op de situatie in zijn club, waar in het verleden ook niet-rotarians c.q. niet-oud-rotarians tot de club zijn toegelaten. Hiertoe werd besloten vanwege het feit dat anders de club geen enkele bestaansmogelijkheid zou hebben. Besloten is dat de PRC Den Helder tot nader order c.q. besluitvorming lid blijft van de Federatie.

Het heeft echter niet mogen baten. Per 1 januari 2008 is de PRC Den Helder uit de Federatie gestapt.

En verder

De Federatievoorzitter zal op de eerstvolgende algemene vergadering nog eens onder de aandacht brengen dat personen die geen historie hebben als rotarian geen lid kunnen worden van een Past-rotariansclub.

Rond 1987 bestaan er een Seniorenclub Schagen en een Seniorenclub Texel. Beide willen geen lid worden van de Federatie, omdat zij de band met de plaatselijke Rotaryclub niet willen verbreken. Vrijwel alle senioren zijn (oud-) rotarian. Deze tweeslachtige toestand houdt verband met de bestuursfuncties in beide clubs.

Als maatregel tot stimulering van de groei van clubs werd tijdens de voorzittersvergadering van 15 februari 1985 besloten om met onmiddellijke ingang een 4^e bestuurslid te benoemen en om een past-rotarian gedurende een aantal jaren te benoemen als extensionofficer voor het contact met RN, om oud rotarians te wijzen op het bestaan van Past Rotary.

Herhaaldelijk komt in het Federatiebestuur de ledenwerving aan de orde. Dat blijft echter een zaak voor de clubs zelf. De Federatievoorzitters adviseren steeds: blij geïnteresseerd in Rotary in Nederland, denk aan de problematiek van de ouderen in de Rotaryclubs, organiseer gemengde bijeenkomsten van rotarians en past-rotarians, zo mogelijk vastgelegd in een jaarprogramma. Zorg voor een actieve club: een goed sprekersprogramma, bijeenkomsten met dames, excursies, geen zomerreces. En ten slotte: open kanalen naar andere Rotaryclubs in de regio. Zo heeft de PRC Meppel op 17 augustus 1992 een regionale bijeenkomst gehouden met leden van 5 Rotaryclubs. Aanwezig waren 29 leden, alsmede een spreker met een voordracht. Niet bekend of dit contact tot ledenaanwas geleid heeft.

En – van iets andere orde – de PRC Utrecht heeft eenmalig een regiobijeenkomst gehouden met besturen van Past-rotariansclubs uit de omgeving om informatie uit te wisselen. Hoewel de deelnemers dit overleg zeer zinvol noemden, heeft het toch niet tot een vervolg geleid.

De zaak van de niet-rotarians suddert toch door in de PRC Centraal Rivierengebied. Die club heeft enkele leden die geen rotarian geweest zijn en stuurt op 8 november 1999 een brief aan het Federatiebestuur en bepleit daarin om toelating van niet-rotarians, die zonder meer rotarian hadden kunnen worden, maar alleen niet gevraagd zijn en dus geheel aan de vereisten om rotarian te worden voldoen en die bovendien een aanwinst voor de PRC zijn. Maar het Federatiebestuur wil het standpunt inzake toelating van niet-rotarians niet herzien.

Ook in Engeland bestond dit probleem. De voorzitter van de Association deed in 2000 aan de Federatie het voorstel om een commissie te benoemen om het probleem te bestuderen. De commissie zou 3-4 jaar krijgen om zijn rapport te maken. Maar het voorstel werd in de General Assembly in Engeland afgewezen, omdat vooral kleine clubs tegenstemden.

Ook in 2005 blijft het Federatiebestuur bij zijn afwijzend standpunt met betrekking tot het opnemen van niet-oud-rotarians als PRC-lid.

Nog vroeg de toenmalige PRC De Meerlanden in 2006 of weduwen van past-rotarians als lid kunnen worden toegelaten? Op grond van de statuten is die mogelijkheid niet aanwezig. Maar volgens ons zijn weduwen natuurlijk wel als vaste gast of op uitnodiging te betrekken bij de club.

Weduwen

Waar Past-rotariansclubs veelal bestaan uit leden die de gepensioneerde leeftijd bereikt hebben, strekken zij hun zorg ook vaak uit tot de weduwen van overleden leden. Zij nodigen die uit voor bijzondere evenementen en bijeenkomsten. En waar maandberichten vervaardigd worden, blijven zij die ontvangen. Veelal gratis, hoewel er in het verleden ook een enkel geval bekend is dat aan de weduwen een bijdrage in de portokosten gevraagd werd.

Zonder in allerlei boekhoudkundige overzichten verzeild te raken, willen we toch graag iets zeggen over de financiën. Want ook daar is veel veranderd in de loop der jaren.

Naast de kosten voor bestuur en administratie zijn – tot 2014 – het ledenboekje en het Federatie Nieuws grote uitgavenposten. Bovendien is er regelmatig discussie over de hoogte van de contributie.

Jaarstukken

Aanvankelijk werden de jaarstukken gecontroleerd door een accountant van Ernst & Young, maar omdat die externe accountant te duur werd, is vanaf 2004 die controletaak overgenomen door een eigen financiële commissie van 2 past-rotarians, die uit de clubleden wordt benoemd. Tevens worden elk jaar twee reserve-leden benoemd.

Ledenboekjes

De ledenboekjes leggen elk jaar een groot beslag op het beschikbare budget. Geen wonder dat men van tijd tot tijd naar manieren zocht om die kosten te drukken.

In 1985-1986 trachtte het bestuur via de clubs advertenties te werven voor het ledenboekje, maar dat leverde slechts 5 advertenties op.

In 1986 krijgt elke club evenveel ledenboekjes als er leden zijn plus 3 extra; die 3 kosten NLG 7,50 per stuk, elke club dient dus NLG 22,50 aan de Federatie te voldoen.

PRC De Veluwezoom verzoekt om tijdig alle ledenlijsten te krijgen voor het maken van het ledenboekje 1984-1985; de secretaris zal bij alle clubs de ledenlijsten per 1 mei 1984 opvragen. Zó werd dus in die tijd het ledenboekje vervaardigd!

In 1985 kostten de ledenboekjes ongeveer NLG 4.000,- en een past-rotarian kon zich desgewenst een extra exemplaar

aanschaffen voor NLG 6,- . Omdat men dat te duur vindt, zoekt men een andere oplossing en vindt die ook: het kan bij een andere drukker en een andere wijze van vervaardigen voor NLG 2.000,-. In dat jaar viel het ledenboekje door verschillende acceptabele redenen ook beduidend duurder uit dan begroot. Daarom hebben een aantal clubs een eenmalige vrijwillige bijdrage van NLG 2,- per clublid toegezegd. De penningmeester vraagt in een brief van 22 januari 1986 aan alle clubs om deze geste over te nemen.

Geld levert altijd discussies op. Past Rotary kent vele deskundigen op dat gebied en dat bleek ook op de algemene vergadering van 14 oktober 1993. Waar komt het nadelig saldo van de begroting van het lopende jaar vandaan? Van de PR-speldjes die we in voorraad hebben, maar die nog niet betaald zijn. De speldjes zijn geen eigendom, we hebben ze in consignatie. Maar het heetste punt werd toch het kasstelsel dat in deze begroting, opgesteld door de vorige penningmeester, was gehanteerd. De eenvoud ervan werd geroemd, maar in de kring der bollebozen leefde toch een voorkeur voor een stelsel met balans. De zittende penningmeester deed daar niet moeilijk over: als dat de begroting duidelijker maakt voor de leden, dan moet dat gebeuren, en dus zal de volgende begroting een balans vertonen. Tenslotte werd - nadat de kascommissie een gunstig rapport had uitgebracht - de begroting goedgekeurd onder applaus en met decharge van de opsteller, de vorige penningmeester.

Soms zijn er echter ook andere geluiden. Zo schrijft de PRC Barneveld op 11 maart 2005 aan het Federatiebestuur: "Evenals u vinden wij ook dat de post ledenboekjes jaarlijks een forse aanslag betekent (30%) op de begroting en dat het daarom begrijpelijk is dat gezocht is naar alternatieven, zoals het melden van mutaties aan de secretarissen of rechtstreeks aan de e-mailadressen van alle leden. Wij, alle clubleden, vinden dit eenstemmig 'surrogaat'. Wij hechten eraan jaarlijks een ledenboekje te ontvangen en stellen u voor, de kosten daarvan tegelijk met de te betalen contributie aan de Federatie af te dragen. De leden staan derhalve garant voor de begrotingspost jaarlijkse ledenboekjes.

En soms is de oplage te klein en moet er worden 'bijgedrukt'. Zo werden er eind 2005 door middel van kopiëren 150 exemplaren 'bijgedrukt' voor € 918,- plus BTW en verzendkosten.

Naar aanleiding van het financiële resultaat over het boekjaar 2010-2011 vraagt de PRC Steenwijkerland e.o. naar de post Federatie Nieuws, deze post vindt de club wel erg hoog. Kan het niet digitaal? Dit idee vindt weinig steun in de vergadering. Door de PRC Lelystad-Insula Flevum wordt gewezen op de noodzaak om ons beter te profileren. Wij zijn relatief onbekend en het Federatie Nieuws is het middel bij uitstek om Past Rotary te promoten. Een voorstel om het ledenboekje eens in de twee jaar uit te geven haalt het ook niet. Wel wordt gehoor gegeven aan het verzoek om de bestuurskosten te verbijzonderen, om meer inzicht te krijgen in de kostenstructuur. Dit mede naar aanleiding van een vraag van de PRC Assen naar de hoogte van de contributie. Het idee van Assen, dat de contributie wel lager kan, werd in de vergadering niet zonder meer gedeeld. PRC Stadskanaal denkt daar namelijk heel anders over. Belangrijk is waar het geld aan wordt besteed en het gaat er om dat daarover duidelijkheid is.

Ledenboekjes – kosten

1985-1986	NLG	4.000,-	geschat
1987-1988	NLG	3.800,-	begroting
1988-1989	NLG	5.000,-	begroting
1989-1990	NLG	3.846,-	begroting
1994-1995	NLG	9.391,-	uitkomst
1995-1996	NLG	10.688,-	begroting
1996-1997	NLG	11.883,-	begroting
1997-1998	NLG	12.540,-	uitkomst
1998-1999	NLG	12.058,-	offerte
1999-2000	NLG	10.198,-	offerte
2006-2007	E	7.100,-	offerte
2010-2011	E	7.400,-	realisatie
2011-2012	E	7.800,-	realisatie

Enquête 2007

Op verschillende manieren heeft het Federatiebestuur getracht de kosten van het ledenboekje beheersbaar te houden. Nadat het ledenboekje 2003-2004 op een andere wijze vervaardigd werd en eenmalig in A4-formaat verscheen, is op de algemene vergadering van 21 februari 2007 besloten om het ledenboekje 2007-2008 in een vereenvoudigde vorm uit te brengen. De opzet met alle nu aanwezige informatie blijft gehandhaafd, met dien verstande dat de individuele clubleden niet meer onder de informatie van de desbetreffende club worden vermeld. De omvang en de prijs van het boekje worden hierbij ongeveer gehalveerd. Voor en tegen standpunten worden in de algemene vergadering uitgewisseld en besloten wordt het komende boekje als proef, als boven omschreven, uit te voeren.

Maar eerst werd in oktober 2007 een enquête gehouden onder de clubs over de vraag of de informatie in het ledenboekje niet beperkt kon blijven tot de Federatie- en de clubgegevens, zonder de namen en adressen van de past-rotarians. Dat zou immers de omvang sterk beperken en daardoor kostenbesparend kunnen zijn. De omvang en de prijs van het boekje werden hierbij ongeveer gehalveerd, maar ook dat was geen succes. Uit de enquête bleek dat 48 clubs terug wilden keren naar het oude ledenboekje, terwijl 30 clubs met het 'vereenvoudigde' boekje best konden leven. Er waren 11 clubs die weer een andere oplossing voorstonden. In verband daarmee is in het clubjaar 2008-2009 teruggekeerd naar het oude (uitgebreide) ledenboekje en tevens werd de contributie verhoogd van €13,50 naar €14,- per clublid.

Ten slotte is op de algemene vergadering van 27 februari 2013 besloten om het ledenboekje in het clubjaar 2013-2014 voor het laatst te laten verschijnen. De ledenadministratie op de website is inmiddels dusdanig betrouwbaar, dat we daarmee kunnen volstaan. Dat besluit leverde eigenlijk weinig commentaar op.

Contributie

De hoogte van de contributie is altijd een heikel punt en leidt tot soms heftige discussies op de algemene vergadering.

Bij de oprichting van PRC 's-Gravenhage in 1936 bedroeg de contributie NLG 4,- per jaar. Dan blijft het een hele tijd stil, want pas in het clubjaar 1964-1965 zien we dat de contributie NLG 7,50 bedraagt, althans in PRC 't Gooi.

Na de oprichting van de Federatie in 1975 wordt de contributie NLG 10,- per jaar en stijgt daarna al snel via NLG 12,-, NLG 16,- en NLG 17,50 tot NLG 20,- in het clubjaar 1985-1986. In 1985 waren de financiën van de Federatie niet zo rooskleurig: de reserves waren vrijwel verdwenen en het bestuur stelde voor om de contributie met ingang van het clubjaar 1985-1986 te verhogen met NLG 5,- tot NLG 22,50. Daar kwam nog al wat weerstand tegen en het bestuur overwoog toen om het ledenboekje 1985-1986 niet uit te geven en de mutaties op een los vel rond te zenden, of anders een goedkopere uitgave te maken. Men koos voor een combinatie van mogelijkheden: de contributie werd met NLG 2,50 verhoogd tot NLG 20,- en men zou eenmalig, bij wijze van proef, het ledenboekje op een goedkopere manier uitgeven. Opvallend is dan, dat het ledenboekje voor het eerst met een gelijmde rug (in plaats van een rug met nietjes) verschijnt, een methode die – met twee uitzonderingen (2003-2004 en 2008-2009) – tot 2014 gehanteerd wordt en die ons niet veel goedkoper lijkt dan de oude methode.

Maar reeds het daaropvolgende clubjaar steeg de contributie verder naar NLG 25,-, om twee jaar later, in het clubjaar 1989-1990, weer te zakken tot NLG 20,-. De reden voor de verlaging is vermoedelijk dat het kapitaal (NLG 16.332,-) inmiddels groter was dan de jaarlijkse contributie (NLG 13.225,-).

Die NLG 20,- bleef bestaan tot 1994-1995, toen de contributie weer NLG 25,- werd. De reden was, dat weliswaar het aantal past-rotarians steeg, maar de kosten van de Federatie sneller stegen. De vergadering ging akkoord met het voorstel met 2 van de 38 stemmen tegen. Nieuw was echter, dat zij die na 1 januari lid werden dat jaar de halve contributie betaalden en zij die na 1 mei lid werden betaalden niets.

In 1998-1999 en het daaropvolgende clubjaar werd telkens de contributie verhoogd met NLG 5,- in verband met het 25-jarig jubileum van de Federatie in 2000. Het geld was nodig om

een externe feestredenaar te kunnen aantrekken en voor het jubileumboekje, het 'gele boekje'.

Tijdens de algemene vergadering van begin 2001 blijkt dat de reserve door het uitgeven van het jubileumboekje is geslonken tot NLG 14.000,-. De Federatie wil een reserve van ongeveer één maal de 'jaarmzet'. Er worden enkele suggesties gedaan om de reserve weer op peil te brengen: geen externe accountant meer, er is immers ook een eigen kascommissie, niet dit jaar, maar wellicht wel volgend jaar de contributie verhogen. De externe accountant ziet toe op de rechtmatigheid, de kascommissie op de doelmatigheid van de uitgaven. Het bestuur zal er nog eens naar kijken. In de algemene vergadering van 25 februari 2004 is besloten om niet meer een externe accountant de boeken te laten controleren, maar dat van nu af door een kascommissie te laten doen. Voorwaarde is wel dat één van de leden van die commissieleden een accountantsachtergrond heeft.

Nadat zonder veel discussie daarna de contributie verhoogd werd tot NLG 30,-, werd, eveneens zonder veel discussie, in het clubjaar 2002-2003 de contributie verder verhoogd naar E 16,-, hetgeen overeenkomt met NLG 35,-. Reden waren de gestegen kosten van de administratie, omdat de Federatie mw. Wennekes wit ging betalen.

Na een paar jaar, waarin de contributie verlaagd werd tot E 14,50 en zelfs tot E 13,50, is de contributie voor het clubjaar 2008-2009 bepaald op E 14,- en blijft dat tot ten minste het clubjaar 2015-2016.

Soms doen zich opmerkelijke situaties voor. Een lid van PRC Lek en Merwede had zijn contributie voor het lopende jaar nog niet voldaan, maar de club had het al wel afgedragen aan de Federatie; daarop overleed het lid; de PRC vraagt nu om de reeds afgedragen contributie te laten gelden voor een ander, nieuw toegetreten, lid. Het Federatiebestuur vindt dat dat niet kan. Een ander geval is P, hij was lid van zowel PRC Zwolle als PRC Epe. Men vroeg om (gedeeltelijke) terugbetaling van de dubbel afgedragen Federatiecontributie. Het Federatiebestuur wees het verzoek af: P was immers tweemaal lid.

Op vrijdag 19 mei 2000 vierde de Federatie haar 25-jarig bestaan in Den Haag. Gekozen was, om de festiviteiten te laten samenvallen met de Federatiedag. De PRC 's-Gravenhage organiseerde het geheel in het Congrescentrum in Den Haag. In de ochtend vond een formeel programma plaats met speeches, het aanbieden van het jubileumboek en een feestrede van onder andere Henk Vonhoff. 's Middags was er een toeristisch/cultureel programma met onder andere een bezoek aan het regeringscentrum. Het geheel werd afgesloten met een borrel, een rijsttafel en koffie. Ondanks de bijzondere festiviteiten bedroeg de deelnameprijs toch de gebruikelijke NLG 95,-. Maar daar had de Federatie ook voor gespaard: de contributie was gedurende twee jaar verhoogd met NLG 5,- per past-rotarian. Hoewel het aantal deelnemers (228) lager lag dan verwacht, vielen de gevolgen mee. Wel wilde het bestuur zich nader verdiepen in de oorzaken.

40-JARIG BESTAAN FEDERATIE

Op zaterdag 18 april 2015 viert de Federatie haar 40-jarig bestaan en wel in Utrecht. Ook nu is er weer voor gekozen om de festiviteiten te laten samenvallen met de Federatiedag. De PRC Utrecht organiseert een en ander in de binnenstad van Utrecht en met name in de gebouwen van de Utrechtse Universiteit. Het middagprogramma speelt zich af in het museumkwartier. Thema is *Utrecht, middeleeuwse stad - klaar voor de toekomst*. De lezer zal de overeenkomst opvallen met het thema van dit boekje. Dat is natuurlijk geen toeval. Op deze dag zal ook het eerste exemplaar van het lustrumboekje, dat u nu in handen heeft, worden aangeboden. Uiteindelijk zullen alle past-rotarians een exemplaar krijgen. De kosten blijven beperkt tot de gebruikelijke € 55,- en voor de contributie geldt geen opslag. Wel heeft de Federatie gespaard voor het boekje.

Oorspronkelijk werd er jaarlijks een landdag gehouden. Landdagen werden ook al vóór de oprichting van de Federatie gehouden, maar de informatie daarover is onvolledig. Bij de landdag 1968 stond vermeld: *dit jaar voor de derde keer*. Dan moet 1966 de eerste keer geweest zijn. Landdagen bestonden

tot 1991-1992. Sommigen hadden bezwaar tegen die naam vanwege de associatie met de NSB. Anderen vonden dat maar flauwekul. In 1993 vond een discussie plaats in de voorzittersvergadering. Met als gevolg dat het één keer jaardag heette en sinds 1994 zijn het Federatiedagen.

Zij wilden van het beladen woord 'landdag' af en hebben voorgesteld om daar 'jaardag' van te maken. Verder hebben ze voorgesteld om twee 'jaardagen' per jaar te houden; één boven de rivieren en één beneden de rivieren. Dan konden de leden kiezen en hoefden ze niet zo ver te reizen. Deze plannen hebben het op de voorzittersvergadering niet gehaald. De aanwezigen waren gebeten op de heer Pels Rijcken van PRC 't Gooi. DE Deze torpedeerde deze plannen. Als ik het goed begrepen heb, hebben zij ook gepleit om de 'jaardag' een andere inhoud te geven. Geen uitgangsdag, maar een dag met een themaonderwerp ter behandeling. De heren vinden de huidige opzet van de Federatiedag maar niks.

*Jaap van Veldhuisen,
Federatie-voorzitter 1993-1994*

Federatiedagen werden éénmaal per jaar gehouden, vanaf 2001 tweemaal per jaar, vanwege het grote aantal deelnemers. Met één uitzondering: in 2005 werd slechts één Federatiedag gehouden, omdat Rotary International in dat jaar haar 100-jarig bestaan vierde. Maar vanaf 2009 vindt er weer éénmaal

per jaar een Federatiedag plaats, alsmede een Federatiereis. Federatiedagen worden sinds 1995 op uitnodiging van het Federatiebestuur georganiseerd door een Past-rotariansclub, maar de Federatie draagt het financiële risico. Een positief saldo komt ten goede aan de Federatie, terwijl een negatief saldo voor rekening komt van de Federatie. Daarom moet het budget vooraf worden goedgekeurd door de penningmeester van de Federatie.

De kosten voor de deelnemers stegen in de loop van de jaren van NLG 32,- in 1978 tot € 55,- thans. De reden voor die stijging

is veelal, dat het niet goed mogelijk is om voor de oude prijs een behoorlijk programma te presenteren, vooral vanwege de gestegen prijzen voor het horecadeel van het programma. Omdat de informatie van de Federatiedagen veel lacunes vertoont, heeft het geen zin om een overzicht te maken. Duidelijk is dat het organiseren van een Federatiedag één ding is en het aantal deelnemers een ander. Met andere woorden: er zijn Federatiedagen geweest die met een positief saldo eindigden, maar ook met een negatief saldo. Dat hing vrijwel steeds af van het aantal deelnemers. Maar met het groeien van het aantal Past-rotariansclubs steeg ook het aantal deelnemers, zozeer

zelfs, dat er in 1998 stemmen opgingen om daar iets aan te doen, want het werd steeds moeilijker om een accommodatie te vinden voor alle deelnemers. Dat was de reden dat men in 2001 twee Federatiedagen ging organiseren, op verschillende

locaties en op verschillende dagen en tijdstippen. Eén in het noorden van het land en één in het zuiden. Zo wilde men een spreiding van de deelnemers trachten te bereiken. Maar ongemerkt werden beide Federatiedagen toch met elkaar vergeleken. Een goed en attractief programma leidde tot veel deelnemers, terwijl een iets minder goed en attractief programma leidde tot minder deelnemers. Dat vergde weer coördinatie en het stellen van randvoorwaarden. De eerste ervaringen waren over het algemeen positief, hoewel er

Bij de daaropvolgende Landdag (in 1991) in Alphen aan den Rijn, georganiseerd door de PRC Kennemerland, hield de heer Herwig in het kader van de bestuursoverdracht een pleidooi om de taken van het voeren van het bestuur en het organiseren van de Landdag over twee afzonderlijke clubs te verdeelen. Ook pleitte hij ervoor meerdere clubs bestuursleden voor de Federatie te laten leveren, dan zou het bestuur ook uitgebreid kunnen worden. Voor de inmiddels gegroeide organisatie vond hij dat noodzakelijk.

*Herman Herwig,
Federatie-voorzitter 1990-1991*

De Landdag (op 28 juni 1986 in Deventer), die altijd werd gehouden direct voorafgaande aan het nieuwe clubjaar, was een succes. In de schouwburg in Deventer was het verzamelen. Daarna werd er gevaren met een partyboot op de IJssel. Voor de liefhebbers was er na afloop een rondwandeling door Deventer onder leiding van de oud-burgemeester. Een leuk voorval daarbij was, toen het gezelschap voor een wel heel interessant pand stond en hij vroeg of men het van binnen wilde bekijken, hij aanbelde en netjes vroeg of dat mogelijk was. Het verraste gezelschap begreep pas later dat het zijn eigen woonhuis betrof.

*Wiebe van der Wal,
Federatie-voorzitter 1986-1987*

ook negatieve geluiden waren. Het organiseren van twee Federatiedagen per jaar leidde tevens tot het afschaffen van de *afstandstroofe*. Kennelijk was er sprake van een trofee voor de Past-rotariansclub die door aantal deelnemers en de afstand tot het evenement het hoogste aantal punten haalde. Over die afstandstroofe hebben we echter geen informatie kunnen achterhalen.

Past-rotarians van verdienste mochten – met hun partner – gratis de Federatiedag bijwonen, maar nu er jaarlijks twee zijn, moeten ze kiezen. Willen ze beide dagen bijwonen, dan moeten ze de andere gewoon betalen.

Soms leidt het organiseren van een Federatiedag tot bijzondere situaties, zoals de PRC die het positieve saldo van de Federatiedag die zij organiseerde, ruim E 2000,-, niet wil terugstorten naar het Federatiebestuur, maar wil besteden aan 'goede doelen'. Dat positieve saldo was echter afkomstig van sponsorgelden, die niet allemaal gebruikt waren voor de Federatiedag. Overleg heeft geen resultaat opgeleverd. Kennelijk heeft het Federatiebestuur uiteindelijk het hoofd in de schoot gelegd.

Federatiereizen

Omdat twee Federatiedagen per jaar geleidelijk aan toch bezwaarlijk werden om te organiseren, nam Hans Kerstiens in 2009 het initiatief om een Federatiereis te organiseren. De belangstelling was steeds meer dan voldoende en vrijwel elk jaar was er een (tweede) parallelreis nodig.

Overzicht Federatiereizen

1 ^e reis	2 ^e reis	naar
08-11 mei 2009	-	Zuid Engeland
14-17 mei 2010	15-20 sep 2010	Frankrijk/Champagne-Ardennes
19-24 mei 2011	15-20 sep 2011	Schotland
07-12 mei 2012	21-26 mei 2012	Duitsland/Leipzig-Dresden
03-07 jun 2013	01-05 jul 2013	Duitsland/Moezel & Rijn
17-23 mei 2014	20-26 jun 2014	Duitsland/Mecklenburg-Vorpommern

Daarmee is het fenomeen Federatiereizen een succesvol onderdeel van het jaarprogramma geworden.

De Turfsteker

Begin 90-er jaren van de vorige eeuw is de *Turfsteker* ontworpen. Het verving een eerdere trofee, de *Strandjutter*, die de PRC Eindhoven e.o. op de Landdag van 1989 in Den Helder had verworven.

Federatievoorzitter Bob Lodder overhandigt de 'Turfsteker' aan Errit Sytzema, voorzitter van PRC Midden-Holland op de Federatiedag van 29 mei 1997. Het is de enige afbeelding van de turfsteker die we konden vinden.

De Turfsteker is een beeldje, vervaardigd door mevrouw Stam-Posthuma, dochter van Siep Posthuma, lid van PRC Friesland-Oost. Het was bestemd als wisseltrofee voor de club die het beste vertegenwoordigd was op de Federatiedag. Die club mocht het meenemen tot de volgende Federatiedag. Voor de vraag welke club het beste vertegenwoordigd was gold met ingang van 1998 de formule: aantal deelnemers per club (inclusief partners) maal de afstand van de vestigingsplaats van de club tot de plaats van de Federatiedag, gedeeld door het aantal leden van de club. Totdat de PRC Den Helder, na drie maal de wisseltrofee gewonnen te hebben, er aanspraak op maakte om het beeldje definitief in bezit te krijgen. Dat was echter niet de bedoeling. Van welk materiaal het beeldje oorspronkelijk gemaakt was, is niet meer na te gaan. Wel was er sprake van om het in brons te laten gieten. Maar mag dat van de beeldhouwster en wie zou dat betalen? Daarover werd geruime tijd gedelibereerd. Ook kwam de vraag op of de club die het beeldje als wisseltrofee verwierf – en het dus na enige tijd weer moest afgeven – zelf een miniatuur ervan mocht houden. Maar dat stond de maakster niet toe. In het overleg tussen het Federatiebestuur en enkele clubs kwam men er niet uit. Uiteindelijk hakte de PRC Friesland-Oost de knoop door: zij zou voor eigen rekening een replica in brons laten maken. Consequentie was dan wel, dat het beeldje eigendom van die club zou worden. Wat daarvan zij, begin 2000 was de wisseltrofee in bezit van de PRC Apeldoorn. Of het beeldje nog

bestaat en zo ja, waar het dan is, hebben we niet na kunnen gaan. Na 2000 zijn geen gegevens meer voorhanden.

WEBSITE

Reeds in 2001 ontstonden de eerste gedachten over een eigen website. Aansluiting zoeken bij Rotary Nederland is overwogen, maar bleek uiteindelijk niet wenselijk omdat dat leidde tot complicaties die niet werden goedgeemaakt door kostenbesparing. Het was eenvoudiger om een eigen website te (laten) maken. Daartoe is besloten. Kees Schmeitink heeft hier in 2003 een opzet voor gemaakt en hij heeft een groot aandeel gehad in het uiteindelijke tot stand komen van de website. Argumenten voor een eigen website waren vereenvoudiging van de ledenadministratie, kostenbesparingen, versnellen en verbreden van de communicatie tussen Federatiebestuur en de clubs en externe presentatie van waar Past Rotary voor staat.

De volgende stap was het registreren van de domeinnaam. De domeinnaam www.past-rotarians.nl was echter al geclaimd en de eigenaar was slechts bereid om die aan de Federatie te 'verkopen' voor E 467,14. Dat vond de Federatie te duur en men week uit naar www.past-rotarians.com, een domeinnaam die nog wel beschikbaar was.

Maar om tot een eigen website te komen, was echter niet eenvoudig, mede vanwege het formuleren van de specificaties, want dat luistert erg nauw. Op de algemene vergadering van 25 februari 2004 is uitgebreid gediscussieerd over nut en noodzaak van een website, over de kosten en de relatie tussen website met een ledenadministratie en het ledenboekje. Maar de conclusie was: we gaan door.

De contacten met de maker van de website liepen echter stroef. Vanwege drukke werkzaamheden kwam hij regelmatig afspraken niet na. Toch bleef het Federatiebestuur het met hem proberen. Vermoedelijk omdat hij rotarian was en niet duur. Maar de communicatie verbetert niet. Er is wel enige voortgang, maar steeds later dan afgesproken. We komen zover dat de landelijke invoering ter hand genomen wordt.

Steeds meer clubs gaan *online*. Medio 2006 zijn 23 van de 93 Past-rotariansclubs gereed om aan de slag te gaan en om proef te draaien. Er komen steeds meer vragen over hetgeen op de website gepubliceerd kan/mag worden.

Maar de problemen met de maker blijven onveranderd groot en eind 2006 verbreekt ten slotte de Federatie de relatie met hem. Dat levert een nieuw probleem op: hoe verder? We vinden in Interforce een bedrijf dat kan voldoen aan onze financiële criteria, continuïteit en betrouwbaarheid in service. Maar dat kost duidelijk méér. De clubs begrijpen dat het echter niet anders kan en stemmen in met het voorstel voor een nieuwe provider.

Eind 2007 kan de website ten slotte formeel in gebruik genomen worden. Het Federatiebestuur wil de website tot speerpunt van haar beleid maken. Medewerking van de clubs, door middel van de clubofficers, is daarbij cruciaal. Want een website die geen informatie bevat kent ook geen gebruikers. En het gebruik van de website lijkt (erg) tegen te vallen. In 2009 houdt een werkgroep daarom een enquête onder de clubs naar het werkelijke gebruik van de website. Zij komt met een rapport met een aantal aanbevelingen, die gedeeltelijk op het technische vlak liggen en gedeeltelijk op het organisatorische vlak. De wil om de website te gebruiken is er wel, zowel bij de clubs als bij het Federatiebestuur, maar het kómt er gewoon te weinig van.

Naar aanleiding van het rapport van de werkgroep vindt er een technische verbetering plaats van de website. En het Federatiebestuur wil de ledenadministratie via de website laten lopen, omdat daar de meeste financiële besparingen te halen zijn. Uiteindelijk wordt de ledenadministratie met ingang van 1 juli 2011 via de website gevoerd. Betty Wenekes, de vaste administratrice, is zich ermee gaan bemoeien en gaat optreden als webmaster. Het ledenboekje blijft daarnaast nog enige tijd bestaan. Maar de website blijft een bron van zorgen, want regelmatig doemen er weer nieuwe problemen op, onder andere bij de invoer van de ledengegevens. Uiteindelijk is de ledenadministratie van dusdanige kwaliteit, dat met ingang van het clubjaar 2014-2015 het ledenboekje vervalt, een grote kostenbesparing.

Maar uitstraling en gebruiksvriendelijkheid kunnen beter, meent het Federatiebestuur. Geleidelijk komen ook fricties met Interforce aan het licht. Het Federatiebestuur trekt een nieuw bestuurslid als pr-deskundige aan. Dan blijkt dat de website technisch verouderd is en dat verbeteringen eigenlijk niet meer mogelijk zijn.

In 2014 wordt besloten om samenwerking te zoeken met Rotary Nederland, om te komen tot een website voor beide organisaties, waarbij elk zijn eigen toepassingen zal kennen, achter eigen gebruikersnamen en wachtwoorden. Het contact met Interforce wordt verbroken. De nieuwe website biedt veel meer mogelijkheden. Er wordt hard gewerkt en op 1 juli 2014 gaat de nieuwe website formeel en feitelijk in de lucht onder de nieuwe naam www.pastrotarians.nl.

BINNENLANDSE CONTACTEN: PROBUS

Van tijd tot tijd komen de contacten van Past-rotariansclubs en Probusclubs aan de orde, alsmede de vraag of de Probusclubs ons voor de voeten lopen bij het werven van leden. Zo merkt de PRC Walcheren in 1989 op dat er gouverneurs zijn, die de oprichting van Probusclubs propageren, omdat die zouden kunnen dienen om oud-rotarians onderdak te bieden. Dat lijkt echter een incident. In het algemeen trekken de gouverneurs Probus niet voor boven Past Rotary. Overigens is een dubbellidmaatschap van een Probusclub en een Past-rotariansclub mogelijk.

Van contacten tussen de Federatie en Probus is ons niet gebleken, wel van dubbellidmaatschappen.

Doel van de Probusclubs is saamhorigheid en vriendschap bevorderen van geheel of bijna geheel postactieven van 55 jaar en ouder. De leden hebben een maatschappelijke functie vervuld en hechten waarde - ieder vanuit een persoonlijke, intellectuele en maatschappelijke achtergrond - aan het regelmatig ontmoeten van elkaar. Onderlinge hulpvaardigheid, verbreding van kennis en interesse, verruiming van inzicht en ontspanning vormen bindende elementen. De leden hoeven geen rotarian te zijn of geweest te zijn. Men kan slechts lid worden op uitnodiging.

De organisatie is ontstaan in 1965 in Engeland. Initiatiefnemers waren enkele rotarians die constateerden dat gepensioneerde forenzen, die geen lid waren van een serviceclub, dreigden te vereenzamen. In hun woonplaats hadden die forenzen

immers weinig sociale contacten kunnen opbouwen. In Nederland is in 1976 de eerste Probusclub opgericht, ook vanuit Rotary. Herman Herwig was daarbij een van de initiatiefnemers. In 2010 waren er bijna 400 clubs met ruim 11.000 leden. Tegenwoordig worden Probusclubs niet meer vanuit Rotary, maar vanuit bestaande Probusclubs opgericht. De clubs zijn autonoom, er is geen overkoepelende organisatie, wel een informatiecentrum. De clubs streven naar een evenwichtige spreiding van onder andere de leeftijd van de leden.

Ik was één van de initiatiefnemers bij de oprichting in 1976 van de Probusclubs in Nederland. Ik was toen lid van de RC Delft-Vrijhof. Vandaar dat Probus meer nog een geesteskind van mij is dan Past Rotary. Ik heb in een samenkomst in Sassenheim van de besturen van Past Rotary en Probus geprobeerd om een vorm van blijvende samenwerking tot stand te brengen. Als Past-Rotary geen onderdeel van Rotary kon worden, dan zou een samenwerking met Probus een optie kunnen zijn, was mijn idee. Tot mijn spijt is dat niet van de grond gekomen.

*Herman Herwig,
Federatie-voorzitter 1990-1991*

In een brief van 12 juni 1997 bevestigt Rotary International nogmaals dat zij Probus erkent. *"It is a valuable activity for retired rotarians and others"*. In Nederland streeft Probus niet naar een nauwer contact met Rotary of de Federatie.

In 1997 hebben beide organisaties, in gezamenlijk overleg, de Probus en de Past Rotary situatie ter kennis gebracht van Rotary International. Tot een andere activiteit dan een brief van Rotary International aan Probus heeft dat niet geleid.

BUITENLANDSE CONTACTEN

Bij de installatie van PRC Nijkerk op 19 november 2013 was niet alleen de RC Nijkerk aanwezig, maar ook de RC Meschede-Warstein. Die laatste club wilde contactclub zijn van zowel de Rotaryclub als de Past-rotariansclub. De al ruim dertig jaar bestaande vriendschapsband wilde men niet missen. Maar

Past Rotary krijgt voorlopig geen vaste voet in Duitsland: “*Wir sind wie Amerikaner: einmal Rotarian, immer Rotarian*”.

Engeland

In Engeland vond ná de oorlog een vergelijkbare ontwikkeling plaats als in ons land vóór de oorlog. Ook daar kwamen uit de koloniën rotarians terug die in het moederland niet werden opgenomen in de bestaande Rotaryclubs. Toch hadden zij behoefte om elkaar in Rotarysfeer te ontmoeten en daarom werden er Past-rotariansclubs opgericht. De teruggekeerden vestigden zich in de mooiere delen van het moederland. In Engeland was dat de zuidkust, aanvankelijk rond Bournemouth. De RC Bournemouth kon zelf echter, vanwege het stringente classificatieprincipe, de repatrianten niet opnemen. Bovendien zou haar gemiddelde leeftijd daardoor wel erg gestegen zijn. Howard Bennet, voorzitter, en vooral Robert Heynen, secretaris, van die Rotaryclub belegden in juli 1948 een bijeenkomst voor oud-rotarians. Er waren zo’n 70 aanwezigen en men besloot daar om de PRC Bournemouth op te richten, de eerste Past-rotariansclub in Engeland. Vier jaar later, in 1952, volgde de PRC Worthing en eind 50-er jaren waren er negen Past-rotariansclubs, vrijwel allemaal langs de zuidkust. De onderlinge contacten vonden steeds op informele wijze plaats. Men organiseerde allerlei sportieve en sociale evenementen voor elkaar, want de afstanden waren gering. Men zorgde voor de partners van de leden en voor de weduwen.

Hoewel er al in 1955, toen er nog maar twee clubs waren, gedacht werd over een ‘association’, werd pas eind 50-er jaren echt de behoefte aan enige coördinatie gevoeld. Niet als overkoepelend orgaan, maar meer als centraal coördinatiepunt. Doel was met name het stimuleren van het oprichten van nieuwe clubs en het helpen van bestaande clubs. Zo richtten de negen Past-rotariansclubs op 30 april 1960 de *Association of Past Rotarians’ Clubs* op.

Aanvankelijk luidde de naam *Association of Past Rotarians’ Clubs*, maar op de algemene vergadering van 1986 werd de naam gewijzigd in *Association of Past Rotarians*, waarmee duidelijk is dat sprake is van een associatie van personen is

en niet van clubs. Reden was, dat men een jaar eerder het individuele lidmaatschap van de associatie mogelijk had gemaakt.

Sindsdien organiseert het bestuur jaarlijks een Annual General Meeting (AGM). Soms duurde die maar één dag, maar op andere jaren kwam men op vrijdagmiddag aan, vond de vergadering op zaterdag plaats (met een speciaal programma voor de partners) en vertrok men op zondag, na de kerkdienst, weer naar huis. Het was vaak een blij weerzien met de conferentiegangers van vorig jaar. Vaak worden daar belangrijke zaken besproken, maar de fellowship is minstens even belangrijk. Daar was dan ook ruim de tijd voor. Regelmatig kunnen zij daar past-rotarians uit Nederland verwelkomen. Sinds 1960 zijn er in Engeland allerlei positieve en negatieve ontwikkelingen geweest. Eén daarvan is in 1983 de vorming van regio's geweest, waarbij clubs in een bepaald deel van Groot Brittannië informeel maar effectief meer contact met elkaar houden en samenwerken op verschillende terreinen. De clubs uit een regio komen 1-2 keer per jaar bij elkaar en dan gaan de partners mee. De Engelse Association geeft sinds 1980 een informatief blaadje uit, *Proclaim* genaamd, aan de aangesloten clubs. De naam is een samentrekking van Past Rotarians Clubs Aim. Het is het officiële blad van de Association en verschijnt 4-6 keer per jaar in een eenvoudige opmaak, met het doel om de clubleden te informeren, informatie van hen te ontvangen en te verspreiden en bekendheid te geven aan Past Rotary.

Opvallend is, dat de statuten van de PRC Bournemouth het doel van de club omschreven als: de leden in staat stellen de basisprincipes van Rotary (de 4-way test) te blijven uitoefenen. Dat houdt in: ook aan community service doen. In 1995 is deze doelstelling opgenomen in de standaard clubstatuten.

Toch waren er ook in Engeland clubs met geringe ledenaantallen. Daar had de PRC Guernsey omstreeks 1985 iets op gevonden: de club kon niet-oud-rotarians uitnodigen om 'Vriend van de club' te worden. Ze konden dan met alle clubactiviteiten meedoen. Maar ze mochten niet stemmen. Ze hoefden ook geen contributie te betalen, maar een jaarlijkse donatie voor de kosten van de club werd wel op prijs gesteld.

Het clubleven werd er duidelijk beter van. Het ging om zo'n 10 vrienden, ongeveer 50% van de leden. De Associatie heeft daarin toegestemd.

Tegen 2000 werd het lidmaatschap van een Past-rotariansclub een probleem, omdat de Rotaryclubs in

Engeland alle middelen aangrepen om hun oudere leden vast te houden, die anders wellicht past-rotarian geworden zouden zijn. Tot de pogingen om die neerwaartse lijn om te buigen behoorde ook het jaarthema van de President 1983-1984 Ted Clarke: *Expand or Expire*. Maar het mocht niet baten. Het aantal past-rotarians, dat in 1992, het topjaar, zo'n 1100 was geweest, was geleidelijk gedaald tot 877 in 2000, verdeeld over 44 clubs.

Een voorstel van het bestuur om ook niet-rotarians toe te laten is op de AGM 2000 afgestemd. Inmiddels, begin 2014, kent Engeland nog slechts 16 clubs met in totaal zo'n 200 leden. Zij komen veelal maandelijks bij elkaar.

Voor geïnteresseerden: de website van de Engelse organisatie is www.pastrotarians.com en met www.pastrotarians.nl kom je uit bij onze Federatie!

Op de AGM 1995 werd besloten dat vrouwelijke (oud-) rotarians ook lid van een Past-rotariansclub konden worden.

Contacten met Engeland

De eerste contacten met de Engelse Association ontstonden in 1965 ter gelegenheid van het opheffen van de Algemene Vereniging en het zelfstandig worden van de clubs. PRC 't Gooi vreesde daardoor een vermindering van het contact met andere Past-rotariansclubs en besloot om met kleine groepjes

clubleden regelmatig op bezoek te gaan bij andere clubs. Tevens zocht men contact met de Engelse organisatie. Daar en hier werd een contactpersoon benoemd, met het doel om te bemiddelen bij bezoeken van leden aan elkaars manifestaties.

Zo organiseerde de Engelse Association op 17 mei 1969 zijn Annual General Meeting in Clacton-on-Sea. De Nederlandse clubs ontvingen daarvoor een uitnodiging, maar niet blijkt of er Nederlanders van de uitnodiging gebruik gemaakt hebben. Wel meldt ORDO Deventer niet te kunnen komen, "omdat ze geen deel van de Algemene Vereniging uitmaken".

In 1971 is in ieder geval één past-rotarian met zijn echtgenote naar de Annual General Meeting in Paignton geweest. Engeland heeft op haar beurt Past Rotary weer trachten te exporteren. Zo heeft zij ooit clubs gehad in Malta, Marbella, op de Kanaaleilanden en het eiland Man. Tegenwoordig (in 2014) kent de Association slechts één individueel lid in Rhodos.

Rond 1984 is er nog gesproken over de mogelijkheid om 'International' toe te voegen aan de naam van de Engelse Associatie. En als de Engelsen dat zouden doen, zou Nederland volgen, hoewel het Federatiebestuur daar niet veel voor voelde, zolang Past Rotary maar in twee landen voorkwam. De naam zou dan worden 'Federatie van Clubs van Past Rotarians International in Nederland'. Maar zover is het in Engeland niet gekomen omdat de stemmen staakten en zover kwam het dus ook in Nederland niet. Mogelijk hield het Engelse voorstel verband met het feit dat tot de Association toen ook een PRC Malta en een PRC Marbella als lid behoorden.

De heer Herwig heeft de Landdag in Engeland in 1991 te Eastbourne meegemaakt. Hij vond dat het daar plechtiger toeging wat indruk op hem maakte. Van de contacten met de Engelsen kan de heer Herwig enthousiast, haast lyrisch, vertellen.

*Herman Herwig,
Federatie-voorzitter 1990-1991*

Anders dan in Nederland, waar een goed en regelmatig overleg plaatsvindt met Rotary Nederland, lijkt de verhouding in Engeland tussen de Association en Rotary wat stroever, in ieder geval eind 80-er jaren.

Ter gelegenheid van 50 jaar Past Rotary in Engeland in 1998 – de

PRC Bournemouth werd als eerste club in 1948 opgericht –

gaat Bob Lodder naar de festiviteiten in Engeland en hij neemt een Abraham mee, alsmede een oorkonde.

Kandelaar

Op de landdag in Meppel in 1987 waren ook bestuursleden van de Federatie van Engelse PR-clubs aanwezig. Het is voor mij een hele klus geweest om die Engelse gasten vanuit hun aankomst per boot via de telefoon in Meppel te doen geraken. Ik herinner me van die dag dat ik me geneerde, dat daar een voordracht in het Drents werd gehouden, waarvan het onmogelijk was om die in het Engels te vertalen.

*Wiebe van der Wal,
Federatie-voorzitter 1986-1987*

De contacten met Engeland ontwikkelen zich goed, maar ze blijven informeel: er ontstaan geen formele banden tussen beide landelijke organisaties. Op de AGM 1982 ontving Federatievoorzitter Jan Burkens van de Association een voorzittershamer. En de Federatie reageerde snel: op de AGM 1983, heeft Schregardus (PRC De Bilt-Bilthoven) namens de Federatie een Delftsblauwe kandelaar met inscriptie, enkele kaarsen en een doos lucifers overhandigd.

Hij deed de suggestie om de traditie in te voeren om deze kandelaar met brandende kaarsen op te stellen op de tafel van de President tijdens het diner. De gift werd zeer gewaardeerd. Men beschouwde dit als teken van vriendschap van alle past-rotarians over de hele wereld. De Associatie doet meer: ook telkens als de President officieel op bezoek gaat bij een club, neemt hij de kandelaar mee en steekt die aan het begin van de bijeenkomst aan en vertelt iets over de oorsprong en de betekenis van de kandelaar. Zo'n bijeenkomst wordt officieel gesloten met het doven van de kaars. Vier jaar later, in 1987, schonk de Association aan de Federatie een Wedgwood kandelaar. En in 1996 schonk Wim Siemens aan de Associatie een tafelbel als bewijs van vriendschap. Toch blijven die contacten in de praktijk beperkt tot het over en weer bijwonen van elkaars jaarvergadering. Zo waren op de Landdag op 13 juni 1987 in Meppel twee vertegenwoordigers van de Association aanwezig: Jim Dennis en Ronald Juchan. In april 1981 bezocht de voorzitter van de Association Amsterdam en in 1982 kwamen drie bestuursleden met hun dames voor een 4-daags bezoek naar Nederland.

De Association meldt in 2000, dat de Delftsblauwe kandelaar,

die de Association in 1983 van de Federatie kreeg, steeds gebruikt wordt als de President van de Association een club bezoekt. Er is een traditie ontstaan om de kaarsen aan het begin van elke bijeenkomst aan te steken als teken van friendship/vriendschap en deze aan het eind van de bijeenkomst weer te doven. De ceremonie herinnert voortdurend aan de vriendschap van de leden van de Association met de leden van de Federatie.

Loving Cup

De Engelse Association hield van 19-21 mei 2000, gelijktijdig met het 25-jarig bestaan van de Federatie, op Guernsey een Millenniumconferentie en vierde tevens haar 40-jarig bestaan, voorafgegaan door een golftoernooi. De Federatievoorzitter Bob Lodder – die daartoe ons eigen lustrumfeest vóór de rijsttafel moest verlaten – heeft op Guernsey de Federatie vertegenwoordigd en overhandigde daar een gegraveerde karaf en 50 jubileumboekjes. De karaf had als symbool: geen water bij de wijn doen, in de vorm van geen niet-rotarians toelaten. Dat was het bestuur namelijk van plan, maar dat is afgestemd.

Anderzijds heeft de Association in 2000 aan de Federatie ter gelegenheid van haar 25-jarig bestaan, een Loving Cup in een soort beauty case geschonken, als symbool van de goede vriendschap, die hart en ziel is van Past Rotary. Een Loving Cup is onderdeel van de Engelse traditie en de naam staat voor een drinkbeker, die onder de aanwezigen rondgaat tijdens een banket of andere feestelijke bijeenkomst. De beker heeft twee, soms drie, handvaten, meestal versierd met bladmotieven, om het doorgeven van de beker te vergemakkelijken. De beker zelf is meestal half-ovaal en rust op een brede voet. De Association beschikt zelf nog over twee Loving Cups. De ene was een gift aan de PRC Bournemouth van rotarian Bob Heynen, secretaris van de RC Bournemouth,

die de eer toekomt in 1948 die eerste Past-rotariansclub te hebben opgericht. Hij wordt elk jaar gegeven aan de PRC die het afgelopen jaar de meeste ledenaanwas heeft behaald. De

PRESENTED by
THE ASSOCIATION OF PAST ROTARIANS
TO
THE FEDERATIE VAN CLUBS VAN PAST ROTARIANS IN NEDERLAND
ON THE OCCASION OF ITS 25TH ANNIVERSARY
MAY 2000

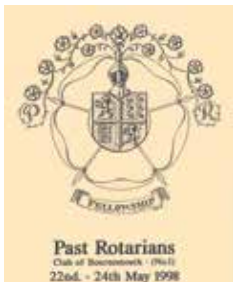
tweede Loving Cup is geschonken aan de PRC Bournemouth bij haar 50^e verjaardag in 1998 en die wordt telkens doorgegeven aan de nieuwste club van de Association.

Tegelijkertijd besloot het bestuur om het geven van cadeaus maar af te schaffen.

Engelse logo

De Engelse Association kende aanvankelijk als logo de Hampshire roos, omdat hun eerste club, Bournemouth, in het graafschap Hampshire gevestigd was en werd gesponsord door de RC Bournemouth.

Het Engelse logo is de Hampshire roos, die wijd en zijd in gebruik is. De afbeelding gaat terug tot het eind van de 14^e eeuw, toen John of Gaunt deze schonk aan Southampton. Hij wordt ook wel de Minden Rose genoemd, omdat dit het symbool was van het Hampshire Regiment, dat in de slag om Minden op 1 augustus 1759 in een rozentuin vocht. Kennelijk komt de roos in het rood, wit en blauw voor. De Association gebruikte de lichtblauwe variant op haar badges, vanwege de witte achtergrond.

De Hampshire roos van de eerste Engelse club.

Maar omstreeks 2001 was de Association niet meer zo tevreden met haar logo en in een brief vroeg zij vriendelijk of ze ons logo mochten gebruiken op briefpapier en als draagspeld. Het Federatiebestuur had daar geen bezwaar tegen, maar de speld mocht niet zonder toestemming van het Federatiebestuur worden gebruikt voor andere doeleinden en voor het gebruik van het logo mag geen vergoeding gevraagd worden. De Federatie mag namelijk het logo ook pro deo gebruiken. Bob Lodder zal deze heugelijke tijding overbrengen op de congres van de Association, dat

binnenkort plaatsvindt. De Association gebruikt ons logo tot op de dag van vandaag. We komen daar in deel heden, bij de PRC Heerenveen, op terug.

Contactclubs

Naast de – beperkte – contacten op Federatieniveau hebben we ook proberen te achterhalen of er op clubniveau contacten hebben bestaan. En ja, we ontdekten dat PRC Drechtsteden jarenlang de Engelse PRC The Rother District (een gebied iets ten noorden en landinwaarts van Hastings) als contactclub heeft gehad. Beide clubs waren in hun land de eerste. Maar dit had een bijzondere oorzaak. Kort na de oorlog, in 1947, heeft

een Engelsman, Denys Lock, meegedaan aan sportuitwisselingen tussen Dordrecht en Hastings, want hij was een goede zwemmer en waterpolospeler. Geleidelijk raakte hij aan de Nederlandse kant meer en meer betrokken bij het organiseren van die uitwisselingen en hij ontving er in 1997 de Johan de Witt-speld van de gemeente Dordrecht voor. Van

De Engelsen op bezoek in Dordrecht, met in het midden, met lint, Denys Lock

Engelse zijde werden zijn activiteiten gewaardeerd met een uitnodiging voor een Teaparty op Buckingham Palace in 2003. Denys Lock sprak en schreef inmiddels vloeiend Nederlands. Hij was ook lid geworden van de in april 1988 opgerichte PRC The Rother District. Door die uitwisseling tussen beide steden en zijn past-rotarianschap vonden beide Past-rotariansclubs elkaar. Dat leidde tot enkele bezoeken over en weer. Zo brachten leden van de Engelse club in 1989 met veel succes een bezoek aan PRC Drechtsteden en een jaar later, in 1990, brachten de Nederlanders een bezoek aan Hastings, de plaats van samenkomst van PRC The Rother. Maar een tweede bezoek van de Engelsen, in 1991, werd afgelast wegens een

gebrek aan belangstelling van Engelse zijde. Denys Lock was daarover zo gedesillusioneerd, dat hij zijn club verliet. Sindsdien is het contact van Engelse zijde beperkt tot een enkel persoonlijk contact. Denys Lock was erelid van de PRC Drechtsteden. Een poging in 2003 om hem in aanmerking te laten komen voor een koninklijke onderscheiding leidde niet tot resultaat. Denys Lock overleed omstreeks 2008.

Tijdens de voorzittersvergadering van 18 oktober 1989 stelde de Federatievoorzitter voor om een commissie te benoemen die een onderzoek gaat instellen naar de mogelijkheden tot het leggen en onderhouden van contacten met buitenlandse clubs. Deze commissie zal mede onze positie ten opzichte van Rotary International in het onderzoek betrekken. Voorzitter van de commissie werd Herman Herwig. Dit werd de *commissie van vijf*. Een jaar later werd verslag uitgebracht en de commissie stelde voor

- stimuleer het contact tussen Nederlandse en Engelse Past-rotariansclubs, ook al zullen die qua omvang en intensiteit bescheiden zijn;
- laat telkens het ene jaar een Federatiebestuurslid (betaald) deelnemen aan de Annual General Meeting en bevorder dat het andere jaar iemand van de Association naar onze Federatiedag komt;
- publiceer zo veel mogelijk de Engelse meetings.

In de discussie bleek: het kost geld, elke club is autonoom en alleen corresponderen kan, maar het nut daarvan is beperkt. Wel werd enthousiast verslag gedaan van de ervaringen van de PRC Drechtsteden. We mogen voorzichtig constateren dat het voorbeeld van PRC Drechtsteden vermoedelijk geen navolging heeft gehad, hoewel er in die tijd in Engeland wel een PRC was die contact in Nederland zocht. Thans, medio 2014, bestaan er, voor zover wij kunnen nagaan, geen contacten tussen clubs in Engeland en Nederland.

In het jubileumboek dat de PRC 's-Gravenhage in 2013 het licht deed zien ter gelegenheid van haar 75-jarig bestaan in 2011, lezen we nog dat er tussen die club en de PRC Clacton-on-Sea vanaf 1969 tot 1976 een contact bestaan heeft, met bezoeken over en weer.

En we blijven het proberen: de PRC Heeren en Vrouwen van Voorne gaat in 2010 een contact aan met de PRC Cleethorpes,

bij Hull, de club van de President van de Association Alan Walmsley. Zij hebben daartoe in 2008 een verkennend bezoek gebracht aan PRC Cleethorpes. Dat heeft echter tot niets geleid, er was te weinig animo voor verdere contacten.

Andere landen

Het valt op dat Past Rotary alleen in Engeland en Nederland voorkomt en in beide gevallen zijn het rotarians die uit de koloniën terugkeren en in het moederland geen aansluiting krijgen met Rotary, die een Past-rotariansclub oprichten. In Nederland vond deze ontwikkeling kort vóór WO2 plaats, in Engeland kort erna. Dat is bijzonder, want het komt alleen in deze beide landen voor.

Het biedt tevens een oplossing voor het grotere probleem van de ouder wordende rotarian. Dát probleem moet in vrijwel alle landen spelen. De vraag rijst dan: hoe gaan Rotaryclubs in andere ons omringende landen om met dat probleem van de ouder wordende rotarian? We hebben een kleine, niet representatieve, steekproef gehouden.

De RC Lüdenscheid, Duitsland, bericht dat de vraag bij hen in de club aan de orde geweest is, maar dat het probleem bij hen absoluut niet speelt. De ouder wordende rotarian geeft weliswaar zijn classificatie prijs, maar is zeer wel in staat om mee te doen met alle clubactiviteiten en projecten. Hij heeft daar zelfs ruimer de tijd voor dan vroeger. Ze houden zich verre van Past Rotary. Een andere Duitse club, de RC Giessen Altes Schloss, maakt zich er wel erg makkelijk van af. Op de vragen of oudere rotarians voldoende actief aan de activiteiten van de club deelnemen, of men aan alternatieven voor hen gedacht heeft en hoe de club in het algemeen met de oudere leden omgaat, luidden de antwoorden: ja, nee, vriendschappelijk.

De RC Canterbury, Groot Brittannië, bericht dat zij geen probleem heeft, want de meeste leden zijn al gepensioneerd. Sommige leden traden pas toe nadat ze gepensioneerd waren. Zij doen echter mee met alle activiteiten die de club organiseert. Toch is het feit dat er al een PRC in de omgeving is, geen aanleiding geweest voor leden om daarheen over te

stappen. De meeste leden blijven lid tot lichamelijke kwalen hen beletten om naar de bijeenkomsten te komen. Teneinde toch jongere leden aan te trekken, komt de club, die een lunchclub is, nu eenmaal per maand 's avonds bij elkaar. Dat blijft echter moeilijk, want er bestaat in Canterbury ook een ontbijtclub.

De RC Leuven, België, bericht dat de oudere leden gewoon lid van de club blijven en zij zijn vaak aanwezig op bijeenkomsten. Het oudste lid is 90 jaar (in 2013), maar heeft een attendance van meer dan 80%. Zij blijven ook deel uitmaken van commissies: de jongeren doen het werk en de ouderen geven raad. Zo is er een oudere advocaat die alle contracten van de club herleest. Sommige oudere leden komen alleen op de bijeenkomsten, maar ze voelen zich daar zeker thuis. In het verleden heeft de club een aantal jaren achtereenvolgende dagtochten georganiseerd, waar zowel jongere leden als oudere aan deelnamen; de jongere hielpen de ouderen als die in moeilijkheden kwamen. Overigens bestaat de club uit meer jongere en vrouwelijke leden dan oudere.

Uit dit onderzoekje mogen we voorzichtig de conclusie trekken dat de kans dat in de genoemde landen een of meer PRC's worden opgericht, te verwaarlozen klein is. Waarschijnlijk omdat daar geen 'trigger' is, zoals in Engeland en in ons land.

Het Federatie Nieuws van december 2008 vermeldt trots dat er in Nieuw Zeeland ook een Past-rotariansclub is opgericht, de Kapiti Coast Past Rotarians. Een club met 28 leden. Kapiti, ten noorden van Wellington, geldt als een der mooiste natuurgebieden. Er zijn drie Rotaryclubs in het gebied. Rotary International schijnt het initiatief niet erg op prijs te stellen.

Erkenning door Rotary International

Reeds in de periode 1937-1960 is herhaaldelijk getracht om de aandacht van Rotary International (RI) op de Haagse vereniging te vestigen, maar tevergeefs. Zo geeft de Haagse club aan de Gooise club in 1956 het advies mee dat "alhoewel enige malen getracht is op een of andere wijze officiële erkenning door RI te verwerven, is ingezien dat zulks niet mogelijk was en moet hierop ook niet meer

worden teruggekomen". Wel had de vereniging de sympathie van de Nederlandse Rotaryclubs en – na de oorlog – van de Nederlandse gouverneurs en werd als gelijkwaardige partner beschouwd. Het op allerlei manieren meeleven van het bestuur met alles wat er in Rotary Nederland gebeurde en de contacten met de gouverneurs hebben daartoe zeker bijgedragen. De vereniging werd praktisch een onderdeel van Rotary Nederland.

Gouverneur Wortelboer heeft op de jaarvergadering van 1983 nog eens het grote belang van de Past-rotariansclubs benadrukt en gezegd dat hij zal trachten de erkenning van deze clubs in Amerika erdoor te krijgen op de Council on Legislation, maar dat duurt nog 3 jaar. Daarop is in 1985 een poging gedaan om op de Council on Legislation van RI te bewerkstelligen dat een rotarian die ophoudt met zijn beroep automatisch over te hevelen naar een Past-rotariansclub. Dat is echter op niets uitgelopen.

De gouverneurs Hoefsloot en Schreuder stellen in het clubjaar 1986-1987 voor om Rotary International te verzoeken om Rotaryclubs met alleen SAM's te mogen oprichten. De Federatie wil dan wel eigen voorwaarden ten aanzien van frequentie van de bijeenkomsten, attendance en contributie. Dat is echter niet doorgegaan.

In een brief uit 1990 aan het Federatiebestuur stelt Herman Herwig dat Rotary International in de 60-er jaren wel aandacht had voor de jeugd in de vorm van Interact en Rotaract, maar dat het in de 90-er jaren tijd is voor 'Concern for the Aging' en hij bepleit het oprichten van Rotary-Senioractclubs binnen Rotary. De PRC Eindhoven lichtte dit als volgt toe: hoofdbestuur van RI, het is erg mooi dat jullie hoogdravende en goedbedoelde oproepen als 'Concern for the Aging' doet uitgaan in de hele wereld, maar denk ook eens aan een simpele concretisering van zulk een algemene oproep en erken de clubs van oud-rotarians die hun clubs moesten verlaten vanwege verhuizing of anderszins, maar in hun oude hart de Rotary-idealen nog graag warm houden en op bescheiden wijze in hun leven willen blijven praktiseren. In het overleg met de gouverneurs was echter gebleken dat RI jaarlijks minstens US \$ 8,- per lid verlangt voor een

eventuele erkenning. Aangezien het Federatiebestuur daar niets voor voelde heeft men dit hele onderwerp verder maar laten rusten. De gouverneurs wezen erop dat Rotary in de

Uiteraard was er geen contact met Rotary International. Voor inlijving bij Rotary International ben ik blijven strijden. Ik heb elk jaar een brief geschreven, maar nooit antwoord gekregen. In de periode van 2003 tot 2005 is Rotarian Stan Tempelaars lid geweest van de Board in Evanston. Van hem vernam ik dat hij hieromtrent ook niets gedaan kon krijgen. Wel zou bij eventuele aansluiting bij Rotary International contributie worden verlangd, verwachtte hij. Volgens mij zou dat niet in goede aarde vallen bij past-rotarians. Ik had daartoe al eens voorgesteld om dan de leden jaarlijks een gift te laten doen van bij voorbeeld 10 Euro voor de Rotary Foundation, maar dat zou Evanston weer niet willen, heb ik begrepen.

Er heeft zich toch nog een gelegenheid voorgedaan om Past Rotary onder de aandacht te brengen van de board. Dat was op de Rotary Institute Conferentie, die in 2004 in Maastricht werd gehouden. Het onderwerp was de Toekomst van Rotary. Er waren veel gouverneurs uit binnen- en buitenland aanwezig. Daar bleek de grote onbekendheid met de Clubs van Past-rotarians. Dit heeft als resultaat opgeleverd dat de President van Rotary een brief heeft geschreven waarin waardering wordt uitgesproken voor de activiteiten van oud-Rotaryleden. Over officiële erkenning door Rotary International kon op dat moment geen sprake zijn.

*Lau de Wit,
Federatie-voorzitter 2002-2006*

VS zeer grote clubs heeft, die uitsluitend uit SAM's bestaan en Rotary International wil die om financiële redenen niet missen. In de 60-er jaren werden naar de VS gevluchte Cubaanse rotarians daar niet toegelaten tot een Rotaryclub. Zij richtten daarop een Past-rotariansclub op als een concurrerende service-organisatie. Daar moest RI niets van hebben en dit werkt in de 90-er jaren (en ook thans nog steeds?) tegen ons. Dit mag dan wellicht anekdotisch geworden zijn, maar de Federatie heeft er wel mee te maken.

Terzijde: de RC Arnhem heeft in 2000 geprobeerd van RI toestemming te krijgen voor een pilotproject voor het oprichten van Senior Rotaryclub. Aanleiding was dat oudere rotarians vaak terugtreden uit hun RC, ondanks het feit dat ze graag tot Rotary willen blijven behoren. Ze vinden dat ze door het terugtreden de club meer attractief maken voor potentiële jonge leden. Tegenwoordig worden veel van die oudere leden lid van Probus of vergelijkbare clubs. Hier is echter niets uitgekomen.

In 2006 bleek PDG Ruud Hoorweg (D 1610) dat oud-president RI Glenn Estess niet bekend was met het fenomeen Past-Rotary en hij verschaftte hem informatie. Glenn Estess heeft

daarop uitvoerig gereageerd. Hij betuigde op buitengewoon charmante en sympathieke wijze respect voor de vele oud-rotarians, maar dat RI er niet toe kan besluiten om de past-rotarians in de Rotary familie op te nemen en formeel te erkennen, evenmin als dat gebeurde met Probus. De

belangrijkste motivering lijkt te zijn dat rotarians hun club niet hoeven te verlaten als ze niet meer attendance-plichtig zijn. Dit argument is echter niet dekkend. Van belang is, dat het onderwerp de aandacht van de Board heeft gehad en dat niemand meer kan zeggen nog nooit van de past-rotarians gehoord te hebben.

Het antwoord van Glen Estess.

Een voorstel in 2010 om een *open lidmaatschap* mogelijk te maken van niet-rotarians als vrienden/sympathisanten van Rotary een breder en groter draagvlak te geven in de samenleving, werd uiteindelijk niet ingediend. Dit zou voor past-rotarians de deur hebben kunnen openen om over de drempel van RI te stappen.

Totdat, tijdens een samenkomst de President van RI met alle Europese gouverneurs van Rotary, in Amsterdam, in november 2012, Paul Knijff, RI-Director 2012-2013, de voorzitter van de Federatie, Jan de Bonth, had uitgenodigd voor die bijeenkomst. Jan heeft daar kort kunnen spreken met de President van RI, de Japanner Sakuji Tanaka, en hij heeft hem proberen uit te leggen wat Past Rotary precies was. Tanaka toonde zich wel degelijk geïnteresseerd, maar de tijd ontbrak om er uitvoerig op in te gaan. Zou er dan toch nog schot in de zaak komen?

In dit tweede deel, het heden, komen de clubs aan bod. Hoe beleven zij het past-rotarianschap en de fellowship en hoe is hun verhouding tot de Federatie. We zijn op zoek gegaan naar fragmenten uit hun geschiedenis en hun doen en laten. Natuurlijk lopen de geschiedenissen van de clubs en hun beleving van Past Rotary grotendeels parallel. Alle clubs zijn immers opgericht en worden bevolkt door oud-rotarians. De

Uiteindelijk wilde hij ons wel een idee aan de hand doen voor ons jubileumboekje. Laat het een boekje zijn van en samengesteld door de leden (de clubs). Elke club zou een aparte pagina kunnen verzorgen over zijn eigen wel en wee. Leuke plaatjes erbij. En je hebt een boekje dat gelezen zal worden door de past-rotarians. Wij hebben beloofd om dit mee te nemen naar onze redactievergadering. Dus bij deze.

*Jaap Veldhuisen,
Federatie-voorzitter 1993-1994*

leden komen als regel tweemaal per maand bijeen om elkaar weer te zien en te luisteren naar wat iemand te vertellen heeft. Verder hebben zij bijzondere clubjes, om te bridgen of te wandelen. Ook gaan ze van tijd tot tijd op excursie of maken ze een uitstapje. Eigenlijk behoeft dit alles geen vermelding. Maar toch ... Soms is er iets bijzonders gebeurd of heeft een club iets aparts, waardoor deze zich onderscheidt van andere clubs. Of een clublid heeft

een bijzondere activiteit. Dan is het interessant om dat te vermelden. Hiernaar zijn wij voornamelijk op zoek gegaan.

Wij hebben per e-mail aan de clubs gevraagd naar hun archief. Dit verschilde hier en daar nogal. Het bleek uiteen te lopen van een uitgebreid elektronisch archief tot helemaal geen archief. In eerste instantie hebben wij een aantal clubs bezocht die, op basis van hun archief, naar ons idee wat te melden hadden. We bekeken het archief ter plaatse en woonden een clubbijeekoms bij. Later hebben wij ons ook tot een aantal clubs gewend die niet over een archief beschikten en daar hebben we louter de clubbijeekoms bijgewoond. Wij hebben gestreefd naar een spreiding over het land en een mix van oude en jonge clubs en grote en kleine.

Onze dank aan de clubs is groot voor het mogen inzien van de archieven. Ook voor de hartelijke ontvangsten. Sommige daarvan waren onvergetelijk door verrassende ontmoetingen

of onverwachte gebeurtenissen. Wij konden maar aan een beperkt aantal clubs aandacht geven. Het gevolg kan zijn dat wij interessante zaken hebben gemist. Niet alle inzagen en clubbezoeken hebben geleid tot vermelding. Ook hierin moesten wij keuzes maken. Wij streefden naar een evenwichtige inhoud van dit boekje. In dit deel hebben wij getracht zoveel mogelijk aspecten van Past Rotary de revue te laten passeren.

Onze bezoeken aan de clubs hebben zich uitgestrekt over de jaren 2012 tot en met 2014. Dat waren uiteraard momentopnamen. De mogelijkheid bestaat dat er sindsdien wijzigingen zijn opgetreden in de door ons beschreven situaties en personen, waardoor onze informatie verouderd kan zijn.

PRC Amstelland-Ronde Venen

Clubleden aan de borrel

ZOMAAR EEN BEZOEKJE

De redactie van het *Federatie Nieuws* tracht van tijd tot tijd zo maar één van de clubs te bezoeken. Om te zien hoe ze het daar inrichten, met elkaar omgaan en de vanuit Rotary meegenomen fellowship beleven. Zo omschrijft de redactie dat. Dus trekt redacteur *Tom Bakker* op 25 september 2012 de stoute schoenen aan om

op goed geluk in Mijdrecht PRC Amstelland-Ronde Venen te bezoeken. Hier volgen zijn belevenissen.

Dus naar voorzitter Wim Koevermans in Mijdrecht gebeld. "Dat is leuk, je bent van harte welkom. Wel staat *clubzaken* op de agenda, is dat niet vervelend?" Nee, dat is het niet en dus op dinsdagmiddag naar restaurant Le Virage in Mijdrecht. (Geen slechte keus om twee keer per maand bij elkaar te komen

voor een niet al te uitgebreide maar wel zeer smakelijke warme hap!). Kort na vier uur zijn er twintig leden uit de plaats zelf en uit de soms wat verre omgeving tot uit Aalsmeer en Nieuwkoop. De sfeer - eerst een half uurtje aan de bar - is direct ontspannen, de heren hebben elkaar en uw redacteur veel te vertellen. Aan niets is te merken, dat je in feite bij een soort fusieclub bent, omdat kortelings de resterende vijf leden van PRC De Meerlanden in PRC Amstelland-Ronde Venen zijn opgenomen. Waardoor men nu 27 leden heeft. Saillant detail: het jongste lid is Henk Buijs, die tevens voorzitter is van de Rotaryclub Aalsmeer-Mijdrecht-Uithoorn. De club heeft trouwens nog zeven dubbel-leden En één lid met een rollator: Frans Nooteboom, die een half jaar geleden een heup brak maar op korte termijn hoopt weer zonder dat vervoermiddel te kunnen. Zijn classificatie is Scheepstoezicht, komt verder in het hele Federatieboekje niet voor. Voorts werd gememoreerd dat één van de leden deze zomer van een pacemaker is voorzien, maar dat verder geheel terzijde.

Om half vijf gaat men aan tafel. Nee, niet om te consumeren maar voor de jaarlijkse Algemene Vergadering. Belangrijkste punt: herbenoeming van de vier bestuursleden. Wat officieel al had moeten gebeuren bij het wisselen van het verenigingsjaar: de eerste juli. Secretaris Pieter Hendriks licht toe: "Wij doen dat allemaal gelukkig heel losjes. De voorzitter blijft aan tot hij het genoeg vindt, daar komt het zo ongeveer op neer en dat geldt voor de andere drie trouwens ook." (Tussen haakjes: Pieter is ook de man die met Rob Hendriks van PRC Utrecht aan het komende jubileumboek werkt: 40 jaar Federatie etc.). Maar inmiddels ligt er wel een keurige agenda en een financieel verslag, plus dat van de kascontrolecommissie. Ook wordt er een glas wijn geschonken: in dubbele betekenis, want het komt op rekening van het eerste achterkleinkind van Piet Bocxe. Voorzitter Koevermans wordt af en toe goedmoedig onder vuur genomen, maar lijdt daar geen moment onder. Wel constateert een lid dat men slecht geboerd heeft, het clubvermogen is met € 14 afgenomen! Rondvragend weet bijna niemand overigens dat de jaarlijkse contributie € 70 bedraagt, laat staan dat iedereen weet of hij de contributie al heeft overgemaakt. Het punt Programma vindt men duidelijk interessanter: niet elke keer een spreker en zeker niet steeds iemand van 'buiten'. Wel graag doorgaan met eigen leden die over hun beroep/classificatie vroeger en nu hun licht laten

*De zittende
bestuursleden*

schijnen. Dan blijkt er ook een flinke animo te zijn voor het iets vaker organiseren van uitjes met de partners. Op de gewone clubavonden ligt dat wat moeilijker omdat in het restaurant voor de past-rotarians slechts een toch wat beperkte ruimte beschikbaar is, waarin de club bovendien tot 18.00 uur welkom is.

Conclusie: gezellige club, geen stropdas gezien, ook geen colberts, zeer uiteenlopende classificaties en meerdere Rotarydonor-clubs en (nog) geen vrouwelijke leden.

PRC Deventer e.o.

NIET VAN GISTEREN

Wanneer je als lezer zou denken dat deze stukjes over de clubs altijd moeiteloos tot stand zijn gekomen, dan heb je het mis. Neem nou deze club. Het zal bijna een jaar geleden zijn, dat wij contact zochten met de secretaris, Alfred Bronswijk. Ja, hij was nog niet zo lang secretaris. Het archief had hij nog niet bekeken. Hij meende een schoenendoos gezien te hebben, waarin het zich bevond. Maar hij ging er juist een paar maanden tussenuit. In januari zou hij terug zijn, maar hij hoopte in het voorjaar de zaakjes van het archief in beeld te hebben. De hulp van andere leden van zijn club zou daarbij nodig zijn. Toch in januari weer met hem gebeld. Dat was bingo. Wij konden komen. Daarna gingen tot tweemaal toe de gemaakte afspraken niet door. Maar in juli is het dan zover dat wij in De Roskam in Gorssel aanwezig zijn op de clubbijeenkomst, en later nog bij Alfred thuis, samen met Wim Boon, vanaf 1991 lid van de club.

PRC Deventer en omstreken is letterlijk genomen niet van gisteren. Zeker niet. Het is één van de oudste clubs van ons land. In het eerste deel van dit boek hebben we daar al melding van gemaakt. Deze club heeft als medeoprichter aan de wieg gestaan van de Federatie. Tijdens ons gesprek met Alfred en Wim blijkt ons, dat zij zich dat niet bewust zijn. De club stond toen nog bekend als *Oud-Rotarians Deventer en*

Omstreken, met de aparte afkorting *ORDO*. Dit was voor ons ook de reden om deze club te bezoeken. Wij stelden ons de vraag: hoe gaat het er nu aan toe, bij zo'n eerbiedwaardige

club in het oosten van het land, die nog niet zo lang geleden zijn 50-jarig bestaan heeft gevierd.

Als wij, ruimschoots vroeg, ons met een kopje koffie op het terras installeren, raken wij in gesprek met een naast ons gezeten echtpaar over de mooie fietsroutes rond Deventer. Als wij laten weten, dat wij een gezelschap van wat oudere heren gaan bezoeken, zegt

Riante clubruimte

onze buurman, als hij terugkomt na even naar binnen te zijn geweest, dat hij in een zaaltje 'oudere heren' heeft gezien, die vast tot onze doelgroep zullen behoren. Wij haasten ons naar binnen. In een zaaltje zitten inderdaad drie heren met verhitte hoofden. Ja, ze zijn leden van de past-rotariansclub, maar bij hen zijn wij even niet welkom. Het blijkt de kascommissie te zijn, die de boeken zit te controleren, samen met de penningmeester. Zo kan dat ook, denken wij. Ze verwijzen ons naar de secretaris, die in de aangrenzende ruimte moet zijn. Inderdaad zit hij daar en wij raken onmiddellijk in gesprek over het wel en wee van de club. Onderhand komen de andere leden ook binnen. Zij blijven niet staan en dat hebben wij ook in andere clubs gezien, zij gaan in een kring zitten om met elkaar te converseren. Voor ons is dat een beetje lastig, omdat wij dan eigenlijk alleen met onze burens kunnen praten. Wat ons opvalt is, dat het een rustig gebeuren is. Niemand verheft zijn stem. Ja, toch iemand, heel opmerkelijk. Hij is al op leeftijd, zien wij, maar hij klaagt erover dat hij een heupoperatie moet ondergaan, waardoor hij voorlopig niet kan waterskiën. Wij menen hem niet goed verstaan te hebben, maar van een buurman krijgen wij de bevestiging dat de betrokkene die sport nog beoefent, als wij het op onze beurt tenminste wel goed begrepen hebben. Verder valt ons op dat diverse leden over schepen beschikken en als kranige kerels daar voor langere tijd op varen. Dat zou je niet verwachten van

die landrotten uit Deventer. Wij horen het niet van henzelf. Bescheiden als ze zijn. Eén lid, naast ons, blijkt lang ziek te zijn geweest. Hij wordt door al zijn vrienden speciaal welkom geheten en opbeurend op de schouder geklopt. Het glas wordt geheven op een jarige, die door de welbespraakte secretaris, (hij is dan ook predikant geweest) feestelijk wordt toegesproken.

Op tafel verschijnt een broodmaaltijd waarbij, na gewaarschuwd te zijn door een lid die zijn tong daaraan heeft gebrand, een heet kaasbroodje wordt geserveerd. Het gebodene is verder eenvoudig. "Dat komt," horen wij, "omdat ze hier veel eten voor weinig geld willen." Na de gebruikelijke mededelingen, krijgt de kascommissie het woord om zijn oordeel uit te spreken over de boekhouding van de penningmeester over het afgelopen clubjaar. Tevoren geeft de voorzitter de commissie het consigne om kritisch te zijn, maar soepel met de cijfers. Daar kan de commissie natuurlijk niks mee.

Om ons heen kijkend, valt ons op dat de club een riante ruimte heeft gevonden voor de bijeenkomsten, Een kamer als in een paleis met naast het spreekgestoelte een oudhollands schilderij van een landschap met een molen. Opvallend is de nautische tafelbel, gemaakt door een van de zeevarende leden. Wij denken dat je nergens anders zo'n bel zult tegenkomen. Wij maken een foto. De lezing wordt gedaan door het lid Peter van der Hoeven, nog niet lang geleden fiscaal jurist. Hij behandelt een actueel onderwerp. 'Zou Nederland een belastingparadijs zijn?' Met tal van argumenten bestrijdt hij die aantijging, die ons land onlangs te verduren kreeg. Hij doet dat op een zeer levendige en overtuigende wijze. Drie kwartier heeft hij daarvoor nodig. Wij kunnen ons voorstellen dat een ieder daarvan op apegapen zou liggen. Maar niet de past-rotarians. Zij persen er nog een paar pittige vragen uit. Het is niet ieders terrein, maar het blijkt dat ze toch de kranten hebben gelezen. Hiermee bewijzen de spreker en de club dat zij zeker niet van gisteren en dus bij de tijd zijn.

Dan hebben wij de nabespreking bij Alfred thuis. Het blijkt dat hij en Wim zich uitermate goed hebben voorbereid. Je zou denken, PRC Deventer e.o., zo'n oude club: ze hebben tradities

om vol te houden, een uitpuilend archief, talloze verslagen van de bijeenkomsten, statuten en reglementen van orde Niets van dat alles. Natuurlijk, ze vieren de lustra, ze weten dus dat ze al lang bestaan. Maar dat houdt de leden niet speciaal bezig. Overwegend zijn de leden, net zoals bij de andere clubs, mensen van dag. Laten we dan daarvan met elkaar genieten. Niet omzien, maar ook niet vooruitkijken. Dat is de leus van deze club. *Zo min mogelijk papier* lezen wij ergens in de stukken. Daar is veel voor te zeggen. Verder wordt ons toevertrouwd dat de club geen afspiegeling van Rotary moet zijn. Al pratende vinden onze gespreksgenoten daarom dat ze voor de benaming van de jaarlijkse feestelijke bijeenkomst met de partners een andere naam moeten verzinnen dan *Ladiesnight*.

Vrijblijvend is het natuurlijk niet in de club. Een goed programma voor de clubbijeenkomsten wordt hooglijk op prijs gesteld. Voor ludieke invulling van serieuze zaken zijn de leden te porren. Vorig jaar nog produceerde secretaris Alfred het jaaroverzicht op rijm in een lied, waarvan de leden het refrein konden meezingen.

Hoewel de club in 2004 de Federatiedag organiseerde, moeten Alfred en Wim bekennen dat er in de club geen speciaal Federatiegevoel is. De vergaderingen worden door een afvaardiging van het bestuur bezocht, maar naar de Federatiedagen gaan de leden niet of nauwelijks.

We kunnen niet in mineur eindigen, daarvoor is het een te goede club. Zoals gezegd niet van gisteren. Niet versleten. Dus bij de tijd. Geen regels. Geen papier. Ergens in een overzicht citeert Wim wat op de achterzijde staat vermeld van de fles wijn die de club aan sprekers uitdeelt: *Elke vriendschappelijke ontmoeting is brandstof voor het leven*. Ik wil het daarop houden en in gedachten drinken wij thuis een glas op leden van club 'Deventer en Omstreken'.

Nautische tafelbel

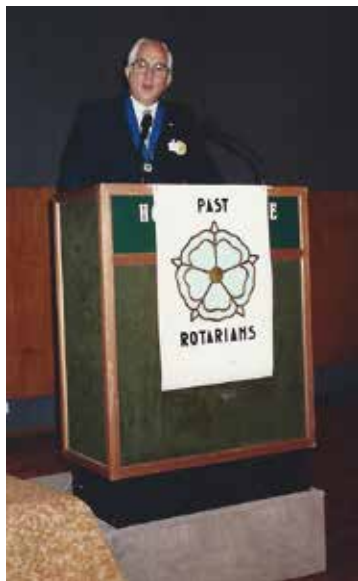
PRC Eindhoven e.o.*KLEINE CLUB*

Het is dat de secretaris van deze club, Joan Hegener, zo bij ons heeft aangedrongen om zijn club ook te bezoeken, anders zou het er niet zo gauw van gekomen zijn. Hij moest toegeven, zijn club is maar klein, met vorig jaar vijf en nu vier leden. Maar dat intrigeerde ons ook weer. In 2014 wist de club toch maar het Federatie Nieuws te halen met een reportage van de viering van het 30 jarig bestaan. Dus zit er nog leven in deze club. Dan moet er volgens ons misschien ook wel hoop zijn op meer leden, want hoop doet leven. Verder lokte de ijverige secretaris ons ook door te wijzen op een roemrijk verleden van de club met boeiende leden, van wie er enkele ook iets betekend hebben voor de Federatie. Dus naar Eindhoven getogen, waar wij in eerste instantie ontvangen worden bij Joan thuis.

Er was afgesproken hoe laat wij zouden arriveren. Gelukkig zijn wij precies op tijd, want de gastheer staat bij het hek van zijn villa al op de uitkijk. Dat hebben wij nog niet eerder meegemaakt. Binnen wachten ons zijn echtgenote en de koffie met onbepert koekjes in de klassieke kamer met Brabantse uitstraling om je meteen op je gemak te voelen. Even later gaat Joan met ons naar de aangrenzende kamer waar wij kennis kunnen nemen van het archief. Dat blijken enkele ordners te zijn, een fotoboek uit vervlogen tijden, een doos met clubverslagen, allemaal door elkaar, en een kistje met diversen. We kijken wat bedremmeld naar dit alles. Joan verzucht bovendien dat zijn club afstand wil doen van het archief en vraagt of wij het willen meenemen.

Als we dan eens gaan kijken, leeft Joan weer op. Hij haalt toch wel enige interessante dingen tevoorschijn waarmee hij aantoont dat zijn club in al die jaren niet stil heeft gezeten. Uit de stukken blijkt dat de club kort na de oprichting in 1988 de Landdag heeft georganiseerd. 's Ochtends vond de ontvangst in Grand Hotel Cocagne plaats met de toespraken van de Federatievoorzitter (toen tevens voorzitter van de organiserende club) en de burgemeester van Eindhoven. In de middag stond een bezoek aan Evluon op het programma en waren er demonstraties vendelzwaaien door het plaatselijke Sint Jorisgilde. Foto's daarvan staan in het

fotoboek. Voorzitter van de club was toen Sjef van Roosmalen, die wij in de inleiding van dit boek al zijn tegengekomen. Deze respectabele man schijnt toch wel eens uit de band te springen. Al kijkende naar een foto van het vendelzwaaien moeten wij hem betrappen op iets onbetamelijks. Hij loopt plechtig over een vaandel heen. "Dat is alleen aan de koning voorbehouden." verzekert Joan ons. "Misschien is voor de voorzitter van Past-rotariansclub Eindhoven e.o. een uitzondering gemaakt." opperen wij.

*Sjef van Roosmalen
op de Landdag in
1986*

In het fotoboek zien wij een mooie foto van Sjef. Die lijkt ons geschikt om op te nemen in het eerste deel van ons boek. Wij mogen die foto uit het boek halen. Joan komt al met een schaar aanlopen. Gelukkig hoeft dat niet, want de lijm laat gemakkelijk los. Vinden wij nog een interessante foto? Ja. Wij zien een spreker (weer Sjef), staan, wij denken op de landdag, achter een gestoelte, waarvoor een doek hangt waarop het oude logo (de Tudorroos) is afgebeeld. Die foto kunnen wij hier plaatsen. In dit boek staat nog geen foto van dit logo dat in gebruik was bij een Federatie-evenement.

PRC Eindhoven e.o. heeft ter gelegenheid van het 4^e lustrum in 2004 een symposium gehouden, waarvoor leden van Rotaryclubs en Past-rotariansclubs uit Eindhoven en omgeving waren uitgenodigd. Het onderwerp was toen, en nu ook nog, actueel: 'De invloed van ICT op mens, maatschappij en cultuur.' Vóór de pauze ging het over ICT en langer zelfstandig leven. Er was een project gaande in Aalst-Waalre van een demowoning waarin diverse apparatuur was aangebracht, zoals camera's, speciale bedieningsknoppen van apparaten en een onlineverbinding met een zorgcentrum. Omdat toen ook al bekend was dat de ouderen zo lang mogelijk thuis willen blijven wonen, zou dat een oplossing zijn. Na de pauze was het onderwerp meer algemeen: ICT – vooruitgang of bedreiging? Aan dit symposium hebben een tachtigtal personen deelgenomen. Een succes dus!

De ordners, die kunnen wij niet allemaal inzien. We pakken er één beet en bladeren erin. Die gaat over de eerste clubjaren

van vóór en na de installatie door de Federatie. Daarin bevinden zich de verslagen van de bijeenkomsten van de club. Joan had het al gezegd. Merkwaardig is dat het initiatief voor de oprichting van de club niet door Eindhovenaren is genomen en dat ook pas na jaren Eindhovenaren lid zijn geworden. Vanuit de Rotaryclub Eindhoven hadden ze helemaal niets te verwachten. Daarin zat Frits Philips. Een reden om in die club te blijven. De grote initiatiefnemer was Piet Bertels, een veearts uit Zevenaar, die een baan vond in Eindhoven. Zijn gezin bleef aanvankelijk in Zevenaar wonen en hij had daarnaast een onderkomen in Eindhoven. Bij de Rotaryclubs in Eindhoven was geen plaats voor hem. En zo is het na verloop van tijd gekomen, dat hij, wij nemen aan na zijn werkzame leven, past-rotarian wilde worden. Hij vond enkele medestanders, ze waren met z'n elven en de Past-rotariansclub Eindhoven e.o. was een feit.

Zoals meer voorkwam wisten ze in de Past-rotariansclub nog niet helemaal raad met hun doen en laten. Dat bleek toen de voorzitter van de Federatie, de heer Groen uit Vorden, op bezoek kwam. De voorzitter van de club, nog steeds Piet Bertels, verontschuldigde zich erover, dat zijn club zich vooral op fellowship toelegde en de andere avenues van Rotary verwaarloosde. De heer Groen vond dat Piet al te bescheiden was; hij had een goede mentaliteit aangetroffen die zich uitte in gezelligheid. Wij vinden het opmerkelijk dat de titel van de lezing van een clublid in augustus 1985 nu nog zeer actueel is. Natuurlijk, dit is van alle tijden en we weten niet wat er in dat jaar in de wereld aan de hand was. Het onderwerp ging over terrorisme. Uit het beknopte verslag maken wij op dat het de terreur behandelde van groepen uit de samenleving die streden tegen milieuverontreiniging, kortom tegen de slechte bijproducten van de zegeningen van de technische ontwikkelingen. De leden discussieerden over hoe je terreur moest bestrijden, wel of niet met geweld en dat je beter zou moeten omzien naar slechte situaties waarin bevolkingsgroepen kunnen terechtgekomen.

Terugkijkend vindt Joan voorts, dat de club interessante leden heeft gekend. Hij heeft daar zelfs een lijstje van gemaakt. Wij noemden al Sjef van Roosmalen, maar er waren er meer. Het liefst zou hij vermoedelijk willen dat zij in dit verslag zouden voorkomen. Daar kunnen wij helaas niet aan beginnen. Maar

vooruit, één willen wij noemen: Wijnand Langeraar. “Hij was schout bij nacht.” fluistert Joan bijna. “Engelandvaarder, maker van zeekaarten en uiteindelijk hoogleraar aan de Technische Universiteit in Delft. Een geweldige man. Soms heb je zo iemand in je midden. Je voelt je bevoorrecht.” Daar kunnen wij inkomen. Hij ging na zijn pensionering in België wonen en zo kwam hij bij de club van Joan terecht. Voor de landrotten in Eindhoven was het een hele belevenis, een zeeman in de club.

Het is tijd geworden om naar de clubbijeekoms t te gaan. Wij rijden achter Joan aan van Waalre naar het centrum van Eindhoven. Wij hoeven niet bang te zijn onze begeleider kwijt te raken, krijgen we te horen. Dat kunnen wij ons niet voorstellen. Wij uit de randstad zijn gewend aan druk verkeer. Dit blijkt in Eindhoven erg mee te vallen. Wat een groene plaats is dat. Ineens zijn wij bij onze bestemming in het centrum van Eindhoven. Bij het gebouw van het Academisch Genootschap. Vroeger een villa van een aanzienlijke familie, nu verbouwd tot een conferentiecentrum. Als we het gebouw doorlopen komen we in een zaal terecht met veel glas en daar in de hoek zitten ze aan de borrel: de andere drie leden van Past-rotariansclub Eindhoven e.o.. Dat zijn niet minder dan Frans Hupperetz, Will Vos en Andries Bosma. Wie is die laatste ook weer? Ja juist: voorzitter van de Federatie. Nu komt de lezer een beetje achter het geheim van dit bezoek.

Wij raken in gesprek met de leden van de club. Klein maar fijn, horen wij hen niet zeggen. Hoe komt het nou, dat deze club zo klein is geworden? Het is bijna geen club meer. Door het overlijden van de andere leden. Eens had de club 25 leden. Waarom geen aanwas van nieuwe leden? Het is voor de aanwezigen een raadsel. Ze hebben genoeg hun best gedaan om nieuwe leden te werven. Goed, de heren zijn, behalve de Federatievoorzitter, behoorlijk op leeftijd. Maar eenmaal in gesprek, merk je daar niets van. Dus dat kan geen bezwaar zijn voor anderen om lid te worden. Een van de redenen waarom geen leden toetreden is dat veel uitgetreden rotarians in de regio eigen clubjes vormen en geen lid worden van een Past-rotariansclub. Daar is dan geen kruid tegen gewassen. Het spijt de heren zeer, ze hebben bijkans de moed opgegeven om ooit weer in ledental uit te groeien tot een volwaardige club. We bespreken dan maar de jongste gebeurtenissen in de wereld. Maken ons zorgen over de terroristen in Irak en

het gedoe met demonstraties in Den Haag. We proberen oplossingen te vinden. Hebben het uitgebreid over de waarde van de democratie, die aan veel volkeren nog niet lijkt te zijn besteed, maar ook over de bezwaren die daaraan zijn verbonden. Onze gesprekken zijn levendig; alleen missen wij respons, omdat wij met te weinigen zijn. In de eetkamer zetten wij de gesprekken voort en hebben met elkaar een

genoeglijke lunch. Met weemoed nemen wij afscheid. Niet zonder foto's te hebben genomen. Eén foto van de heren, staande, welke, zoals we later zien wat stram overkomt, en de andere: de heren zittende aan tafel, die een meer gemoedelijke indruk maakt. Die laatste foto staat hierbij afgebeeld. "Adieu, vrienden, het ga jullie goed!" denken wij als wij wegrijden.

PRC EmmenPlus

EEN 'TROPENJAAR' FEDERATIEBESTUUR

Nu, in 2015, is alles bij de Federatie qua inhoud en functioneren wel in kannen en kruiken, maar in vroegere tijden was men nog zoekende naar een definitieve vorm. Over de toch wat roerige jaren 90 van de Federatie willen wij graag met een toenmalige voorzitter spreken. Wij namen contact op met Jaap van Veldhuisen van PRC EmmenPlus. Bij het voorafgaande telefoongesprek stelde hij voor dat bij dat gesprek dan ook aanwezig zouden zijn Piebe Prins en Gerard van Schelt, zijn kompanen in het Federatiebestuur. Zij namen met elkaar in 1993 het stokje over van leden van PRC Zwolle die in het voorafgaande verenigingsjaar het Federatiebestuur vormden. Wij zullen de heren volgen in hun bestuursjaar 1993-1994 aan de hand van de gegevens uit het archief van de Federatie. Hun commentaar over hun belevenissen tijdens ons gesprek willen wij de lezer niet onthouden.

Het moet ons van het hart, de ontvangst is wel wat

terughoudend. Tenminste van Piebe en Gerard. Ze zien niet direct de noodzaak in van het maken van een jubileumboek. Wij laten hen het eerder verschenen (gele) jubileumboekje zien. Dat wordt grondig bekeken door Piebe die vroeger journalist is geweest. Hij vindt dat de opzet van het nieuwe boek anders moet. Meer illustraties en overzichtelijker. Na enig praten is het ijs enigszins gebroken. Zij hebben een jaar het bestuur van de Federatie gevormd. De Federatiedag die hun club voorafgaand aan hun bestuursjaar had georganiseerd was een groot succes. Maar het bestuursjaar was heftig geweest en zij hadden hun plannen maar beperkt kunnen verwezenlijken. Toch waren er succesjes. Wij hebben een indruk van de heren, als nog steeds energiek en kritisch. Achteraf kunnen ze er ook om lachen.

*Jaap van Veldhuisen
in actie bij het project
Tafeltje-Dek-Je*

Gaan we nog iets doen voor de anderen?

Prikkelend voor de Emmenaren was de leus die er bij Past Rotary was ingeslopen en door hun onmiddellijke voorgangers werd gepropageerd: *Niets hoeft, alles mag*. Dat lag niet in hun lijn. In het laatste Kwartaalbericht van de Federatie van het voorafgaande verenigingsjaar 1992-1993 mochten zij als het ambitieuze aanstaande bestuur op hun verzoek alvast een voorzet geven. “Besturen,” zo wordt gekopt, “is dat ook niet vooruitzien? Je zou kunnen vinden, dat het consigne van het besturen van de Federatie niet meer is dan coördineren: niet bemoeien met het reilen en zeilen van de clubs, geen initiatieven nemen tot het inslaan van nieuwe wegen; we zijn geen Rotary meer; dus verplichtingen als maatschappelijk dienstbetoon zijn komen te vervallen; nu zijn wij alleen oude

vrienden; that’s all.”

“Maar,” merkte het aanstaande bestuur op in het artikel, “we hebben toch met ons allen zoiets als een beginsel vastgelegd in het Ledenboekje. Dat luidt: *het doel van de clubs is de Rotarybeginselen en de Rotarygeest in clubverband levend houden*. Hoe je dat moet bereiken staat er niet bij, maar het lijkt logisch om te veronderstellen dat je er wel wat voor moet doen. De Rotarybeginselen houden meer in dan fellowship. Ze behelzen ook tenminste de bereidheid om samen iets nuttigs te doen. Wat dat moge zijn, kan elke club zelf

bedenken. De Federatie zou dit streven kunnen bevorderen en zo nodig kunnen coördineren." Over deze gedachte wilde het aanstaande bestuur een discussie op gang brengen in de clubs. In de hoop dat daar iets positiefs zou uitkomen. Het aanstaande bestuur bedacht daarvoor al een aardige, typisch rotariaanse slagzin: *The Future lies in the Past*. Het wilde het hiervoor aangehaalde oude motto niet afschaffen, maar het tweede gedeelte daarvan, *alles mag*, meer inhoud geven. Gevraagd werd om reacties van de clubs. EmmenPlus gaf zelf het goede voorbeeld: een project van Tafeltje-Dek-Je. Daarvan maakt het decembernummer van de Rotarian uit 1993 melding als onderdeel van een artikel over de clubs van past-rotarians. Hoe is dit afgelopen? Niet goed. In een volgend kwartaalbericht valt al het doek]. Duidelijk is dat de clubs zelf willen uitmaken of zij iets doen. Het moet niet van bovenaf opgelegd worden. "Het zij zo," schreef het Federatiebestuur.

Engelse afvaardiging op de Jaardag 1994 in Emmen

Zonnige Jaardag werd een succes voor EmmenPlus

De benaming *Jaardag* was min of meer een bedenkstel van de voorzittersvergadering van oktober 1992. Men wilde in elk geval van de tot dan toe gebruikelijke benaming *Landdag* af, omdat die benaming vervelende associaties had met de oorlog. Onder aan het verslag

van de betrokken vergadering vinden wij de verzuchting: "Hoe komen wij van die afschuwelijke benaming *Landdag* af?" De organiserende club van de *Landdag* van 1993, te weten de PRC EmmenPlus, was op de feiten vooruitgelopen om *Jaardag* als nieuwe naam in te voeren. Het was een prachtige dag waarbij onder meer het plaatselijke dierenpark werd bezocht. De lezing ging over ouder wordende dieren. De nieuwe voorzitter hield volgens het verslag van die dag een gloedvolle toespraak. Hij gaf te kennen dat het nieuwe bestuur niet bij de 'oude pakken' wilde neerzitten.

Andere voorstellen

In de kwartaalberichten formuleert het Federatiebestuur enige ideeën.

- Door de grote groei, toen naar 1000 leden, is er behoefte is om opnieuw de structuur van de Federatie en de clubs nader te bekijken. Daarvoor ware een commissie te benoemen.
- In plaats van de kwartaalberichten een clubblad laten verschijnen.
- De Jaardag een ander karakter geven. Bijvoorbeeld een themadag met actuele onderwerpen in plaats van een uitgangsdag. Eventueel twee Jaardagen houden: één voor boven en één voor beneden de grote rivieren.

Pittige discussie op de jaarvergadering in Zwolle op 14 oktober 1993.

In het verslag van deze voorzittersvergadering staat dat het een levendige vergadering was. Af en toe zelfs roerig en met pittige discussies. "Misschien gaf de agenda daar aanleiding toe," moest de verslaggever toegeven. Een punt op de agenda was de Jaardag. Van dit punt is, evenals van enkele andere genoemde en te noemen activiteiten van het bestuur van Jaap Veldhuisen en de zijnen, al melding gemaakt in het eerste deel van dit boek.

De voorzitter van PRC 't Gooi e.o. stelde aan de orde dat het Federatiebestuur ten onrechte de naam Jaardag had gebruikt voor de Landdag. De besluitvorming daarover was niet conform de statuten genomen en kon ook niet op deze vergadering rechtsgeldig plaatsvinden. Het Federatiebestuur boog het hoofd en pas het volgende jaar werd alsnog besloten om de nieuwe naam in te voeren.

Wij spreken hierover met de mannen uit Emmen. Het was onaangenaam. Zij hadden het niet zo nauw genomen, maar ze kregen hun trekken thuis. Die scherpslijpers toch! Over 'thuis' (komen) gesproken. Dat herinneren zij zich nog heel goed. Ze belden na de vergadering op naar hun echtgenoten dat zij op weg naar huis waren. En dat zij behoefte hadden om stoom af te blazen. Ze moesten maar een tafel bij de Chinees afhuren om samen te eten. Dat deden ze en zo werd het toch nog een gezellige afsluiting!

Aanzet tot een convenant met Rotary

Dit staat vermeld boven het derde kwartaalbericht. "De verhoudingen tussen Rotary Nederland en Past Rotary worden steeds soepeler," vond het Federatiebestuur. "We groeien naar elkaar toe, in de overtuiging dat wij veel voor elkaar

kunnen betekenen. Het zoeken is nu gericht op een modus vivendi, die als een structurele vorm van samenleven kan worden gezien. Met dat doel voor ogen hebben het huidige en het aankomende bestuur van de Federatie een uiterst vruchtbaar gesprek gevoerd met gouverneur Guus Meeuwis en zijn opvolger Arie Koster. Dit gebeurde op 14 februari 1994 in Amersfoort. De wijze waarop Past Rotary aan zijn leden komt, zou een hobbel kunnen zijn. Ons bestuur heeft de vertegenwoordiger van Rotary Nederland gerustgesteld. Wij zullen nimmer tot actieve ledenwerving overgaan.”

“Aan de orde kwam,” zo staat verder te lezen in het kwartaalbericht, “dat Rotaryclub Vlissingen een ontwerpresolutie had opgesteld om het volgend jaar in te dienen via de betrokken gouverneur bij de Council of Legislation van Rotary International. Ons bestuur heeft in dit verband te kennen gegeven geen moeite te hebben met een eventuele erkenning van Past Rotary, als er maar geen verplichtingen uit voortvloeien. Wij beoefenen geen georganiseerde community service.” Hieraan voegt het bestuur toe, dat erkenning of niet, er een relatie tot stand is gekomen met Rotary Nederland die niet moet worden teruggedraaid. Daarom was alvast in Amersfoort de afspraak gemaakt dat het bestuur een ontwerp zou maken van een convenant, een lijst

met gedragscodes over en weer.

Nabeschuiving van het bestuur

Terugkomend op de vraag die het bestuur zichzelf stelde of het besturen van de Federatie vooruitzien inhoudt, vond het bestuur van wel. Ze kwamen de problemen vanzelf tegen en die vroegen om oplossingen voor de lange

termijn. Voor het laatst zegt het bestuur dat de organisatie van de Federatie flink op de schop moet. Verder meldt het bestuur dat de daarvoor ingestelde commissie binnenkort aan de slag gaat. Afsluitend constateert het bestuur dat het niet heeft stilgezeten, dat de bestuursleden veel geleerd

hebben en ook veel plezier hebben gehad, zich ook wel eens geërgerd hebben en hun ambities moesten bijstellen en dat zij ook vriendschappen hebben opgedaan. Filosofisch voegt de schrijver er aan toe dat Past Rotary een lichtpunt is in ons derde leven: het geeft geen overvloed aan licht, maar voor een kleine kring is het genoeg om elkaar goed te kunnen zien.

Uit respect voor deze mannen, die toch maar een jaar als Federatiebestuur hebben gefungeerd willen wij een foto van hen hierbij afdrukken. Nee, geen 'jeugdfoto' uit hun bestuursjaren, want die hebben ze niet voorhanden. Dan maar een recente foto.

De lezer zal zich afvragen of wij een clubbijeenkomst hebben bijgewoond. Dat is wel degelijk gebeurd. Wij kregen daar een lezing voorgeschoteld die ging over de economische en technische ontwikkelingen in de Verenigde Staten. Wij spraken na afloop met de voorzitter over het reilen en zeilen van de club. Maar nu het interview uitgebreid aan de orde is gekomen willen we het hierbij laten. Wel willen wij hierbij vermelden dat het goed gaat met deze club.

PRC Heerenveen e.o.

CLUBZAKEN EN HET KROONJUWEEL

Deze club heeft een kroonjuweel in huis. Als we dat zo mogen noemen. Wanneer je de clubruimte binnen komt prijkt een afbeelding daarvan op het doek aan de voorzijde van het kathedr. En met wat geluk, en dat hadden wij, staat de kroonprins er bij. U zult denken, waar hebben de schrijvers het over? Wij laten u niet langer in het ongewisse. Met het kroonjuweel doelen wij op het logo van de Federatie, waarmee de Past-rotarians middels de speldjes zich sieren en waarmee het briefpapier van de Past-rotariansclubs en de Federatie wordt opgeluisterd. Met de kroonprins willen wij Henk Hiensch betitelen, lid van deze club, bedenker van het logo.

Wij belden met Dick Albertz., voorzitter van PRC Heerenveen e.o., om met hem te bespreken of het de moeite zou lonen om zijn club te bezoeken voor een stukje in het jubileumboek.

Al gauw speelde de hij zijn troef uit door te melden dat de ontwerper van het logo van de Federatie niet minder is dan Henk Hiensch, lid van zijn club. Reden voor ons om spoor­slags naar de oude uitspanning Het Hof van Schoterland in Mildam af te reizen, waar de club zijn bijeenkomsten houdt.

De voorzitter en Henk Hiensch bij het kathedr

Clubbijeenkomst

Wij treffen het, want het is op die dag juist jaarvergadering. Een goede gelegenheid om met de club en zijn leden kennis te maken. Wij moeten zeggen: alles blijkt degelijk voorbereid. De leden zitten met een dikke enveloppe op schoot. Daarin de agenda (12 punten), jaarverslag, bijgewerkte ledenlijst, idem verjaardagskalender van de leden en hun partners en financieel verslag. Het begin van de vergadering gaat over de aangeschafte beamer. Ten bewijze daarvan staat er een doos op tafel bij de voorzitter. Hij kijkt er met ontzag naar. Niemand heeft zijn handen willen branden om het apparaat uit de doos te halen, laat staan het te installeren. Dat moet worden overgelaten aan een handige kleinzoon, volgens de voorzitter. Ter sprake komt iets over schildpadkaarten. Ofwel, denken wij, een soort wenskaarten die je kunt versturen. In deze club worden verjaardagskaarten gestuurd naar de partners. Heel attent. De voorzitter kan het niet laten om in dit verband een mop over drie schildpadden te vertellen. De clou zit hem in de traagheid van die dieren. Later vertelt hij ons aan tafel dat die mop eigenlijk over slakken handelt, maar dat die net zo goed over schildpadden kan gaan. Handig! Over de verjaardagskalender wordt gevraagd of het bestuur er niet iets aan kan doen om een betere spreiding over het jaar tot stand te brengen. Iedereen blijkt zo'n beetje in september jarig te zijn. De voorzitter, heel ad rem, kan de vraagsteller in het vooruitzicht stellen dat door de verdere voortgaande ontkerstening daar vanzelf verandering in zal komen. Een doordenkertje, dat er wel in gaat. Reken maar uit ...!

De kascommissie brengt verslag uit. De leden hebben bij de penningmeester genoten van koffie en cake. Alles was prima in orde. Neen, wijn was er niet gedronken, die zou de scherpte eruit gehaald hebben. Het was ook geen moeilijke administratie, vinden zij. Hierop zegt de voorzitter, dat de club dus voorlopig geen B.V. hoeft te worden. Zoals het

behoort wordt een lid van de kascommissie vervangen. Iemand meldt zich aan. Bezwaarlijk? Hij blijkt de buurman van de penningmeester te zijn. Wel zo makkelijk vindt hij. En dat vinden de anderen ook. Zo gaat dat in Heerenveen. Bij de rondvraag vraagt iemand hoe de secretaris en penningmeester hun kosten toch zo laag kunnen houden. Zoiets zie je niet vaak. De voorzitter komt er meteen tussen door te zeggen, dat in de eerste plaats de betrokkenen vermogende heren zijn, van wie hij veronderstelt dat zij daar wel op toelagen kunnen. De secretaris komt echter met het vooruitzicht dat in de toekomst wel inktcartridges aangeschaft moeten worden, waardoor de kosten zullen stijgen. Vervolgens wordt het complete programma besproken voor het ingegane seizoen. Diverse suggesties komen uit de zaal voor sprekers en excursies. Het blijkt dat de leden elk jaar eenmaal te gast zijn bij één van de leden thuis. Het wordt, gezien de toenemende leeftijd, wel steeds moeilijker voor de gastvrouwen om die ontvangsten te houden.

De club moet weer eens moeite doen om nieuwe leden te werven. Contact zal worden opgenomen met de plaatselijke Rotaryclub. Wij komen hierbij te weten dat er in Oranjewoud een club zit van oud-rotarians, die zich niet bij de Federatie kan aansluiten, omdat twee clubs teveel worden geacht voor Heerenveen en omstreken. Jammer voor de club Heerenveen. Zo loop je leden mis. De voorzitter gaat even in de fout door het idee te opperen om ook anderen dan oud-rotarians aan te nemen als lid. Maar dat neemt hij gauw weer terug. Al met al is het een heel serieuze maar ook leuke en aangename vergadering, waaraan praktisch iedereen een bijdrage levert. Met een voortreffelijke voorzitter. Het tempo lag niet hoog, waardoor de vergadering behoorlijk uitloopt. Maar daar stoort niemand zich aan. De maaltijd wordt genoten in de zonovergoten serre van het etablissement en is voortreffelijk, met suiker- en krentenbrood.

In gesprek met Henk Hiensch

Na de vergadering spreken wij met Henk Hiensch erover hoe het logo tot stand is gekomen. Dit levert het volgende stuk proza op: Henk was commercieel directeur van de Batavus rijwielfabriek in Heerenveen en lid van de RC Heerenveen. Toen die club mede voor uittredende leden een Probusclub oprichtte, werd hij daar lid van. Later besloten hij en enkele

Henk Hiensch met Past Rotary logo en das.

anderen een Past-rotariansclub op te richten en zij gingen weer uit de Probusclub. Hij was secretaris en vond, gezien ook zijn commerciële achtergrond, dat er structuur in de club aangebracht moest worden. Daar hoorde bij dat de club een logo moest hebben. Hij heeft toen al zijn creativiteit aangewend om het logo te maken. Dat gebeurde nog met pen, passer en papier. Al gauw prijkte op het briefpapier van de club het logo. Nog niet in blauw en geel uitgevoerd. Later heeft hij het opgetuigd met die kleuren. Want Henk was in zijn vrije tijd ook schilder. Henk legt uit: de bovenste halve rand is als een raderwiel getand ten teken van het werkzame (Rotary) leven en de onderste helft een gladde rand voor het zalig (Past Rotary) nietsdoen daarna. De letters P en R heeft hij in elkaar gevlochten om de link aan te leggen tussen de Rotary en de Past.

Het bestuur, wat ruimer denkend dan Henk, oordeelde dat deze vondst naar het

Federatiebestuur gezonden moest worden. Voor Henk was dat niet nodig. Op dat moment bezigde de Federatie het symbool dat overgenomen was van Engelse Past-rotariansclubs: een witte gestileerde Hampshire-roos. Speldjes daarvan waren in omloop. "Zou het Federatiebestuur het logo van Henk willen overnemen?" was de vraag. Het Federatiebestuur zag daar niets in en liet het liggen. Maar, twee jaar later wilde een opvolgend bestuur er wel aan en zo werd het logo toch ingevoerd, in 1994. Henk wist verder te vertellen dat de Engelsen dit logo hebben overgenomen. Ten teken daarvan werd Henk door hen geëerd met een stropdas met het nieuwe logo. 'Dus,' zegt Henk, 'was daarmee internationale erkenning een feit.' In het Federatie Nieuws is daar toen een artikel aan gewijd.

Henk heeft op diverse wijzen zijn creativiteit losgelaten op zijn club. Hij maakte een Past-rotarians lied (Paro-lied) op de wijze van 'Het hutje bij de zee'. In het eerste deel van dit boekje vindt de lezer de tekst van dit schone lied. In het Federatie Nieuws van september 2010 en december 2010 is hier aandacht aan besteed. Ook ludiek is het bewijs van lidmaatschap dat

Een gewone das voor clubleden, een met een zilveren streepje voor Paul Harris Fellows en een met een gouden streepje (zie foto) voor clubvoorzitters.

aan nieuwe leden van de PRC Heerenveen wordt uitgereikt. Versierd met vrolijke illustraties. Henk laat ons een oorkonde zien van 7 juli 1995 van de kwijting en decharge van een penningmeester. Daarin is het volgende te lezen:

OORKONDE, UITGEREIKT aan Elbert Kromhout ter gelegenheid van het feit dat hij gedurende vijf jaren als penningmeester van PRC Heerenveen de penningen van genoemde club heeft beheerd. Hij heeft in die periode ruimschoots de gelegenheid gehad er met de kas vandoor te gaan om zich in Zuid Amerika of daaromtrent een nóg rianter bestaan te verschaffen, doch in plaats daarvan heeft hij ons vermogen beheerd zoals een ware schatbewaarder vermag: zuinig waar het moet – scheutig waar het kan. Voor die vijf oppassende jaren is de club hem zeer veel dank verschuldigd.

Op deze manier probeert Henk, volgens zijn zeggen, te bewerkstelligen dat alle dingen wat minder serieus worden genomen.

PRC 's-Hertogenbosch

CLUB VAN ROTARY NESTOREN

Als je deze club wilt bezoeken moet je eerst over de slotbrug gaan, dan door de toegangspoort, vervolgens de binnenplaats oversteken en ten slotte de trap op klimmen. Dan beland je in een romantische ruimte onder de hanenbalken op de zolder van een kasteel. Alwaar zich een gezellige bar en een lange tafel bevinden. De voorzitter staat al klaar met een glas wijn in zijn hand om ons te verwelkomen. Wij zijn beiden aan de vroege kant, zodat wij pratende met hem al veel te weten komen over de club. Van de dames en heren van Bossche club hadden wij ons al een voorstelling gemaakt. Mensen van diverse pluimage, zoals in alle Past-rotariansclubs, maar toch ook met een zekere deftigheid gepaard aan de gezellige mentaliteit van het zuiden des lands. De ontvangst is allerhartelijkst. De leden die wij spreken beginnen hele verhalen te houden. Het gaat over cabaret, waar de leden van de club zich van tijd aan tijd mee bezig houden, over literatuur, over juridische zaken, over een nieuwe tentoonstelling in Den Bosch. Iemand houdt ons bezig met het reciteren van citaten uit buitenlandse literatuur. Gelukkig weet één van ons nog het begin van een gedicht van Heinrich Heine dat begint met

“Ich weiss nicht, was soll es bedeuten ...” Onze gesprekspartner kan het met vele zinnen aanvullen. In elk geval is het onderhoudend. De kleding is merendeels in colbert, maar ook truien worden gedragen, terwijl de dames zeer kleurrijk uitgedost zijn.

'Clubhuis' van de Nestoren

Aan tafel wordt ons gevraagd, nadat wij de reden van onze komst hebben verklaard, waarom wij hun club hebben uitgekozen. Dat is ons bij de andere clubs nooit gevraagd. Die vonden het zeker heel vanzelfsprekend. Wij denken dat de Bosschenaren dat ook wel vinden, maar dat zij nieuwsgierig zijn naar ons antwoord. Als wij dan, niets anders wetende, antwoorden dat wij gewoon naar Den Bosch wilden, blijken ze tevreden te zijn gesteld. Misschien ook wel gerustgesteld. Want er is toch wel wat aan de hand met deze club, zoals wij zullen merken. Het is onschuldig, maar toch Wat wij al lang hebben begrepen, is dat er in de club wat betreft regels en voorschriften een grote behoefte bestaat aan vrijheid-blijheid. In de trant van: wij waren eens rotarians en dat was goed, maar nu is het moment aangebroken om de tijd die ons rest fijn onze gang te gaan. Dus weg met al die voorschriften. Wij maken geen verslagen meer van de bijeenkomsten en de vergaderingen van het bestuur. Dus hoeven wij geen archief op te bouwen. Waar zou dat goed voor zijn? Wie kijkt er later nog naar als wij er niet meer zijn? Laat ons toch. Wij op onze beurt vinden dat daar veel voor te zeggen is. Je draagt als het ware als club geen ballast met je mee. Dat is de reden dat wij naar deze club zijn gekomen, want wij vermoedden dat al.

Intussen is de soep opgediend, maar we kunnen daar nog niet aan beginnen, omdat de welbespraakte voorzitter wil vertellen dat hij met één van de damesleden van de club de Federatiedag in Stadskanaal heeft bezocht. Daarvoor zaten zij samen gedurende zes uren in de auto en aldaar nog anderhalf uur in de rondritbus. Door dit PRC-gebeuren was naar mening van de voorzitter Stadskanaal op de kaart gezet. Het was

prima, maar het kon volgens hem de Federatiedag die club Den Bosch in 2011 had georganiseerd niet doen vergeten. Deze uiting van chauvinisme willen wij hem graag vergeven. Als je naast een voorzitter zit is het altijd aardig om mee te maken dat bij al zijn gepraat hij ook hints krijgt van degenen die dicht bij hem zitten. Hij krijgt zachtjes te horen, dat de soep koud wordt.

Je zou denken daar in Den Bosch: allemaal Brabanders in de club. Dat blijkt niet zo te zijn. Als de spreker van vanmiddag aan het woord komt, zegt de voorzitter vooraf dat het hem

Aan tafel onder de hanenbalken

genoegen doet, dat zowel hij als de spreker van Gereformeerde huize zijn en niet uit Brabant komen. Een toevalligheid. Het onderwerp is een levensbericht. Net zo als dat in Rotaryclubs gebruikelijk is. Onder de maaltijd kijken wij omhoog en zien op een dikke balk boven de tafel het devies van Jeanne d'Arc staan: Messire Dieu premier servi. Zouden de leden dat weten? Dit moeten zij boven een eettafel niet letterlijk opvatten. Wij ontmoeten na het eten een lid

van de club dat 91 jaar blijkt te zijn. Hij is ook nog lid van de Rotaryclub. Van de bijeenkomsten van de clubs geniet hij met volle teugen. Je blijft op de hoogte van alles, vindt hij. Mensen met wie je spreekt geven een andere dimensie dan lezen in de krant en kijken naar de televisie. Hoe hij boven komt en later weer naar beneden gaat? Daar is een praktische oplossing voor gevonden, namelijk door plaats te nemen in de goederenlift!

Na afloop van de bijeenkomst hebben wij de bespreking met een aantal leden. Ons viel op dat in een e-mailbericht van de secretaris aan ons de leden van de club daarin de *Rotary Nestoren van 's-Hertogenbosch* worden genoemd. Wij hebben geen idee wat daarmee bedoeld wordt. Wij vragen om uitleg. Nestoren doen ons denken aan eerbiedwaardige heren en dames, waarmee wij de leden van de club wel willen kwalificeren. Ons wordt de uitleg gegeven, maar die is ons ontschoten. Wij herinneren ons vaag dat het woord Nestor voortkomt uit het woord Rotsen, dat weer afgeleid is van

Rotary senioren. Wij hebben even zitten puzzelen en al gauw onze conclusie getrokken. De naam zal geput zijn uit hun trotse plaatsnaam 's-Hertogenbosch. De club en ook de leden noemen zich zo. Echter bij de Federatie kan die naamgeving niet door de beugel. Nog steeds wordt daarover gekibbeld. Wij zouden willen zeggen: laat die club zich zo toch noemen. We hebben immers ook de club Heeren en Vrouwen van Voorne? Wij hebben wel het idee dat de club in die benaming zijn vrijheidsdrang wil belichamen. Om anders te zijn dan de anderen. Wij zeggen onze gesprekspartners om vol te houden. Misschien zijn nieuwe bestuursleden van de Federatie soepeler ingesteld.

Dan is er nog iets. In de club bevonden zich enkele leden die in serviceclubs en ook maatschappelijk hun sporen hebben verdiend, maar nooit rotarian zijn geweest. Bij de aanvang van de club zijn die lid geworden. Op de clubbijeenkomst kwamen wij zo'n lid tegen. Ook daarover is met het bestuur van de Federatie gesteggeld. Echter dit probleem is uit de wereld. Je kunt je voorstellen dat daardoor een haat-liefde verhouding is ontstaan met de Federatie. Daarom vinden wij het fideel van de club dat deze toch maar de Federatiedag in 2011 heeft georganiseerd. En met succes! Verder worden wij gerustgesteld; het ongenoegen leeft slechts bij enkele leden in de club.

Als wij over het archief beginnen, komt er toch een stuk op tafel. De besluiten die de Nestoren, zo willen de leden zich noemen, van tijd tot tijd nemen zijn wel degelijk aan het papier toevertrouwd. Dat hebben wij bij andere clubs niet vaak gezien. Wij nemen ons voor om ze thuis na te lezen. Ook wordt elk jaar wel een financieel verslag gemaakt en bewaard. Verstandig!

De club telt momenteel 34 leden. De opkomst telt gemiddeld 22 leden. Die kunnen net aan die ene tafel zitten. Dat willen ze zo houden. Trouwens het getal van 35 leden is een gewenst aantal; met meer leden wordt de club te groot. De club wordt voornamelijk gevoed door de 'moederclub' Rotaryclub 's-Hertogenbosch. Daarmee zijn goede contacten. In bijzondere gevallen worden ook oud-leden van andere Rotaryclubs toegelaten. De partners worden regelmatig bij het clubgebeuren betrokken door uitstapjes en de Nieuwjaarsbijeenkomst. Elke bijeenkomst

wordt door een Nestor geadopteerd. Hij kan zelf een praatje houden of iemand anders daarvoor uitnodigen. Een goed idee. Enige malen per jaar is er ruimte in het programma voor actualiteiten. De penningmeester deelt een plaagstoot uit. Dat bedrag van € 14 per lid voor de Federatie, wat ze daar mee doen? Hij vindt het rijkelijk hoog. Demagogisch voegt hij daaraan toe, dat hij van het totaal verschuldigde zijn leden een gratis clublunch kan bieden. Als wij wat beteuterd kijken, komt hij ons tegemoet. Volgend jaar zal het bedrag volgens hem lager zijn, omdat het ledenboekje komt te vervallen. Wij helpen het hem hopen.

Op onze vraag naar het specifieke van de club, wordt één door de aanwezigen geantwoord, dat het een warme club is, wat wij bij andere clubs ook hebben opgevangen en verder een eloquente club, wat wij voor het eerst horen.

Wij blijven nog even zitten. De Nestoren gaan het weekend uit bespreken voor volgend jaar september. De reis gaat naar Maastricht en omstreken. Opmerkelijk is dat voor de slaaplocatie gekozen wordt uit louter kastelen. Dit ligt voor de hand. Zij zijn per slot van rekening zelf 'kasteelheren'. Verder willen zij zich bij voorkeur laten ontvangen door de burgemeester. Iemand van het gezelschap zal zich daarvoor beijveren. Zij heeft relaties op het gemeentehuis.

Wij nemen met moeite afscheid van de 'voorman' (zo wordt daar de voorzitter genoemd) en de anderen. Het was prettig toeven op kasteel Maurick in Vught bij de Nestoren. Toen wij na afloop van de clubbijeenkomst naar beneden liepen, herinnerden wij ons wat iemand van de club in de vestibule tegen de ober riep en wat wij niet goed verstonden. Bij de maaltijd was er kennelijk teleurstelling over het gemis van iets op tafel. "Denk erom," riep de betrokkene "dat de bollen er de volgende keer weer wel moeten zijn." Wij dachten dat hij Bossche bollen bedoelde en dat wij tot onze spijt die lekkernij ook hadden moeten missen. Maar dat was niet zo, bleek achteraf, want het ging om krentenbollen. Niets bijzonders, die krijgen wij bij onze clubs ook bij de lunch.

FOTOBOEKEN EN CLUBVERSLAGEN

Wij zijn gecharmeerd van de fotoboeken van de club Kampen. Die vormden de eerste kennismaking. Wij kregen ze op onze aanvraag prompt thuisgestuurd. Twee zijn er nu geproduceerd: het jubileumboek 2005-2010 en het fotoboek 2010-2011. Bij haar thuis spreken wij met Greet, echtgenote van Ad van Dam. Die heeft ze vervaardigd. Fotoboeken maken is een hobby van haar. Er komt veel bij kijken om ze zo mooi te maken. Toch is het aanbevelingswaard voor andere clubs. Je hebt een blijvend en voor de leden toegankelijk aandenken aan de belevenissen van je club.

Na het bezoek aan Ad en Greet thuis, waar wij een kijkje in het archief hebben genomen, gaan wij met Wiebe naar de clublunch. De club zetelt in een indrukwekkend gebouw dat

De ambiance van de club

vroeger een paardenstalcomplex was van het legergarnizoen. Het ligt met de achterzijde pal aan de IJssel. Je moet achterom lopen om naar de clubruimte te gaan. Daar komt al een lid aangelopen. Hij, kennelijk op de hoogte van onze komst, roept ons toe, dat hij duidelijk kan zien dat wij uit het westen komen. Daarop zegt één van ons wijsneuzig dat wij op onze beurt aan zijn spraak kunnen horen dat hij uit Kampen komt. Dat blijkt echter niet het geval. Hij verklaart dat hij uit Hasselt komt en dat is

heel iets anders. De toon is gezet en wij kunnen zeggen, dat dit verder zo blijft doorgaan. Wij gaan de trap op naar boven. Daar worden wij hartelijk ontvangen door de al aanwezige leden. Verrast zijn wij door de ruimte. Het lijkt wel een hut met vergaderruimte van een kapitein op de grote vaart. Houten lambriseringen, vitrines langs de wanden met drankflessen, schilderijen, snuisterijen op planken. Alleen patrijspoorten ontbreken. Echt een ruimte voor 'oude jongens krentenbrood'.

De bijeenkomst is geanimeerd. Geprobeerd wordt contact te leggen met de schrijver van de clubberichten van wie wij zojuist bij Ad een heel treffend stuk hebben gelezen. Dat lukt niet zo erg. De betrokkene is meer een schrijver dan een prater en ook weer druk om alles vast te leggen wat er op dat moment gebeurt. Je hebt van die mensen. Gewoonte is het om de bijeenkomst te beginnen met een neut voor de liefhebbers. De fles met de schenktuit gaat rond. Zelfs de gastspreekster neemt er een. Onze buurman wil, blijkbaar voor de zoveelste keer, iets voorlezen uit een boekje dat hij voor zich heeft. Maar daar blijkt geen tijd voor te zijn. Vertwijfeld smijt hij het vast wel interessante boekje op tafel. Dan een volgende keer maar weer proberen. Er blijkt zich een spreekster aangekondigd te hebben, en wel de vrouwelijke voorzitter van de RC Kampen, die de aanwezigen een voorproefje wil geven van een muziekstuk dat uitgevoerd zal worden op de aanstaande dodenherdenking in een kerk in Kampen. Wij begrijpen dat zij zelf in de organisatie zit. Ter verwelkoming van haar wil de voorzitter met de aanwezigen het clublied zingen. Echter niemand heeft de tekst bij zich. Wij wel, want die hadden wij net gekregen van Wiebe. Maar omdat het toch wel gënant is om ons dat te laten zingen, kan dit niet doorgaan. De spreekster krijgt een aandachtig gehoor voor haar verhaal met weergave van muziekfragmenten. De voorzitter blijkt onlangs onderscheiden te zijn, als wij ons goed herinneren vanwege zijn voorzitterschap van de Oranjevereniging. Er blijkt ook een rondvraag te zijn. Die heeft een vermakelijk verloop. Een lid klaagt erover dat hij regelmatig door onverlaten via e-mail wordt benaderd om inlichtingen te verstrekken over zijn bankrekening. Hij klaagde daarover bij de bank. Hij vraagt of anderen daar ook last van hebben en wat hij daaraan moet doen. Het blijkt de overigen niet te verbazen. Nee, zij hebben daar geen last van. Maar zij hebben ook niet zoveel op de bank staan. Hem wordt aangeraden om eenmalig de gegevens prijs te geven voor een bedrag van een paar duizend euro, dan zou hij van het gezeur af zijn. Zo gaat dat maar door. Wij hebben zelden zo'n vrolijk stel mensen bij elkaar gezien. Na ons verhaal over het jubileumboek wensen zij ons veel succes toe. Tijdens de drukte bij het afscheid nemen, houdt de attente voorzitter ons toch in de gaten, want als wij de lunch en de verdere verteringen willen afrekenen komt hij uit het niets tevoorschijn om

te zeggen dat de club die voor zijn rekening neemt. Wij vertrekken en worden hartelijk nagewuifd door de clubleden.

De redacteur ook aan de borrel

Nu nog een fragment uit een recent clubverslag van Leo Schelhaas. Hieruit maken wij op dat de 'oude knarren' zich deels heel vrolijk kunnen opstellen, maar aan de andere kant ook kritisch kunnen zijn. Wij denken dat de lezer daarvan veel herkent uit zijn eigen club.

Woensdag 4 januari 2012

Tijdens de rondvraag breekt er plotseling een soort hyena-achtig gehuil los. Men buitelt over elkaar heen in het uiten van weegeroep. Men is haast in tranen over de mededeling in het Rotaryverslag dat

het nadelig saldo van RC Kampen mede te danken is aan de schenking door die club van een fles wijn aan iedere past-rotarian persoonlijk ter ere van het eerste lustrum van onze club. We kunnen de Kamper Rotaryclub daardoor niet failliet laten gaan, snikt de één. Voorkomen moet worden dat de Rotaryclub Kampen ter ziele gaat, snottert een ander. We moeten wat doen, oppert weer een ander. Heuse reddingspogingen worden voorgesteld: teruggave in geld van de waarde der flessen, compensatie door een verhoogd wijngebruik tijdens de nieuwjaarsreceptie van de Rotaryclub, het organiseren van een verloting met gegarandeerde teruggaaf van de inleg, om maar een paar voorstellen te noemen. "Alsof de Rotaryclub Kampen failliet zou gaan van een schenking van een paar flessen wijn." is de onthutste reactie van schrijver dezes, beduusd als hij is van deze uitingen van gespeeld medeleven. Troost put hij uit de rustgevendende gedachte dat zijn financieel lekenverslag overduidelijk is overgekomen bij dit stelletje lekenbroeders!

Over de kerstrede van koningin Beatrix wordt verschillend gedacht. Volgens de een kan een van de rijkste vrouwen ter wereld het niet hebben over solidair zijn en de plicht tot delen met hen die het minder hebben, de ander vindt van wel en is van mening dat het criterium moet zijn hoe je met je geld omgaat en je je niet te buiten gaat aan uitspattingen.

Leo Schelhaas maakt notities

De berichtgeving over het relatief rustig verloop in het land van de oudejaarsnacht wordt heftig bekritiseerd. Er zijn doden gevallen en de schade is immens. Hoezo rustig verlopen De vrijlating van een bekende crimineel valt niet in goede aarde. Te automatisch wordt eenderde van de straf kwijtgescholden. Gezien de vlotheid van de oplossingen van ernstige politieke problemen en kwesties in onze club moeten meerderen van ons, aldus het voorstel van Ad van Dam, een rol in de politiek toebedeeld krijgen. Op grond van het criterium: stemmen vóór Rutte of tegen Rutte. Dit voorstel kan rekenen op bijval! P.W. stemt echter alleen maar op een politiek programma waarvan de belangen overeenkomen met zijn eigen belangen.

De veiligheid van de stadsbrug is in opspraak. P.W. wuift met het hem eigen optimisme de gemeente waarschuwingen weg: het beweegbare gedeelte van de brug verheft zich horizontaal, dus de wagen stevig op de rem als je mee de lucht ingaat, zo luidt zijn remedie.

Hij is dus niet doordrongen van de ernst van situatie, want je auto zal maar klem komen te zitten onder de neergelaten slagboom! Enz. Enz.

PRC Kennemerland

HISTORIE EN DE TUINCLUB

Ook deze al sinds 1968 bestaande club hebben wij bezocht. In eerste instantie zijn wij bij de secretaris Pieter Saakes thuis om het archief in te zien. Wij zijn zo vroeg, iets voor tien, dat bij de ontvangst Pieter op de traptreden zijn schoenveters nog moet vast strikken. Wij moeten de auto nog even van de gastenparkeerkaart voorzien. Als wij terug zijn, is Pieter klaar. Hij leidt ons naar zijn ontvangstruimte. Dat blijkt een kamer te zijn, waar heer Ollie B. Bommel zich op zijn gemak zou voelen. Daarin een indrukwekkende openhaardpartij. In gedachten zie je je zitten bij het knappend vuur met een sigaar en goede wijnen. Het tijdstip is daar echter niet geschikt voor, zodat wij blij zijn met de koffie die al snel wordt binnengebracht door de echtgenote van Pieter.

Tevoren hadden wij al vernomen van Pieter dat het archief van zijn club niet omvangrijk is, hoewel de club toch al lang bestaat. Drie ordners van A4 formaat. Het zijn hoofdzakelijk de maandberichten vanaf 1969. Nu is het zo met maandberichten - en wij hebben er al veel gelezen - dat die toch niet zoveel interessante informatie geven. Telkens de verslagen van de gegeven lezingen; eens per jaar clubzaken; de uitjes en overige activiteiten van de club en verder het wel en wee in de club, voornamelijk de stand van zaken in de ziekenboeg. Naar dit soort zaken zijn we niet speciaal op zoek. De ene club verschilt hierin nauwelijks van de andere. Nee, wij proberen telkens iets te vinden bij een club, waar deze zich onderscheidt van andere clubs. Wat is er bij deze club bijzonder ten opzichte van andere clubs? Dat is dat deze club één van de oprichters is van de Federatie. Wat is daarvan te vinden in het archief? Pieter, die tevoren was ingelicht, heeft gezocht in de maandberichten. Het Maandbericht van oktober 1974 van de toen geheten *Vereniging van Past Rotarians, Kring Kennemerland* meldt daar iets over. In enkele simpele zinnen wordt bericht over de medewerking van de Kring Kennemerland aan de oprichting van de Federatie. Dat gebeurde in de lunchbijeenkomst van 11 oktober 1974. Er staat:

De vergadering van de voorzitters van de kringen van Past-rotarians met de vertegenwoordiger van Rotary Nederland, Ir. Matthijsen, had tot resultaat, dat opgericht zal worden een Federatie van P.R.-clubs, zonder dat de autonomie van de clubs noemenswaard wordt aangetast. Inmiddels heeft het bestuur van onze club aan de Federatievoorzitter doen weten dat wij, van Kring Kennemerland, met het bovenstaande akkoord gaan.

Dus hier hebben wij het zwart op wit op papier. De bestuursleden van de Federatie hebben iets met oorkondes. Natuurlijk, deze worden in eerste instantie uitgegeven aan de Past-rotariansclubs, als zij zich aansluiten bij de Federatie. Dus bij hun installatie. Meestal nemen de clubs de datum van de installatie aan als hun oprichtingsdatum, hoewel zij altijd al eerder waren gestart. De Past-rotariansclub Kennemerland, die al lang bestond toen de Federatie werd opgericht, houdt echter als datum van oprichting aan 10 mei 1968. "Trots is de club toch wel," zegt Pieter," op de *speciale oorkonde* die de club ontving van de

Federatie.” Dat was bij de viering van het veertig jarig bestaan van de club in 2008. De Federatie eerde hiermee de club voor de medewerking aan de totstandkoming van de Federatie.

Pieter maakt zich in de club verdienstelijk door het Maandbericht nieuw elan te geven. Voor het gemakkelijk kunnen lezen gebruikt hij drie kolommen. Hij verluchtigt het van tijd tot tijd met leuke tussendoortjes, die hij niet zelf verzint maar ergens vandaan tovert.

Toepasselijk voor de gepensioneerde past-rotarians is de rubriek *Volgens Bartjens*, opgenomen op de voorpagina van Maandbericht nr. 2 van de 44^e jaargang. Te lezen is:

*U kent vast de natuurkundige wet,
Dat water als het eenmaal is bevroren,
Daardoor niets aan volume heeft verloren.
Maar juist 10 procent is uitgezet,
Dus als men Uw pensioen bevriest, weest blij,
Dan krijgt u er tien procenten bij.*

Driek van Wissen (1943-2010)

Als wij Pieter vragen of de club iets heeft, waarbij deze zich verder onderscheidt van andere clubs, voert hij de *Tuinclub* ten tonele. De omstreken van Haarlem, zeg maar Kennemerland, tellen veel villa's en de tuinen daarvan mogen er zijn. Verschillende leden van de club en/of hun partners en ook partners van inmiddels overleden leden, beoefenen tuinieren als liefhebberij. Praten daar veel over op de bijeenkomsten. Zij hebben zich zelfs verenigd in een club. Gedurende het seizoen komen ze regelmatig bijeen om gezamenlijk elkaars tuinen te bekijken en om gegevens en ervaringen uit te wisselen. In de tuin van Pieter groeien druivenranken van een bijzonder ras. Elk jaar komen de vrienden en vriendinnen langs om ze gezamenlijk te oogsten. Zo is er altijd wel iets te zien en te doen.

Nog iets anders is het heel handige *Smoelenboekje* van de club. In zakformaat. Kun je zo bij je steken. Dan heb je het bij de hand als je tijdens een uitje van de club even de naam van een partner van een clublid kwijt bent. Jammer genoeg staan

er geen foto's in van de partners. Kan ook van pas komen. Dat zagen wij bij een andere club.

De tuinclub op excursie.

Na afloop van ons bezoek aan Pieter gaan wij met hem mee naar de clubbijeenkomst. De leden komen bij elkaar in Restaurant Groenendaal, in het evenzo geheten wandelbos bij Heemstede. Het is een schitterende locatie. De heren hebben daar een eigen zaal, de Verweijzaal, genoemd naar de schilder Kees Verweij, van wie schilderijen aan de muren hangen. Maar we kunnen nog niet naar binnen. Buiten komt een past-rotarian aanfietsen, die

zijn rijwiel tegen de muur stalt en voorziet van diverse sloten tegen diefstal. Met een ander lid van de club, inmiddels ook gearriveerd en min of meer ook met ons, ontspint zich een gesprek. Het gaat over universiteiten en studierichtingen en de sluiting van een faculteit, waarvan de heer met de fiets de aanstichter is geweest. Haarfijn wordt het in een waar betoog uit de doeken gedaan. Uiteindelijk wordt het ook spannend. Wat een energie bij zo'n man, die toch zo jong niet meer is. Wij staan zeker tien minuten buiten.

Binnen is het voornaam. Nu is het wel de eerste keer dat wij op 'clubbezoek' zijn, maar het zal ons later telkens weer overkomen: als je als bezoeker de ruimte van een bijeenkomst betreedt, word je meteen getroffen door de indruk van de confrontatie met oudere heren bij elkaar. Je schrikt even, maar je realiseert je tegelijk dat je zelf ook tot die categorie behoort. Zo ook hier. Iets voorbij de bar staat een lange tafel, waar bijna alle heren aan gaan zitten. Het is wel een bijzonder gezicht. Je kunt wel zien, en dat weet je ook wel, dat die heren niet de eersten de besten zijn. Een zekere deftigheid spreiden ze wel ten toon. Iedereen draagt een colbert. Voorlopig blijven wij maar even staan en raken wij in gesprek met de waarnemend voorzitter Ed Vroom (nee niet van Vroom & Dreesmann) en anderen. Een lid laat ons in zijn enthousiasme alle mooi aangeklede zalen zien van het etablissement. De gesprekken

zijn levendig en de leden leggen over het algemeen moeiteloos het imago van oudere heren af. Tot twee keer wordt ons gevraagd of wij als aspirant-leden komen 'snuffelen' aan de club. Wij leggen dan alvast uit wat wij komen doen. Bij de clublunch zitten wij aan een héle lange tafel. Dat geeft een saamhorigheidsgevoel en het vermijdt de vorming van afzonderlijke clubjes. Wat ons opvalt, is, dat de tafel prachtig is gedekt, maar dat de maaltijd van eenvoudige aard is. Eigenlijk goed zo. De spreker blijkt verhinderd te zijn. Maar een ander lid neemt dat over en houdt een bijzonder boeiend verhaal, wat hij altijd al eens kwijt wilde aan de club. Met moeite nemen wij afscheid. Buiten praten wij met enkele leden nog wat na bij de auto's. Als wij in aan het einde van de oprit de weg op willen rijden en dat niet erg snel uitvoeren wordt er achter ons ongeduldig getoeterd. Is dat één van de leden van de club? Zo ja, dan beschouwen wij het toch maar als een afscheidsgroet.

PRC Lelystad-Insula Flevum

BEVLOGEN SCHRIJVER, DICHTER EN SPIL VAN DE CLUB

Deze club komt bijeen in het restaurant van Lelystad Airport. Al een reden om die club te bezoeken. Zo dicht bij het vliegveld, dat moet een dynamische indruk maken op de bezoeker. Echter deze keer verre van dat. Gedurende het gehele bezoek landt noch vertrekt er enig toestel. Ook wel weer rustig voor één van ons, die zelf dicht in de buurt van Schiphol woont. Echter, je moet daar geen opmerking over maken, want dat valt niet in goede aarde. "Andere keren was het beslist drukker en als wij bij goed weer op het terras vertoefden, was het voor de spreker moeilijk om zich verstaanbaar te maken" wordt stellig verzekerd.

Om verschillende redenen is deze club als bijzonder aan te merken. In de eerste plaats om de naam. Je moet latinist zijn om te kunnen lezen wat er staat. *Insula* staat voor eiland en *Flevum* voor Flevomeer. Vroeger was hier een eiland laat **Aly Rook** desgevraagd weten bij wie wij in eerst instantie op bezoek zijn. U leest *Aly*. Een meisjesnaam dus. Dat is óók bijzonder aan deze club. Een dame maakt deel uit van het ledenbestand. Zij kan smakelijk vertellen over het wel en wee

van de club. Hieruit is op te maken dat zij de spil is van de club. Een constante factor in de organisatie. Dat is boffen met zo iemand!

Maar hierover willen wij het verder niet alleen hebben. Nee, ook over iets anders. Deze club heeft onder de leden een paar schrijvers. Van het kritische soort wel te verstaan, maar ook dichtelijk op zijn tijd. Niet dat deze club meteen als een literair gezelschap betiteld kan worden. Die indruk heb je zeker niet als je ze spreekt. Echte past-rotarians, zoals je ze overal tegenkomt bij de clubs. Prettig in de omgang, ieder met zijn eigen verhaal. Maar die twee literatoren willen wij graag introduceren. Het zijn *Freerk de Boer* en *Chris Leeuwe*.

Freerk zijn 'werk' komt het eerst onder onze ogen. Hij heeft het bestaan om een heuse boekbespreking te maken van het Ledenboekje van de Federatie. Een gedeelte van de inhoud willen wij de lezer niet onthouden. Hij stelt zich daarbij op als een argeloze lezer die het niet helemaal schijnt te begrijpen. Hij heeft dit geschreven in het jaar dat zijn club werd opgericht, zodat hij tamelijk onbekend geweest moest zijn met de materie. Hij schrijft:

"Het bespreken van boeken begint in deze club traditie te worden. Ik wil daar vandaag mijn bijdrage aan leveren. Dit keer niet een bespreking van weer een roman van een beginnend plaatselijk auteur. Vandaag wijd ik mij aan de bespreking van een ander waardevol werkje: het ledenboekje van de past-rotarians. Ik heb daar twee redenen voor:

1. Het is in deze club slechts in vijfvoud beschikbaar en hier gaat geen leesportefeuille rond.
2. Het geeft een indruk in welke wereld wij zijn terechtgekomen. Dat is wetenswaardige informatie, dunkt mij, voor hen die de Federatie-toogdag in Alkmaar zullen bezoeken en verder voor ons allen als in november bij de installatie van deze club bezielende betogen over ons zullen neerdalen.

UITERLIJK Het boekje heeft een prettig klein formaat, maar neigt met zijn 497 bladzijden naar licht obesitair. Het is gevat in een kaft van de kleur van de nieuwe Agora.

De INHOUD omvat onder meer de volgende rubrieken.
Clublijst Deze vermeldt 96 clubs met 2109 leden. Toen ik echter de alfabetische lijst had geraadpleegd kwam ik op 2137 stuks:

gemiddeld dus 2123! Er zijn twee miniclubs met elk 8 leden, en één met 45 leden, waaronder dr. Anton Geesink, een maxiclub dus.

De op één na grootste en op twee na oudste club (1962) telt 43 leden. Ook in ander opzicht een bijzondere club: in de lijst met gegevens per club wordt namelijk melding gemaakt van de *damesclub* (30 leden), die op de 1e woensdag van de maand tegelijk met de Past-rotariansclub bijeenkomt. De secretaresse van de damesclub wordt met naam en toenaam vermeld, maar haar naam noch die van haar partner komt in de ledenlijst voor.

Tijdstip bijeenkomsten Vrijwel alle clubs komen bijeen op dinsdag, woensdag of donderdag en de meeste leden willen kennelijk in de winter voor donker thuis zijn, want in ca. 80% van de gevallen komt men tussen 11.00 en 14.00 uur bijeen.

Reglementen Daaraan worden 18 bladzijden in kleine letters gewijd. Zoals gebruikelijk lijden deze paragrafen aan ingewikkelde en nauwelijks begrijpelijke teksten. Zo vinden wij in artikel 5 van de statuten de volgende tekst: "wanneer ten minste één tiende van het aantal leden, of tenminste tien leden als dat aantal minder is dan één tiende van het aantal leden ... enz."

Kort en krachtig geformuleerd daarentegen is artikel 3.1a over het beëindigen van het lidmaatschap: "... het lidmaatschap eindigt door opheffing van het lid". Ik stel mij daarvoor voor dat dr. Anton Geesink door het hoofdbestuur wordt langs gestuurd om het desbetreffende lid op te heffen en dat lid vervolgens, hangend aan Anton's gestrekte arm, buiten de deur te dumpen. Zo is het echter niet: het lid is de club.

Clubgegevens Opmerkelijk is de geweldige variatie in bestuursfunctionarissen: ik telde 17 verschillende soorten. Wij zijn de enige club die de functies penningmeester/ glazentikker en commissarissen lief en leed met 2-maandelijkse functiewisseling kent.

Alfabetische lijst Hoewel past-rotarians over het algemeen zijn opgegroeid in het achternamentijdperk laat het ledenboekje zien dat het voornamenritueel nu is geaccepteerd. Op grond daarvan kom ik tot de conclusie dat bij de 2137 voornamen slechts 5 duidelijke vrouwenamen zijn (Lia, Ria, Lisa, Carly en

Lous). Ooit kwam ze in een zee van mannen, nu komt onze Aly in een oceaan van mannen terecht.

CONCLUSIE Het is een zeer lezenswaardig boekje qua stijl, spelling en slordigheden net als Rotary een aardige afspiegeling op bovenmodaal niveau van onze samenleving, met dien verstande dat het prefeminale karakter van Rotary duidelijk zichtbaar is."

Chris heeft een impressie aan het papier toevertrouwd van zijn bezoek aan de Algemene Vergadering van de Federatie in 2008. Voor hem was het enerverend. Zijn bedoeling was niet dat dit gepubliceerd zou worden. Wij hebben het toch kunnen lospeuteren. Het was alweer een tijdje geleden. Daarom kan dit nu wel. Hij schreef op ludieke wijze:
"Woensdag 20 februari toog ik naar Nijkerk voor de algemene vergadering van de Federatie. Een gezelschap van ongeveer 150 grijsgekuifde heren en één dame, 'onze' mevrouw Aly Rook, vulden een zaal van Vergadercentrum De Schakel. Een enthousiaste voorzitter zat de vergadering voor. Jaarverslagen werden goedgekeurd, de contributie per lid per jaar werd met 50 eurocent verhoogd, er werden nieuwe bestuursleden benoemd en er werd verslag gedaan van de werkzaamheden van de commissie relatie Rotary - Past-rotarians. Met applaus werd de gedachte begroet om in 2009 de Federatiedag te houden in Lelystad. Met een lang verhaal werd de aanstaande Federatiedag in Zwolle onder de aandacht gebracht (er is natuurlijk geen mooiere stad op aarde dan Zwolle). Hoogtepunt van de vergadering was de presentatie van een notitie over de relatie tussen Rotary en Past Rotary. Commissievoorzitter Lodder deed 'zijn stinkende best' te vertellen dat er natuurlijk een relatie bestond tussen beide. We kwamen tenslotte allemaal uit een Rotaryclub, we waren toch terecht vertrokken om plaats te maken voor jonge leden en dus ... was enige erkenning door de Rotary wel gewenst. Nee dus, helemaal nee dus!! Rotarygouverneur, (volledig behangen met alle denkbare Rotaryparaferalia) maakte in zijn speech volstrekt duidelijk dat een relatie tussen de Rotary en Past-rotary natuurlijk niet de bedoeling was, nooit de bedoeling was geweest en ook nooit de opinie van Rotary Nederland zou kunnen zijn. Bah!! Rotary International had hem in Evanston verteld dat Rotarians zeer belangrijke mensen waren en zo

lang mogelijk moesten blijven en dat PAST-Rotarians helemaal niet in de Rotary-bijbel voorkomen. Ze moesten zich zelf maar redden. Zij, de stommelingen, hadden immers niet uit hoeven treden, want tot 85 jaar kon je lid blijven. Elke (min of meer belangrijke) functie in de postzegelclub, de bijenvereniging of het buurthuis gaf voldoende maatschappelijke legitimatie voor een langdurig lidmaatschap van je Rotaryclub tot op hoge ouderdom. Wat zaten wij hier in Nijkerk dan te zeuren? De voorbeelden bedenk ik - al schrijvende en me opwindende - natuurlijk zelf. De zaal klapte plichtmatig, leek gelaten en geslagen te reageren, maar nadat de – niet uit het veld geslagen – voorzitter de vergadering toch nog snel beëindigd had, ging de bar open. Naar verluide was het die namiddag en tot laat in de avond nog lang onrustig in het overigens zo rustige en goedmoedige Nijkerk.”

Chris heeft ook gelegenhedsgedichten geschreven. U moet zich voorstellen dat hij die zelf voordraagt midden onder en feestelijke gelegenheid. Bij het dansen worden de aanwezigen tot stilstaan gemaand en Chris draagt op het hoogtepunt van de avond zo'n gedicht voor. Hij leunt met de tekst op een gedicht van een bekende dichter en voegt er dan het zijne aan toe. Leuk bedacht! Eén gedicht hebben wij uitgekozen en hieronder opgenomen.

Vanavond hebben alle mannen
sterren op hun hoofd gespannen
kruizen op hun rug gedaan
en zijn naar 't bal masqué gegaan

Vanavond hebben alle vrouwen
jurken met versierde mouwen
zij dragen bloemen overal
en trippelen naar het carnaval

*Aly Rook geflankeerd
door Freerk de Boer
en Chris Leeuwe*

*Vanavond hebben wij toch allemaal als leden
De liefde voor deez' mooie club beleden
We vieren feest, we eten, drinken glazen wijn.
Wat is het prachtig PR-vriend dan wel vriendin te zijn*

(Vrij naar C.J. Kelk)

EEN ECHTE PRC? JAZEKER!

Toen wij contact opnamen met de secretaris om hem te berichten dat wij zijn past-rotariansclub wilden bezoeken, was hij in eerste instantie verheugd. Echter toen het tot hem doordrong dat wij zoveel mogelijk te weten wilden komen van zijn club, bond hij een beetje in. Hij gaf quasi-verontschuldigend aan dat het niet helemaal een standaard past-rotariansclub was, maar meer een soort van sociëteit, dus louter gezelligheid en vriendschap zouden wij aantreffen. Wij zeiden dat dit ons zeker niet zou weerhouden om te komen, integendeel zelfs.

In gesprek met het bestuur

Ruimschoots voor het afgesproken tijdstip zijn wij aanwezig op de locatie van de club. Daarvoor moesten wij niet in Maastricht zelf zijn, maar een stukje verderop in Kanne-Riemst, net over de grens met België. Vlakbij de Pietersberg in het prachtige Jekerdal. We treffen voorzitter Herman Frank aan in de zaal van de bijeenkomst, druk doende om de apparatuur voor de lezing die daar gehouden zal worden te installeren. Wanneer hij daar mee klaar is, gaan wij aan een tafeltje zitten en al gauw ontspint zich een gesprek over het doen en laten van Past Rotary. Hij vindt dat wij, eenmaal van het Rotaryhout gesneden, dat graag willen voortzetten in de Past. Maar hij oordeelt, dat dit wat te zwaar wordt ingezet door de gebruikelijke formulering dat de Rotarybeginselen en de Rotarygeest levend gehouden moeten worden. Aan de andere kant kan hij zich ook niet vinden in de andere gebruikelijke omschrijving, dat alles mag en niets meer hoeft. Samen vinden wij dat de waarheid ergens in het midden moet liggen. Hij voegt er nog aan toe dat nu in de Past de oude vertrouwde generatie van rotarians vertegenwoordigd is. Rotaryleden waren de burgemeester, de notaris en de directeuren van de bedrijven en specialisten van ziekenhuizen. Die zouden nu geen tijd hebben om lid te worden van een Rotaryclub. Dat schiep een aparte sfeer en gaf mogelijkheden. Nu is het meer: ieder voor zich. En scoren. Had je vroeger een ruimte nodig voor een project, dan kreeg je die voor een gulden. Dat gaat tegenwoordig niet meer. Er zijn teveel regels die dat in de weg staan. Samen met de old-boys voelt hij zich thuis in de Past Rotary.

Inmiddels zijn de twee andere gesprekspartners, nu oud-secretaris Harry Land en penningmeester Joost Hurman aangeschoven en kunnen wij onze voorbespreking houden. Enkele onderwerpen zullen wij hierbij aanstippen. Of de club statuten heeft of reglementen? Nee, daar hebben de leden nooit behoefte aan gehad. Verslagen worden er niet gemaakt van de bijeenkomsten. De voorzitter heeft daar een goed argument voor. De club vertoont een geweldig hoge attendance van 80 procent. Bijna iedereen is er altijd.

Het clubbestuur

Er is nog iets, dat niet geregeld hoeft te worden: verplichte periodieke bestuurswisseling. Het bestuur blijft aan zolang de bestuursleden dat zelf willen. Blijft er dan niets anders over dan een sociëteit? Nee hoor, want dan gaan we het hebben over de interessante lezingen die er met regelmaat worden gehouden, nee, niet elke week. En de leuke excursies, vaak met de dames. Zo gaan ze binnenkort naar een McDonald's toe, waar

de manager een lezing zal houden over het geheim van de succesformule van dat concern.

Als wij vragen naar het ledenbeleid, valt ons op dat dit op een zeer zorgvuldige wijze gebeurt. Heel goed wordt gekeken of iemand die lid wil worden ook in de club past. Een aantal leden van deze club is nog altijd lid van een Rotaryclub in Maastricht. Dus kennen zij degene uit de betrokken Rotaryclub die lid wil worden. Er is animo genoeg wat dat betreft. Maar de club moet niet te groot worden, mede ook omdat ze graag aan dezelfde tafel willen zitten en die vult nu de hele lengte van de zaal. Gelukkig is er nóg een Past-rotariansclub in Maastricht waar Rotaryleden ook naar toe kunnen gaan.

Als wij vragen naar de gevoelens van de club jegens de Federatie, dan wordt gezegd dat het goed is dat de Federatie er is om de gemeenschappelijke belangen van de Past-rotariansclubs te behartigen en de contacten te onderhouden met Rotary Nederland. Wel voelen zij zich wel ver weg uit het centrum van ons land. Het is vaak net of zij er niet bij horen.

Wij brengen daartegenin dat juist daarom de Federatie als verbindende factor zijn nut kan hebben. Maar ja, om aan de Federatiedag deel te nemen of naar de jaarlijkse vergadering te gaan, daar moeten de Maastrichtenaren wel lange reizen voor maken. Dus blijven ze maar voornamelijk op zichzelf. En dan moet je het zo gezellig mogelijk maken. Dat doen ze dan ook in Maastricht en omstreken. Dat is aan hen wel toevertrouwd.

Aan de borrel

Gelukkig wordt de borrel overwegend staande gehouden, zodat wij gemakkelijk in contact kunnen komen met de leden. Wij proberen de echte Maastrichtenaren eruit te halen, maar dat lukt niet. De voorzitter wijst ze ons aan. Eén van hen, Paul Bronzwaer, docent Frans, heeft diverse boeken op zijn naam staan over de Tweede Wereldoorlog. Iemand anders, André van Dijk, maar geen geboren Maastrichtenaar, docent Nederlands, weet veel over de geschiedenis van de kerken in Maastricht. Hij biedt aan ons rond te leiden. Jo Savelkoul lijkt ons wel iemand van hier. Waar kennen wij die naam ook alweer van? Hij helpt ons. Die naam was verbonden aan een vroegere maker van tropenkleding uit onze koloniale tijd. Maar hij had een andere tak van sport bedreven in zijn werkzame leven. Zo praten wij maar door en - zoals altijd - gaat de tijd van de borrel te vlug voorbij om met meer leden kennis te maken.

Aan tafel

De voorzitter opent de lunch met de gebruikelijke woorden van welkom. Hij doet de huishoudelijke mededelingen. De stand van zaken van de zieken wordt besproken. Naam en toenaam van een adspirant-lid komt ter tafel. De voorzitter weet zijn verhaaltje ongemerkt te laten overgaan in het vertellen van een mop, waarop de aanwezigen in de lach schieten. Dat leek ons niets voor de voorzitter, die op ons een zeer gedistingeerde indruk had gemaakt. Wij waren er niet op voorbereid. Onze buurman verzekerde ons dat de voorzitter daar zelfs een gewoonte van had gemaakt. Wij vragen aan onze buurman waarom de club niet in Maastricht vergadert. Trouwens de andere Past-rotariansclub in Maastricht vergadert op dezelfde locatie, hadden wij gezien in het Ledenboekje. Dat blijkt voornamelijk aan de parkeerproblemen te liggen in de stad. En, het is hier een meer dan mooie locatie, zo idyllisch

gelegen in het fraaie landschap. Het eten is goed en de prijs daarvoor is laag.

Grappig is het volgende verhaal. De andere club vergadert op dezelfde dag en op hetzelfde tijdstip, maar altijd op de andere twee weken van de maand Zoals te begrijpen valt, worden ouderen wat meer vergeetachtig, waar ze vaak handig mee kunnen omgaan. Er zijn namelijk past-rotarians die daarom lid zijn van beide clubs. Zo kunnen zij vier keer per maand naar Kanne-Riemst afreizen. Ze zien dan wel welke club er vergadert. Bovendien

levert dat een extra uitje op. Die truc gaat nu echter niet meer op, omdat de andere club sinds kort is verhuisd naar een nieuw adres.

Frits Fokke houdt een verhaal over de econoom Thomas Piketty uit Frankrijk. Het gaat over economische ongelijkheid. Denk aan het oude Nederlandse gezegde: "als je voor een dubbelkje geboren bent ...". De econoom schreef in 2013 het boek *Le Capital au XXIe Siècle*. Het gaat over de ongelijke verdeling van de rijkdom op aarde. Of dat rechtvaardig is en zo nee, wat daaraan te doen is. Uiteindelijk gaat het er ook om, dat het volgens hem gevaarlijk is om aan die ongelijkheid niets te doen. Wij zouden tegen opstanden van de armen tegen de rijken oplopen. Een actueel onderwerp. Dat boek werd een bestseller. Premier Hollande baseerde zijn economische politiek daarop. Het boek werd in 2014 in het Engels vertaald en veroorzaakte in Amerika grote opschudding. De maatregel die Piketty aan de hand doet om de ongelijkheid op te heffen is het verhogen van de belastingen op vermogen en inkomen tot wel 80%. Linkse ideeën dus. Natuurlijk ontlokt dit verhaal reacties uit de zaal. De leden, niet de armsten, buitelen over elkaar heen om kritiek te mogen leveren. Is er een nieuwe Karl Marx verschenen in de persoon van Thomas Piketty? Rijken kunnen ook veel goeds doen, kijk naar wat Bill Gates doet. Veel indruk maakt een schier eindeloos betoog van de oud-belastinginspecteur Kees Holtslag. Natuurlijk betreft hij de belastingheffing daarbij. Wat is er in de loop van de geschiedenis niet aan belasting geheven en wat heeft het

opgeleverd? Allengs raakt hij ogenschijnlijk de draad kwijt. De voorzitter vraagt hem af te ronden. Het enige wat hij tot groot vermaak van de anderen dan nog wil zeggen is, dat het altijd weer uitloopt in de wereld op 'brood en spelen'. Een goed moment voor de voorzitter om de discussie te beëindigen, met dank aan de spreker en aan iedereen die aan de discussie heeft meegedaan..

Besluit

Ook een goed moment om hiermee het verslag van het bezoek aan deze club af te sluiten. Wij zijn vriendelijk ontvangen, goed onthaald met een degelijke Belgische lunch. Onze indruk: een club, waarvan de leden het fijn en waardevol vinden met elkaar om te gaan en dat beslist zo willen houden. Eten aan één tafel benadrukt de verbondenheid met elkaar. Een ware Past-rotariansclub dus!

PRC Midden Zeeland

WAKKERE ZEEUWEN

Als wij veel te vroeg aankomen in het etablissement waarin de club vergadert, worden wij allervriendelijkst ontvangen door de gastvrouw. Zij wist van onze komst en had de opdracht gekregen om ons van koffie te voorzien. Zij knoopte er een belangstellend praatje aan vast. In de ruimte waar wij binnen kwamen is een ongelooflijk lawaai van een bus luid pratende dames. "Toch geen innerwheesters?" vragen wij ons af, want die vergaderen hier ook wel eens. Wij worden de hoek om geloodst naar een zijzaaltje, waar de voorbespreking zal plaatsvinden met het ontvangstcomité.

De voorbespreking

Al gauw komen de heren binnen en zitten wij met een man of acht om de tafel.

Wat was er vooraf gegaan? Heel wat. Wij ontmoetten de voorzitter en de secretaris op de laatste vergadering van de Federatie. Wij waren nog op zoek naar een tweede club in Zeeland om te bezoeken. Zij voelden zich meteen aangesproken. Wat wij al gauw merkten in ons gesprek, dat zij het niet zo hadden op archieven. De club bestaat nog niet zo lang (opgericht in 1994); moet je dan al over geschiedenis

gaan spreken, laat staan over belangrijke wapenfeiten of gebeurtenissen? Nee, zij gaven er de voorkeur aan om ons te ontvangen en daarbij te praten over hun geweldige club. Hoe doe je dat, vroegen wij ons af. Daar wist de secretaris wel raad mee. Hij had de vragenlijst bekeken, die wij bij elk clubbezoek hanteren. Daarin staan vragen over de geschiedenis van de

De bespreking vooraf

club, de contacten met andere clubs, het programma, de website, ledenbeleid en belangstelling voor de Federatie. Hij formeerde een groepje van zijn leden, die ieder een onderwerp bij de kop zouden nemen uit onze vragenlijst. We zitten genoeglijk bij elkaar.

Als eerste start het prominente lid van de club, Lau de Wit, oud-voorzitter van de Federatie. Hij blijkt, eigenlijk onbedoeld, de aanstichter te zijn geweest om de club op te richten. Hij was gouverneur van Rotary, belast met de contacten met het Past-rotarygebeuren. Hij hield bij zijn bezoek aan Rotaryclub Goes, zijn eigen club, een min of meer voorlichtend verhaal over Past Rotary. Zo aanstekelijk, als hij kon praten, zo bracht hij zowaar een aantal leden van de betrokken Rotaryclub op het idee om een Past-rotariansclub op te richten. Lau wilde daar niet onmiddellijk aan mee doen; hij was per slot van rekening nog gouverneur van Rotary. "Ik doe mee als ik gouverneur af ben," gaf hij te kennen. Zo is het dan gebeurd dat de Past-rotariansclub Midden-Zeeland al snel werd opgericht.

Lieuwe Provoost vult het verhaal van Lau aan met een resumé van het wel en wee van de club. Drie leden zijn nu nog over van de eerste leden van de club. Zeventien daarvan zijn overleden en 8 zijn uitgetreden. Gelukkig zijn er met een regelmaat van twee á drie per jaar weer nieuwe leden tot de club toegetreden. De gemiddelde leeftijd blijkt 76 jaar te zijn. Werd de club aanvankelijk gevoed door uitsluitend leden van de Rotaryclub Goes, later kwamen er in één keer 6 leden van de Rotaryclub Goes-Reimerswaal de club versterken. De heren vinden het uit ervaring van het grootste belang dat hun club

niet alleen gevoed wordt door de Rotaryclub Goes, maar ook door leden van andere clubs. Die brengen weer nieuw leven en elan in de club, zo hebben zij ervaren. Als je het van aanwas uit één club moet hebben, dan betekent dat geheid een sterfhuisconstructie.

Een mooie gewoonte van de club is om als het even kan elke vijfde dinsdag van een maand, dus zo'n vier keer per jaar, een programma met de partners van de leden en de weduwen van overleden leden te organiseren. Ook weduwen van overleden Rotaryleden uit de clubs in Goes en zelfs ook weduwen van andere Rotaryleden, die dat maar willen, zijn welkom. Hoe dat zo komt, weten zij niet, maar voorzitter Hans Stam wil benadrukken dat er in de club altijd een leuke sfeer heerst, hetgeen volgens hem ook door anderen is opgemerkt. Dat gaan wij zo aanstonds meemaken. Eerst gaan wij met elkaar verder met ons programma. Nu blijkt Kees van der Maas aan de beurt te zijn. Hij is programmacommissaris. Hij schetst wat hij de club elk jaar voorschotelt. Wij hadden al inzage gekregen in het programma van het vorige clubjaar. Wij kunnen niet anders zeggen, dat het een buitengewoon gevarieerd en interessant programma is geweest. Zowel sprekers van buiten als uit de club zelf. Uitstapjes, bedrijfsbezoeken. Ook discussies over heikele onderwerpen werden niet geschuwd. Er zal geen enkele reden geweest zijn geweest voor iemand om bij een bijeenkomst in te dutten. In dit verband wil Lieuwe sterk benadrukken, dat een goed programma sfeerbepalend is voor deze club, eigenlijk voor elke club. Het werk van Kees wordt dan ook uitermate gewaardeerd.

Uit het programmaoverzicht merken wij op dat de club jaarlijks een meeting heeft met PRC West Brabant. Leden van die club (althans de toen nog voormalige club Roosendaal) waren te gast bij de installatie en daar zijn blijvende contacten uit ontstaan. Bestuurlijk zijn er ook contacten met andere Zeeuwse clubs. Nu we het toch over contacten naar buiten hebben, vragen wij hoe de club tegen het werk van Federatie aankijkt. Het nieuwe lid van de club Peter Lengkeek vraagt zich af wat nu het speciale nut van de Federatie is. "Zouden wij niet zonder die Federatie kunnen functioneren?" oppert hij. De anderen begrijpen de scepsis van Peter, maar komen toch met een aantal argumenten ten faveure van de Federatie. De slotsom is wat Peter betreft, dat hij met de gecorrigeerde

uitspraak komt, dat hij bereid is 'neutraal' tegenover de Federatie te staan. Het bezoeken van de Federatiedagen gebeurt wel eens. Het uitstapje naar Stadskanaal wordt als te ver weg aangemerkt.

Jaap van der Kamp vertelt over zijn werkzaamheden als secretaris. Hij produceert een mooie Nieuwsbrief. Hij wil een goed gebruik gaan maken van de website van de Federatie. Hij is bezig om een nieuwe opzet te maken. Het archief wil hij digitaliseren. Een actieve man, lijkt ons. Alleen al hoe hij deze vergadering heeft voorbereid, verdient alle lof. Wij hebben tijd over. Die gebruiken wij om wat te discussiëren en te filosoferen over Past Rotary. Het blijkt dat wij allen ons afvragen, of er genoeg aanwas blijft komen vanuit de Rotary. Het is de vraag of de nieuwe Rotarians nog zo lang lid blijven dat zij pas op hogere leeftijd het welletjes gaan vinden, zoals dat bij ons het geval was. De nieuwe rotarians zijn anders ingesteld dan wij vroeger. Zij leven ook onder andere omstandigheden. Zij veranderen veel vaker van baan, waardoor zij noodgedwongen hun club moeten verlaten. Zij houden het ook gauwer voor gezien bij Rotary. Ontstaat er wel een oude garde bij Rotary, zoals dat bij ons het geval was? Van leden die jaren met elkaar opgetrokken hebben en met elkaar overgaan naar de Past? Met deze verontrustende gedachte gaan wij naar beneden.

De clubbijeenkoms

De clubruimte bevindt in het souterrain van het etablissement, dat heel toepasselijk voor de streek De Caisson heet. We kunnen spreken over de 'ondergrondse', al kunnen de activiteiten uiteraard wel het daglicht verdragen. Wij komen al gauw in gesprek met binnendruppelende heren, deels gekleed in colbert, deels in trui. Zo te zien, zijn er voor ons echte Zeeuwen bij. Wij vragen er naar. Sommige zijn er geboren en getogen. Wij menen dat te zien aan onverzettelijk ogende koppen. Iets van 'luctor et emergo'. Soms hebben wij het goed, maar soms ook niet. Iemand bekent een halve Zeeuw te zijn. Ook de familie van één van ons schijnt uit Zeeland te komen. Maar de naam Hendriks zegt ze niets; wel de familienaam Hendriksen. De heren zijn trots op hun club. Ze beleven er veel genoeg aan, de sfeer is informeel en het programma is prima. Ze kunnen ook conservatief zijn. Wij spraken één van de leden, die tot het groepje van zes leden

behoorde, dat van de RC Goes Reimerswaal was overgekomen. Net toen zij uit die club gingen, traden daar de eerste vrouwen toe. "Heel toevallig," zei de betrokkene. Later fluistert iemand anders ons in het oor, dat het niet zo toevallig was.

De lezing wordt gehouden door een bedrijfs- en duikerarts uit Vlissingen. Hij spreekt over wat duiken en duikwerk precies met een mens doet. Hij is al jaren werkzaam in het wereldje van scheepsbergers, caissonduikers en tunnelbouwers.

Recent zijn er ongelukken geweest met dodelijke afloop.

Zijn verhaal over de gang van zaken bij de aanleg van de Westerscheldetunnel maakt de meeste indruk. Die tunnel ligt zo diep, dat duikers telkens uren nodig hadden om geleidelijk weer naar boven te komen. Daarom bleven zij tot drie weken in een soort ruimtevaartuig onder water. Hij laat daar beelden

van zien. We staan versteld over de vele techniek die daarbij aan te pas komt.

De voorzitter houdt ook zijn praatje. Er komt een nieuw 'smoelenboek'. Dit is volgens hem nodig, omdat de leden niet meer herkenbaar waren uit het bestaande smoelenboek. De haren zijn nog grijzer geworden en de koppen kaler. Na afloop van de bijeenkomst worden de leden uitgenodigd om te poseren

De gesprekken aan tafel

bij de foto van de club. Ook heeft de voorzitter het over de actuele politiek. Volgens onze minister van financiën moet om de economie op gang te brengen 'het geld rollen'. Spreekt dat de zuinige Zeeuwen wel aan? Wij horen geen reacties. Weer fluistert iemand iets in ons in het oor. Hij zegt dat dit vooral op de Zeeuwen slaat. Ze barsten van het geld, want ze hebben in de loop van jaren driftig gespaard. Wij moeten van de tafelgenoten in het verslag melden, dat het eten goed was. Dat willen wij graag bevestigen. Een *warme lunch*, dat hebben wel nog niet meegemaakt bij andere clubs.

Tenslotte bedankt de voorzitter de spreker en ons voor onze komst. Hij noemt ons bij vergissing bij de achternaam Hendriksen. Zou hij toch in ons een 'Zeeuwen' zien? Wij voelen ons gevlid.

GESPREKKEN AAN TAFEL

Met het bestuur

Het centrum van Stadskanaal doet grootstedelijk aan. Ruime wegen en plantsoenen met een royaal winkelgebied. In het midden torent een hotel boven alles uit. Daarin resideren de past-rotarians. Binnengekomen stuiten wij op secretaris Eint Ockels. Hij is aan de vroege kant om ons op te vangen. Wij kunnen meteen naar boven naar de zevende verdieping om alvast een praatje te maken. Als daarna de voorzitter Hans Dijkstra en de penningmeester Johan Visscher zijn gearriveerd kunnen wij beginnen met onze voorbespreking.

Al gauw gaat het gesprek over de statuten en het reglement van de club. Wat dat betreft wringt het bij de clubleden. Het is eigenlijk niet praktisch vinden de bestuursleden, dat clubjaar van juli tot juli. Je moet dan elk jaar rond 1 juli de bestuursoverdracht houden en dan zijn al zoveel leden op vakantie. Waarom niet een clubjaar van januari tot januari? In de wintermaanden zijn de leden wel thuis. Het bestuur is van plan om dit voor de club op informele wijze door te voeren. Maar daar moet nog over gepraat worden. Eén bestuurslid zal binnenkort deel gaan uitmaken van het Federatiebestuur. Hij zal het daar aan de orde stellen. Dan moeten de statuten van de Federatie opnieuw gewijzigd worden en dat is dit jaar net gebeurd. Het actuele probleem bij de club is dat de aanstaande voorzitter in de zomer zich altijd buitenslands bevindt. Afgesproken is dat de 'oude' voorzitter aanblijft tot de nieuwe voorzitter in oktober weer in het land is.

Hoe gaat het met de club? En hoe zijn de bijeenkomsten? De leden hebben ervoor gekozen om niet bij elke bijeenkomst een spreker uit te nodigen. In plaats daarvan houden ze een uitgebreide rondvraag. Meestal loopt de bijeenkomst dan gigantisch uit. Die Groningers zouden binnenvetters zijn, maar als ze eenmaal gaan praten dan hebben ze kennelijk veel in te halen, denken wij. Leuk is, dat de club van tijd tot tijd een bijeenkomst houdt samen met de naburige club Veendam. Zo verbreed je de blik. Verder gaan de leden diverse keren per jaar op pad om een bedrijf of museum te bezoeken, al of niet met de partners. Ook zagen wij in de jaarverslagen dat ze in de

Drentse Aa naar forellen hebben gevist; zij zagen kennelijk ook niet op tegen een kookcursus.

Een bijzondere gebeurtenis was dat vijf leden van Rotaryclub Stadskanaal tussentijds tegelijk toetraden tot de club. Dat was hard nodig omdat het ledental van de club door overlijden van leden bedenkelijk laag was geworden. Dat is in goede verstandhouding tussen beide clubs gegaan. Ook was dat het geval bij de oprichting van de club, toen 15 Rotaryleden overgingen. Nee, ze kozen niet voor het dubbellidmaatschap. Ook weer iets voor de Groningers. Weg is weg! Maar niet uit het hart, begrijpen wij, want de contacten met de Rotaryclub in Stadskanaal zijn opperbest.

Hoe zit het met het Federatiegevoel bij deze club? Dit is een steeds terugkerende vraag bij de clubbezoeken om dit telkens bij de clubbezoeken te vragen. Daar krijgen wij een positief antwoord op. Nee, warmtegevoelens jegens de Federatie, dat konden de leden niet opbrengen, totdat zij op zich namen om de Federatiedag 2013 te organiseren. De goede contacten met het Federatiebestuur en de inspanningen die de leden en hun

De kring van leden om de tafel

partners zich hebben getroost om de Federatiedag tot een succes te maken, hebben veel ten goede teweeg gebracht. Ze zijn vooral elkaar, maar ook de Federatie, meer gaan waarderen. Trouwens over die dag raken de heren niet uitgepraat. Goed was het om de activiteiten van zo'n dag centraal te houden, vindt het bestuur. In het hotel konden de gasten onder dak en in het daarnaast gelegen theater werden ze ontvangen en het diner kon daar ook plaatsvinden. Verder hebben de deelnemers kunnen vaststellen dat de interessante regio van Stadskanaal hen aangenaam kon verrassen.

Met de leden

Als het dan tijd is voor de clubbijeenkomst gaan we met de lift weer naar beneden. We kunnen nu kennismaken met de aanwezige leden. De borrel wordt al lang niet meer staande gehouden. De leden komen allemaal rond één grote tafel zitten. Het punt is wel: als je eenmaal zit, kun je eigenlijk

alleen met je buurmannen praten. De anderen zitten te ver weg. Maar eigenlijk ook niet erg. Je hebt dan de gelegenheid om de onderwerpen van de gesprekken wat verder uit te diepen. Zo vergaat het ons ook. Als je dan hoort dat degene die naast je zit eigenlijk een rasechte Amsterdammer is, dan pas je verder wel op om niet alle aanwezigen als Groningers over één kam te scheren. Hoewel, als je ergens lang woont, ga je vanzelf de gewoonten van de mensen uit je omgeving aannemen denken wij. Toch wel treffend is, als hij later op de avond bij de Rondvraag nogal ongezouten zijn mening geeft, hij zich meteen daarna wat dat betreft verontschuldigt voor zijn afkomst. Als we dan zo'n tijdje hebben zitten praten is het moment aangebroken dat de beroemde *rondvraag* gaat beginnen. Maar wat wil het geval? Niemand vraagt belet om het woord te voeren. Wij kunnen niets anders bedenken, dan dat de heren beschroomd zijn door onze aanwezigheid. Waarom zou je die mensen uit Utrecht en Mijdrecht confronteren met je gedachtenroerselen uit het Groningerland? Zou dat het zijn? Het bestuur is ten einde raad. De penningmeester komt naar ons toe. Of wij bereid zijn wat wij vooraf met het bestuur hebben besproken nog eens door te nemen met de aanwezigen? Dan kunnen de leden nog daar hun commentaar op geven. Wij denken na, we willen dit wel doen, maar we hebben toch een ander idee.

We stellen voor om de rollen om te draaien. Dus vragen wij aan de aanwezigen om te vertellen hoe door hen persoonlijk Past Rotary wordt beleefd. Er wordt al de kant op van één van de aanwezigen gekeken. Hij begrijpt wat hem te doen staat. Met vuur vertelt hij van zijn overgang samen met 4 andere leden van de Rotaryclub naar de Past-rotariansclub toen de laatste te klein dreigde te worden. Terwijl ze er eigenlijk nog niet aan toe waren en nog niet konden bevroeden of het wel zou bevallen bij de past-rotarians. Het bleek dat ze in een "warm nest" waren beland. Zoveel hartelijkheid, plezier en betrokkenheid. Oude vrienden weer ontmoet. Geen moment spijt heeft hij van de overstap. Iemand anders brengt de organisatie van de Federatiedag in herinnering. Die had de band tussen de leden verstevigd. Deze positieve geluiden vingen wij ook al op bij het bestuur.

Eén lid verklaart blij te zijn met het Programma van de club. Wel zou hij liever willen dat er bij elke bijeenkomst

toch een spreker is. Het is juist het aardige en nuttige van de bijeenkomsten van de Past-rotariansclub dat je door de sprekers op de hoogte wordt gehouden van nieuwe ontwikkelingen in de wereld of bijzondere aspecten van het leven. Als je alleen met elkaar gaat praten, dan kom je daar niet verder mee. Ook de excursies en andere activiteiten 'buitenshuis' slaat hij hoog aan. Al ga je maar naar een busmuseum, zoals laatst is gebeurd. Het lag bijna om de hoek: in Sappemeer. Je zou denken, wat is daar nu aan. Het tegendeel was waar. Een vraagsteller wil weten of wij ook vrouwen hebben ontmoet bij onze clubbezoeken. Dat hebben wij. Wij kunnen hem verzekeren, dat wij bij één club een dame hebben ontmoet, die de spil was waar club om draaide. Als ze dat horen, worden de aanwezigen enthousiast, wat ze blijkbaar tot nu nog niet waren en uiten om het hardst hun verlangen naar ook zulke dames in de club.

Er is ook tijd voor de gebruikelijke vrolijkheid en zelfspot. Er zijn twee leden die een drankje aanbieden ter gelegenheid van hun verjaardagen. De eerste zegt dat hij er niet onderuit kan. Hij had het hier stil willen houden, maar het was toch uitgelekt. De tweede gaat nog een stapje verder. Hij had thuis dezelfde intentie als zijn medejarige hier, maar evengoed zat 's avonds zijn huis vol feestvierders. Er blijkt nog iemand jarig te zijn geweest, maar drie drankjes voor het eten is teveel van het goede volgens het bestuur. Hij moet de volgende keer maar trakteren. Natuurlijk komt dan de typisch Past Rotary-lol op de proppen. Iemand vraagt namelijk bezorgd of de jarige dat wel onthouden kan. De secretaris doet er nog een schepje bovenop door te verklaren dat hij het voor de zekerheid genoteerd heeft. De betrokkene laat het goedmoedig over zich heen komen. Dit is meteen de afsluiting van de Rondvraag, die dus toch een succes is geworden. Ja, die Groningers zijn toch uit de tent te lokken.

De maaltijd smaakt voortreffelijk. Het toetje bestaat zelfs uit een grand dessert. "Dat is niet altijd het geval", zegt de voorzitter bijna verontschuldigend over zoveel luxe. De ober komt het ons uitleggen. Een stagiaire heeft dat moeten maken. Het pronkstuk is een taart getooid met het Past Rotary-logo. De maakster van de taart heeft Past Rotary vleugels gegeven door onze organisatie met Past Rotary International aan te duiden. Zover is het nog niet. De marsepein heeft een

enge kleur blauw, maar blijkt goed eetbaar. Vervolgens wordt de stagiaire opgeroepen en als ze even later verschijnt wordt ze door de aanwezigen toegejuicht.

De taart met het Past Rotary logo.

Aan tafel bij het bestuur zit iemand, van wie de voorzitter zegt dat hij de grote man van de organisatie van de Federatiedag is geweest. Als reactie daarop maakt de betrokkene, bescheiden als hij is, een wegwerpgebaar. Hij voegt daaraan de simpele woorden toe: "Dat is geweest". Hij is kennelijk al weer met andere dingen bezig. Het wordt geanimeerd aan de bestuurstafel als de heren moppen gaan tappen. Toch

aan het schrijven, hebben wij de onderwerpen daarvan genoteerd. Maar achteraf slagen wij er niet meer in om ze te reconstrueren. Er zat een pastoors mop bij. Bij het einde van de maaltijd neemt iemand van onze tafel, een achtenswaardige oud-notaris, tot onze verbazing enige overgebleven stukken van het dessert mee. "Voor mijn moeder." zegt hij. "Ik ga toch zo dadelijk bij haar op bezoek." Wij zijn ontroerd.

Aan de bestuurstafel

Dan is het tijd van afscheid nemen en klaarmaken voor de reis terug. Daar willen wij een gebeurtenis bij betrekken, die daarna plaatsvond bij de ingang van het naast het hotel gelegen Stadstheater. Het loopt daar storm. Wij vragen wat hen trekt om daar heen te gaan. Wij horen dat

zij voor de blind date komen. Binnen vragen wij bij de kassa wat er te doen is. "Blind date" wil zeggen, vernemen wij, dat theaterbezoekers tevoren niet weten wat zij voorgeschoteld krijgen. Zo voelden wij ons ook, toen wij naar binnen gingen bij de club. Wij wisten ook niet precies wat ons te wachten stond. Spanning was er ook zoals altijd, of wij wel een aardige reportage zouden kunnen maken van het clubbezoek. Wij kwamen bij onze blind date van vanavond, en we zijn weer vertrokken met het gevoel nieuwe vrienden gemaakt te hebben. Dat overkwam ons niet alleen hier in Stadskanaal, maar bij elke club die wij bezochten.

TEVREDEN OPRICHTERS

Van Bert Schnabel ontvingen wij een door hem opgesteld bericht over het ontstaan van zijn club 't Sticht. Daarnaast kregen wij van hem de informatie dat de club over diverse ordners beschikt waarin het archief is opgeborgen. De club is opgericht in 2003 en bestaat dus nog niet zo heel lang. Maar er kan natuurlijk van alles gebeurd zijn wat de moeite waard is om te vermelden. Om er een beetje in te komen nemen wij zijn bericht, enigszins verkort, op.

Geschiedenis

De Club van Past Rotarians 't Sticht is tot stand gekomen nadat initiatiefnemers Hendrik van Empel en Bert Schnabel behoefte hadden hun veeljarig Rotary lidmaatschap om te zetten in een omgeving, meer gericht op gezelligheid en om elkaar zonder de verplichtingen van een serviceclub te blijven ontmoeten. Mede het gevolg van het feit dat betrokkenen hun arbeid achter zich hadden gelaten, waarmee hun maatschappelijke betrokkenheid van een andere orde werd. Van de 16 genodigden werd in de Paardenstal van het Wapen van Sandenburg met 12 daarvan verder gesproken en uit enkele mogelijkheden gekozen voor een Past-rotariansclub. Unaniem werd overeenstemming bereikt deze richting in te slaan, als voortzetting van en in vervolg op de beginselen die ons binnen Rotary zo veel jaren hadden verenigd. In onze regio, de Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede, de clubgebieden voortkomend uit moeder Doorn, bestond al een Past-rotariansclub, genaamd Heuvelrug. Aangezien in het algemeen binnen de Past-rotariansclubs een maximum ledental gehanteerd wordt van 30 – aldus Bert Schnabel – en de Past-rotariansclub Heuvelrug al enige tijd op dit ledental zat, werden wij het eens de oprichting van een nieuwe club verder te onderzoeken en zochten wij contact met de Federatie. En zo werd besloten verder te gaan om op 3 oktober 2002 met genoemde 12 leden van start te gaan als Past-rotariansclub 't Sticht in oprichting met als eerste plaats van samenkomst het restaurant met de toepasselijke naam De Notabelen. Op 2 oktober 2003 werd onze club officieel geïnstalleerd door de toenmalige voorzitter van de Federatie, Lau de Jong, in aanwezigheid van onze Anns en

leden van enkele gastclubs uit de omgeving. Kandidaten kwamen hoofdzakelijk uit de Rotaryclubs Driebergen-Rijsenburg en Doorn. In beginsel hebben wij een evenwichtige ledenopbouw nagestreefd tussen (oud-)leden van de clubs uit de regio. In de loop der tijd hebben zich ook Rotaryleden gemeld die door verhuizing in onze regio kwamen wonen. De doelstelling van 30 leden werd, eerder dan verwacht, binnen 3 jaar bereikt. Als motto introduceerden wij: "Alles mag, niets hoeft".

Bij de clubbijeenkomst

Het is vandaag donderdag 18 oktober tegen 12 uur in de middag. Tijd voor de leden van PRC 't Sticht om zich te verzamelen in de uitspanning restaurant d'Arthuizen in Leersum. Wij hebben ons laten uitnodigen om ook op de bijeenkomst aanwezig te zijn, voordat wij met de oprichters in gesprek gaan. Graag zouden wij wel eens willen weten hoe het de club sinds de oprichting vergaan is. En ook: hoe gaat het nu? Volgens ons moet het een goede club zijn getuige het flinke aantal van 30 leden. Dat is het ook, merken wij. De ruimte waarin de bijeenkomst plaatsvindt is een stemmige zaal. Bijna van hoek tot hoek staat een grote tafel dwars door de ruimte, waaraan zo aanstonds de maaltijd wordt gebruikt. Er is nog genoeg ruimte over in de zaal om met elkaar te borrelen. De leden zijn netjes gekleed in blazers en tweedcolberts. Van een zekere voornaamheid is wel sprake. Eén van de leden, Hendrik de Cock, is bijzonder uitgedost. Hij zal zo dadelijk spreken over de jacht en hij heeft onder meer een kniebroek aan met kleurige kousen voorzien van flossen. De gesprekken gaan over het leven van alledag. De sfeer is kameraadschappelijk en opgeruimd. De lezing is heel goed. De spreker is van jongs af aan vertrouwd geweest met de jacht. Het is een onderdeel van zijn leven geworden. Hij vertelt over vroeger en nu. Vroeger was de beleving van de jacht meer verbonden met de boerenbevolking, waarbij ieder zijn plaats wist. Nu is er veel kritiek op de jacht, waarop de jagersvereniging niet voldoende ingespeeld heeft. Bij de discussie komt natuurlijk de vraag naar voren, hoe de jager het beleeft als hij een dier doodschiet. En ook, hoe mensen ertoe komen om te jagen; wat beweegt ze? Het blijkt dat noch de spreker, noch de toehoorders hier een pasklaar antwoord op hebben. Diverse aanwezigen spuien hun meningen en de discussie is levendig. Boeiend is het om van de spreker

te horen, hoe verknocht hij is aan zijn liefhebberij en wat hij zoal meegemaakt heeft bij de jacht. Aandoenlijk is het om te vernemen dat hij moet toegeven, dat hij ook wel eens, meer dan vroeger, twijfelt. Misschien worden wij als ouderen wat sentimenteler, geeft hij toe.

Op de bijeenkomst komen we Wim Siemens tegen, oud-gouverneur van district 159 (1987/88) en oud-Federatievoorzitter (1995/96): 91 jaar. Een kwieke man: hij is op de fiets is gekomen.

In gesprek met oprichters

In gesprek met de oprichters

Na afloop van de bijeenkomst raken wij nog even in gesprek met de twee initiatiefnemers van de oprichting van de club. Of de club iets heeft waarvan deze zich zou onderscheiden van andere clubs? Zij pijnigen zich hun hoofden hierover, maar ze kunnen niet iets speciaals te berde brengen. Hun club is er één als zoveel andere clubs, maar het is in elk geval een bloeiende club. Speciaal voor deze gelegenheid heeft Hendrik van Empel

de federatiedas omgedaan. Deze das kon je als club bestellen bij PRC's-Gravenhage ter gelegenheid van het lustrum van die club in 2013. De das ziet er fraai uit met veel logo's van de Federatie erop. Alleen onderaan in de punt staat de naam van de club 's-Gravenhage vermeld. "Maar dat valt niet op omdat dat gedeelte van das onder het knooppje van het colbert zit of aan tafel onder het tafelblad verdwijnt," vindt Hendrik.

Wij lopen met hen het vragenlijstje door, dat wij gewend zijn om de clubs voor te leggen als wij op bezoek komen. Daar komen een paar puntjes uit naar voren. De club heeft heuse statuten en een reglement. Wat wil je ook, als je drie oud-notarissen in de club hebt. Elk jaar wordt van voorzitter gewisseld. Voordat hij dat wordt, is hij een jaar programmacommissaris. De bijeenkomsten hebben afwisselend een spreker en geen spreker, met dien verstande dat bij laatstbedoelde bijeenkomsten iemand uit de club een kort verhaaltje houdt of een discussiepunt naar voren brengt. Als er een vijfde dinsdag in een maand is gaan leden ergens heen met de partners. Op de vraag over de naamgeving

van de club horen wij dat indertijd is gekozen uit een rijtje mogelijke namen. Met Sticht wordt wel een erg ruim gebied aangegeven. Het omvat eigenlijk de hele provincie Utrecht. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. Een toepasselijker naam zou Heuvelrug zijn, maar dat is de naam van de bij hun oprichting al bestaande Past-rotariansclub. Er vindt geen actief ledenbeleid plaats. Naast het aantal leden uit de omliggende Rotaryclubs zijn er ook diverse leden die zich van elders in het land in de omgeving van de club zijn komen wonen. Zonder moeite is de club gegroeid naar 30 leden. Dit wordt als een meest ideale aantal gezien. Echter, net als in de Rotary treedt het gevaar op van veroudering in de Past Rotary. Er gaan daarom stemmen op om de club toch op tijd op te frissen met nieuwe, hopelijk jongere, leden. Wel vinden onze gesprekspartners het hinderlijk, dat iedere oud-rotarian volgens de regels van de Federatie zich kan opgeven als lid; ze willen dat de club zich dan het recht kan voorbehouden om leden niet aan te nemen. De oprichters ervaren de club als plezierig; de telkens grote opkomst is daar een blijk van. De uitstapjes met de partners vallen in goede aarde; grote tochten worden niet meer gemaakt en 's avonds is men altijd weer thuis.

Het Programma wordt telkens bijna voor het hele clubjaar opgesteld, zodat iedereen daar tijdig rekening daarmee kan houden. Als het archief van de club ter sprake komt, vernemen wij dat dit niet aansprekend is, Het zijn louter de verslagen van de bijeenkomsten over de afgelopen 9 jaar. Wat zou je daar nu uit kunnen halen? Foto's bevinden zich daar niet in. Wel bij de afzonderlijke leden. Ons wordt niet aangeraden om het archief in te zien. Dat laten wij dan maar zitten. Met de locatie zijn de leden heel tevreden. In dit etablissement vinden van meerdere clubs hun bijeenkomsten plaats, zoals van de Probus en Innerwheel, waarvan sommige leden van 't Sticht of hun echtgenoten ook lid zijn. Men komt elkaar in deze locatie in verschillende verbanden regelmatig tegen. Er is als het ware een heel netwerk in deze regio van rotarians, past-rotarians, probusleden en partners, zodat zich een groot gehalte van 'ons kent ons' aanwezig is, vernamen wij eerder al op de bijeenkomst. Onverwacht komt het onderwerp dames in de club ter sprake. Zusterclub Heuvelrug wordt hiermee momenteel geconfronteerd. "Het komt nu wel heel dichtbij," zegt Bert. Wellicht wordt dit fenomeen binnenkort met de

leden besproken. Willen we dat of niet? “Hoe wordt in de club over de Federatie gedacht?” is onze slotvraag. Wij bespeuren geen warm enthousiasme. De jaarlijkse vergadering wordt bezocht door iemand van het bestuur. Naar de Federatiedagen gaan wel eens enkele leden toe. Voor het overige gelooft men het wel. “Goed, dat de Federatie er is, dat wel, wordt gezegd.”

Conclusie: Bert en Hendrik zijn tevreden, hebben er geen moment spijt van dat de club is opgericht. De club voldoet aan de behoefte van de oud-rotarians om bij elkaar te komen en samen te praten en bezig te zijn. De club heeft op zich niets bijzonders te melden. Hoeft ook niet. Misschien ook des te beter. Ze hebben dan ook de al lang bestaande lijfspreuk aangenomen, lezen wij in een epistelje dat wij nog aangereikt krijgen, die zij als volgt geuit en becommentarieerd hebben als: *Alles mag, niets hoeft, nou ja, ... het moet vooral gezellig zijn met een beetje activiteit en weinig verplichtingen.* Met een goed gevoel over deze club en zijn leden, nemen wij afscheid. Zo is het: ‘er is geen fijnere club, dan je eigen club!’

PRC Utrecht

OP EIGEN BENEN

De bronnen van deze historie zijn de Maandberichten en dan voornamelijk de toespraken van komende en gaande voorzitters. De teneur daarvan is voornamelijk de versterking van de onderlinge band en de geleidelijke onthechting uit de Rotaryclub. De club hebben wij bovendien bezocht om de couleur locale te proeven en om een foto te schieten.

PRC Utrecht is een grote club, bijna de grootste van het land. Dat heeft de club in eerste instantie te danken aan de massale start die deze kon maken. Het schijnt een ware exodus te zijn geweest uit Rotaryclub Utrecht. De plaatselijke RC Utrecht, de op één na oudste Rotaryclub in Nederland, opgericht in 1923, was tanende. De club van meer dan honderd leden was afgekald tot een tachtigtal rotarians. Om het tij te keren werd in 2002 een commissie benoemd. In het kort: zij bedachten als oplossing de Rotaryclub om te vormen van een middagclub tot een avondclub, om aantrekkelijker te worden voor nieuwe leden. Daarnaast kwam de commissie met de suggestie om

de Rotaryclub te verjongen door de oudere leden te animeren een Past-rotariansclub op te richten. Zij konden dan verder gaan als lunchclub, wat hen, naar de commissie inschatte, beter zou uitkomen. Het mes sneed dan aan twee kanten. De Rotaryclub nam wel een risico, want men kon nog niet weten hoeveel leden de club zouden verlaten. Uiteraard was het dubbellidmaatschap altijd een mogelijkheid om twijfelaars nog een tijdje in de Rotaryclub te laten blijven. Al snel werd de oprichting van de PRC beklonken. Uit de stukken komt geen onvertogen woord naar voren. Wel is te lezen dat vertrekkende leden het er moeilijk mee hadden. Verder werd de wens geuit dat er een goede band zou blijven tussen beide clubs. De inmiddels gevormde commissie van voorbereiding voor de oprichting van de nieuwe club gaf te kennen dat zij afspraken zou maken met de Rotaryclub over een nauwe en blijvende samenwerking, zoals gastrecht bij elkaars bijeenkomsten, deelname aan elkaars activiteiten en een gezamenlijke uitvoering van community service.

De eerste voorzitter, Herre Bueninck, zou onder meer een commissie de statuten laten maken en erkenning aanvragen bij de Federatie. De bijeenkomsten zouden blijven plaatsvinden in de ruimte waarin ook de leden van Rotaryclub bij elkaar kwamen, maar de rotarians zouden naar een andere ruimte uitzien. Uit de stukken blijkt dat er

Tijd voor de clublunch

behoefte was bij de Past aan zo weinig mogelijk regels en aan het ontwikkelen van een eigen sfeer met fellowship als belangrijkste pijler. De club werd na de oprichting op 22 mei 2003 binnen de kortst mogelijke tijd, op 30 oktober 2003, geïnstalleerd door de Federatie. Het resultaat was dat ruim 40 rotarians naar de Past gingen en dat 8 van hen kozen voor het dubbele lidmaatschap.

Wij brengen in januari 2013 een bezoek aan de clubbijeenkomst. Van tevoren nog even in het Ledenboekje

van de Federatie de lijst van de leden doorgenomen. Opvallend is dat er veel vertegenwoordigers zijn uit het Utrechtse van de rechterlijke macht, advocatuur, overheid, wetenschappelijk onderwijs, gezondheidswezen, politie en belastingen. Die mensen zijn toch nagenoeg allemaal uit de Rotaryclub getreden. Dat moet een aanzienlijk verlies betekend hebben, al deze belangwekkende personen. Tot de leden behoort ook Lien Vos-van Gortel; zij is de

Lien Vos-van Gortel in gesprek

eerste vrouw die lid werd van Past Rotary.

De ruimte waarin de club bijeenkomt is riant. Het Bartholomeüs Gasthuis ligt in het centrum van Utrecht en zal vroeger wel een klooster zijn geweest. Het is nu, toepasselijk voor de Past-rotariansclub, een verzorgingshuis. Daar is bij binnenkomst niets van te merken. Bij de ingang bevindt zich een restaurant en via de trap naar boven belanden wij in een riante zaal annex barruimte. Wij worden allervriendelijkst ontvangen. De club heeft zo zijn eigen gewoontes. Zoals een *bespiegeling vooraf* door één van de leden. Dat kan overal over gaan. Zo kun je iets kwijt aan de anderen wat je op dat moment bezig houdt of wat je onlangs hebt meegemaakt. De maaltijd is eenvoudig. Kost ook maar 10 euro. Opmerkelijk is dat rondgegaan wordt met een dienblad waarop een koperen busje. Het is de bedoeling dat iedereen zijn bijdrage voor de maaltijd op het blad deponeert en in het busje iets doet voor de goede doelen. Verder prijkt op tafel een fraaie bel, geschonken door de thans overleden echtgenote van de mederedacteur van het jubileumboek Rob Hendriks. Volgens hem de mooiste bel in Rotaryland. Met de voorzitter Lein Schuman en de andere tafelgenoten hebben we aangename gesprekken. Onze indruk is dat deze club, niettegenstaande de gebruikelijke vrolijkheid, een serieuze club is, die zijn zaakjes goed voor elkaar heeft. Dat blijkt ook uit hetgeen de voorzitters in hun toespraken te melden hadden, zoals hierna

te lezen valt. De lezing wordt gehouden door een lid van de Rotaryclub Utrecht. Onderwerp, schrik niet, 'euthanasie'. Interessant voor de aanwezigen, getuige de vele vragen na afloop.

Als we nu de toespraken van enkele voorzitters wat nader bekijken, komen we wellicht wat meer te weten over deze club.

Gewenst: hechte band met RC Utrecht en fellowship boven alles

Voorzitter Frans van Koppenhagen vat het nog eens samen bij zijn intrede: "Het is wellicht nu een moment om nog even stil te staan bij de vraag: waar willen wij heen met onze club? De reden, dat wij zijn opgericht, was dat het voor de RC Utrecht goed zou zijn, dat wij ouderen en bloc zouden uittreden om de club de gelegenheid te geven te verjongen en het rotarylidmaatschap voor nieuwe leden aantrekkelijk te maken. Voor zover ik weet is deze opzet geslaagd. Hierbij teken ik aan, dat het de bedoeling is, dat er een goede band tussen beide clubs blijft bestaan. Er zijn afspraken gemaakt over de samenwerking tussen beide clubs die zijn vastgelegd in een convenant. Het gaat met name over de gezamenlijk te organiseren evenementen en te bedrijven community service en het bezoeken van elkaanders bijeenkomsten." Wat de eigen club betreft is volgens hem nagedacht of de bijeenkomsten een sociëteitsgehalte moeten hebben of dat die moeten lijken op bijeenkomsten van een Rotaryclub. Tenslotte wil hij het belang van fellowship aanstippen en haalt hij een uitspraak aan van Cicero aan: "Zonder vriendschap is het leven niets waard."

Onderlinge betrokkenheid

Een van de volgende voorzitters, Dirk Runia, houdt een pleidooi voor onderlinge betrokkenheid. Hij vindt dat iedereen er wel een schepje bovenop kan doen. Meer aandacht aan elkaar besteden, betere gesprekken voeren bij de lunch, minder slapen en beter opletten. Het belangrijkste is dat betrokkenheid jegens elkaar voorop moet staan. Omdat niets meer moet volgens de slogan van Past Rotary is de verleiding groot daardoor in vrijblijvendheid te vervallen.

Scherp houden

De volgende voorzitter Joop van der Does de Willebois, doet er een schepje bovenop. Hij vindt dat de leden elkaar scherp moeten houden. Niet als een stel mopperende bromberen, maar meer in de beschouwing van de ontwikkelingen van de samenleving, de actualiteit kritisch en die afstandelijk volgen met een glimlach en een knipoog.

Ontboezeming

Hier een ontboezeming van voorzitter Pieter Beelaerts van Blokland: De rotarygeest blijft vaardig. Als rotarian sta je niet alleen in de wereld. Het zijn van 'Past' kan niet inhouden los te zijn geslagen van eigen wortels. Wij horen bij het wiel met de spaken. Rotary zal het in deze tijd van individualisme moeilijk krijgen. Een secularisatie die de kerken trof, laat de Rotary vast niet ongemoeid; ook een uittocht? Misschien is de Past dan een reddingsboei.

Club vindt zijn draai

Uit de toespraak van Kees Spaans blijkt dat de club zijn draai heeft gevonden. Hij constateert dat zijn voorgangers ieder op zijn eigen wijze vanuit het niets een clubstijl en gewoontepatroon hebben gecreëerd. Zoals de invoering van de flits, later bespiegeling genoemd, (meer passend bij past-rotarians), de voordrachten van de vader met dochter/zoon, de gedichtendag en de canon. "Zo zie je," zegt hij verder "dat ondanks het veelgehoorde verhaal dat in Rotary alles bij het oude blijft, voor ons niet opgaat.

Lossere banden met de Rotaryclub

De afscheidsspeech van de voorzitter Kees Spaans getuigt van een lossere band met de RC Utrecht. Besloten is om niet meer mee te doen met de community service projecten van de Rotaryclub maar zelf meer kleinschalige projecten ter hand te nemen. De band met RC Utrecht bestaat nu alleen uit de gemeenschappelijke Nieuwjaarsbijeenkomst en het bijwonen van elkaars bijeenkomsten. De clubs dreigen uit elkaar te groeien.

Verbreiden van de blik

Nu al, zo'n 7 jaar na de oprichting, constateert de club, dat veroudering toeslaat. Meer zieke leden en lagere opkomst zorgen voor problemen. Daarom wordt het moeilijker

bestuursleden te vinden. "Hoe gaan we verder?" verzucht scheidend voorzitter Ger Wiechers. Besloten is om ook nieuwe leden aan te boren bij andere clubs dan bij RC Utrecht.

Ruimte voor vrolijkheid

Rob Hendriks toont de tafelbel

Wat de volgende voorzitter, Lein Schuman, heeft gezegd, kan als een uitsmijter dienen. Hij heeft een andere benadering dan zijn voorganger als leidsman van de club. Hij zegt het volgende: "Ja, vrienden, hoe moet het nu verder? Ik ben een kleinrotarygelovige en ik heb geen programma." Tenslotte zegt hij: "Ik ben blij dat een aantal dierbare leden van onze moederclub hier aanwezig is. Ik begrijp hun ambivalente gevoelens met betrekking tot een hele of halve overstap naar onze club heel goed. Overheersend is het gevoel: ik ben er nog niet aan toe. Maar vrienden, maakt u zich geen zorgen, het komt

allemaal goed. Ik spreek uit ervaring." Hij voegt hier aan toe: "En zo is het, vrienden van de RC Utrecht, jullie zijn er nog niet aan toe, maar kijk regelmatig in de spiegel, het wordt elke dag beter. Wij zijn een mooie club en ons devies blijft ook dit jaar: *Seniores sed non seniles.*"

Bij het verlaten van de club is er een hachelijk moment. In gesprek met elkaar belanden wij samen in het portaal. Je blijkt daar niet uit te kunnen als ook de deur achter je nog niet is gesloten. Na enige tijd vergeefs gewacht te hebben op het opengaan van de voordeur, drukt iemand van ons nog eens ferm op de daarvoor bestemde knop. De deur schiet kennelijk daardoor plotseling met geweld naar binnen open en drukt knoppendrukker met flinke drang in de hoek, zodat hij aan ons gezicht wordt onttrokken. Pas na ons doorlopen draait de deur weer terug en kan hij zich bevrijden. Opmerkelijk is dat dit hachelijke gebeuren aanvankelijk gepaard gaat met uitroepen van schrik, maar als het goed blijkt af te lopen met onbedaarlijk gelach. Het is oppassen geblazen voor de leden van de club bij die deur, wil de club niet door deze gevaarlijke uitgang leden verliezen, hetzij door een lelijke val, hetzij van de schrik.

De clubbijeenkomst

Hoe moeten wij deze club betitelen? Met oud en eerbiedwaardig? Dat zeker! In lang vervlogen tijden is deze club opgericht. In 1962 en misschien wel eerder. Wij vroegen er naar. Heette die club vroeger niet de *Arnhemse Kring* van de toenmalige Algemene Vereniging van Past Rotarians en sinds wanneer is die naam gewijzigd in De Veluwezoom? Aanvankelijk kregen wij geen antwoord op deze vraag. Trouwens dat zal wel te lang geleden zijn geweest, dat iemand dat kan navertellen. Belangrijk is deze kwestie echter niet. We leven in het heden en we zijn daar al druk genoeg mee, vindt men. Zijn de leden oud en eerbiedwaardig? Ja en nee. Natuurlijk zijn de meeste leden op leeftijd als je rondkijkt op de bijeenkomst. Maar als de overigens jonge gastspreker uitgesproken is, zijn de vragen en kritische opmerkingen niet van de lucht. Niemand heeft trouwens zitten dutten. Dat is bij menige Rotaryclub wel eens anders.

Deze club zetelt al sinds jaar en dag in Hotel Westend aan de Edese weg nabij Arnhem. Fluisterend moeten wij daarbij vermelden dat het een Van der Valk hotel is. Dit klinkt niet zo chique. Maar, het moet gezegd worden, het is een voortreffelijke gelegenheid met een moderne zaal, van alle gemakken voorzien, zoals een projectiescherm dat uit het plafond neerdaalt en een microfoon zoals even later zal blijken. De lunch is sober, maar dat is bijna overal het geval bij de clubs. Eigenlijk siert dat de past-rotarians, die in hun leven al zoveel heerlijkheden genuttigd hebben. Eens is het genoeg.

Het archief

Na de clubbijeenkomst gaan wij met Wim Heuff mee om het archief te bekijken. Hij was notaris, zodat het aan hem wel toevertrouwd is om dit te bewaren. Hij had voor ons al een selectie gemaakt van een aantal interessante stukken. Eén daarvan dateert van 2 september 1962. Het is een brief aan een oud-rotarian om mee te doen aan de oprichting van de Kring Arnhem van de toenmalige Vereniging van Past Rotarians, die gevestigd was in Den Haag. De kring zou dan een gebied omvatten van Arnhem en omliggende plaatsen. Zoals de geschiedenis leert is die kring in datzelfde

jaar opgericht. Vermeldenswaard is dat de club later mede-initiatiefnemer was van de oprichting van de Federatie. Wij vragen Wim nog voor ons op te zoeken wanneer de huidige clubnaam is aangenomen. Naderhand vernemen wij van hem dat dit op 1 juli 1983 plaatsvond.

De bewaarder van de stukken toont ons ook een ander document. Hij heeft daar zelfs twee exemplaren van en één ervan mogen wij meenemen. Het is een oorkonde. Vreemd genoeg niet getekend, merkt Wim op als oplettende oud-notaris. Het betreft de toetreding van de club tot de Federatie. Als wij thuis gekomen nog eens goed kijken, lezen wij dat de club op 26 september 1962 is opgenomen in de Federatie. Dat kan natuurlijk niet, want toen bestond de Federatie nog niet. Dus bellen wij Wim op. Samen stellen wij vast dat de Federatie kennelijk een vergissing heeft begaan. Een 'valse' oorkonde als het ware. Het zou de Federatie sieren om een nieuwe oorkonde te maken waarin staat vermeld wanneer de club is toegetreden. Dat is gebeurd op 19 januari 1975. Precies op de datum van oprichting van de Federatie. De club Arnhem is immers één van de oprichters. De club Kennemerland heeft indertijd bij zijn 40-jarig bestaan in 2008 ook een oorkonde gekregen van de Federatie, omdat die club net zoals de club Arnhem betrokken was bij de oprichting van de Federatie. Twee dingen interesseren ons in deze club. Dat zijn de wandelclub en de damesclub

Voor de eerste zijn wij bij Wim aan het goede adres, want daar heeft hij documentatie van. Voor de tweede moeten wij bij mevrouw Withaar zijn, echtgenote van ook al weer een notaris.

De wandelclub

Vooruit, eerst de wandelclub maar. Wim vertelt. De wandelclub bestaat al sinds jaar en dag. Hij toont ons een dik plakboek met foto's van alle wandelingen. Zo te zien, gingen ze door weer en wind. Elke maand gaan de heren van De Veluwezoom met partners en ook verder aanverwante lieden, waaronder de leden van de damesclub, op stap. Niet zo maar ergens naar toe. Nee, er is altijd een route uitgestippeld die langs historische bezienswaardigheden gaat. De wandelaars krijgen een complete beschrijving van de route aangereikt. Wij hebben er één uitgezocht uit 2001. De beschrijving (verkort weergegeven) is van Berend Wilms. Nu moet de lezer dit stukje niet overslaan. Het is boeiend en hij wordt er wijzer van, zoals ook de deelnemers aan de wandeling. Voor zover ze leven,

hebben zij het er vast nog over.

“Op maandag 11 juni gaan wij wandelen op de Noordberg bij Heelsum. Wij komen bij elkaar bij gebouw ‘Rehoboth’ tegenover de NH-kerk. We vertrekken om 10.00 uur. Omdat het altijd leuk is om iets te weten van het gebied waar we gaan wandelen, heb ik iets op schrift gezet. De Noordberg is een stuwwal die in de ijstijd door ijslobben omhooggestuwd is. De rechten op de natuurgebieden langs de Rijn zijn in de middeleeuwen opgeëist door de landheren. De Noordberg viel onder de ‘herenvelden’ van de Heerlijkheid Doorwerth. De eigenlijke naam is Oortberg omdat het een gerechtsplaats was met een galg als symbool van de hoge jurisdictie. Maar die galg was wel zo ver mogelijk verwijderd van het Kasteel. Iets verder naar het westen stroomt de Heelsumse beek. In de zuidelijke arm van de beek was een ‘vishek’ gebouwd: Een brug met schuiven die overtrokken waren met gaas. Men liet dat hek zakken bij de hoogste waterstand, zodat bij dalend waterpeil de vis niet terug kon zwemmen naar de Rijn. Het is bekend dat onder het beheer van baron van Brakel de bovenloop van de beek met de ‘zegen’ werd leeggevestigd. De opbrengst, vaak een kar vol, werd onder de armen verdeeld.”

De Wandelclub in betere tijden. Wim Heuff is de man met wandelstok

Hierna volgt in de beschrijving een opsomming van diverse eigenaren van het Kasteel. “Het kon verkeren vroeger. De dochter Charlotte Sophia van de adellijke eigenaar werd tegen haar zin uitgehuwelijkt aan graaf Willem Bentinck. De familie van hem steunde de Oranjevorsten, met name prins Willem III, speciaal bij diens overtocht naar Engeland om daar samen met Mary koning en koningin te worden. Charlotte

Sophia scheidde van Willem en kreeg het kasteel terug. Dat ging over naar haar zoon. Maar deze raakte het weer kwijt in 1800 op bevel van de Fransen vanwege zijn Engels gezindheid. Kenmerken van de bodem rond de Noordberg: er stromen beken naar de Rijn met zeer helder water, ideaal voor het stichten van papiermolens. Er hebben in Heelsum wel 10 papiermolens gestaan. In 1977 werd de laatste fabriek overgedaan aan de Gelderse Papierfabriek. De grond bevat veel kleilagen die de steenfabrikanten

aantrokken. Ook zitten hier en daar lagen diathomeeënaarde in de grond. Die werd onder meer gebruikt als hulpstof bij de fabricage van dynamiet. De beschrijving besluit: tot ziens bij de kerk en in de hoop op goed wandelweer.”

Tot besluit van dit stuk over de wandelclub hebben wij toch wel een teleurstellend bericht. Als het fotoboek is doorgenomen en Wim uitverteld is, komt hij met een teleurstellende mededeling: de wandelclub is nog niet zo lang geleden (voorlopig) op non-actief gesteld. Diverse wandelenthousiasten trekken het niet meer. De leeftijd doet zich gelden. Uitgekeken wordt naar nieuwe mensen die de wandelstok willen oppakken om de prachtige Veluwezoom te ontdekken.

De damesclub

En nu de damesclub. Officieel geheten *damesclub Past Rotary De Veluwezoom*. Opgericht in januari 1973. Van de secretaris Ada Withaar-Kievit, ontvingen wij een bericht over de samenstelling en de activiteiten van de damesclub. In de toenmalige rubriek Het Clubhuis van het Federatie Nieuws nummer 2 in 2008 schreef de helaas overleden Hans Kerstiens een artikel over de damesclub. Volgens mevrouw Withaar is de inhoud nog tamelijk actueel. Daarom zijn wij zo vrij om dit artikel, ook om Hans Kerstiens te eren voor het voortreffelijke werk wat hij voor het Federatie Nieuws heeft verricht, over te nemen. Hij bezocht de damesclub en schreef als volgt in zijn rubriek:

Het is deze keer niet zozeer de plaats van samenkomst, het Van der Valkhotel West-End nabij Arnhem, die aanleiding is tot vermelding in deze rubriek, als wel het feit dat bijeenkomsten van PRC De Veluwezoom eens per maand geflankeerd worden door een lunchmeeting van de gelijknamige vrouwelijke pendant die als zodanig vermeld wordt in het ledenboekje van de Federatie! En bepaald geen probeerseltje, want de club dateert van januari 1973 en telt momenteel maar liefst 38 leden. “Een reuze gezellig gezelschap,” verzekert de presidente, “wel vreemd eigenlijk dat er niet méér damesclubs gevormd zijn.” Leden rekruteert de Gelderse damesclub in feite uit twee ‘bestanden’, te weten de partners van leden van de PRC De Veluwezoom en de regionale Innerwheerclub. Het

Rotarykarakter is dan ook onmiskenbaar aanwezig. Zo kent de damesclub een eigen variant op de fireside meetings in de vorm van koffieochtenden bij de leden thuis. En de traditie van community-service is herkenbaar in een goed doel dat telkens

Rotarian Tom Hillemans praat de leden van de Damesclub PRC De Veluwezoom bij over de Voedselbank Arnhem e.o., waarvan hij voorzitter is. Foto: Hans Kerstiens.

gedurende twee jaar wordt ondersteund. Het is een doenerig gezelschap, die damesclub. Ze trekken er jaarlijks een dag op uit, binnenkort naar Zutphen. En eens per maand wordt er

tevens een wandeling gemaakt. Dat laatste in gezelschap van de heren. Zoals ook de nieuwjaarsreceptie en bijzondere lezingen met de partners gedeeld worden. En dan ook nog de commissies. Die onder andere zorgen voor een inhoudelijk programma en voor ziekenbezoek. 'Want als je ouder wordt is niets zo erg als vergeten te worden.' Over de clubruimte zelf valt weinig opzienbarends te melden. De dames betalen er tien euro voor een overzichtelijke lunch die ze gebruiken in de ruime Cannenburchzaal, waar een scherp gehoor bijna kan meeluisteren met wat in belendende Sijsseltzaal zoal door de heren besproken wordt. De vraag of het 'bij de Toekan' bevalt wordt diplomatiek beantwoord: "Ach, we kunnen mooi met de heren meerijden." Waaraan wij uit eigen waarneming kunnen toevoegen dat op een winterse februaridag het uitzicht op besneeuwd bos de ambiance bepaald ten goede komt.

PRC Venlo e.o.

WARM EN SOCIAAL

Als wij de provinciegrens in de buurt van Venlo passeren worden we aangenaam getroffen door het bord langs de weg "De Limburgers heten u welkom". Heel persoonlijk! En als wij de weg vragen aan een stratenmaker in de stad, krijgen we uitleg en ten afscheid wordt ons nageroepen "en veel succes ermee!." Dat is nog eens leuk binnenkomen. Als wij bij de aanvang van de clubbijeenkomst dat aanmerken als een gastvrij onthaal, krijgen wij luide blijken van instemming uit de zaal.

Maar eerst hebben wij het gesprek vooraf met de voorzitter Piet Visschers, samen met Henry Balke en Guus van Os. Het etablissement waarin wij vertoeven is een merkwaardig gebouw, ook al met de niet zo toepasselijke naam voor past-

rotarians “De Maagdenberg”. Daarin rijkelijk aangeklede ruimten met donker hout, spiegels, kroonluchters, stucwerk. Het doet uitbundig aan. Maar wel wat Duits, geven de heren toe. Voordat wij er erg in hebben, staat een Limburgs biertje voor ons op tafel.

De voorzitter heeft er behoefte aan om meteen van wal te steken. Hij begint met te zeggen dat zijn club de onderlinge goede

Het clubhuis

betrekkingen hoog in het vaandel heeft. Als een staaltje daarvan noemt hij de contacten met de leden die wegens handicaps de club niet meer kunnen bezoeken. De club heeft daarvoor vier groepen van leden gevormd, die zich op hun beurt over een betrokkene bekommeren. Zij zoeken hem op en houden ook waar hij verblijft “Kamin”-bijeenkomsten, zoals ze dat in Duitsland bij de Rotary noemen. Dit hebben wij nog niet bij een andere club aangetroffen.

Wij vragen naar de stand van het archief van de club. De secretaris heeft een mapje bij zich, dat wel. Wat zit daarin? De oorkonde van de installatie door de Federatie. Wij krijgen een kopie mee. En verder een paar foto's. Ze moeten even kijken wat ze voorstellen. Het lijkt hen, dat ze zijn gemaakt bij het tweede lustrum van de club dit jaar. Meer is er niet. Geen verslagen van bijeenkomsten, geen notulen van vergaderingen. Niets van dat alles. Maar de voorzitter heeft ook iets bij zich. Hij heeft dit lustrumjaar een stuk opgesteld dat hij ons overhandigt. Om thuis te lezen. “Het moest er eens van komen,” zegt hij “dat de puntjes op de i gezet worden.” Volgens ons heeft hij dat voorgelezen bij de bestuursoverdracht. In tien punten laat hij het hele reilen en zeilen van zijn club de revue passeren. Ook, hoe de club moet functioneren, wat belangrijk is. Allemaal zaken die elke zich

respecterende Past-rotariansclub ter harte zou kunnen nemen. Sterk wordt de nadruk gelegd op de onderlinge vriendschap en behulpzaamheid. Ook het ongedwongen samenzijn wordt gekoesterd. Een goed programma wordt belangrijk gevonden. Hoogtepunten van de club zijn de jaarlijkse Kerstdiners en andere samenkomsten met de partners, die in het stuk als geliefden worden aangeduid. Hij heeft ook een variant in petto op het in PRC-kringen gangbare adagium "Niets hoeft, alles mag". Bij hem lezen wij "Weinig moet, veel mag". Zoek de verschillen ...

Het clubprogramma wordt door de programmacommissaris aan de leden toegestuurd. De voorzitter heeft zich als taak toegemeten om telkens aan de leden een reminder te sturen, waarbij ze worden opgewekt om de aanstaande bijeenkomst te bezoeken en zich af te melden als ze niet zouden kunnen komen. Mooi is, dat bij overlijden van een lid door de club een advertentie in de krant wordt geplaatst, als teken van vriendschap.

Als wij vragen naar het Federatiegevoel krijgen wij een gemengd antwoord. Piet zegt hierover dat ze zich in Venlo niet zo erg verbonden voelen met de Federatie. Een andere gesprekspartner, nee, we noemen geen naam, zegt dat de voorzitter te vriendelijk is. Hij stelt dat de clubleden zich geen bal interesseren voor de Federatie. Bijvoorbeeld, ze zullen er nooit toe overgaan om een Federatiedag te organiseren. Wij geven te kennen dat zulks ook niet hoeft. Echter in de gang komen wij later een lid tegen, die de Federatie roemt om de geweldige reizen. Zo gezellig. "Volgend jaar gaat de reis naar Sleeswijk-Holstein." zegt hij. "Niet dat ik geïnteresseerd ben in dat gebied, maar

Het ontvangstcomité

die gezelligheid onderweg. Met geen goud te betalen!" Dat is toch weer een opsteker voor ons. Want wij worden overal waar wij komen voor 'mensen van de Federatie' aangezien.

Na het nuttigen van meerdere glazen van het heerlijke plaatselijke bier, waardoor het gesprek buitengewoon aangenaam verliep, gaan wij tenslotte naar de naastgelegen

ruimte, waar de clubbijeekomst wordt gehouden. Ook weer een sfeervolle en verder behoorlijk grote zaal. Ja, want een club van 35 leden heeft een flinke ruimte nodig voor zijn bijeenkomsten. Wat is hier nu zo anders dan bij andere clubs in ons land? Wij kunnen dat niet echt definiëren. Er heerst een aparte, gemoedelijke, knusse en vertrouwde sfeer. Het kan aan de sfeervolle ruimte liggen of aan de aardige mensen. Aan alle twee, zullen wij maar zeggen. Veel leden met colbert, anderen in trui, ook mensen in het pak. Het maakt niet uit. Er is geen onderscheid; iedereen praat met iedereen, gezellig met een pint bier of een glas wijn. Je zou uren kunnen blijven om met alle leden kennis te maken, maar het wordt tijd voor de spreker. Wij treffen het, want de spreker heeft een

actueel verhaal over 3D (3-dimensionaal)-printing. Hij is werkzaam bij het voor ons meest bekende bedrijf in Venlo: Océ-van der Grinten (nu gelieerd aan Canon). De spreker heeft met zijn team een printer operationeel gemaakt, waarmee je onder andere van schilderijen kopieën kunt maken die tevens de structuur van de verf weergeven. De dikke

De clubbijeekomst

klodders van van Gogh kun je met de handen aanvoelen. Dat kunnen we zelf ervaren, want de spreker heeft diverse schilderijen meegenomen. Niet van echt te onderscheiden. De aanwezigen staan versteld. Nederland loopt hierin voorop in de wereld met deze techniek. Bij de vragen en opmerkingen heeft iemand het laatste woord. Met een gezaghebbend stemgeluid prijst hij onder meer het innoverend vermogen van Océ, waar de spreker een representant van is. Iedereen, stil geworden, knikt instemmend. Vermoedelijk is hij zelf degene in de club die 'kopieermachines' achter zijn naam heeft staan in het ledenbestand en dus oud-directeur van dat bedrijf. Dat is meteen een mooie afsluiting.

Daarna wordt de aldaar gebruikelijke eenpansmaaltijd geserveerd: boerenkool met worst, die als typisch Limburgs

wordt aangemerkt. Aan tafel praten we met iemand die een grote prestatie cultuurhappen had verricht. Hij was onlangs een dag in Amsterdam en bezocht daar achter elkaar het Stedelijk Museum, het Rijksmuseum en de Hermitage en 's avonds was hij bij de introductie van de biografie over W.F. Hermans. Wij krijgen ook te horen, dat Venlo met zijn honderdduizend inwoners een onderschatte stad is. Er is bedrijvigheid op velerlei gebied. De stad is een Hogere Tuinbouwschool rijk, want Venlo is ook een agrarisch centrum. Wisten wij niet. Om klokke zeven uur is de maaltijd plotseling afgelopen. Geen toetje, geen koffie. Iedereen staat op en gaat zijns weegs. Niet voordat men ons nog de hand schudt en ons wel thuis wenst. Naar deze club zouden wij wel eens terug willen komen, trouwens dat geldt eigenlijk voor alle clubs, maar dat is ons door de Federatie niet vergund. Maar als wij in de buurt komen ...

PRC Zaanstreek

KARAKTERISTIEK, DE OLDTIMER EN EEN GEDICHT

Toen wij deze club benaderden voor informatie stelde contactpersoon Jan de Vries voor om zelf een Karakteristiek te schrijven over zijn club. Verder vernamen wij van hem dat hij nog niet zo lang de clubberichten verzorgt onder de toepasselijke naam De Oldtimer en dat zijn club de bijzonderheid had dat elke bijeenkomst wordt begonnen met het Voorlezen van een gedicht door een clublid. Deze elementen waren voor ons genoeg om de lezer kennis te laten maken met deze club.

Jan de Vries aan het woord

Allereerst tonen wij de karakteristiek. Sinds 1 november 1994 komt de Past-rotariansclub Zaanstreek om de veertien dagen met een klein, maar uiteraard uiterst select aantal leden bijeen in hotel De Prins in Westzaan voor een gezamenlijke lunch. De niet-geregistreeerde attendance toont de grote samenhang: zij beloopt door de jaren heen

bijna honderd procent. Geen wonder, want ons kent ons, zoals de Zaananker zegt, en de in leeftijd gevorderde leden ondervinden het onderlinge contact als een goede compensatie voor de steeds verder verwijderde banden met de vroegere beroepsmatige activiteiten. De Zaanse club werd opgericht door twee oudere leden van de oudste Zaanse Rotaryclub, de RC Zaandam. Wim de Boer en Peek Ferf hebben geen spijt gehad van hun initiatief, want er is een vitale club ontstaan, die door het jaar heen verspreide activiteiten organiseert waar ook de dames aan deelnemen. Ook de founders verkeren er nog met regelmaat.

De Zaanse past-rotarians kennen leden uit de vier – recent zelfs tot vijf gegroeide – Rotaryclubs die de Zaanstreek telt. Reden voor de oprichting was dat met het stijgen van de jaren de Rotaryclubs steeds meer leden kregen die niet meer zakelijk actief waren, waardoor zij in feite niet meer beantwoordden aan een van de kernvoorwaarden die toen nog golden voor het lidmaatschap. En slapende leden hoorden toch eigenlijk niet in de actieve Rotaryclubs met hun maatschappelijke activiteiten thuis. Doordat de niet meer actief werkenden minder contact hadden met de ontwikkelingen in het zakenleven en de organisaties waar zij ooit deel van uitmaakten vonden velen het bovendien steeds moeilijker hun spreekbeurten op een goede manier inhoud te geven.

Zo kwam een Past-rotariansclub tot stand die wel reguliere spreekbeurten kent voor wie daartoe bereid is, maar wie niet meer wil, hoeft niet. Er zijn geen avondclubjes, en er vindt geen selectie naar (ex)-beroepsmatige activiteit plaats. Met enige regelmaat vinden gastsprekers hun weg naar Westzaan, op uitnodiging van een lid dat vindt dat hij een beetje uitgepraat is. Als prikkelende toevoeging aan de spreekbeurten draagt bij toerbeurt elk lid een gedicht naar eigen keuze voor. Dat levert soms verrassende perspectieven op voor de discussie, geen wonder bij de zeer uiteenlopende keuze van poëzie, die ongeveer van Hooft en Vondel via Jean Pierre Rawie loopt tot Toon Hermans.

Sinds dit verenigingsjaar verschijnt bovendien een maandelijks mededelingenblad voor leden en dames, om allen op de hoogte te houden van de gebeurtenissen van de voorgaande vier weken, aankondiging van spreekbeurten en gedichtenkeuze en wat er meer aan onderlinge informatie ter

beschikking is. De kenmerkende titel: "De Oldtimer". Een bijzonder aspect in het clubleven vormt de soms verrassend betrokken meelevendheid bij ziektes, zeertes en ongevallen. We zijn elkaar waar mogelijk een ware steun in de rug. Dat neemt niet weg dat we ook van tijd tot tijd geconfronteerd worden met de laatste reis die ieder ooit moet maken. Zo is het leven. Ook in de Zaanstreek."

Voorpagina van De Oldtimer met het wel en wee van de club

Op de clubbijeenkomst houdt Jan de Vries een boeiende lezing over het dichtwerk van Joost van den Vondel, waarvan hij een studie had gemaakt. Hij vertelt voornamelijk over de toen gebruikelijke polemieken, waarmee men in de Gouden Eeuw elkaar bestookte. Meestal ging het over de godsdienst en de politiek. Het kostte hem wel een jaar om het hele oeuvre van Vondel te bestuderen. Hij haalt een zeer groot formaat boekwerk te voorschijn en leest aan het eind van zijn lezing een hekeldicht voor. Het is opmerkelijk dat met enkele aanwijzingen van de spreker en mede ook door het goed voor te dragen, de inhoud van het gedicht aan de aanwezigen duidelijk wordt. Dit bereik je alleen als je het hardop leest. Het gaat over de godsdiensttwisten tussen Gomaristen (preciezen) en Arminianen (rekkelijken). Het Hof heeft toen een uitspraak gedaan. Omdat de prins met de zijn macht voor Gomarus koos, werd Arminius te licht bevonden en kreeg hij als het ware een schop. Bij dat gedicht hoort een spotprent met daarop een weegschaal. Prins Maurits legt zijn zware kling bij de boeken van Gomarus, terwijl aan de andere kant van de weegschaal alleen maar kledingstukken te vinden zijn van Arminius, die minder zwaar wegen. De stad Amsterdam, op de hand van Arminius moest dat slikken. Het hekeldicht had geen gevolgen voor de dichter omdat de prins ook weer geen trek had om die machtige koopmansstad tot de orde te roepen. Kijk zo hoor je nog eens wat. De aanwezigen vinden het duidelijk reuze interessant.

Hoe ging het op de bijeenkomst toe? Bij nader inzien hebben daar te weinig over vermeld. Dus alsnog. Prima! Eerst nu dit: wij morrelen tevergeefs aan de voordeur om het

De secretaris stapt op de fiets

etablisement Hotel De Prins in Westzaan binnen te komen. Even later worden we opengedaan door een pronte dame, die de uitbaatster blijkt te zijn. Ze is nog druk aan het stofzuigen in afwachting van de komst van de past-rotarians, krijgen wij te horen. Van haar vernemen wij verder dat de heren van de Past-rotariansclub altijd achterom binnenkomen. In onze beleving is het alsof zij een schuilkerk lijken te bezoeken, alsof ze iets te verbergen te hebben. Door een ingewikkeld gangenstelsel raak je dan weer aan de voorkant, waar een gezellige ruimte is met een bar. Met uitzicht op de monumentale kerk en het stadhuis met pilaren. Westzaan moet vroeger een voornaam plaatsje zijn geweest. Past wel bij de heren. De borrel wordt hoofdzakelijk zittend genoten, knus bij elkaar, want het is een kleine club. Wij komen al gauw veel te weten over de Zaanstreek. Het drama

is een beetje, dat die grote fabrieken van toen in het gebied al lang zijn verdwenen. Dus geen grote mannen van weleer maken meer deel uit de Rotary en Past Rotary. De industriële bedrijvigheid is kleinschaliger geworden. Maar, ze zijn als Zaankanters toch trots op hun streek, merken wij wel. Ook vanwege het roemrijke verleden. Tevreden zijn ze met hun club. Als we later in de eetzaal zitten om de lunch te gebruiken, vinden wij het wel apart dat we met ons allen in een vierkant zitten. Zo hou je de blikken op elkaar. Iemand stoot ons aan en wijst naar buiten naar het dak van een historisch pand. "Daar ben ik geboren." zegt hij bijna fluisterend. Wij kijken hem eerbiedig aan. Zoals gezegd, houdt de spreker zijn verhaal. Wij wanen ons even in De Gouden Eeuw.

PRC Zeeuws-Vlaanderen

GOEDE VRIENDEN

"Indien u de reis naar het buitenland zou willen aanvaarden, u bent van harte welkom." Zo schreef de secretaris van club Zeeuws-Vlaanderen als reactie op ons verzoek om het archief van zijn club te mogen komen bekijken. Elf ordners zouden dan klaarliggen om in te zien. Met dat buitenland bedoelt hij België, want daar woont hij. Die elf ordners staan voor de elf jaar die de club bestaat. Zover zijn we niet gekomen, maar wij

zijn wel naar Terneuzen afgereisd (ook bijna buitenland) om de clubleden te ontmoeten, verder de clubruimte te bezichtigen en ook de clublunch te gebruiken. De archieven hebben wij dus de archieven gelaten. In de plaats daarvan hebben wij ons geconcentreerd op de club, hoe het er mee gaat en wat de leden te vertellen hebben. Na een fikse reis van drie uur komen wij, gelukkig nog behoorlijk op tijd, op de plaats van de bijeenkomst aan. Dit is vandaag het Holiday Inn Hotel aan de Scheldekade. Ook wordt in IJzendijke bijeengekomen, maar dat is altijd op de tweede bijeenkomst van de maand. Zeeuws-Vlaanderen is toch een uitgestrekt gedeelte in ons land en de leden wonen daar verspreid.

Als wij in de garderobe staan en om de hoek van de deur alvast naar binnen kijken, zien wij ze aan de bar staan. Het is daar een beetje schemerig en de heren zijn stemmig gekleed, zodat het plechtig maar ook intiem aandoet. De secretaris verwelkomt ons hartelijk. Hij gaat voor ons een glas wijn halen. Dat duurt even. Dus raken wij met de eerste de beste in gesprek. Wij vertellen wat wij komen doen. "Oh," zegt hij, "moet ik nu meteen intekenen voor het jubileumboek?" Hij kijkt

daar een beetje benauwd bij. Wij willen hem gelijk geruststellen. Dus zeggen wij dat intekenen niet nodig is, omdat het boekje gratis aan de leden zal worden verstrekt. Wij voegen daaraan toe dat dit hem als 'zuinige Zeeuw' moet aanspreken. Hij kijkt ons begrijpend aan, maar geeft daarna te kennen dat hij helemaal geen Zeeuw is, maar een Noord-Hollander. Of ze daar niet zuinig zijn. Er komt een

Aandachtig gehoor

andere heer op ons af. Hij ziet er niet zo jong meer uit, maar dat is niet vreemd bij een Past-rotariansclub. Maar zijn leeftijd blijkt toch wel eerbiedwaardig te zijn. In a nutshell vertelt hij ons zijn levensloop. Als Fransman in Nederland beland en uit niets ter plaatse een bedrijf gesticht dat uiteindelijk een grote fabriek is geworden. Van hem en ook van anderen horen wij dat, als je bij hem kwam werken, je nooit meer wegging. Na enkele korte gesprekken met andere aanwezigen is het al weer gauw tijd om naar de ruimte te gaan waar de eigenlijke

bijeenkomst wordt gehouden. Wij willen nog opmerken, dat wij soms moeite hebben om de leden te verstaan. Ze spreken gewoon Nederlands. Maar met zachtere intonatie. Het klinkt altijd vriendelijk. Inmiddels heeft de voorzitter zich ook bij ons gevoegd. Een flamboyante man met een sierlijke vlinderdas. Een vlotte prater die, zoals wij later merken, het gezelschap goed kan bespelen. Ook nog jong.

Als we in de andere ruimte gekomen zijn, krijgen wij 'even' het woord, zodat wij aan iedereen kunnen vertellen wat wij komen doen. Voordat iemand wat wil zeggen, wijst de voorzitter ons erop dat er ook een stoel staat, waarop de spreker kan zitten. Daar protesteert iemand anders meteen tegen. Hij zegt, dat als het maar even is dat er gesproken zal worden, men ons geen stoel moet aanbieden, want de praktijk leert dat het dan langer gaat duren. Goed, ons verhaal wordt gedaan, maar niet zonder dat wij telkens worden onderbroken door opmerkingen en vragen uit de zaal. De voorzitter moet zelfs vragen of wij dat niet vervelend vinden.

En dan de lezing. Die wordt gehouden door een lid van de club. Hij blijkt een hobby te hebben en dat is het lezen en herlezen van de geschiedenis van de Vos Reinaerde. Zoals wij die kennen, zegt hij, komt het uit een boek dat is geschreven door iemand in Gent, die dit heeft gebaseerd op vroegere dierenfabels uit de Middeleeuwen. Deze verhalen werden door minstrelen aan het hof van edellieden verteld. Daarin komen alle menselijke ondeugden en hartstochten aan de orde. De spreker leest gedeelten voor en voorziet die van zijn commentaar. Het is werkelijk heel bijzonder dit te beluisteren. De woonplaats van de spreker komt ook in de verhalen voor. Langzaam dringt het tot ons door dat dit iets eigens is van de streek waarin ik nu ben. En dat ook daarom de spreker, die de naam draagt van de niet ver van hier gelegen plaats in België, Damme zich zo aangesproken voelt hierover te spreken. Tot slot heeft voorzitter een vraaggesprek met de spreker, wat op zich ook weer een leuke 'act' is.

Zoals afgesproken praten wij na afloop wat na met een paar leden over de club. Zoals ons bekend bestaat de club niet zo heel lang. Nu elf jaar. Vorig jaar hebben de leden met de partners het tweede lustrum van de club gevierd in Antwerpen. De club heeft zijn zaakjes goed voor elkaar. Er zijn statuten en een huishoudelijk reglement. Het ledental

van de club, nu 26, wordt als ideaal bevonden. Liever niet meer leden, maar als iemand lid zou willen worden, dan staan ze dat niet in de weg. Maar aan werving wordt niet gedaan. Als wij naar de clubbijeenkomsten vragen dan krijgen wij te horen dat er eigenlijk altijd wel een spreker is. Ze kunnen zich niet herinneren dat er ooit geen spreker was. Clubzaken wordt tweemaal per jaar gehouden. En elke vijfde dinsdag van een maand is er een activiteit met de partners. De secretaris maakt altijd een verslag van de bijeenkomst dat aan de leden per e-mail wordt toegezonden, zodat iedereen op de hoogte blijft van alles. Ook komt het op de website van de Federatie. In Zeeuws-Vlaanderen zijn drie Rotaryclubs en daar komen de leden hoofdzakelijk vandaan. Contact is er niet noemenswaardig met die Rotaryclubs. Wel is er contact met nabijgelegen andere past-rotariansclubs in Zeeland.

Dan komt de gebruikelijke vraag of er in de club sprake is van Federatiegevoel. Het antwoord is ontwijkend. Er is waardering voor de Federatie. Het Federatie Nieuws wordt geprezen voor de inhoud en de lay-out. Het bezoeken van de Federatiedagen door leden van de club komt maar sporadisch voor vanwege de af te leggen afstand. De club heeft nog niet zo heel lang geleden aangeboden om de Federatiedag te organiseren. Echter in overleg met het bestuur van de Federatie is daar, ook alweer vanwege de 'afgelegenheid' van Zeeuws-Vlaanderen op teruggekomen. Wij vinden het jammer. Misschien als de Zeeuwse Past-rotariansclubs eens de krachten zouden bundelen, en gezamenlijk zouden aandringen bij het bestuur ...? Maar dat bedenken wij pas in de auto op weg naar huis.

Tenslotte hebben wij voor de aanwezige leden de vraag of de club ook 'iets eigens' heeft. Onderscheidt de club zich van andere clubs? De heren denken van niet. Wat de andere clubs ook mogen zijn, zo krijgen wij ten antwoord, hun club is in elk geval een club van vrienden. Vriendschap is een groot goed. Eenzaam hoeven zij zich daarom niet te voelen in het verre Zeeuws-Vlaanderen.

Thuis lezen wij in de website van de Federatie in de clubberichten. Recent een lezing over de geschiedenis van de Oranjevorsten. Dit naar aanleiding van de inhuldiging van onze nieuwe koning. Ook weer typisch iets voor deze

heren uit het Zeeuwse. Iemand wist ons in dit verband bij de clubbijeenkomst nog te vertellen, dat wij de naam Zeeuws-Vlaanderen aan koning Willem I te danken hebben. Het heette namelijk vroeger Brabants-Vlaanderen. Toen hij per boot de Westerschelde overstak bedacht hij zelf die nieuwe naam. Een teken van verbondenheid met de rest van Nederland. Ze voelen zich prettig hier. Je kunt jezelf blijven als je in zo'n gebied woont, vernemen wij van ze. Iemand deed ook een tegenzet. Wij moeten erbij zeggen dat dit bij de borrel was. "Wij zijn het enige gedeelte van Nederland dat verbonden is met het vasteland van Europa." werd ons verzekerd. Dus zouden wij moeten toegeven dat de rest van Nederland een eiland is. Dat hebben wij niet hardop gedaan. Hieronder een foto gemaakt bij een bijzondere gelegenheid. Voor ons nu bekende gezichten van goede vrienden.

De club op de foto

We hebben nu als het ware het verleden besproken en het heden. Dan mag de toekomst niet ontbreken. Wij hebben Federatievoorzitter Andries Bosma gevraagd om zijn licht te laten schijnen over de toekomst van Past Rotary in Nederland. Hij reageerde met het volgende.

Amper 30 jaar nadat Paul Harris in 1905 de eerste Rotaryclub oprichtte ontstond in Nederland behoefte aan een club van oud-Rotarians. In 1936 werd in 's Gravenhage de eerste club opgericht. De directe aanleiding was het grote aantal uit de koloniën terugkerende rotarians, die hier geen aansluiting vonden bij een bestaande Rotaryclub, vaak omdat hun classificatie niet meer beschikbaar was. Voor hen was de rotarysfeer en de wijze waarop met elkaar werd gediscussieerd tijdens de wekelijkse bijeenkomsten in hun voormalige Rotaryclubs, zo waardevol dat zij tot de oprichting van clubs van oud-rotarians besloten. Het zou daarnaast helpen om vereenzaming in Nederland te voorkomen. Na zich jaren achtereen te hebben ingezet voor de belangrijkste Rotarydoelstelling, "to create a better World", wilden zij fellowship als belangrijkste doelstelling zonder veel verdere verplichtingen.

Contact met Rotary

Aanvankelijk bestond er tussen Rotary en de clubs van oud (past) Rotarians een hechte band. Zo werden de ledenlijsten van de vereniging van oud-rotarians tot en met 1958 volledig opgenomen in de Ledenlijst van Rotaryclubs in Nederland en verschenen in Rotary Holland, de voorganger van de Rotarian, regelmatig artikelen over de past-rotarians. Gouverneurs bezochten ook toen de jaarvergaderingen van de oud-rotarians. Geleidelijk werd deze band lossier, met name omdat Rotary International het credo *eenmaal rotarian, altijd rotarian*, strikt wenste te handhaven. Het heeft er mede toe geleid dat, behalve in Engeland, initiatieven tot oprichting van Past-rotariansclubs in andere landen geen succes werden. Aangezien Past-rotariansclubs in hun voortbestaan afhankelijk zijn van instroom van leden vanuit Rotary, achtte het Federatiebestuur in 2012, onder leiding van voorzitter Jan de Bonth, de tijd rijp om het bestaande Convenant met Rotary te herzien. Tijdens overleg met het Gouverneursberaad bleek dat ook Rotary Nederland het belang van een nauwere band met

de Past Rotary organisatie inzag. Uitgangspunt van het overleg vormde voor beide organisaties de continue verjonging van het ledenbestand in verband met beider voortbestaan. In 2012 werd een nieuw en vooral veel minder vrijblijvend Convenant overeengekomen. In acht artikelen werden afspraken vernieuwd, verdiept en uitgebreid.

Er is sindsdien regelmatig overleg tussen Rotary Nederland en de Federatie met als doel de bestaande band verder uit te bouwen. In 2014 werd er door de Federatie een werkgroep opgericht om de Federatie te adviseren onder meer over intensivering van de banden tussen beide organisaties op clubniveau met als doel ledenwerving en ledenbehoud van de Past-rotariansclubs.

Door zowel Rotary Nederland als de Federatie van Clubs van Past Rotarians werd recent besloten om de, tot nu toe, ieder jaar uitgegeven, ledenboeken te vervangen door een gedigitaliseerde ledenadministratie, die voor de leden gemakkelijk toegankelijk moet zijn. De Federatie beschikte over een verouderde website, die niet toereikend was voor de nieuwe taak. Ook Rotary Nederland bleek toe te zijn aan een nieuwe website. In 2014 werd gebruik makend van dezelfde provider in samenwerking met Rotary Nederland een nieuwe website geïnstalleerd, die ook voor de toekomst mogelijkheden biedt om nauwer samen te werken. Het brengt de "Family of Rotary", waartoe ook Rotaract gerekend kan worden, dichterbij. Met een gedeeltelijk gezamenlijke website behoren ook andere vormen van samenwerking met de Rotaryorganisatie in de nabije toekomst tot de mogelijkheden. Zo zou door Rotary aan leden, die aangeven Rotary te willen verlaten, informatie over Past-rotariansclubs in de betreffende regio kunnen worden aangeboden, of in geval van verhuizing, over Past-rotariansclubs in hun nieuwe omgeving.

Ledenwerving

Rotaryclubs neigen momenteel sterk naar verandering; "oude" Rotarybeginselen worden losgelaten. Mediacampagnes om nieuwe leden te trekken komen in de plaats van het zoeken naar potentiële leden, die "outstanding" zijn in hun beroep, Netwerken is in Rotaryclubs niet langer "not done". Ouderen en ook Past-rotariansclubs hechten zich meer aan oude waarden. Het zou, net zoals destijds de terugkeer van rotarians uit de

koloniën, een reden kunnen zijn voor oudere rotarians om lid te worden van een Past-rotariansclub.

Een vaak gestelde vraag is of de Past Rotary organisatie op den duur de concurrentie aan kan met Probusclubs, waar men immers niet per se een Rotaryverleden hoeft te hebben. Vanzelfsprekend is de vijver waaruit wij vissen kleiner, maar juist het rotarian zijn in hart en nieren en dat gevoel willen behouden, is voor velen de reden om ook na het werkzame leven met gelijkgestemden in Rotarysfeer samen te blijven komen, zij het wat minder frequent en minder verplichtend.

Samenwerking

Interessante lezingen, zowel door eigen leden als door derden met goede discussies nadien zijn een voorwaarde voor het vitaal houden van de club, waardoor leden en potentiële leden zich tot de club voelen aangetrokken. Interessante sprekers zouden ook aan andere clubs kunnen worden doorgegeven. De op dit moment al hier en daar bestaande uitwisseling van sprekers tussen Rotary en Past Rotary kan worden uitgebreid. Alhoewel wij niet aan mediacampagnes denken om nieuwe leden te trekken is het van het grootste belang om naar bestaande naburige Rotaryclubs uit te stralen dat wij ons als leden steeds weer verheugen op de regelmatige bijeenkomsten van onze club. Dat kan potentiële leden over de drempel halen om ook eens een bijeenkomst mee te maken.

Past Rotary groeit nog steeds. Wij hebben op dit moment ruim 115 clubs en regelmatig komen er nieuwe clubs bij. Een reden van zorg zijn clubs die in de afgelopen jaren er niet in geslaagd zijn om het ledental op peil te houden. Gelukkig is het aantal beperkt tot zeven clubs met minder dan dertien leden; nu al is aan de gouverneurs van de betreffende Rotarydistricten gevraagd om bij clubbezoeken speciale aandacht te vragen voor deze clubs. Ook de Rotarycontactpersonen zijn gevraagd om mee te helpen de clubs uit de gevarezone te halen; desondanks zal het op peil houden van het ledenaantal van bestaande clubs constante aandacht blijven vragen.

Kortom

Kortom: Past Rotary leeft en het is aan ons allen om dat te koesteren en uit te dragen opdat ook in de verre toekomst Past Rotary zal blijven lonken, wellicht ook buiten Nederland en Engeland, waarbij het denkbaar zou zijn dat er naar analogie van Rotary International een internationaal overkoepelende organisatie ontstaat.

Kijkend in de glazen bol, zie ik, dat in navolging van Nederland en Engeland ook in andere landen het besef gaat ontstaan dat om een club gezond en attractief te houden er een goede mix van oudere en jongere leden dient te zijn. In een vergrijzende samenleving betekent dit dat er voor oudere Rotaryleden een alternatief wordt geboden in een club voor ouderen waar zij Rotary kunnen blijven beleven in de voor hen bekende Rotarygeest.

Past-rotariansclubs zijn voor hun voortbestaan aangewezen op Rotaryclubs, maar ook omgekeerd zal dit steeds vaker het geval zijn. Ik zie in de toekomst dan ook een nog nauwere band tussen Rotary en de Federatie. De voorzitter van de Federatie maakt deel uit van het Gouverneursberaad en de liaisonofficer van Rotary maakt deel uit van het Federatiebestuur.

Oudere rotarians die niet meer actief zijn in hun beroep bepalen zelf of ze hun lidmaatschap met minder verplichtingen willen doorzetten in een Past-rotariansclub. Activiteiten van beide organisaties zijn toegankelijk voor leden van beide organisaties. Het is voor ouderen een natuurlijke stap geworden om van de Rotaryclub over te gaan naar een Past-rotariansclub.

BIJLAGEN

Bijlage 1 – Lijst van Federatievoorzitters

<i>Periode</i>	<i>Naam</i>	<i>PRC</i>
1974-1975	Mr. B.J. Besier	Arnhem
1975-1976	P. Groenveld	Kennemerland
1976-1977	P. Groenveld	Kennemerland
1977-1978	Prof.dr. L. van der Pijl	's-Gravenhage
1978-1979	Prof.dr. L. van der Pijl	's-Gravenhage
1979-1980	Ing. D. Stam	't Gooi
1980-1981	Dr. C.J.C. Burkens	Arnhem
1981-1982	E.M. Schadé	Noordoost Veluwe
1982-1983	Jhr.mr.L.M.E. von Fisenne	Twenthe
1983-1984	L.H. Heikens RA	Groningen
1984-1985	G. Hennus	De Bilt-Bilthoven
1985-1986	Drs. J. Groen	Den Achterhoek
1986-1987	Ir. W.J. van der Wal (Wiebe)	Deventer
1987-1988	J. de Vries (Jillert)	Meppel
1988-1989	J.A.M. van Roosmalen (Sjef)	Eindhoven
1989-1990	W.F. Paauw (Wim)	Den Helder
1990-1991	H.W. Herwig (Herman)	De Veluwezoom
1991-1992	Mr. N. Drost	Kennemerland
1992-1993	Drs. D. van den Akker	Zwolle
1993-1994	G.J. van Veldhuisen (Jaap)	EmmenPlus
1994-1995	E.K. Hoekstra (Ees)	Sneek
1995-1996	Ing. B.W. Siemens (Wim)	Apeldoorn
1996-1997	Mr. H. Lodder (Bob)	Rijnland
1997-1998	Mr. H. Lodder (Bob)	Rijnland
1998-1999	Mr. H. Lodder (Bob)	Rijnland
1999-2000	Mr. H. Lodder (Bob)	Rijnland
2000-2001	Ing. W.F. Kerkhoff (Will)	Holterberg e.o.
2001-2002	Ing. W.F. Kerkhoff (Will)	Holterberg e.o.
2002-2003	Ir. L.Th.J.M. de Wit (Lau)	Midden Zeeland
2003-2004	Ir. L.Th.J.M. de Wit (Lau)	Midden Zeeland
2004-2005	Ir. L.Th.J.M. de Wit (Lau)	Midden Zeeland
2005-2006	Ir. L.Th.J.M. de Wit (Lau)	Midden Zeeland
2006-2007	Drs. H. van Dijkhuizen (Henk)	De Randmeren

BIJLAGEN

2007-2008	Drs. H. van Dijkhuizen (Henk)	De Randmeren
2008-2009	Drs. H. van Dijkhuizen (Henk)	De Randmeren
2009-2010	P.G.A. Burgers (Paul)	Apeldoorn
2010-2011	P.G.A. Burgers (Paul)	Apeldoorn
2011-2012	Ir. J.M.M. de Bonth (Jan)	Midden Langstraat
2012-2013	Ir. J.M.M. de Bonth (Jan)	Midden Langstraat
2013-2014	Drs. A.H. Bosma (Andries)	Eindhoven e.o.
2014-2015	Drs. A.H. Bosma (Andries)	Eindhoven e.o.

Bijlage 2 – Lijst van past-rotarians van verdienste

<i>Datum toekenning</i>	<i>Aan</i>
27 november 1996	rtm H.M. Calis (Henk) en prtm ir. A. Weijers (Ton)
19 mei 2000	prtm mr. H. Lodder (Bob)
27 februari 2002	prtm drs. R.B. de Vries (Reint)
23 februari 2005	prtm A.C. van der Vliet (Ad)
21 februari 2007	prtm ir. L.Th.J.M. de Wit (Lau)

De lijst is bijgewerkt tot medio 2014.

In alle gevallen vond de benoeming plaats voor het vele werk dat betrokkene, al dan niet in een bestuursfunctie, heeft verricht ten bate van de Federatie.

BIJLAGEN

Bijlage 3 – Overzicht Federatiedagen

Opmerking: het overzicht van de Federatierезen is in de tekst opgenomen onder het kopje Federatierезen.

<i>datum</i>	<i>organiserende PRC</i>	<i>plaats</i>
00-00-1966	nb	
09-05-1967	't Gooi	
04-05-1968	Arnhem	Wageningse berg & Scherpenzeel
29-04-1969	Kennemerland	Heemstede, Vogelenzang
29-05-1970	Gravenhage	Harmelen
11-05-1971	't Gooi	Doorn
09-05-1972	Arnhem	Rhenen
08-05-1973	Kennemerland	
28-05-1974	Arnhem	
09-05-1975	't Gooi	Zeist
04-06-1976	Arnhem	Hoge Veluwe
03-05-1977	Kennemerland	Haarlem/Zandvoort
27-05-1978	's-Gravenhage	Scheveningen
19-05-1979	Noordoost Veluwe	Epe
12-06-1980	't Gooi	Naarden/Muiden
02-06-1981	Twenthe/Enschede	Hengelo-Ov
12-06-1982	Breda eo	Breda
25-06-1983	Groningen	Groningen
23-06-1984	De Bilt-Bilthoven/ Utrechtse Heuvelrug	Bunnik
01-06-1985	Den Achterhoek	Hummelo
28-06-1986	Deventer	Deventer
13-06-1987	Meppel	Meppel
18-06-1988	Eindhoven	Eindhoven
14-06-1989	Den Helder	Den Helder
16-05-1990	Veluwezoom	Renkum/Arnhem
12-06-1991	Kennemerland	Alphen a/d Rijn
21-05-1992	Zwolle	Zwolle
18-05-1993	EmmenPlus	Emmen
17-05-1994	gez Friese PRC's	Sneek

BIJLAGEN

15-06-1995	Apeldoorn	
14-05-1996	Midden-Holland	Boskoop
29-05-1997	Oostelijk West Friesland	Bovenkarspel
07-05-1998	Midden-Zeeland, Schouwen Duiveland en Walcheren	Middelburg-Veerse Meer
08-05-1999	Lek en Merwede	Kinderdijk, boottocht Rotterdam
19-05-2000	's-Gravenhage	Den Haag
12-05-2001	De Meierij en Noord-Oost Brabant	's-Hertogenbosch
29-09-2001	Emmeloord & Heerenveen	Emmeloord
16-05-2002	Roermond	Roermond
14-09-2002	Kennemerland	Schiphol & Floriade
24-05-2003	Nijmegen eo	Nijmegen, varen op de Waal
13-09-2003	EmmenPlus	Emmen
12-05-2004	Delfland	Rotterdam
02-10-2004	Deventer/Holten	Deventer
24-09-2005	't Gooi	Bussum
00-00-2006	Oosterhout	Efteling
04-10-2006	Alkmaar ism Geestlanden & Bergen-Duinstreek	Alkmaar/ oa Broeker veiling
31-05-2007	Drienermarke & Twente	Enschede
26-09-2007	Drechtsteden	Dordrecht
15-05-2008	Zwolle	Zwolle
23-09-2008	De heerlijkheid Tilburg	Goirle
17-09-2009	Lelystad-Insula Flevum	Lelystad
23-09-2010	Harderwijk eo	
21-09-2011	's-Hertogenbosch	's-Hertogenbosch
20-09-2012	Waterland	Volendam
12-09-2013	Stadskanaal	Stadskanaal
11-09-2014	Eemland	Amersfoort
18-04-2015	Utrecht	Utrecht

BIJLAGEN

Bijlage 4 – Lijst van clubs

Hoewel het Ledenboekje en de website steeds spreken over ‘oprichtingsdatum’, is dit in feite de installatiedatum. Deze installatiedatum is altijd duidelijk, terwijl de echte oprichtingsdatum meestal vrij vaag is en in een aantal gevallen ontbreekt. Daarom hanteren we in deze lijst zo veel mogelijk de installatiedatum. Voor clubs die zijn opgericht vóór 19 januari 1975, het ontstaan van de Federatie, geven we de oprichtingsdatum.

<i>club nr naam club</i>	<i>datum installatie of oprichting</i>	<i>datum opheffing of einde lidmaatschap</i>
1 's-Gravenhage	03-09-1936	
2 't Gooi	02-02-1957	
3 Deventer e.o.	29-09-1960	
4 De Veluwezoom	26-09-1962	
5 Kennemerland	10-05-1968	
6 Bergen-Duinstreek	01-03-1973	
7 Epe-Noordoost Veluwe	27-02-1974	
8 Twente	17-01-1975	
9 Breda e.o.	27-06-1975	
10 Groningen e.o.	11-09-1975	
11 Meppel eo	11-08-1976	
12 De Bilt-Bilthoven e.o.	04-11-1976	01-07-2011
13 Den Achterhoek	05-03-1981	
14 Eindhoven e.o.	10-12-1983	
15 Den Helder	21-11-1985	01-01-2008
16 De Berkelvallei	01-07-1985	19-07-2014
17 Friesland-Oost	08-01-1986	
18 Apeldoorn e.o.	13-03-1986	
19 Drechtsteden	06-05-1987	
20 Schagen	02-09-1987	
21 Schouwen Duiveland	22-03-1994	
22 Zwolle	17-11-1987	
23 Nijmegen e.o.	09-02-1988	01-07-2012
24 Walcheren	06-04-1988	
25 Leeuwarden	13-09-1988	

BIJLAGEN

26	Roosendaal	26-01-1989	01-07-2002
27	Sneek	23-02-1989	
28	EmmenPlus	16-11-1989	
29	Centraal Rivierengebied	09-03-1990	
30	Heerenveen e.o.	29-05-1990	
31	Assen e.o.	29-05-1991	
32	Zutphen	13-06-1991	01-07-2008
33	Amersfoort	18-06-1991	01-01-2002
34	Steenwijkerland e.o.	13-08-1991	
35	Hamaland	20-10-1991	
36	Heuvelrug	31-10-1991	
37	Rijnland	05-02-1992	
38	Oostelijk West Friesland	02-03-1992	01-07-2009
39	Midden Holland	17-09-1992	
40	Zeist	15-10-1992	01-01-2005
41	Hoogeveen 'Het Groote Veen'	13-05-1993	
42	Noord Oost-Brabant	09-03-1993	
43	Waterweg	30-11-1993	01-07-2004
44	Almelo e.o.	12-01-1994	
45	Vecht- en Reestdal	15-02-1994	
46	Heerlen	24-02-1994	03-12-2009
47	Maastricht	28-03-1994	
48	Zaanstreek	01-11-1994	
49	Midden Zeeland (Goes)	23-11-1994	
50	Groningen-Martini	08-12-1994	
51	Barneveld	26-01-1995	
52	De Leygraaf (Gemert-Uden- Veghel)	01-05-1995	
53	De Kempen	16-05-1995	01-07-2011
54	Alkmaar	09-05-1995	
55	Lek en Merwede	05-12-1995	
56	Delfland	15-02-1996	
57	Haarlemmermeer	14-09-1996	01-01-2005
58	Veendam	24-10-1996	
59	Oosterhout e.o.	13-11-1996	
60	Delft	10-12-1996	

BIJLAGEN

61	De Geestlanden	04-09-1997	
62	Regio Roermond	11-11-1997	
63	Emmeloord e.o.	03-12-1997	
64	Vecht en Venen	03-03-1998	
65	De Meierij-Oss	22-10-1998	
66	De Gelderse Vallei	02-02-1999	01-07-2011
67	Noordoost-Gelre	31-03-1999	01-02-2014
68	Holterberg eo	03-06-1999	
69	Noordenveld-Westerkwartier	20-10-1999	
70	Dokkum e.o.	11-11-1999	
71	Stadskanaal	28-09-2000	
72	Midden Langstraat e.o.	28-11-2000	
73	De Meerlanden	28-03-2001	01-01-2012
74	Vlietstreek	18-04-2001	
75	Rijnmond-Zuid	15-05-2001	
76	Zeeuws-Vlaanderen	28-08-2001	
77	Oost-IJsselmonde	10-10-2001	
78	Waterland	23-01-2002	
79	Peelrand	29-01-2002	
80	Amstelland-Ronde Venen	12-02-2002	
81	Meppel 2001	15-01-2003	
82	Ermelo-Putten	14-05-2003	
83	De Randmeren	04-03-2003	
84	Venlo e.o.	13-03-2003	
85	Bodegraven	20-03-2003	
86	Veluwezoom Oost	26-09-2003	
87	't Sticht	02-10-2003	
88	Amsterdam e.o.	16-10-2003	
89	Utrecht	30-10-2003	
90	West Betuwe	13-05-2004	
91	Lochem	04-04-2005	
92	Rotterdam Rechter Maasoever	10-05-2005	
93	Hoeksche Waard	03-11-2005	
94	Heerhugowaard-Langedijk	14-11-2005	
95	Drienermarke	24-11-2005	
96	Tilburg, Hart van Brabant	14-12-2005	

BIJLAGEN

97	Tilburg, De Heerlijkheid	19-01-2006
98	De Heerenduinen	24-01-2006
99	Kampen	05-04-2006
100	Haarlemmermeer	09-05-2006
101	's-Hertogenbosch e.o.	27-06-2006
102	Maastricht-Jekerdal	31-07-2006
103	Heeren en Vrouwen van Voorne	28-10-2006
104	Lelystad-Insula Flevum	07-11-2006
105	Harderwijk e.o.	20-03-2007
106	Landgraaf	16-04-2007
107	Noordoost-Twente	03-04-2008
108	Rijnwoude	01-07-2008
109	Utrecht-Noord	29-08-2008
110	Roden-Leek	08-10-2008
111	Maasvallei	09-10-2008
112	West Brabant	13-10-2008
113	Eerbeek-Brummen	11-11-2008
114	West Alblasserwaard	13-10-2009
115	Edam	30-10-2009
116	Voorne-Putten	03-03-2010
117	Nijmegen-'t Spijkerkwartier	05-10-2010
118	Mark, Amer en Donge	19-10-2010
119	Zoetermeer	01-03-2011
120	Krimpenerwaard	11-05-2011
121	Baronie van Breda	20-07-2011
122	's-Hertogenbosch-Oost	31-08-2011
123	Eemland e.o.	11-10-2011
124	Weert	20-01-2012
125	Oegstgeest	06-10-2012
126	Scheveningen	15-11-2012
127	West-Friesland	24-01-2013
128	Woerden	29-05-2013
129	Wassenaar	19-09-2013
131	Nijkerk	19-11-2013
132	Westland	18-02-2014
133	Zeist	24-06-2014

